



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

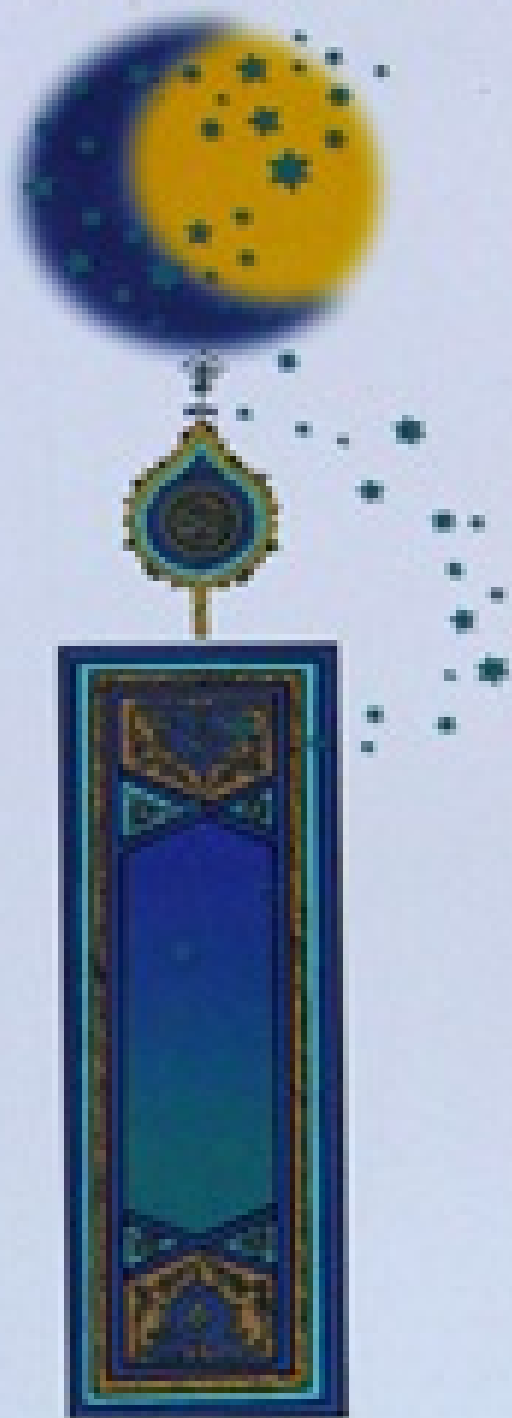


عمران

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

آینه یارها

مناسبت های شمسی و قمری در قرآن و حدیث



بیت علم اسلامی
تهران، ریگان و سید حسن موسوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آئینه یادها

نویسنده:

هادی ربانی

ناشر چاپی:

موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۶	آینه یادها (مناسبت های شمسی و قمری در قرآن و حدیث)
۱۶	مشخصات کتاب
۱۶	اشاره
۳۲	مقدمه
۳۲	وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ
۳۳	پیشینه
۳۴	کاربرد
۳۴	معیار گزینش آیات و روایات
۳۵	راهنمای استفاده
۳۷	یاد و سپاس
۳۸	مناسبت های شمسی
۳۸	اشاره
۴۰	۱- فروردین
۴۰	یکم تا چهارم : نوروز
۴۲	دوم : روز جهانی آب
۴۲	اشاره
۴۴	صرفه جویی در مصرف آب
۴۶	سوم : روز جهانی هواشناسی
۴۸	سیزدهم : روز طبیعت
۵۰	هجدهم : روز جهانی بهداشت
۵۰	۱ . بهداشت غذا خوردن
۵۴	۲ . بهداشت حمام کردن
۵۵	۳ . بهداشت لباس

۵۷	۴ . بهداشت موی سر
۵۹	۵ . بهداشت ناخن
۵۹	۶ . بهداشت پوست
۶۱	۷ . بهداشت مسکن
۶۲	بیستم : روز هنر اسلامی
۶۲	۱ . خوش نویسی
۶۳	۲ . سخنوری
۶۵	۳ . شعر
۶۶	۴ . صدای خوش
۶۸	بیست و سوم : روز دندان پزشکی
۶۸	۱ . مسواک زدن
۶۹	۲ . خلال کردن
۷۲	بیست و نهم : روز ارتش و نیروی زمینی
۷۴	۲- اردیبهشت
۷۴	هشتم : روز جوان
۷۶	نهم : روز شوراها
۸۰	یازدهم : روز جهانی کار و کارگر
۸۰	اشاره
۸۲	حقوق کارگر
۸۴	دوازدهم : روز معلم
۸۶	بیستم : روز وقف
۸۸	۳- خرداد
۸۸	چهاردهم : رحلت امام خمینی قدس سره
۸۹	پانزدهم : روز جهانی محیط زیست
۹۱	بیست و هفتم : روز جهانی بیابان زدایی
۹۲	۴- تیر

- ۹۲ پنجم : روز جهانی مبارزه با مواد مخدر
- ۹۳ هفتم : روز قوه قضائیه
- ۹۳ اشاره
- ۹۴ ۱ . ارزش عدالت
- ۹۵ ۲ . ویژگی های عادل
- ۹۵ ۳ . عادل ترین مردم
- ۹۷ دهم : روز صنعت
- ۹۹ بیست و هفتم : روز نیروی انتظامی
- ۹۹ ۱ . امنیت
- ۱۰۱ ۲ . مبارزه با فساد
- ۱۰۱ ۳ . مبارزه با سرقت
- ۱۰۳ ۵- مرداد
- ۱۰۳ دهم : روز جهانی شیر مادر
- ۱۰۵ ۶- شهریور
- ۱۰۵ یکم : روز پزشک
- ۱۰۷ دوم تا هشتم : هفته دولت
- ۱۰۷ ۱ . سیاست نیکو
- ۱۰۷ ۲ . عدالت
- ۱۰۷ ۳ . خوش رفتاری با مردم
- ۱۰۸ ۴ . بیداری
- ۱۰۸ ۵ . ساده زیستی
- ۱۱۰ ۶ . دقت در انتخاب کارگزاران
- ۱۱۰ ۷ . ارتباط مستقیم با مردم
- ۱۱۱ چهارم : روز کارمند
- ۱۱۱ ۱ . وجدان کاری
- ۱۱۱ ۲ . شناخت کار

- ۱۱۲ ۳ . حق مداری
- ۱۱۲ ۴ . حلّ مشکلات مردم
- ۱۱۳ ۵ . خوش رویی با مردم
- ۱۱۳ ۶ . نظم در کارها
- ۱۱۳ ۷ . وفای به عهد
- ۱۱۴ سیزدهم : روز تعاون
- ۱۱۵ هفدهم : روز شهدا
- ۱۱۷ سی و یکم شهریور تا ششم مهر : هفته دفاع مقدّس
- ۱۱۹ ۷- مهر
- ۱۱۹ یکم : روز بازگشایی مدارس
- ۱۲۱ هفتم : روز آتش نشانی و ایمنی
- ۱۲۲ هفتم : روز جهان گردی
- ۱۲۳ نهم : روز جهانی سالمندان
- ۱۲۵ چهاردهم : روز دام پزشکی
- ۱۲۷ شانزدهم : روز جهانی کودک
- ۱۲۷ ۱ . انتخاب نام نیکو
- ۱۲۸ ۲ . آموزش نوشتن ، علم و دین
- ۱۲۸ ۳ . آموزش رشته های ورزشی
- ۱۳۰ ۴ . تربیت
- ۱۳۰ ۵ . وفای به عهد
- ۱۳۰ ۶ . رفتار عادلانه با فرزندان
- ۱۳۲ ۷ . مهربانی
- ۱۳۳ ۸ . رفتار کودکانه
- ۱۳۳ ۹ . بازی
- ۱۳۳ ۱۰ . تنبیه بدنی
- ۱۳۵ هفدهم : روز جهانی پست

- ۱۳۶ بیست و چهارم : روز جهانی غذا
- ۱۳۹ بیست و ششم مهر تا دوم آبان : هفته تربیت بدنی و ورزش
- ۱۳۹ ۱ . تیر اندازی
- ۱۴۰ ۲ . کشتی
- ۱۴۰ ۳ . اسب سواری
- ۱۴۲ ۴ . شنا
- ۱۴۲ ۵ . پیاده روی
- ۱۴۳ ۸- آبان
- ۱۴۳ یکم : روز آمار و برنامه ریزی
- ۱۴۶ هشتم : روز نوجوان
- ۱۴۸ بیست و چهارم : روز کتاب و کتاب خوانی
- ۱۴۹ ۹- آذر
- ۱۴۹ هفتم : روز نیروی دریایی
- ۱۵۰ شانزدهم : روز دانشجو
- ۱۵۲ بیست و پنجم : روز پژوهش
- ۱۵۴ بیست و ششم : روز حمل و نقل
- ۱۵۶ ۱۰- دی
- ۱۵۶ یکم : روز کشاورزی
- ۱۵۸ چهارم : میلاد حضرت عیسی علیه السلام
- ۱۵۸ اشاره
- ۱۵۹ سخنان برگزیده
- ۱۶۱ هفتم : روز سواد آموزی
- ۱۶۴ ۱۱- بهمن
- ۱۶۴ دوازدهم تا بیست و دوم: دهه فجر
- ۱۶۷ بیست و دوم : روز پیروزی انقلاب اسلامی ایران
- ۱۶۹ ۱۲- اسفند

- ۱۶۹ هشتم : روز امور تربیتی و تربیت اسلامی
- ۱۷۱ نهم : روز جهانی مبارزه با تبعیض نژادی
- ۱۷۲ چهاردهم : روز احسان و نیکوکاری
- ۱۷۵ پانزدهم : روز درخت کاری
- ۱۷۷ مناسبت های قمری
- ۱۷۷ اشاره -
- ۱۷۹ ۱ - محرم
- ۱۷۹ یکم تا هفتم : هفته احیای امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۸۲ دهم : شهادت امام حسین علیه السلام
- ۱۸۲ اشاره
- ۱۸۳ ۱ . عاشورا
- ۱۸۴ ۲ . گریه بر امام حسین علیه السلام
- ۱۸۵ ۳ . زیارت امام حسین علیه السلام
- ۱۸۶ ۴ . تربت حسینی
- ۱۸۹ بیست و پنجم : شهادت امام سجاد علیه السلام
- ۱۸۹ سخنان برگزیده
- ۱۹۳ ۲ - صفر
- ۱۹۳ هفتم : ولادت امام کاظم علیه السلام
- ۱۹۳ سخنان برگزیده
- ۱۹۷ بیستم : اربعین حسینی
- ۱۹۹ بیست و هشتم : رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۱۹۹ سخنان برگزیده
- ۲۰۲ بیست و هشتم : شهادت امام حسن علیه السلام
- ۲۰۲ سخنان برگزیده
- ۲۰۵ آخر صفر : شهادت امام رضا علیه السلام
- ۲۰۵ سخنان برگزیده

- ۳ - ربيع الأول - ۲۰۷
- یکم : هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۰۷
- هشتم : شهادت امام حسن عسکری علیه السلام ۲۰۸
- سخنان برگزیده ۲۰۸
- دهم : ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله با حضرت خدیجه علیها السلام ۲۱۰
- دوازدهم تا هفدهم : هفته وحدت ۲۱۱
- پانزدهم : بنای مسجد قبا ۲۱۳
- ۱ . ساخت مسجد ۲۱۳
- ۲ . نشستن در مسجد ۲۱۴
- ۳ . نماز جماعت در مسجد ۲۱۴
- ۴ . بهداشت مسجد ۲۱۶
- هفدهم : میلاد پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۱۷
- سخنان برگزیده ۲۱۷
- هفدهم : ولادت امام صادق علیه السلام ۲۲۱
- سخنان برگزیده ۲۲۱
- بیست و ششم : صلح امام حسن علیه السلام با معاویه ۲۲۳
- ۴ - ربيع الثانی ۲۲۵
- هشتم : ولادت امام حسن عسکری علیه السلام ۲۲۵
- سخنان برگزیده ۲۲۵
- دهم : وفات حضرت معصومه علیها السلام ۲۲۷
- ۵ - جمادى الأول ۲۲۸
- پنجم : روز پرستار ۲۲۸
- ۶ - جمادى الثانی ۲۲۹
- سوم : شهادت حضرت زهرا علیها السلام ۲۲۹
- سخنان برگزیده ۲۲۹
- هجدهم : شهادت امام جواد علیه السلام ۲۳۲

- ۲۳۲ سخنان برگزیده
- ۲۳۵ بیستم : ولادت حضرت زهرا علیهاالسلام
- ۲۳۵ سخنان برگزیده
- ۲۳۷ بیستم : روز مادر
- ۲۳۹ بیستم : روز زن
- ۲۴۱ ۷ - رجب
- ۲۴۱ فضیلت ماه رجب
- ۲۴۲ یکم : ولادت امام باقر علیه السلام
- ۲۴۲ سخنان برگزیده
- ۲۴۵ سوم : شهادت امام هادی علیه السلام
- ۲۴۵ سخنان برگزیده
- ۲۴۷ دهم : ولادت امام جواد علیه السلام
- ۲۴۷ سخنان برگزیده
- ۲۵۰ سیزدهم : ولادت امام علی علیه السلام
- ۲۵۰ سخنان برگزیده
- ۲۵۳ سیزدهم تا پانزدهم : اعتکاف
- ۲۵۴ پانزدهم : رحلت حضرت زینب علیهاالسلام
- ۲۵۵ بیست و پنجم : شهادت امام کاظم علیه السلام
- ۲۵۵ سخنان برگزیده
- ۲۵۸ بیست و هفتم : مبعث پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۲۶۰ ۸ - شعبان
- ۲۶۰ فضیلت ماه شعبان
- ۲۶۱ سوم : ولادت امام حسین علیه السلام
- ۲۶۱ سخنان برگزیده
- ۲۶۳ سوم : روز پاسدار
- ۲۶۴ چهارم : ولادت حضرت ابوالفضل علیه السلام و روز جانباز

- ۲۶۵ پنجم : ولادت امام سجّاد عليه السلام
- ۲۶۵ سخنان برگزیده
- ۲۶۷ پانزدهم : ولادت امام زمان عليه السلام
- ۲۶۷ ۱ . شخصیت امام مهدی عليه السلام
- ۲۶۹ ۲ . غیبت امام مهدی عليه السلام
- ۲۷۰ ۳ . انتظار فرج
- ۲۷۲ ۴ . یاران امام مهدی عليه السلام
- ۲۷۲ ۵ . ظهور امام مهدی عليه السلام
- ۲۷۴ ۶ . سخنان برگزیده
- ۲۷۷ ۹ - رمضان
- ۲۷۷ حلول ماه رمضان
- ۲۷۷ ۱ . فضیلت ماه رمضان
- ۲۷۸ ۲ . روزه
- ۲۸۰ ۳ . تلاوت قرآن
- ۲۸۰ ۴ . دعا و استغفار
- ۲۸۳ پانزدهم : ولادت امام حسن عليه السلام
- ۲۸۳ سخنان برگزیده
- ۲۸۷ شب های نوزدهم، بیست و یکم و بیست و سوم : شب قدر
- ۲۸۸ بیست و یکم : شهادت امام علی عليه السلام
- ۲۸۸ سخنان برگزیده
- ۲۹۲ جمعه آخر ماه رمضان : روز جهانی قدس
- ۲۹۲ ۱ . فضیلت بیت المقدس
- ۲۹۳ ۲ . دشمنی یهودیان با مسلمانان
- ۲۹۴ ۱۰ - سؤال
- ۲۹۴ یکم : عید سعید فطر
- ۲۹۵ پانزدهم : درگذشت حضرت عبدالعظیم حسنی عليه السلام

۱. شخصیت حضرت عبدالعظیم علیه السلام ۲۹۵
۲. مقام محدثان ۲۹۶
۳. گزیده احادیث ۲۹۸
- بیست و پنجم : شهادت امام صادق علیه السلام ۳۰۱
- سخنان برگزیده ۳۰۱
- ۱۱ - ذی القعدة ۳۰۴
- یازدهم : ولادت امام رضا علیه السلام ۳۰۴
- سخنان برگزیده ۳۰۴
- ۱۲ - ذی الحجه ۳۰۶
- یکم : ازدواج امام علی علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام ۳۰۶
- هفتم : شهادت امام باقر علیه السلام ۳۰۷
- سخنان برگزیده ۳۰۷
- نهم : روز عرفه ۳۱۰
- نهم : روز نیایش ۳۱۱
- نهم تا سیزدهم : حج ۳۱۴
- دهم : عید قربان ۳۱۶
- پانزدهم : ولادت امام هادی علیه السلام ۳۱۷
- سخنان برگزیده ۳۱۷
- هجدهم : عید سعید غدیر خم ۳۲۰
- بیست و پنجم : روز خانواده ۳۲۲
۱. نقش مرد در خانواده ۳۲۲
۲. نقش زن در خانواده ۳۲۵
۳. نقش فرزندان در خانواده ۳۲۷
- روز جمعه ۳۲۹
۱. فضیلت روز جمعه ۳۲۹
۲. نماز جمعه ۳۳۰

۳۳۲ ۳ . غسل جمعه

۳۳۲ ۴ . صدقه در روز جمعه

۳۳۳ ۵ . صلوات در روز جمعه

۳۷۸ کتابنامه

۳۸۹ درباره مرکز

آینه یادها (مناسبت های شمسی و قمری در قرآن و حدیث)

مشخصات کتاب

سرشناسه: ربانی، هادی، ۱۳۴۲.

عنوان و نام پدیدآور: آینه یادها: مناسبت های شمسی و قمری در قرآن و حدیث/ به کوشش هادی ربانی و محسن موسوی.

مشخصات نشر: قم: دار الحدیث، ۱۳۸۱.

مشخصات ظاهری: ۳۰۷ ص.

شابک: ۱۵۰۰۰ ریال: ۹۶۴-۷۴۸۹-۰۴-۸؛ ۱۷۰۰۰ ریال (چاپ سوم)؛ ۲۴۰۰۰ ریال (چاپ پنجم)

یادداشت: چاپ سوم: ۱۳۸۲.

یادداشت: چاپ پنجم: ۱۳۸۵.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۹۷] - ۳۰۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر: مناسبت های شمسی و قمری در قرآن و حدیث.

موضوع: قرآن. برگزیده ها

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴

شناسه افزوده: موسوی، محسن

رده بندی کنگره: BP۱۳۶/۹/۹۲۲/۱۳۸۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۲

شماره کتابشناسی ملی: م ۸۱-۴۸۱۸۰

اشاره

ص: ۱

وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ

(۱)؛ و روزهای خدا را به آنان یادآوری کن. روزهای مهم و نقش آفرین در تاریخ و فرهنگ ملت ها، ذهن و خاطره جمعی آنان را می سازد و گذشته آنان را به سان شمعی فروزان فراراه آینده قرار می دهد. ملت بی خاطره و تاریخ، محکوم به فنا است. چنین است که ملت ها از رویدادهای مهم زندگی جمعی خود، خاطره می سازند و آنها را بزرگ می دارند، تا آنها را جاودان کنند و، خود، در سایه سار آن جاودانه شوند. اگر می بینم که اسلام را با هجرت، شیعه را با عاشورا و ایران را با نوروز می شناسند، چیزی نیست جز بازتاب بزرگداشت حوادث سرنوشت ساز در تاریخ ملت ها. افزون بر این، برای توجه دادن جامعه به پاره ای از پیشه ها، موضوعات و یا شخصیت های مهم، که در حرکت کلی جامعه تأثیر می گذارند، روزهایی را ویژه می سازند، تا از این طریق روزمژگی، جامعه را از اندیشیدن به آنها باز ندارد. از این همه با عنوان «مناسبت ها» یاد می شود که در یادکرد و بزرگداشت

آنها بهره های بسیاری برای جامعه نهفته است. مجموعه حاضر نیز به همین منظور و با نیت باشکوه برگزارشدن این مناسبت ها ، تدوین یافته است. این مجموعه تلاش می کند تا با بهره گیری از قرآن و عترت به برگزاری پر بارتر این مناسبت ها یاری رساند. عنوان «مناسبت های شمسی و قمری در آیات و روایات» برای این مجموعه با اندکی تسامح برگزیده شده است؛ چرا که پاره ای از مناسبت ها ، همچون روز طبیعت ، روز بهداشت ، روز حمل و نقل و ... ، که در آیات و روایات به عنوان مناسبت به آنها اشاره نشده ، در این مجموعه آمده است. عنوان فوق به معنای انطباق کامل تمامی آیات و روایات با برخی مناسبت ها نیست. در برخی موارد ، که انطباق کامل وجود ندارد ، مناسبت می تواند یکی از مصادیق بعید آیه و روایت قرار گیرد و از آن آیه و روایت می توان در بزرگداشت آن روز سود جست .

پیشینه

اندیشه تدوین چنین مجموعه ای به انتشار سالنامه حدیثی نور (۱) باز می گردد. یکی از ویژگی های این سالنامه ، برخورداری از احادیث متناسب با مناسبت هر روز بوده است. با انتشار چند دوره سالنامه ، مجموعه ای از احادیث مرتبط با مناسبت ها گرد آمد. به دلیل زمان دار بودن سالنامه و نیز به دلیل نیازی که به تدوین چنین مجموعه ای احساس می شد ، نسبت به گردآوری آیات و

۱- سالنامه حدیثی نور از سال ۱۳۷۸ ، هر سال با محتوای حدیثی به منظور آشنایی علاقه مندان با فرهنگ و اطلاعات حدیثی انتشار می یابد و در دو دوره اخیر ، سال ۸۰ و ۸۱ ، به دلیل استقبال فراوان با شمارگان بیش از چهل هزار منتشر شده است .

روایات مربوط به «مناسبت‌ها»، در قالب مجموعه حاضر اقدام گردید.

کاربرد

از آن جا که منظور از گردآوری این مجموعه گرامیداشت «مناسبت‌ها» است، روابط عمومی نهادها، سازمان‌ها و ادارات می‌توانند از آن استفاده کنند. امامان جمعه و جماعات، نمایندگی‌های ولی فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، روحانیان عقیدتی سیاسی در ارتش و نیروی انتظامی، ستادهای رسیدگی به امور مساجد، کانون‌های فرهنگی هنری مساجد، نهاد رهبری در دانشگاه‌ها، شبکه‌های پخش سراسری و استانی صدا و سیما، مطبوعات، امورتربیتی وزارت آموزش و پرورش، تهیه‌کنندگان تقویم و سررسید و... نیز می‌توانند از این مجموعه در گرامیداشت «روزها» بهره‌گیرند.

معیار گزینش آیات و روایات

در انتخاب آیات و روایات این مجموعه، حتی‌الامکان، معیارهای ذیل در نظر بوده است: ۱. عموم به آن نیازمند باشند؛ ۲. کوتاه، گویا و کاربردی باشد؛ ۳. ناظر به یکی از مسائل اخلاقی، عبادی، اجتماعی، تربیتی، اقتصادی و... باشد. امید به زندگی را افزایش دهد و مکارم اخلاقی و اصول انسانی را در جامعه تقویت کند؛ ۴. در بزرگداشت مناسبت‌ها بتوان از آنها سود جست؛ ۵. در ترجمه آیات و روایات سعی شده است تا نثر معیار رعایت شود.

راهنمای استفاده

به منظور استفاده بهینه از این مجموعه توجه به نکات ذیل ضروری است: ۱. مناسبت های این مجموعه برگرفته از مناسبت های رسمی مندرج در تقویم رسمی کشور است که در دو بخش شمسی و قمری تدوین شده است. در هر بخش، ابتدا تاریخ و عنوان مناسبت و آن گاه، در ذیل آن، آیات و روایات مرتبط قرار گرفته است. ۲. این مجموعه شامل تمامی مناسبت های شمسی و قمری نیست؛ بنابراین حتی بر برخی از مناسبت های بسیار مهم نیز، به دلیل مربوط بودن آنها به ایام خاصی، نمی توان آیه یا روایتی را تطبیق داد، و این از ارزش آن مناسبت نمی کاهد. از این رو برخی از مناسبت ها، به خصوص مناسبت های ملی که به واسطه واقعه خاص پدید آمده اند، در این مجموعه جای نگرفته است؛ مناسبت هایی مانند دوازدهم فروردین و روز جمهوری اسلامی. ۳. آیات و روایات مربوط به بعضی مناسبت ها در یکی از مصادیق و نظایر مهم آنها جای داده شده و از تکرار آنها اجتناب شده است. این مصادیق و نظایر را می توان به یکدیگر ارجاع داد؛ مانند: یک. در شهادت عالمان و سرداران دفاع مقدس به مناسبت «روز شهدا» (۱۷ شهریور) رجوع شود؛ دو. در بزرگداشت سالروز عملیات های مهم دوران دفاع مقدس به «هفته دفاع مقدس» (۳۱ شهریور تا ۶ مهر) و «روز پیروزی انقلاب اسلامی» (۲۲ بهمن) رجوع شود؛ همچنین می توان به «روز پاسدار» (سوم شعبان) و «روز ارتش» (۲۹ فروردین)، که به آیات و روایاتی در باره جهاد و

پاسداری اشاره شده است ، رجوع کرد ؛ سه . در تکریم محدّثان به «روز درگذشت حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام» (۱۵ شؤال) رجوع شود ؛ چهار . در تکریم عالمان دین به روز «رحلت امام خمینی قدس سره» (۱۴ خرداد) رجوع شود ؛ پنج . در باره نیکوکاری ، کمک به نیازمندان ، اطعام فقیران ، که در طول سال به مناسبت های مختلف مطرح می شود ، به «روز احسان و نیکوکاری» (۲۴ اسفند) رجوع شود ؛ شش . احادیث مربوط به اهمّیت و ارزش ازدواج در مناسبت مربوط به «روز ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله با حضرت خدیجه علیها السلام» (۱۰ ربیع الاول) و احادیث مربوط به تشویق به ازدواج جوانان در مناسبت مربوط به «روز ازدواج حضرت علی علیه السلام با حضرت فاطمه علیها السلام» (اول ذی حجه) فراهم آمده است ؛ هفت . در روز دامپزشکی (۱۴ مهر) به علت تقارب موضوع ، احادیثی نیز در باره حمایت از حیوانات آمده است . ۴ . برای هر یک از مناسبت های ولادت و رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله و همچنین ولادت و شهادت امامان علیهم السلام ، یک روز اختصاص داده شده است و در هر روز گزیده ای از سخنان معصومان علیهم السلام آورده شده است . همچنین شهادت و ولادت هر معصوم به یکدیگر ارجاع داده شده است . ۵ . به مناسبت مربوط به رحلت حضرت زینب علیها السلام و حضرت معصومه علیها السلام ، فقط یک روز اختصاص داده شده است . ۶ . آیات و روایات مرتبط با روز جمعه ، به دلیل عدم ارتباط آن با تاریخ خاصّ ، پس از آخرین مناسبت قمری آمده است .

۷. مناسبت ها و موضوعاتی که با ستاره مشخص شده است ، در پانوشت به مناسبت ها یا موضوعات دیگر ارجاع داده شده است؛ مانند «روز جهانی بیابان زدایی» (۲۷ خرداد) که در پانوشت به «روز درختکاری» (۱۵ اسفند) ارجاع داده شده است . ۸. نمایه موضوعی کاملی در پایان مجموعه گرد آمده است که با رجوع به آن می توان به آیات و روایات مربوط به موضوعات ریزتر نیز دست یافت .

یاد و سپاس

در سامان یافتن این مجموعه از لطف دوستانی که نام آنان را به نشانه سپاس می آوریم ، برخوردار بوده ایم : حجه الاسلام آقای محمّد باقریان، از همکاران واحد پاسخ گویی به پرسش های حدیثی در مرکز تحقیقات دار الحدیث ، ما را در تکمیل احادیث مربوط به برخی از مناسبت ها یاری رساند . همچنین همکاران فاضل ، حجج اسلام ، آقایان : محمّد علی سلطانی ، محمّد احسانی فر ، سید محمود طبایی نژاد ، احسان سرخه ای و مهدی غلامعلی در بازبینی مجموعه پیش از انتشار ما را از نظرات سودمندشان بهره مند ساختند . از همه آنان سپاس گزاریم . امید است این مجموعه بتواند دریچه ای کوچک به جهان پرفروغ سخنان خاندان نور علیهم السلام باشد و علاقه مندان را با فرهنگ حدیثی آشنا سازد . با تمام تلاشی که در ارائه بدون نقص این مجموعه شده ، به حتم ، خالی از کاستی نیست . امیدواریم با ارائه نظرات ، ما را در تکمیل این مجموعه یاری رسانید .

ص: ۲۳

مناسبت های شمسی

اشاره

۱- فروردین

یکم تا چهارم: نوروز

۴۱ فروردین نوروز رسول الله صلی الله علیه و آله: فَتَبَرُّوا إِن قَدَرْتُمْ كُلَّ يَوْمٍ يَعْنِي تَهَادُوا وَ تَوَاصَلُوا فِي اللَّهِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: اگر می توانید هر روز را نوروز کنید؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه بدهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید.

الامام علی علیه السلام: كُلُّ يَوْمٍ لَا يُعْصَى اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ عِيدٌ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: هر روزی که در آن خداوند نافرمانی نشود، عید است.

الامام صادق علیه السلام: نَبْرُوزُنَا كُلُّ يَوْمٍ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: هر روز ما نوروز است.

الامام صادق علیه السلام: يَوْمُ النَّيْرُوزِ هُوَ الْيَوْمُ الَّذِي يَظْهَرُ فِيهِ قَائِمُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: نوروز، روزی است که قائم ما اهل بیت در آن ظهور می کند.

الامام صادق علیه السلام: إِذَا كَانَ يَوْمُ النَّيْرُوزِ فَاعْتَسِلْ وَ البَسْ أَنْظِفْ ثِيَابَكَ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: هرگاه نوروز فرار رسید، غسل کن و پاکیزه ترین لباس هایت را بپوش.

الامام صادق علیه السلام: مَا مِنْ يَوْمٍ نَبْرُوزٍ إِلَّا وَ نَحْنُ نَتَوَقَّعُ فِيهِ الْفَرَجَ لِأَنَّهُ مِنْ أَيَّامِنَا وَ أَيَّامِ شِيعَتِنَا؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: هیچ نوروزی نیست مگر آن که ما در آن روز منتظر فرج [ظهور قائم آل محمد صلی الله علیه و آله] هستیم؛ چرا که نوروز از روزهای ما و شیعیان ما است.

۱- دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۳۲۶.

۲- نهج البلاغه، حکمت ۴۲۸.

۳- کتاب من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۰۰.

۴- بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۷۶.

٥- وسائل الشيعه ، ج ٥ ، ص ٢٨٨ .

٦- .. مستدرک الوسائل ، ج ٦ ، ص ٣٥٢ .

دوم: روز جهانی آب

اشاره

۲ فروردینروز جهانی آبقال الله تعالى: و أنزلنا من السماء ماء طهورا (۱)؛

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و ما از آسمان آبی پاک و پاک کننده فرو فرستادیم .

قال الله تعالى: و جعلنا من الماء كل شئ حى (۲)؛

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و هر چیز زنده ای را از آب پدید آوردیم .

رسول الله صلى الله عليه و آله: خَيْرُ شَرَابٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْمَاءُ؛ (۳)

پیامبر صلى الله عليه و آله: بهترین نوشیدنی در دنیا و آخرت آب است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: سَيِّدُ شَرَابِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ الْمَاءُ؛ (۴)

پیامبر صلى الله عليه و آله: سرآمد نوشیدنی های دنیا و آخرت آب است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: الْمُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثٍ: فِي الْمَاءِ وَالْكَلَاءِ وَالنَّارِ؛ (۵)

پیامبر صلى الله عليه و آله: مسلمانان در سه چیز شریک اند: آب، مرتع، آتش (مواد سوختی) .

الامام صادق عليه السلام: لَا تُفْسِدُ عَلَى الْقَوْمِ مَاءَهُمْ؛ (۶)

امام صادق عليه السلام: آب مورد نیاز مردم را آلوده نکن .

الامام رضا عليه السلام: طَعْمُ الْمَاءِ طَعْمُ الْحَيَاةِ؛ (۷)

امام رضا عليه السلام: مزه آب، مزه زندگی است .

۱- فرقان، آیه ۴۸ .

۲- انبیاء، آیه ۳۰ .

- ٣- .جامع الصغير ، ج ١ ، ص ٦١٩ .
- ٤- .بحار الأنوار ، ج ٦٦ ، ص ٥٦ .
- ٥- .ميزان الحكمه ، ٩٦٣٤ .
- ٦- .تهذيب الأحكام ، ج ١ ، ص ١٨٥ .
- ٧- .بحار الأنوار ، ج ٤٩ ، ص ٩٩ .

صرفه جویی در مصرف آب

صرفه جویی در مصرف آبقال الله تعالى: كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید که خداوند اسراف کاران را دوست نمی دارد .

رسول الله صلی الله علیه و آله: فِي الْوُضُوءِ إِسْرَافٌ وَ فِي كُلِّ شَيْءٍ إِسْرَافٌ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: در وضو نیز اسراف هست ؛ در هر چیزی اسراف وجود دارد .

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْوُضُوءُ بِمُدٍّ وَ الْغُسْلُ بِصَاعٍ وَ سَيِّئَاتِي أَقْوَامٌ بَعْدِي يَسْتَقِلُّونَ ذَلِكَ فَأَوْلئِكَ عَلَى خِلَافِ سُنَّتِي ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برای وضوء یک مُد (۷۵۰ گرم) و برای غسل یک صاع (۳ کیلو) آب بس است. پس از من گروهی می آیند که این مقدار را کافی نمی دانند ؛ آنها برخلاف سنت من هستند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: سَتَكُونُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ قَوْمٌ يَعْتَدُونَ فِي الطُّهُورِ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به زودی در این امت گروهی پدید خواهند آمد که در استفاده از پاک کننده ها زیاده روی می کنند .

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ الْقَصْدَ أَمْرٌ يُجِبُّهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَ إِنَّ الشَّرْفَ يُبْغِضُهُ . . . وَ حَتَّى صَبُّكَ فَضْلَ شَرَابِكَ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: میانه روی چیزی است که خدای عزوجل آن را دوست دارد و اسراف را ناخوش می دارد . . . حتی دور ریختن زیاده نوشیدنی ات را .

الامام صادق علیه السلام: أَدْنَى الْإِسْرَافِ هِرَاقَهُ فَضْلِ الْإِنَاءِ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: کم ترین اندازه اسراف، دور ریختن ته مانده ظرف (غذا یا آب) است .

۱- اعراف ، آیه ۳۱ .

۲- میزان الحکمه ، ح ۸۴۹۷ .

۳- الأشعثیات ، ص ۱۶ .

۴- سنن أبی داود ، ج ۱ ، ص ۲۹ .

٥- الكافي، ج ٤، ص ٥٢.

٦- همان، ج ٦، ص ٤٦٠.

سوم: روز جهانی هواشناسی

۳ فروردینروز جهانی هواشناسیقال الله تعالى: وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و از نشانه های او این است که بادهای بشارت آور را می فرستد.

الامام صادق علیه السلام: وَهَكَذَا الْهَوَاءُ، لَوْلَا كَثْرَتُهُ وَسَعَتُهُ لَأَخْتَقَّ هَذَا الْأَنْامُ مِنَ الدُّخَانِ وَالبُخَارِ الَّذِي يَتَحَيَّرُ فِيهِ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: هوا نیز چنین است: اگر فراوان و گسترده نبود، مردم از دود و بخار سرگردان در هوا خفه می شدند.

الامام صادق علیه السلام: إِعْتَبِرْ بِهَذِهِ الْحَرِّ وَالْبَرْدِ كَيْفَ يَتَعَاوَرَانِ الْعَالَمَ وَيَتَصَرَّفَانِ، هَذَا التَّصَرُّفُ فِي الزِّيَادَةِ وَالتَّقْصَانِ وَ الإِعْتِدَالِ لِإِقَامَةِ هَذِهِ الْأَزْمِنَةِ الْأَرْبَعَةِ مِنَ السَّنَةِ وَمَا فِيهِمَا مِنَ الْمَصَالِحِ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: به گرما و سرما بنگر که چگونه چرخ نظام جهان را به گردش در می آورند و خود نیز در گردش اند. این گردش در فزونی و کاستی و اعتدال، برای برقرار ماندن فصل های سال و مصالحی است که در آن دو است.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ الصَّحْوَ إِذَا دَامَ جَفَّتِ الْأَرْضُ وَاحْتَرَقَ النَّبَاتُ وَ غِيَضَ مَاءُ الْعُيُونِ وَالْأُودِيَةِ فَأَضَرَّ بِالنَّاسِ وَ غَلَبَ الْيَبْسُ عَلَى الْهَوَاءِ فَأَحْدَثَ ضُرُوبًا أُخْرَى مِنَ الْأَمْرَاضِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: اگر هوا همیشه صاف و آفتابی بود، زمین خشک می شد و گیاهان می سوخت؛ آب چشمه ها و رودها فرو می رفت و به مردم زیان می رسید؛ خشکی بر هوا چیره می شد و گونه دیگری از بیماری را پدید می آورد.

۱- روم، آیه ۴۶.

۲- بحار الأنوار، ج ۶۰، ص ۸۸.

۳- همان، ج ۵۸، ص ۱۷۳.

۴- همان، ج ۳، ص ۱۲۵.

الامام صادق عليه السلام: فَإِنَّهُ يُلَيِّنُ الْأَبْدَانَ وَيَجْلُو كَدِرَ الْهَوَاءِ فَيَرْتَفِعُ الْوَبَاءُ الْحَادِثُ مِنْ ذَلِكَ؛ [\(۱\)](#)

امام صادق عليه السلام: بارش باران بدن ها را لطیف می کند و آلودگی را از هوا می زداید و وبای پدیدآمده از آن را از بین می برد .

الامام رضا عليه السلام: طَبَائِعُ الْجِسْمِ عَلَى أَرْبَعَةٍ : فَمِنْهَا الْهَوَاءُ الَّذِي لَا تَحْيَا النَّفْسُ إِلَّا بِهِ وَبِنَسِيمِهِ؛ [\(۲\)](#)

امام رضا عليه السلام: طبیعت جسم بر چهار گونه است: یکی از آنها هوا است که جان با آن و با نسیمش زنده می شود .

۱- بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۳۸۶.

۲- الكافي، ج ۸، ص ۲۳۰.

سیزدهم: روز طبیعت

۱۳ فروردین روز طبیعت (۱) قال الله تعالى: وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ؛ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و از آسمان آبی فرو فرستادیم و در آن (زمین) از هر نوع [گیاه] نیکویی رویانیدیم.

قال الله تعالى: وَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ؛ (۳)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و برای شما از آسمان آبی فرو آوردیم و به وسیله آن باغ های سرور انگیز رویانیدیم.

رسول الله صلی الله علیه و آله: النَّظْرُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ عِبَادَةٌ: النَّظْرُ فِي وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ وَ فِي الْمُصْحَفِ وَ فِي الْبَحْرِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نگاه کردن به سه چیز عبادت است: به صورت پدر و مادر، به قرآن و به دریا.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا تُحْرِقُوا النَّخْلَ وَ لَا تُغْرِقُوهُ بِالْمَاءِ وَ لَا تَقْطَعُوا شَجَرَةً مُثْمِرَةً وَ لَا تُحْرِقُوا زُرْعًا لِأَنَّكُمْ لَا تَدْرُونَ لَعَلَّكُمْ تَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نخل را نسوزانید و آن را در آب غرق نکنید. درخت بارور را قطع نکنید و زراعت را به آتش نکشید؛ زیرا شما نمی دانید، شاید در آینده به آن نیازمند شوید.

۱- ن.ك: «روز جهانی محیط زیست» (۱۵ خرداد).

۲- لقمان، آیه ۱۰.

۳- نمل، آیه ۶۰.

۴- بحار الأنوار، ج ۱۰، ص ۳۶۸.

۵- الکافی، ج ۵، ص ۲۹.

الامام علی علیه السلام: النَّظْرُ إِلَى الْخُضْرَةِ تُشْرَهُ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: نگاه کردن به سبزه موجب شادابی است .

الامام صادق علیه السلام: لَا تَطِيبُ السُّكْنَى إِلَّا بِثَلَاثٍ: الْهَوَاءِ الطَّيِّبِ وَ الْمَاءِ الْغَزِيرِ الْعَذْبِ وَ الْأَرْضِ الْخَوَّارَةِ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: زندگی با سه چیز خوش می شود: هوای پاک، آب فراوان گوارا و زمین نرم و سست [آماده زراعت]

الامام صادق علیه السلام: النَّشْوَةُ فِي عَشْرَةِ أَشْيَاءَ: الْمَشْيِ وَ الرُّكُوبِ وَ الْإِرْتِمَاسِ فِي الْمَاءِ وَ النَّظْرِ إِلَى الْخُضْرَةِ...؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: شادابی در ده چیز است: پیاده روی، [اسب] سواری، آب تنی (شنا) و نگاه کردن به سبزه....

الامام کاظم علیه السلام: ثَلَاثَةٌ يَجْلِينَ الْبَصَرَ: النَّظْرُ إِلَى الْخُضْرَةِ وَ النَّظْرُ إِلَى الْمَاءِ الْجَارِي وَ النَّظْرُ إِلَى الْوَجْهِ الْحَسَنِ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: سه چیز دیده را روشنی می بخشد: نگاه به سبزه، نگاه به آب جاری و نگاه به صورت زیبا.

۱- نهج البلاغه، حکمت ۴۰۰.

۲- تحف العقول، ص ۳۲۰.

۳- الخصال، ص ۴۴۳.

۴- همان، ص ۹۲.

۱. بهداشت غذا خوردن

۱۸ فروردین روز جهانی بهداشت (۱) قال الله تعالى: «وَيُنزَّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهَّرَ بِهٖ»؛ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و از آسمان آبی بر شما فرو فرستاد تا شما را بدان پاک گرداند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند پاک است و پاکی را دوست دارد؛ پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

الامام علی علیه السلام: لَا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ السَّلَامَةِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست.

الامام حسین علیه السلام: بَادِرُوا بِصِحَّةِ الْأَجْسَامِ فِي مُدَّةِ الْأَعْمَارِ؛ (۵)

امام حسین علیه السلام: در مدت عمر، در حفظ سلامت تن بکوشید.

الامام رضا علیه السلام: مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ التَّنَظُّفُ؛ (۶)

امام رضا علیه السلام: پاکیزگی از اخلاق پیامبران است.

۱. بهداشت غذا خوردن قال الله تعالى: فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ؛ (۷)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: پس انسان باید به غذای خویش بنگرد.

۱- ن.ک: «روز دندان پزشکی» (۲۳ فروردین)؛ «بنای مسجد قبا، بهداشت مسجد» (پانزدهم ربیع الاول).

۲- انفال، آیه ۱۱.

۳- میزان الحکمه، ح ۲۰۳۱۴.

۴- غرر الحکم و درر الکلم، ج ۶، ص ۳۸۰.

۵- تحف العقول، ص ۲۳۹.

۶- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۳۵.

رسول الله صلى الله عليه و آله :كُلْ و أَنْتَ تَشْتَهِي و أَمْسِكْ و أَنْتَ تَشْتَهِي ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله :غذا را با اشتها بخور و در حالی که هنوز اشتها داری ، دست از غذا بکش .

رسول الله صلى الله عليه و آله :مَنْ قَلَّ طَعْمُهُ صَحَّ بَطْنُهُ و صَفَا قَلْبُهُ و مَنْ كَثُرَ طَعْمُهُ سَقَمَ بَدْنُهُ و قَسَا قَلْبُهُ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله :هر کس کم بخورد ، بدنش سالم می ماند و صفای دل می یابد ، و هر که پر خوری کند ، بدنش بیمار و قلبش سخت می شود .

الامام علی علیه السلام :ابْدَأُوا بِالْمِلْحِ فِي أَوَّلِ طَعَامِكُمْ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام :غذا خوردن را با چشیدن نمک آغاز کنید .

الامام باقر علیه السلام :مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا يَضُرَّهُ طَعَامٌ . . . وَ لِيُجِدَ الْمَضِغَ ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام :هر که می خواهد غذا به او زیان نرساند . . . باید غذا را خوب بجود .

الامام صادق علیه السلام :اغْسِلُوا أَيْدِيَكُمْ قَبْلَ الطَّعَامِ و بَعْدَهُ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام :دست هایتان را قبل از خوردن غذا و بعد از آن بشوید .

الامام صادق علیه السلام :و نَهَى [رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله] أَنْ يُنْفَخَ فِي طَعَامٍ أَوْ شَرَابٍ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام :پیامبر خدا از فوت کردن در غذا و آشامیدنی نهی فرمودند .

الامام صادق علیه السلام :أَصْلُ خَرَابِ الْبَدَنِ تَرْكُ الْعِشَاءِ ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام :ریشه (بیماری و) خرابی بدن ترک غذای شب است .

الامام صادق علیه السلام :الطَّعَامُ الْحَارُّ غَيْرُ ذِي بَرَكَهٍ ؛ (۸)

امام صادق علیه السلام :غذای داغ ، بی برکت است .

- ٢- .ميزان الحكمة ، ح ٥٧٩ .
- ٣- .وسائل الشيعة ، ج ٢٤ ، ص ٤٠٤ .
- ٤- .همان ، ج ٢٤ ، ص ٤٣١ .
- ٥- .المحاسن ، ج ١ ، ص ٤٢٥ .
- ٦- .بحار الأنوار ، ج ٧٥ ، ص ٥٠ .
- ٧- ..الكافي ، ج ٦ ، ص ٢٨٨ .
- ٨- .همان ، ج ٦ ، ص ٣٢٢ .

۲. بهداشت حمام کردن

الامام رضا عليه السلام: مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا يُؤْذِيَهُ مَعِدَّتُهُ فَلَا يَشْرَبُ بَيْنَ طَعَامِهِ مَاءً؛ (۱)

امام رضا عليه السلام: هر که می خواهد معده اش آزارش ندهد، در بین غذا آب نخورد.

۲. بهداشت حمام کردن: الامام علي عليه السلام: نِعَمَ الْبَيْتِ الْحَمَّامُ تُذَكِّرُ فِيهِ النَّارُ وَيَذْهَبُ بِالْدَّرَنِ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: چه نیکو جایگاهی است حمام؛ یادآور دوزخ است و چرک را از میان می برد.

الامام باقر عليه السلام: إِذَا خَرَجْنَا مِنَ الْحَمَّامِ خَرَجْنَا مُتَعَمِّمِينَ شِتَاءً كَانَ أَوْ صَيْفًا... هُوَ أَمَانٌ مِنَ الصُّدَاعِ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: وقتی از حمام خارج می شویم چه در زمستان و چه در تابستان سر خود را می پوشانیم؛ این کار برای جلوگیری از سر درد است.

الامام صادق عليه السلام: إِتْيَاكَ وَ شُرْبَ الْمَاءِ الْبَارِدِ فِي الْحَمَّامِ فَإِنَّهُ يُفْسِدُ الْمِعْدَةَ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: از نوشیدن آب سرد در حمام پرهیز که معده را تباه می کند.

الامام صادق عليه السلام: وَصَبَّ الْمَاءَ الْبَارِدَ عَلَى قَدَمَيْكَ إِذَا خَرَجْتَ فَإِنَّهُ يَسِلُّ الدَّاءَ مِنْ جَسَدِكَ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: هنگامی که از حمام بر دو پای خود آب سرد بریز؛ این کار بیماری را از بدنت بیرون می کند.

الامام كاظم عليه السلام: لَا تَدْخُلُوا الْحَمَّامَ عَلَى الرَّيِّقِ وَلَا تَدْخُلُوهُ حَتَّى تَطْعَمُوا شَيْئًا؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: ناشتا وارد حمام نشوید. وارد حمام نشوید مگر آن که چیزی خورده باشید.

۱- بحار الأنوار، ج ۶۲، ص ۳۲۳.

۲- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۱۵.

۳- مکارم الأخلاق، ص ۵۵.

۴- الأمالی، صدوق، ص ۴۴۵.

۵- همان، ص ۴۴۵.

۶- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۱۶.

۳. بهداشت لباس

الامام کاظم علیه السلام: الْحَمَّامُ يَوْمٌ وَيَوْمٌ لَا يُكْتَبُ اللَّحْمَ وَإِدْمَانُهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ يُذِيبُ شَحْمَ الْكَلْبَيْنِ ؛ (۱)

امام کاظم علیه السلام: یک روز در میان حمام رفتن ، بر گوشت بدن می افزاید ، و هر روز به حمام رفتن چربی کلیه ها را آب می کند [سبب لاغری می شود] .

۳. بهداشت لباسقال الله تعالی : قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوَآتِكُمْ وَرِيشًا وَ لِبَاسُ التَّقْوَى ذَلِكَ خَيْرٌ ؛ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید : برای شما پوشاکی فر فرستادیم که عورت شما را می پوشاند و [برای شما] زینتی است و بهترین جامه ، جامه تقوا است .

رسول الله صلی الله علیه و آله : الْبَسُوا مِنْ ثِيَابِكُمُ الْبِيَّاضَ ، فَإِنَّهَا مِنْ خَيْرِ ثِيَابِكُمْ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : لباس های سفید بر تن کنید که از بهترین جامه های شما است .

رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ اتَّخَذَ ثَوْبًا فَلْيَنْظِفْهُ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر که جامه ای می پوشد ، باید پاکیزه اش نگه دارد .

الامام علی علیه السلام : النَّظِيفُ مِنَ الثِّيَابِ يُذْهِبُ الْهَمَّ وَالْحُزْنَ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام : لباس پاکیزه اندوه را می زداید .

الامام صادق علیه السلام : الْبَسْ مَا لَا تُشْتَهَرُ بِهِ وَلَا يُزْرَى بِكَ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام : نه لباس شهرت بپوش و نه لباسی که تو را بی مقدار جلوه دهد .

۱- .الكافی ، ج ۶ ، ص ۴۹۶ .

۲- .أعراف ، آیه ۲۶ .

۳- .میزان الحکمه ، ح ۱۸۰۶۱ .

۴- .الكافی ، ج ۶ ، ص ۴۴۱ .

۵- .همان ، ص ۴۴۴ .

۴. بهداشت موی سر

الامام صادق علیه السلام: الثُّوبُ النَّقِيُّ يَكْبِتُ الْعَدُوَّ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: جامه پاکیزه دشمن را خوار می کند .

۴. بهداشت موی سر رسول الله صلی الله علیه و آله: الشَّعْرُ الْحَسَنُ مِنْ كِسْوَةِ اللَّهِ فَأَكْرَمُوهُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: موی نیکو از پوشش های خدادادی است؛ آن را گرامی بدارید .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ اتَّخَذَ شَعْرًا فَلْيُحْسِنْ وَلَا يَتَّهْ أَوْ لِيُجْزَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس موی سر را بلند کند، یا باید به آن خوب رسیدگی کند یا کوتاهش کند .

الامام صادق علیه السلام: در تفسیر آیه خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ (۴)؛ یعنی: به هنگام عبادت زیورهای شایسته به خود

برگیرید، فرمودند: الْمِشْطُ، فَإِنَّ الْمِشْطَ يُحَسِّنُ الشَّعْرَ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: منظور شانه کردن است؛ زیرا شانه کردن مو را زیبا می کند .

الامام صادق علیه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَغْسِلُ رَأْسَهُ بِالسُّدْرِ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: پیامبر خدا سرش را با سدر می شست .

الامام صادق علیه السلام: غَسَلَ الرَّأْسَ بِالْخَطْمِيِّ نُشْرَةً؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: شستن سر با خطمی موجب شادابی است .

الامام صادق علیه السلام: لَا تَسْرَخْ فِي الْحَمَامِ فَإِنَّهُ يُرِقُّ الشَّعْرَ؛ (۸)

امام صادق علیه السلام: در حمام شانه نزنید که موی را سست می کند .

۱- الکافی، ج ۶، ص ۴۸۸.

۲- وسائل الشیعه، ج ۲، ص ۱۲۹.

۳- همان، ص ۱۲۹.

- ٤- اعراف ، آيه ٣١ .
- ٥- وسائل الشيعة ، ج ٢ ، ص ١٢٦ .
- ٦- همان ، ص ٦٣ .
- ٧- همان ، ص ٦١ .
- ٨- مكارم الأخلاق ، ج ١ ، ص ١٦٥ .

۵. بهداشت ناخن**۶. بهداشت پوست**

۵. بهداشت ناخن امام صادق علیه السلام: مِنَ السُّنَنِ تَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: گرفتن ناخن از سنت پیامبر است .

الامام صادق علیه السلام: إِنَّمَا قُضُوا الْأَظْفَارَ لِأَنَّهَا مَقِيلُ الشَّيْطَانِ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: ناخن ها را کوتاه کنید؛ زیرا جایگاه شیطان (و میکرب) است .

الامام صادق علیه السلام: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لِلرِّجَالِ: قُضُوا أَظْفَارَكُمْ وَ لِلنِّسَاءِ: أُتْرُكَنَّ مِنَ الْأَظْفَارِ كُنَّ؛ فَإِنَّهُ أَزِينٌ لَكُنَّ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: پیامبر به مردان فرمودند: ناخن هایتان را کوتاه کنید، و به زنان فرمودند: ناخن هایتان را بلند بگذارید؛ زیرا برای شما زینت بخش تر است .

الامام صادق علیه السلام: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِ تَقْلِيمِ الْأَظْفَارِ بِالْأَسْنَانِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: پیامبر خدا از کوتاه کردن ناخن با دندان نهی فرمودند .

۶. بهداشت پوست امام علی علیه السلام: تَنْظِفُوا بِالْمَاءِ مِنَ النَّتَنِ الرَّيْحِ الَّذِي يُتَأَذَى مِنْهُ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: خود را با آب از بوی ناخوشایند، که دیگران را می آزارد، پاک کنید .

الامام صادق علیه السلام: الدَّهْنُ يُلَيِّنُ الْبَشْرَةَ وَ يَزِيدُ فِي الدِّمَاغِ وَ يُسَهِّلُ مَجَارِيَ الْمَاءِ وَ يُذْهِبُ الْقَشْفَ وَ يُسْفِرُ اللَّوْنَ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: روغن [مالیدن به پوست] آن را نرم و عقل را زیاد می کند؛ روزنه های پوست را پاک می کند و آلودگی تن را از بین می برد و رنگ پوست را روشنی می بخشد .

۱- . وسائل الشیعه، ج ۲، ص ۱۳۲ .

۲- . همان، ص ۱۳۲ .

۳- . کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۲۸ .

٤- وسائل الشيعة، ج ٢، ص ١٣٤.

٥- الخصال، ص ٦٢٠.

٦- الكافي، ج ٦، ص ٥١٩.

۷. بهداشت مسکن

۷. بهداشت مسکنقال الله تعالى: وَمَسَاكِنَ تَرْضَوْنَهَا؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و مسکن هایی که بدان ها دل خوش هستید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا تُبَيِّنُوا الْقُمَامَةَ فِي بُيُوتِكُمْ وَأَخْرِجُوهَا نَهَارًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خاکروبه را شب در خانه نگذارید و آن را در روز از خانه خارج کنید.

الامام علی علیه السلام: نُظِّفُوا بُيُوتَكُمْ مِنْ حَوَكِ الْعَنْكَبُوتِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: خانه هایتان را از تار عنکبوت پاک کنید.

الامام صادق علیه السلام: كُنْسُ الْبَيْتِ يَنْفِي الْفَقْرَ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: جاروب کردن خانه، فقر را از بین می برد.

الامام صادق علیه السلام: مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ سَعَةُ الْمَنْزِلِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: وسعت خانه، از خوش بختی مرد است.

۱- توبه، آیه ۲۴.

۲- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۵.

۳- قرب الإسناد، ص ۵۲.

۴- الکافی، ج ۶، ص ۵۳۱.

۵- مکارم الأخلاق، ص ۱۲۵.

۱. خوش نویسی

۲۰ فروردین روز هنر اسلامی ۱. خوش نویسی رسول الله صلی الله علیه و آله: عَلَیْكُمْ بِحُسْنِ الْخَطِّ فَإِنَّهُ مِنْ مَفَاتِيحِ الرَّزْقِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بر شما باد به زیبایی خط که از کلیدهای روزی است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْخَطُّ الْحَسَنُ يَزِيدُ الْحَقَّ وَضَحًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خط زیبا حق را بیشتر آشکار می کند.

الامام علی علیه السلام: الْخَطُّ لِسَانُ الْيَدِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: خط، زبان دست است.

الامام علی علیه السلام: افْتَحْ بَرِيَّةَ قَلَمِكَ وَ اشْمِكْ شَحْمَتَهُ وَ اَيْمِنْ قَطَّتِكَ يَجِدُ خَطُّكَ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: تراشه قلمت را بشکاف و پره آن را ستبر کن و آن را به جانب راست برش بزن تا خطت زیبا شود.

الامام علی علیه السلام: أَلْقِ دَوَاتَكَ وَ أَطْلُ جِلْفَةَ قَلَمِكَ وَ فَرِّجْ بَيْنَ الشُّطُورِ وَ قَرِّمِطْ بَيْنَ الْحُرُوفِ فَإِنَّ ذَلِكَ أَجْدَرُ بِصَبَاحِهِ الْخَطِّ

؛ (۵)

امام علی علیه السلام: دوات خود را ليقه بگذار و نوک قلمت را دراز بتراش و میان خط ها فاصله بگذار و حرف ها را نزدیک

هم بنویس؛ این کار باعث زیبایی خط می شود.

۱- الرواشح السماویة، ص ۲۰۲.

۲- کنز العمال، ح ۲۹۳۰۴.

۳- غرر الحکم و درر الکلم، ح ۷۰۶.

۴- همان، ح ۲۴۶۵.

۵- میزان الحکمه، ح ۴۷۲۹.

۲. سخنوری

۲. سخنور یقال الله تعالى: وَأَخْلَلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و از زبانم گره بگشای [تا] سخنم را بفهمند.

الامام علی علیه السلام: أَحْسَنُ الْكَلَامِ مَا زَانَهُ حُسْنُ النَّظَامِ وَ فَهِمَهُ الْخَاصُّ وَ الْعَامُّ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: بهترین گفتار آن است که ترتیب نیک، بدان آراستگی ببخشد و خاص و عام آن را بفهمند.

الامام علی علیه السلام: إِحْذَرِ كَلَامَ مَنْ لَا يَفْهَمُ عَنْكَ؛ فَإِنَّهُ يُضْجِرُكَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: از سخن گفتن با کسی که گفتارت را نمی فهمد پرهیز، که تو را به ستوه می آورد.

الامام علی علیه السلام: لَا تَتَكَلَّمَنَّ إِذَا لَمْ تَجِدْ لِلْكَلامِ مَوْعِياً؛ (۴)

امام علی علیه السلام: وقتی برای گفتار، زمان مناسبی نمی بینی سخن مگو.

الامام علی علیه السلام: خَيْرُ الْكَلَامِ مَا لَا يُبَلُّ وَ لَا يُقَلُّ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: بهترین گفتار آن است که نه ملال آور باشد و نه نارسا.

الامام علی علیه السلام: جَوْدَةُ الْكَلَامِ فِي الْإِخْتِصَارِ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: نیکویی گفتار در کوتاه بودن آن است.

الامام علی علیه السلام: آفَةُ الْكَلَامِ الْإِطَالَةُ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: آفت سخن، طولانی کردن آن است.

۱- طه، آیه ۲۷ ۲۸.

۲- غررالحکم و دررالکلم، ح ۳۳۰۴.

۳- شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۲۸۲.

۴- غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۰۲۷۴.

٥- همان ، ح ٤٩٦٩ .

٦- المواعظ العددية ، ص ٥٥ .

٧- غررالحكم و دررالكلم ، ح ٣٩٦٦ .

۳. شعر

الامام صادق عليه السلام: إِنَّمَا سُمِّيَ الْبَلِيغُ؛ لِأَنَّهُ يُبْلَغُ حَاجَتَهُ بِأَهْوَنِ سَعْيِهِ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: بلیغ از آن جهت بلیغ نامیده شد که خواسته خود را با کم ترین تلاش به مخاطب می رساند.

۳. شعر رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ مِنَ الشُّعْرِ لِحِكْمَةً؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برخی از شعرها حکمت است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ مِنَ الشُّعْرِ لِحِكْمًا وَإِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لَسِحْرًا؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: همانا پاره ای از شعرها حکمت، و برخی از بیان ها سحرآمیز است.

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَاذَا تَقُولُ فِي الشُّعْرَاءِ؟ قَالَ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ مُجَاهِدٌ بِسَيْفِهِ وَلِسَانِهِ؛ (۴)

از پیامبر خدا صلی الله علیه و آله سؤال شد: «درباره شاعران چه می فرمایید؟» حضرت فرمودند: «مؤمن با شمشیر و زبانش جهاد می کند».

الامام علی علیه السلام: خَيْرُ الشُّعْرِ مَا كَانَ مَثَلًا؛ (۵)

امام علی علیه السلام: بهترین شعر، آن است که مثل شود.

الامام صادق عليه السلام: مَنْ قَالَ فِينَا بَيْتَ شِعْرِ بَنِي اللَّهِ تَعَالَى لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ؛ (۶)

امام صادق عليه السلام: هر کس درباره ما یک بیت شعر بگوید، خدای بزرگ برای او در بهشت خانه ای می سازد.

۱- تحف العقول، ص ۳۵۹.

۲- کتاب من لا يحضره الفقيه، ج ۴، ص ۳۷۹.

۳- الأمالی، صدوق، ص ۴۹۵.

۴- تفسیر نورالثقلین، ج ۴، ص ۷۰.

۵- شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۳۳۶.

۶- عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۱۵.

۴. صدای خوش

۴. صدای خوش رسول الله صلی الله علیه و آله: حَسَّنُوا الْقُرْآنَ بِأَصْوَاتِكُمْ فَإِنَّ الصَّوْتِ الْحَسَنَ يَزِيدُ الْقُرْآنَ حُسْنًا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: قرآن را با صدای خوش بخوانید که صدای زیبا، بر زیبایی قرآن می افزاید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ حُسْنَ الصَّوْتِ زِينَةٌ لِلْقُرْآنِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: صدای خوش، زیور قرآن است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: نِعْمَتِ النَّعْمَةُ الصَّوْتُ الْحَسَنُ لِلْمَرْءِ الْمُسْلِمِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: چه نیک نغمه ای است آواز خوش برای مسلمان.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ مِنْ أَجْمَلِ الْجَمَالِ... نِعْمَةُ الصَّوْتِ الْحَسَنِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: از زیباترین زیبایی ها نغمه آواز خوش است.

الامام صادق علیه السلام: مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا حَسَنَ الصَّوْتِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: خداوند هیچ پیامبر را مبعوث نکرد مگر این که خوش آواز بود.

الامام صادق صلی الله علیه و آله: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ أَحْسَنَ النَّاسِ صَوْتًا بِالْقُرْآنِ... وَكَانَ أَبُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَحْسَنَ النَّاسِ صَوْتًا؛ (۶)

امام صادق صلی الله علیه و آله: علی بن حسین علیهما السلام خوش صداترین مردم در قرائت قرآن بود و امام باقر علیه السلام نیز خوش صداترین مردم بود.

۱- عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۷۴.

۲- میزان الحکمه، ح ۱۶۵۰۷.

۳- جامع الأحادیث، ص ۱۲۴.

۴- الکافی، ج ۲، ص ۶۱۵.

۵- همان، ص ۶۱۶.

۱. مسواک زدن

۲۳ فروردینروز دندان پزشکی رسول الله صلی الله علیه و آله: طَهَّرُوا أَفْوَاهَكُمْ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: دهان خویش را پاکیزه کنید .

الامام رضا علیه السلام: شَرِبُ الْمَاءِ الْبَارِدِ عَقِيبَ الشَّيْءِ الْحَارِّ أَوْ الْحَلَاوَةِ يَذْهَبُ بِالْأَسْنَانِ؛ (۲)

امام رضا علیه السلام: نوشیدن آب سرد، پس از خوردن چیز گرم، یا [خوردن] شیرینی دندان ها را از بین می برد .

۱. مسواک زدن رسول الله صلی الله علیه و آله: لَوْلَا أَنْ أُشِقَّ عَلَى أُمَّتِي لِأَمْرَتُهُمْ بِالسُّوَاكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: اگر بر امت من دشوار نبود، هر آینه به آنها فرمان می دادم که با هر نماز مسواک بزنند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: عَلَيْكُمْ بِالسُّوَاكِ فَنِعَمَ الشَّيْءُ السُّوَاكِ يَشُدُّ اللَّتَّةَ وَيَذْهَبُ بِالْبَخْرِ وَيُصْلِحُ الْمِعْدَةَ وَيَزِيدُ فِي دَرَجَاتِ الْجَنَّةِ وَيُسِخِطُ الشَّيْطَانَ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بر شما باد به مسواک کردن! مسواک کردن چه کار خوبی است؛ لثه را محکم می کند، بوی ناخوشایند دهان را می زداید، معده را اصلاح می کند، بر درجات بهشتی می افزاید و شیطان را به خشم می آورد .

۱- مکارم الأخلاق، ص ۵۱ .

۲- مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۴۵۸ .

۳- میزان الحکمه، ح ۹۰۴۹ .

۴- نهج الفصاحه، ح ۱۹۷۵ .

۲. خلال کردن

رسول الله صلى الله عليه و آله: إِسْتَاكُوا عَرْضًا وَلَا تَسْتَاكُوا طُولًا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: دندان هایتان را از عرض (عمودی) مسواک بزنید نه از طول (افقی).

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَالِكُمْ لَا تَسْتَاكُونَ؟؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: چرا شما را با دندان های زرد می بینم؟ چرا مسواک نمی زنید؟

الامام علی علیه السلام: السُّوَاكُ يَجْلُو البَصَرَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: مسواک کردن مایه روشنایی دیدگان است.

الامام صادق: مِنَ اخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ السُّوَاكُ؛ (۴)

امام صادق: مسواک کردن از اخلاق پیامبران است.

۲ خلال کردن رسول الله صلى الله عليه و آله: تَخَلَّلُوا عَلَىٰ إِثْرِ الطَّعَامِ فَإِنَّهُ مَصِحَّةٌ لِلْفَمِ وَ النَّوَاجِدِ وَ يَجْلُبُ الرِّزْقَ عَلَى الْعَبْدِ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پس از خوردن غذا خلال کنید که مایه سلامتی دهان و دندان های آسیا است و روزی را بر بنده فرو می ریزد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: تَخَلَّلُوا عَلَىٰ إِثْرِ الطَّعَامِ وَ تَمَضَّضُوا فَإِنَّهُمَا مَصِحَّةُ النَّابِ وَ النَّوَاجِدِ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پس از خوردن غذا دندان هایتان را خلال کنید و آب در دهان بگردانید که این دو کار مایه سلامتی دندان های نیش و آسیا است.

۱- الدعوات، ص ۱۶۱.

۲- الکافی، ج ۶، ص ۴۹۶.

۳- بحار الأنوار، ج ۶۲، ص ۱۴۵.

۴- میزان الحکمه، ح ۹۰۵۳.

۵- مکارم الأخلاق، ص ۱۵۳.

رسول الله صلى الله عليه و آله: تَخَلَّلُوا فَإِنَّهُ مِنَ النَّظَافَةِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: (دندان هایتان را) خلال کنید که بخشی از پاکیزگی است .

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ كَانَ يَتَخَلَّلُ وَهُوَ يُطَيِّبُ الْفَمَ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: رسول خدا دندان هایش را خلال می کرد و خلال کردن ، دهان را خوش بو می کند .

۱- بحار الأنوار ، ج ۶۲ ، ص ۲۹۱ .

۲- الكافي ، ج ۶ ، ص ۳۷۶ .

بیست و نهم: روز ارتش و نیروی زمینی

۲۹ فروردین روز ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی (۱) قال الله تعالى: **وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ**؛ (۲) خداوند متعال در قرآن می فرماید: هر چه در توان دارید قدرت خود را برای مقابله با آنها [دشمنان] آماده کنید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **لَغَزْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَرْبَعِينَ حَجَّةً**؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: یک بار پیکار در راه خدا، نزد من محبوب تر از به جا آوردن چهل حج است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **الْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَوَادُّ أَهْلِ الْجَنَّةِ**؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: رزمندگان در راه خدا، راهبران اهل بهشت اند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **يُبَاهِي اللَّهُ تَعَالَى الْمَلَائِكَةَ بِالْمُجَاهِدِينَ**؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند بزرگ با مجاهدان بر فرشتگان می بالد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **أَقْرَبُ النَّاسِ مِنْ دَرَجَةِ النَّبِيِّ أَهْلُ الْجِهَادِ وَأَهْلُ الْعِلْمِ**؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نزدیک ترین مردم به مقام نبوت، اهل جهاد و دانش اند.

۱- ن.ک: «هفته دفاع مقدس» (۳۱ شهریور تا ۶ مهر)؛ «روز نیروی دریایی» (۷ آذر)؛ «روز پاسدار» (۳ شعبان).

۲- انفال، آیه ۶۰.

۳- کنز العمال، ح ۱۰۶۹۴.

۴- بحار الأنوار، ج ۸، ص ۱۹۹.

۵- جامع الأخبار، ص ۹۳.

۶- کنز العمال، ح ۱۰۶۴۷.

الامام علی علیه السلام: الْجُنُودُ عِزُّ الدِّينِ وَ حُصُونُ الْوُلَاةِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: سربازان ، مایه عزت دین و دژهای والیان اند .

الامام علی علیه السلام: الْمُجَاهِدُونَ تُفْتَحُ لَهُمُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: درهای آسمان به روی مجاهدان گشوده می شود .

۱- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۱۹۵۳ .

۲- همان ، ح ۱۳۴۷ .

۲- اردیبهشت

هشتم: روز جوان

۸ اردیبهشتروز جوان رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الشَّابَّ الَّذِي يُفْنِي شَبَابَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند دوستدار جوانی است که جوانی اش را به اطاعت خداوند می گذراند.

الامام علی علیه السلام: شَيْثَانٌ لَا يَعْرِفُ فَضْلَهُمَا إِلَّا مَنْ فَقَدَهُمَا: الشَّبَابُ وَالْعَاقِبَةُ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: دو نعمت است که ارزش آن ها را نمی داند، مگر کسی که آن ها را از دست داده باشد: جوانی و تندرستی.

الامام علی علیه السلام: لَا تَقْسِرُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى آدَابِكُمْ فَإِنَّهُمْ مَخْلُوقُونَ لِزَمَانٍ غَيْرِ زَمَانِكُمْ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: آداب و رسوم خویش را به فرزندانان تحمیل نکنید؛ زیرا آنان در روزگاری، غیر از روزگار شما می زیند.

الامام باقر علیه السلام: لَوْ أُتِيَتْ بِشَابٍّ مِنْ شَبَابِ الشَّيْعَةِ لَا يَتَفَقَّهُ [فِي الدِّينِ] لِأَدْبَتِهِ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: اگر جوان شیعه ای را نزد من بیاورند که علم [دین] نمی آموزد، او را تأدیب می کنم.

۱- میزان الحکمه، ح ۹۰۹۷.

۲- غرر الحکم و درر الکلم، ح ۵۷۶۴.

۳- شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲۰، ص ۲۶۷.

۴- المحاسن، ج ۱، ص ۳۵۷.

الامام صادق عليه السلام: لَسْتُ أُحِبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِيَا فِي حَالَيْنِ : إِمَّا عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: دوست ندارم جوانی از شما [شیعیان] را جز بر دو گونه بینم: دانشمند یا دانشجو.

نهم: روز شوراها

۹ اردیبهشتروز شوراهاقال الله تعالى: و أمرهم شورى بينهم؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و کسانی که ... کارشان در میانشان مشورت است .

قال الله تعالى: و شاورهم في الأمر فإذا عزمت فتوكل على الله؛ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای پیامبر! در کارها با ایشان مشورت کن ، و آن گاه که تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن .

رسول الله صلى الله عليه و آله: المشاورة حصن من الندامة و أمن من الملامه؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مشورت دژی در مقابل [هجوم] پشیمانی و مایه ایمنی از سرزنش است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: يا علي لا تشاور جانا فإنه يضيئ عليك المخرج و لا تشاور البخيل فإنه يقصير بك عن غايتك و لا تشاور حريصا فإنه يزئ لك شرها؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ای علی! با ترسو مشورت مکن؛ زیرا راه حل مشکل را بر تو تنگ می کند، و با بخیل مشورت مکن؛ زیرا تو را از هدف باز می دارد، و با حریص مشورت مکن؛ زیرا آزمندی را در نظرت زینت می دهد .

الامام على عليه السلام: لا مظاهره أوثق من المشاوره؛ (۵)

امام علی علیه السلام: هیچ پشتیبانی اطمینان بخش تر از مشورت نیست .

۱- شوری، آیه ۳۸ .

۲- آل عمران، آیه ۱۵۹ .

۳- نثرالدر، ج ۱، ص ۱۸۳ .

۴- علل الشرائع، ص ۵۵۹ .

۵- غررالحکم و دررالکلم، ح ۱۰۶۹۴ .

الامام علی علیه السلام: اسْتَشِرْ عَدُوَّكَ الْعَاقِلَ وَاحْذَرِ رَأْيَ صَدِيقِكَ الْجَاهِلِ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: با دشمن خردمندت مشورت کن ، ولی از رأی دوست نادان خود بیمناک باش .

الامام علی علیه السلام: خَيْرٌ مَنْ شَاوَرْتَ ذُوَالنُّهْيِ وَالْعِلْمِ وَأَوْلُو التَّجَارِبِ وَالْحَزْمِ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: بهترین کسان برای مشورت ، صاحبان خرد و دانش و افراد با تجربه و دورانده اند .

الامام علی علیه السلام: شَاوِرِ قَبْلَ أَنْ تَعَزِمَ وَفَكِّرْ قَبْلَ أَنْ تُقَدِّمَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: پیش از تصمیم گیری ، مشورت کن و پیش از عمل بیندیش .

الامام علی علیه السلام: عَلَى الْمَشِيرِ الْإِجْتِهَادُ فِي الرَّأْيِ وَ لَيْسَ عَلَيْهِ ضَمَانُ النَّجْحِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: مشورت دهنده باید در ارائه نظرش کوشا باشد ، و ضمانت پیروزی بر عهده او نیست .

الامام علی علیه السلام: أَفْضَلُ النَّاسِ رَأْيَا مَنْ لَا يَسْتَعْنِي عَنْ رَأْيِ مُشِيرٍ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: رأی و نظر کسی برتر است که خود را از رأی مشاور بی نیاز نداند .

الامام حسن علیه السلام: مَا تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ؛ (۶)

امام حسن علیه السلام: هیچ قومی با یکدیگر مشورت نکردند مگر آن که به راه پیشرفت خود رهنمون شدند .

الامام صادق علیه السلام: لَا تَكُونَنَّ أَوَّلَ مُشِيرٍ وَإِيَّاكَ وَالرَّأْيَ الْفَطِيرَ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: در مشورت نخستین کس مباش که نظر می دهد و از اظهار نظر ناسخته پرهیز .

۱- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۲۴۷۱ .

۲- همان ، ح ۴۹۹۰ .

۳- همان ، ح ۵۷۵۴ .

۴- همان ، ح ۶۱۹۴ .

۵- همان ، ح ۳۱۵۲ .

۶- تحف العقول ، ص ۲۳۳ .

الامام كاظم عليه السلام: مَنْ اسْتَشَارَ لَمْ يَعْذَمْ عِنْدَ الصَّوَابِ مَادِحًا وَ عِنْدَ الْخَطَا عَاذِرًا؛ (۱)

امام كاظم عليه السلام: كسى كه مشورت كند، اگر كارش را درست انجام دهد، مردم او را بستايند و اگر به خطا رود، معذورش دارند.

۱۱ اردیبهشتروز جهانی کارو کارگرسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يَرَى عَبْدَهُ تَعْبًا فِي طَلَبِ الْحَلَالِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند دوست دارد که بنده اش را در جست و جوی روزیِ حلال خسته ببیند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: بَاكِرُوا فِي طَلَبِ الرِّزْقِ وَالْحَوَائِجِ فَإِنَّ الْغُدُوَّ بَرَكَةٌ وَ نَجَاحٌ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: صبح گاهان در جست و جوی روزی و در پی تأمین نیازهای زندگی باشید؛ زیرا برکت و توفیق در صبح گاه نهفته است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ سَعَى عَلَى عِيَالِهِ فِي طَلَبِ الْحَلَالِ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که برای کسب روزیِ حلال برای خانواده خود بکوشد، [کوشش او] در راه خدا به شمار است.

فَقَبَّلَ يَدَهُ [سَعَدَ الْأَنْصَارِيُّ] رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَقَالَ: هَذِهِ يَدٌ لَا تَمْسُهَا نَارٌ؛ (۴)

فَقَبَّلَ يَدَهُ [سَعَدَ الْأَنْصَارِيُّ] رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَقَالَ: يَا مَبْرِدُ دَسْتُ أَنْ كَارِغَرَ [سَعَدَ أَنْصَارِيُّ] رَا بوسید وگفت: «این دستی است که آتش به آن نمی رسد.»

الامام علی علیه السلام: مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى كَدِّهِ صَبَرَ عَلَى الْإِفْلَاسِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: هرکس بر رنج کسب و کار صبر نکند، باید رنج ناداری را تحمل کند.

الامام کاظم علیه السلام: إِنِّي لِأَعْمَلُ فِي بَعْضِ ضِيَاعِي حَتَّى أَعْرَقَ وَ إِنِّي لِي مَنْ يَكْفِينِي لِیَعْلَمَ اللَّهُ أَنِّي أَطْلُبُ الرِّزْقَ الْحَلَالَ؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: من در برخی از زمین های کشاورزی ام کار می کنم تا آن که عرق از بدنم سرازیر می شود، در حالی که هستند کسانی که به جای من کار کنند و مرا از کار کردن بی نیاز کنند، ولی من کار می کنم تا خداوند ببیند که در جست و جوی روزی حلالم.

۱- .کنز العمال، ح ۹۲۰۰.

۲- .همان، ح ۹۴۴۵.

- ٣- روضه الواعظين ، ص ٥٠١ .
- ٤- أسد الغابه ، ج ٢ ، ص ٢٦٩ .
- ٥- غرر الحكم و درر الكلم ، ح ١٩٨٧ .
- ٦- الكافي ، ج ٥ ، ص ٧٧ .

حقوق کارگر

حقوق کارگر رسول الله صلی الله علیه و آله: ظَلَمَ الْأَجِيرَ أَجْرَهُ مِنَ الْكَبَائِرِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ظلم در پرداخت مزد کارگر، از گناهان بزرگ است.

الامام علی علیه السلام: نَهَى [رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله] أَنْ يُسْتَعْمَلَ أَجِيرٌ حَتَّى يُعْلَمَ مَا أُجْرَتُهُ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: پیامبر خدا از به کار گرفتن کارگر، پیش از تعیین مزدش نهی فرمود.

الامام علی علیه السلام: إِرْحَمَ مَنْ دُونَكَ يَرْحَمَكَ مِنْ فَوْقَكَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: با فرودست خود مهربان باش تا فرادست با تو مهربان باشد.

الامام صادق علیه السلام: أَعْطِهِمْ أَجُورَهُمْ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرْقُهُمْ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: پیش از آن که عرق آنان (کارگران) خشک شود، مزدشان را پرداز.

الامام صادق علیه السلام: مَنْ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا ثُمَّ حَبَسَهُ عَنِ الْجُمُعَةِ يَبُوءُ بِإِثْمِهِ وَإِنْ كَانَ هُوَ لَمْ يَحْبِسْهُ اشْتَرَكَ فِي الْأَجْرِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: هر کس کارگری را به کار گیرد و او را از شرکت در نماز جمعه باز دارد، گنااهش را به عهده گرفته است و اگر او را باز ندارد، در اجر او شریک است.

۱- بحار الأنوار، ج ۱۰۳ ص ۱۷۰.

۲- کتاب من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۰.

۳- میزان الحکمه، ح ۶۹۶۰.

۴- الکافی، ج ۵، ص ۲۸۹.

۵- تهذیب الأحکام، ج ۲، ص ۱۷۵.

مَرَّ شَيْخٌ مَكْفُوفٌ كَبِيرٌ يَسْأَلُ . فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ : مَا هَذَا؟ فَقَالُوا : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! نَصْرَانِيٌّ . فَقَالَ : اسْتَعْمَلْتُمُوهُ حَتَّى إِذَا كَبُرَ وَ عَجَزَ مَنَعْتُمُوهُ ، أَنْفَقُوا عَلَيْهِ مِنْ بَيْتِ الْمَالِ ؛ (۱)

مَرَّ شَيْخٌ مَكْفُوفٌ كَبِيرٌ يَسْأَلُ . فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ : پیر مرد فرتوت و نابینایی ، در حال گدایی ، بر امیرمؤمنان گذشت . امام فرمود : «این مرد کیست و چرا گدایی می کند؟» جواب گفتند : «نصرانی است» . امام فرمود : «تا آن زمان که قدرت کار کردن داشت از او کار کشیدید و اینک که پیر شده و قدرت کار کردن ندارد ، از تأمین روزی وی دریغ می ورزید ؟ از بیت المال زندگی او را تأمین کنید» .

دوازدهم: روز معلم

۱۲ اردیبهشتروز معلمقال الله تعالى: هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اوست خدایی که در میان مردم درس نخوانده پیامبری از خودشان مبعوث کرد تا آیاتش را بر آنها بخواند و آنها را تزکیه کند و کتاب و حکمت بیاموزد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّمَا بُعِثْتُ مُعَلِّمًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: من معلم برانگیخته شدم ..

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَجُودُكُمْ مِنْ بَعْدِي رَجُلٌ عَلِمَ عِلْمًا فَنَشَرَ عِلْمَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بخشنده ترین شما پس از من، کسی است که دانشی بیاموزد، آن گاه دانش خود را بپراکند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ تَعَلَّمَ مِنْهُ حَرْفًا صِرَتْ لَهُ عَبْدًا؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: از هر کس که حرفی آموختی، بنده او شده ای.

رسول الله صلی الله علیه و آله: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُعَلِّمِينَ وَاطْلُ أَعْمَارَهُمْ وَبَارِكْ لَهُمْ فِي كَسْبِهِمْ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خدایا! آموزگاران را بیمارز؛ عمرشان را دراز و کسبشان را با برکت کن.

۱- جمعه، آیه ۲.

۲- کنز العمال، ح ۲۸۸۷۳.

۳- میزان الحکمه، ح ۱۳۸۲۵.

۴- عوالی اللآلی، ج ۱، ص ۲۹۲.

۵- تاریخ بغداد، ج ۳، ص ۶۴.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ طَلَبَ الْعِلْمَ كَانَ كَفَّارَةً لِمَا مَضَى؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: کسی که در پی تحصیل علم رود، این عمل کفاره گناهان گذشته او است.

الامام علی علیه السلام: قُمْ عَنْ مَجْلِسِ كَلَابِيكَ وَ مُعَلِّمِكَ وَ إِنْ كُنْتَ أَمِيرًا؛ (۲)

امام علی علیه السلام: به احترام پدر و معلّم از جای برخیز، گرچه فرمان روا باشی.

الامام سجّاد علیه السلام: حَقُّ سَائِسِكَ بِالْعِلْمِ، التَّعْظِيمُ لَهُ وَ التَّوْقِيرُ لِمَجْلِسِهِ وَ حُسْنُ الْإِسْتِمَاعِ إِلَيْهِ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: حق استاد تو این است که بزرگش داری و محضرش را محترم شماری و با دقت به سخنانش گوش بسپاری.

الامام باقر علیه السلام: زَكَاةُ الْعِلْمِ أَنْ تُعَلِّمَهُ عِبَادَ اللَّهِ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: زکات دانش، آموختن آن به بندگان خدا است.

الامام صادق علیه السلام: تَوَاضَعُوا لِمَنْ طَلَبْتُمْ مِنْهُ الْعِلْمَ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: در پیشگاه کسی که از او دانش می آموزید، فروتن باشید.

۱- میزان الحکمه، ح ۱۷۷۴۲.

۲- غرر الحکم و درر الکلم، ح ۲۳۴۱.

۳- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۶۲۰.

۴- الکافی، ج ۱، ص ۴۱.

۵- همان، ص ۳۶.

بیستم: روز وقف

۲۰ اردیبهشتروز وقفقال الله تعالى: وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلاً؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و نیکی های ماندگار از نظر پاداش نزد پروردگارت بهتر و امیدوار کننده تر است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: با مرگ انسان، رشته عملش قطع می شود، مگر از سه چیز: صدقه جاری (وماندگار)، دانشی که مردم از آن بهره مند شوند، و فرزند نیکوکاری که برایش دعا کند .

الامام علی علیه السلام: الصَّدَقَةُ وَالْحَبْسُ ذَخِيرَتَانِ فَدَعُوهُمَا لِيَوْمِهِمَا؛ (۳)

امام علی علیه السلام: صدقه و وقف دو ذخیره اند، آنها را برای روز خودشان (قیامت) وانهید .

الامام صادق علیه السلام: تَصَدَّقْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِأَمْوَالٍ جَعَلَهَا وَقْفًا؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: پیامبر خدا اموالی را صدقه داد و آنها را وقف کرد .

الامام صادق علیه السلام: قَسَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْفَيْءَ فَأَصَابَ عَلِيًّا أَرْضٌ فَاحْتَفَرَ فِيهَا عَيْنًا فَخَرَجَ مِنْهَا مَاءٌ... فَقَالَ: هِيَ صَدَقَةٌ بَنَّا بَنَاتًا فِي حَجَّجِ بَيْتِ اللَّهِ وَعَابِرِ سَبِيلِهِ لِاتِّبَاعٍ وَلا تُوهَبُ وَلا تُورَثُ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: پیامبر خدا غنایم را تقسیم کرد . قطعه زمینی به علی رسید . علی در آن زمین چشمه ای حفر کرد و چشمه به آب رسید . . . حضرت فرمود: «این صدقه (و وقفی) است که آن را به طور قطعی (از ملک خویش) جدا کردم و به حاجیان خانه خدا و در راه ماندگان حج، مخصوص گردانیدم؛ نه فروختنی است، نه بخشیدنی و نه ارث بردنی .

۱- . کهف، آیه ۴۶ .

۲- . میزان الحکمه، ح ۱۴۲۸۷ .

۳- . دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۳۴۰ .

۴- . همان، ص ۳۴۱ .

۵- . تهذیب الأحکام، ج ۹، ح ۱۴۸ .

۳- خرداد

چهاردهم: رحلت امام خمینی قدس سره

۱۴ خرداد رحلت امام خمینی قدس سره رسول الله صلی الله علیه و آله: الْعُلَمَاءُ أَمَنَاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: عالمان، امینان خدا بر آفریده های اویند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ مِدَادَ الْعُلَمَاءِ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلُ مِنْ دَمِ الشُّهَدَاءِ وَأَكْثَرُ ثَوَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: در روز قیامت، مداد عالمان در ترازو از خون شهیدان سنگین تر، و پاداشش بیشتر است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: النَّظَرُ فِي وَجْهِ الْعَالِمِ حُبًّا لَهُ عِبَادَةٌ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نگریستن به چهره عالم، از سر مهر، عبادت است.

الامام علی علیه السلام: الْعُلَمَاءُ أَطَهَرُ النَّاسِ أَخْلَاقًا وَأَقْلَهُمْ فِي الْمَطَامِعِ أَعْرَاقًا؛ (۴)

امام علی علیه السلام: دانشمندان پاک ترین مردم در خلق و خوی و کم طمع ترین آنان در خلقت و طبیعت اند.

الامام علی علیه السلام: إِذَا مَاتَ الْعَالِمُ تَلَمَّ فِي الْإِسْلَامِ تَلْمَةً لَا يَسُدُّهَا شَيْءٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: با مرگ هر دانشمند، چنان رخنه ای در اسلام پدید می آید که تا روز قیامت هیچ چیز آن را فرو نمی پوشد.

۱- میزان الحکمه، ص ۱۳۹۲۱.

۲- الفردوس، ج ۵، ص ۴۸۶.

۳- النوادر، ص ۱۱۰.

۴- غرر الحکم و درر الکلم، ح ۲۱۰۸.

۵- المحاسن، ج ۱، ص ۳۶۴.

پانزدهم: روز جهانی محیط زیست

۱۵ خرداد روز جهانی محیط زیست (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَمَاطَ عَنِ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ مَائُوذِيهِمْ ، كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَجْرَ قِرَاءَةِ أَرْبَعِمِائَةِ آيَةٍ كُلُّ حَرْفٍ مِنْهَا بِعَشْرِ حَسَنَاتٍ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس چیز آزار دهنده ای را از راه مسلمانان بردارد ، خداوند پاداش قرائت چهارصد آیه را ، که برای هر آیه ده حسنه است ، در نامه اعمال او می نویسد .

الامام علی علیه السلام: لَا تُتَوُّوا التُّرَابَ خَلْفَ الْبَابِ فَإِنَّهُ مَأْوَى الشَّيَاطِينِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: خاکروبه را پشت در منزل نریزید ؛ زیرا جایگاه شیاطین (و میکرب) است .

الامام صادق علیه السلام: لَا تَطِيبُ السُّكْنَى إِلَّا بِثَلَاثٍ : الْهَوَاءِ الطَّيِّبِ وَ الْمَاءِ الْغَزِيرِ الْعَذْبِ وَ الْأَرْضِ الْخَوَّازِهِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: سه چیز زندگی را خوش می کند : هوای پاک ، آب فراوان گوارا ، زمین نرم و سست (آماده زراعت)

الامام صادق علیه السلام: لَا تُفْسِدُ عَلَى الْقَوْمِ مَاءَهُمْ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: آب مورد نیاز مردم را آلوده نکن .

۱- ن.ک: روز جهانی آب (۲ فروردین) روز جهانی هواشناسی (۳ فروردین) روز طبیعت (۱۳ فروردین).

۲- بحار الأنوار ، ج ۷۵ ، ص ۵۰ .

۳- علل الشرائع ، ج ۲ ، ص ۵۸۳ .

۴- تحف العقول ، ص ۳۲۰ .

۵- الکافی ، ج ۳ ، ص ۶۵ .

الامام صادق عليه السلام: لَقَدْ كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَمُرُّ عَلَى الْمَدْرَةِ فِي وَسْطِ الطَّرِيقِ فَيَنْزِلُ عَنْ دَابَّتِهِ حَتَّى يُنَحِّيَهَا
بِيَدِهِ عَنِ الطَّرِيقِ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: امام سجّاد عليه السلام هرگاه در میان راه به کلوخی بر می خورد، از مرکب پیاده می شد و با دستش
آن را از راه دور می کرد.

بیست و هفتم: روز جهانی بیابان زدایی

۲۷ خردادروز جهانی بیابان زدایی (۱) قال الله تعالى: هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اوست که شما را از زمین آفرید و شما را در آن استقرار داد .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ غَرَسَ شَجْرًا أَوْ حَفَرَ وادِيًا بَدَأَ لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ أَحَدٌ أَوْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَهِيَ لَهُ قِضَاءٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که درختی بکارد و یا آبراهی حفر کند که کسی در آن بر او پیشی نگرفته باشد و یا زمین مرده ای را آباد کند، آن زمین، به حکم خدا و رسولش، از آن او است .

الامام علی علیه السلام لمالك الا شتر: وَلْيَكُنْ نَظْرُكَ فِي عِمَارَةِ الْأَرْضِ أَلْبَغَ مَتْنِ نَظْرِكَ فِي اسْتِجْلَابِ الْخَرَاجِ لِأَنَّ ذَلِكَ لَا يَدْرُكُ إِلَّا بِالْعِمَارَةِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام به مالک اشتر فرمودند: باید توجه تو به آباد کردن زمین بیش از توجه به گرفتن مالیات باشد؛ زیرا مالیات جز در نتیجه آبادانی فراهم نمی آید .

الامام باقر علیه السلام: أَيُّمَا قَوْمٍ أَحْيَوْا شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ وَعَمَرُوهَا فَهَمَّ أَحَقُّ بِهَا؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: هر گروهی که قطعه زمینی را احیا کنند، همانان به [مالکیت] آن سزاوارترند .

۱- ن.ک: «روز درختکاری» (۱۵ اسفند) .

۲- هود، آیه ۶۱ .

۳- تهذیب الأحكام، ج ۷، ص ۱۵۱ .

۴- نهج البلاغه، نامه ۵۳ .

۵- الکافی، ج ۵، ص ۲۷۹ .

پنجم: روز جهانی مبارزه با مواد مخدر

۵ تیر روز جهانی مبارزه با مواد مخدر قال الله تعالی: وَ مَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّهَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: هر که کسی را زنده بدارد، گویی همه مردم را زنده کرده است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: زیان رساندن به خود و به دیگران ممنوع است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: سَيَأْتِي زَمَانٌ عَلَى أُمَّتِي يَأْكُلُونَ شَيْئًا اسْمُهُ الْبَنْجُ، أَنَا بَرِيءٌ مِنْهُمْ وَ هُمْ بَرِيئُونَ مِنِّي؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: زمانی فرا می رسد که امت من چیزی به نام «بنگ» استفاده می کنند. من از این گروه بیزارم و آنان از من دورند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ احْتَقَرَ ذَنْبَ الْبَنْجِ فَقَدْ كَفَرَ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: کسی که گناه کشیدن بنگ را ناچیز بشمرد، کافر است.

الامام رضا علیه السلام: كُلُّ نَافِعٍ مُقَوِّ لِلْجِسْمِ فِيهِ قُوَّةٌ لِلْبَدَنِ فَحَلَالٌ وَ كُلُّ مُضِرٍّ يَذْهَبُ بِالْقُوَّةِ أَوْ قَاتِلٌ فَحَرَامٌ؛ (۵)

امام رضا علیه السلام: هر چیز سودمند و نیروزا برای جسم که موجب تقویت بدن می شود، حلال است، و هر چیز زیان آور که نیروی آدمی را می گیرد، یا کشنده است، حرام است.

۱- مائده، آیه ۳۲.

۲- الکافی، ج ۵، ص ۲۹۲.

۳- مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۸۵.

۴- همان، ص ۸۶.

۵- فقه الرضا علیه السلام، ص ۲۵۴.

۷ تیر روز قوه قضائیه قال الله تعالى: فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: میان آنها عادلانه داوری کن که خداوند دادگران را دوست می دارد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْقَاضِي مَالَمْ يَحِفْ عَمْدًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند با قاضی است تا آن گاه که، به عمد، ستم نکند.

الامام علی علیه السلام: مَنْ ابْتَلَى بِالْقَضَاءِ فَلْيُؤَاسِ بَيْنَهُمْ فِي الْإِشَارَةِ وَ فِي النَّظَرِ وَ فِي الْمَجْلِسِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: آن که بر مسند قضاوت می نشیند، باید میان مردم در اشاره و نگاه و نشستن برابری را مراعات کند.

الامام علی علیه السلام: أَفْضَلُ الْخَلْقِ أَقْضَاهُمْ بِالْحَقِّ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: برترین مردم، داورترین آنها به حق است.

الامام علی علیه السلام: لَا يُقِيمُ أَمْرَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ إِلَّا مَنْ لَا يُصَانِعُ وَلَا يُضَارِعُ وَلَا يَتَّبِعُ الْمَطَامِعَ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: فرمان خدای سبحان را بر پا ندارد جز آن کس که [در حق] مدارا نکند و خود را خوار نسازد و در پی طمع نرود.

۱- مائده، آیه ۴۲.

۲- میزان الحکمه، ح ۱۶۸۶۳.

۳- الکافی، ج ۷، ص ۴۱۳.

۴- غررالحکم و دررالكلم، ح ۳۳۲۳.

۵- نهج البلاغه، حکمت ۱۱۰.

۱. ارزش عدالت

الامام علی علیه السلام لمالک الاشر: ثُمَّ اخْتَر لِلْحُكْمِ بَيْنَ النَّاسِ اَفْضَلَ رَعِيَّتِكَ فِي نَفْسِكَ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام به مالک اشتر فرمودند: برای داوری میان مردم، برترین فرد را از نظر خودت برگزین.

الامام صادق علیه السلام: الْقَضَاءُ اَرْبَعَةٌ: ثَلَاثَةٌ فِي النَّارِ وَاِحِدٌ فِي الْجَنَّةِ: رَجُلٌ قَضَى بِجَوْرٍ وَهُوَ يَعْلَمُ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ قَضَى بِجَوْرٍ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ قَضَى بِالْحَقِّ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ فَهُوَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ قَضَى بِالْحَقِّ وَهُوَ يَعْلَمُ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: قاضیان چهار گروهند: سه گروه دوزخی اند و یک گروه بهشتی: مردی که، دانسته، حکم ناحق می دهد، دوزخی است. مردی که ندانسته حکم ناحق دهد نیز دوزخی است. مردی که ندانسته حکم حق دهد نیز دوزخی است، و مردی که دانسته حکم به حق دهد، بهشتی است.

۱. ارزش عدالت امام علی علیه السلام: الْعَدْلُ اَسَاسٌ بِهٖ قِوَامُ الْعَالَمِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: عدالت شالوده ای است که جهان بر آن استوار است.

الامام علی علیه السلام: الْعَدْلُ يُرِيحُ الْعَامِلَ بِهٖ مِنْ تَقَلُّدِ الْمَظَالِمِ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: عدالت، عمل کننده به آن را از به گردن گرفتن حقوق مردم و مظالم آسوده می کند.

الامام علی علیه السلام: فِي الْعَدْلِ الْاِقْتِدَاءُ بِسُنَّةِ اللَّهِ وَ ثَبَاتُ الدُّوَلِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: پیروی از سنت خدا و پایداری دولت ها نتیجه عدالت است.

۱- نهج البلاغه، نامه ۵۳.

۲- الکافی، ج ۷، ص ۴۰۷.

۳- میزان الحکمه، ح ۱۱۹۵۵.

۴- غرر الحکم و درر الکلم، ح ۱۴۳۷.

۵- میزان الحکمه، ح ۱۱۹۷۹.

۲. ویژگی های عادل**۳. عادل ترین مردم**

الامام صادق علیه السلام: الْعَدْلُ أَحْلَى مِنَ الْمَاءِ يُصِيبُهُ الظَّمَانُ ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: عدالت از آبی که شخص تشنه به آن می رسد ، گواراتر است .

۲. ویژگی های عادل رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ عَامَلَ النَّاسَ فَلَمْ يَظْلِمُهُمْ وَحَدَّثَهُمْ فَلَمْ يَكْذِبْهُمْ وَوَعَدَهُمْ فَلَمْ يُخْلِفْهُمْ فَهُوَ مِمَّنْ كَمَلَتْ مَرْوَةٌ تَهُ وَطَهَّرَتْ عَدَالَتُهُ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر که در رفتار خود با مردم به ایشان ستم نکند و به گناه سخن ، دروغ نگویید و در وعده خود خلاف نیاورد ، مردانگی اش کامل و عدالتش آشکار است .

رسول الله صلی الله علیه و آله : مَا كَرِهَتْ لِنَفْسِكَ فَكَرِهَ لِعَيْرِكَ وَ مَا أَحْبَبَتْ لِنَفْسِكَ فَأَحْبَبَهُ لِأَخِيكَ تَكُنْ عَادِلًا فِي حُكْمِكَ مُقْسِطًا فِي عَدْلِكَ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : آنچه را که برای خود نمی پسندی برای دیگری نیز می پسند ، و آن چه برای خود دوست داری برای برادرت هم دوست بدار تا در قضاوت عادل باشی و در عدالت دادگر .

۳. عادل ترین مردمالامام علی علیه السلام: أَعْدَلُ النَّاسِ مَنْ أَنْصَفَ عَن قُوِّهِ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: عادل ترین مردم کسی است که با داشتن قدرت ، عدالت بورزد .

۱- .الكافی ، ج ۲ ، ص ۱۴۶ .

۲- .الخصال ، ص ۲۰۸ .

۳- .تحف العقول ، ص ۱۴ .

۴- .غررالحکم و دررالكلم ، ح ۳۲۴۲ .

الامام علی علیه السلام: أَعَدَلُ الْخَلْقِ أَفْضَاهُمْ بِالْحَقِّ؛ [\(۱\)](#)

امام علی علیه السلام: عادل ترین مردم کسی است که بیش از همه به حق داوری کند .

الامام علی علیه السلام: أَعَدَلُ السَّيْرِهِ أَنْ تُعَامِلَ النَّاسَ بِمَا تُحِبُّ أَنْ يُعَامِلُوكَ؛ [\(۲\)](#)

امام علی علیه السلام: عادلانه ترین روش این است که با مردم آن گونه رفتار کنی که دوست داری با تو چنان باشند .

۱- میزان الحکمه ، ح ۱۲۰۱۶ .

۲- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۳۱۷۰ .

دهم: روز صنعت

۱۰ تیرروز صنعت (۱) قال الله تعالى: وَ عَلَّمْنَاهُ صَنْعَهُ لَبِوسٍ لَكُمْ لِيُخَصِّنْكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و به [داوود] فنّ زره [سازی] آموختیم ، تا شما را از [خطرات] جنگ حفظ کند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يُتَقَنَّهُ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :خداوند دوست دارد هرگاه یکی از شما کاری انجام می دهد ، آن را درست و استوار انجام دهد .

رسول الله صلی الله علیه و آله: وَيَلِ لِصُنَاعِ أُمَّتِي مِنَ الْيَوْمِ وَغَدًا ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله :وای به حال صنعت گران امت من ، از این که در کار مردم امروز و فردا کنند .

الامام علی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْتَرِفَ الْأَمِينَ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام :به راستی که خداوند پیشه ور امانت دار را دوست دارد .

الامام علی علیه السلام: لَا تَطْلُبْ سُرْعَةَ الْعَمَلِ وَ اطْلُبْ تَجْوِيدَهُ ؛ فَإِنَّ النَّاسَ لَا يَسْأَلُونَ فِي «كَمْ فَرَّغَ مِنَ الْعَمَلِ»؟ إِنَّمَا يَسْأَلُونَ عَنِ جَوْدِهِ صَنْعَتِهِ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام :به دنبال سرعت در انجام دادن کار مباش ، بلکه کیفیت خوب را بجوی . مردم نمی پرسند : «در چند روز کار را به پایان برده است؟» بلکه در پی خوبی و نیکویی محصول کارند .

۱- ن.ک: «روز جهانی کارگر» (۱۱ اردیبهشت) .

۲- انبیاء ، آیه ۸۰ .

۳- میزان الحکمه ، ح ۱۴۳۷۱ .

۴- وسائل الشیعه ، ح ۱۲ ، ص ۳۱۰ .

۵- الکافی ، ج ۵ ، ص ۱۱۳ .

۶- شرح نهج البلاغه ، ابن ابی الحدید ، ج ۲۰ ، ص ۲۶۷ .

الامام صادق عليه السلام: كُلُّ ذِي صِنَاعَةٍ مُضْطَرٌّ إِلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ يَجْتَلِبُ بِهَا الْمَكْسَبَ وَهُوَ أَنْ يَكُونَ حَازِقًا بِعَمَلِهِ مُؤَدِّيًا لِلْأَمَانَةِ فِيهِ مُسْتَمِيلًا لِمَنْ اسْتَعْمَلَهُ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: هر صنعت گر از سه خصلت گزیر ندارد تا با آنها کسبش را رونق بخشد: در کارش زبردست باشد، امانت دار باشد و نظر کارفرمای خود را [تأمین و] به خود جلب کند.

۱. اَمْنِیت

۲۷ تیر روز نیروی انتظامی ۱. اَمْتِيقَالِ اللّٰهِ تَعَالٰی : یَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوَّامِیْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای مؤمنان! برای خدا به داد برخیزید [و] به عدالت شهادت دهید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: نِعْمَتَانِ مَكْفُورَتَانِ: الْأَمْنُ وَالْعَافِیَةُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: دو نعمت است که شکر آنها گزارده نمی شود: اَمْنِیت و سلامتی.

رسول الله صلی الله علیه و آله: یَا عَلِیُّ! لَا خَیْرَ فِی . . . الْوَطَنِ إِلَّا مَعَ الْأَمْنِ وَالسُّرُورِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ای علی! خیری نیست در . . . وطن مگر با اَمْنِیت و دل خوشی.

الامام علی علیه السلام: شَرُّ الْأَوْطَانِ مَا لَمْ یَأْمَنْ فِیهِ الْقَطَّانُ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: بدترین وطن، وطنی است که ساکنانش در آن ایمن نباشند.

الامام علی علیه السلام: الْجُنُودُ بِإِذْنِ اللّٰهِ حُصُونُ الرَّعِیَّةِ وَ زَیْنُ الْوُلَاةِ وَ عِزُّ الدِّیْنِ وَ سُبُلُ الْأَمْنِ وَ لَیْسَ تَقُومُ الرَّعِیَّةُ إِلَّا بِهِمْ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: سربازان، به اذن خداوند، دژ مردم، زینت زمامداران، مایه عزت دین و اَمْنِیت اند و کار شهروندان، جز به آنان استوار نمی شود.

الامام علی علیه السلام: شَرُّ الْبِلَادِ بَلَدٌ لَا أَمْنَ فِیهِ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: بدترین شهرها، شهری است که در آن ایمنی نباشد.

۱- مائده، آیه ۸.

۲- الخصال، ص ۳۴.

۳- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۶۹.

۴- غررالحکم و دررالكلم، ح ۵۷۱۲.

۵- نهج البلاغه، نامه ۵۳.

٦- .عيون الحكم و المواعظ ، ح ٥٢٥٣ .

۲. مبارزه با فساد**۳. مبارزه با سرقت**

الامام صادق علیه السلام: ثَلَاثَةُ أَشْيَاءَ يَحْتَاجُ النَّاسُ إِلَيْهَا: الْأَمْنُ وَالْعَدْلُ وَالْخِصْبُ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: سه چیز است که مردم به آنها نیاز دارند: امتیث، عدالت و رفاه.

۲. مبارزه با فساد رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ الْمَعْصِيَةَ إِذَا عَمِلَ بِهَا الْعَبْدُ سِرًّا لَمْ تَضُرَّ إِلَّا عَامِلَهَا وَإِذَا عَمِلَ بِهَا عَلَانِيَةً وَ لَمْ يُغَيِّرْ عَلَيْهِ أَضْرَّتْ بِالْعَامَّةِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هرگاه بنده، پنهانی گناه کند، تنها به خود زیان می رساند، و هرگاه آشکارا گناه کند و بر این کار غیرت نورزد، آن گناه به همه مردم آسیب خواهد رساند.

الامام علی علیه السلام: أَمَرْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله أَنْ نُلْقِيَ أَهْلَ الْمَعَاصِي بِوُجُوهِ مُكْفَرَةٍ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: رسول خدا صلی الله علیه و آله به ما فرمان داد که با اهل گناه با چهره ای درهم کشیده روبه رو شویم.

الامام حسین علیه السلام: لَا يَحِلُّ لِعَيْنٍ مُؤْمِنَةٍ تَرَى اللَّهَ يُعْصِي فَتَطْرِفَ حَتَّى تَغَيِّرَهُ؛ (۴)

امام حسین علیه السلام: بر هیچ چشم مؤمنی روا نیست که ببیند خدا نافرمانی می شود و چشم خود را فرو بندد، مگر آن که آن وضع را تغییر دهد.

۳. مبارزه با سرقتقال الله تعالی: خ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (۵)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: دست مرد و زن دزد را، به سزای آنچه کرده اند، به عنوان کیفری از جانب خدا ببرید و خدا عزیز و حکیم است.

۱- تحف العقول، ص ۳۲۰.

۲- بحار الأنوار، ج ۱۰۰، ص ۷۴.

۳- الکافی، ج ۵، ص ۹۵.

۴- الأمالی، طوسی، ص ۵۵.

۵- مائده، آیه ۳۸.

الامام صادق عليه السلام: إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَتَى بِرَجُلٍ اخْتَلَسَ دُرَّةً مِنْ أُذُنِ جَارِيَةٍ فَقَالَ: هَذِهِ الدُّغَارَةُ الْمُعْلَنَةُ فَضَرَبَتْهُ وَ حَبَسَهُ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: مردی را که مرواریدی از گوش دختری ربوده بود به محضر امیرالمؤمنین علیه السلام آوردند؛ حضرت فرمود: «این ربودنی آشکار است.» او را (تازیانه) زد و به زندان افکند.

۵- مرداد

دهم: روز جهانی شیر مادر

۱۰ مرداد روز جهانی شیر مادر قال الله تعالى: وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلِينَ كَامِلِينَ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْتَمِ الرِّضَاعَةَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: مادران، فرزندان خود را دو سال تمام شیر دهند، این برای کسی است که بخواهد دوران شیرخوارگی را کامل کند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَيْسَ لِلصَّبِيِّ لَبَنٌ خَيْرٌ مِنْ لَبَنِ أُمِّهِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برای کودک، شیری بهتر از شیر مادرش نیست.

الامام علی علیه السلام: مَا مِنْ لَبَنِ يَرْضَعُ بِهِ الصَّبِيُّ أَعْظَمَ بَرَكَهَ عَلَيْهِ مِنْ لَبَنِ أُمِّهِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: هیچ شیری برای تغذیه کودک از شیر مادرش با برکت تر نیست.

الامام علی علیه السلام: أَنْظَرُوا مَنْ يَرْضَعُ أَوْلَادَكُمْ فَإِنَّ الْوَلَدَ يَشْبُ عَلَيْهِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: بنگرید که چه کسی فرزندانتان را شیر می دهد؛ زیرا فرزند بر صفات و سرشت او می تند.

الامام علی علیه السلام: لَا تَسْتَرْضِعُوا الْحَمَقَاءَ فَإِنَّ اللَّبَنَ يَغْلِبُ الطَّبَاعَ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: زن نابخرد را به دایگی نگیرید، که شیر بر سرشت ها چیره می شود.

الامام صادق علیه السلام: يَا أُمَّ إِسْحَاقَ! لَا تَرْضِعِيهِ مِنْ تَدِيٍّ وَاحِدٍ وَأَرْضِعِيهِ مِنْ كِلَيْهِمَا يَكُونُ أَحَدُهُمَا طَعَامًا وَالْآخَرُ شَرَابًا؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: ای مادر اسحاق! فرزند خود را نه از یک پستان بلکه از دو پستان شیر بده که یکی برایش غذا و دیگری آب باشد.

۱- بقره، آیه ۲۳۳.

۲- عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۸.

۳- الکافی، ج ۶، ص ۴۰.

۴- وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۴۶۷.

٥- الكافي، ج ٦، ص ٤٣.

٦- وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٤٥٣.

۱ شهریور روز پزشک قال الله تعالى: وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: همان که او غذایم می دهد و سیرابم می کند، و چون بیمار شوم، شفایم می دهد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْعِلْمُ عِلْمَانِ: عِلْمُ الْأَدْيَانِ وَعِلْمُ الْأَبْدَانِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: علم دو گونه است: علم دین و علم بدن (پزشکی).

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ تَطَبَّبَ فَهُوَ لَا يَعْلَمُ مِنْهُ طِبٌّ قَبْلَ ذَلِكَ فَهُوَ ضَامِنٌ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: کسی که بدون پیشینه پزشکی طبابت کند، ضامن است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَلَّهُ الطَّيِّبُ، بَلْ أَنْتَ رَجُلٌ رَفِيقٌ، طَيِّبُهَا الَّذِي خَلَقَهَا؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله به پزشکی فرمودند: خدا طیب است و تو یاوری مهربان هستی. طیب درد کسی است که آن را آفریده است.

الامام علی علیه السلام: تَطَبَّبَ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَ لِيَنْصَحْ وَلِيَجْتَهِدْ؛ (۵)

امام علی علیه السلام که طبابت می کند باید از خدا بترسد و خیرخواه باشد و سعی خود را به کاربرد.

الامام صادق علیه السلام: لَا يَسْتَغْنِي أَهْلُ كُلِّ بَلَدٍ عَنْ... طَيِّبٍ بَصِيرٍ ثِقَةٍ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: مردم هیچ شهری از پزشک بصیر مورد اعتماد بی نیاز نیستند.

۱- شعراء، آیه ۷۹، ۸۰.

۲- کنز الفوائد، ج ۱، ص ۱۰۷.

۳- میزان الحکمه، ح ۱۱۱۴۷.

۴- کنز العمال، ح ۲۸۱۰۲.

۵- دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۱۴۴.

دوم تا هشتم : هفته دولت

١ . سیاست نیکو

٢ . عدالت

٣ . خوش رفتاری با مردم

٢٨ شهریور هفته دولت ١ . سیاست نیکوالامام علی علیه السلام: حُسْنُ السِّيَاسَةِ يَسْتَدِيمُ الرَّئِيسَةَ ؛ (١)

امام علی علیه السلام: نیکویی سیاست موجب پایداری ریاست است .

الامام علی علیه السلام: رَأْسُ السِّيَاسَةِ اسْتِعْمَالُ الرَّفْقِ ؛ (٢)

امام علی علیه السلام: پایه سیاست ، مدارا است .

٢ . عدالتالامام علی علیه السلام: مِلاكَ السِّيَاسَةِ الْعَدْلُ ؛ (٣)

امام علی علیه السلام: بنیان سیاست ، عدالت است .

الامام علی علیه السلام: ثَبَاتُ الدُّوْلِ بِإِقَامَةِ سُنَنِ الْعَدْلِ ؛ (٤)

امام علی علیه السلام: پایداری دولت ها به برپاداشتن راه و رسم دادگری است .

٣ . خوش رفتاری با مردمالامام علی علیه السلام: مَنْ سَمَا إِلَى الرَّيَاسَةِ صَبَرَ عَلَى مَضَضِ السِّيَاسَةِ ؛ (٥)

امام علی علیه السلام: هر کس بر مسند سیاست نشیند ، باید بر رنج سیاست صبر کند .

١- .میزان الحکمه ، ح ٨٩٩٨ .

٢- .همان ، ح ٩٠١٩ .

٣- .همان ، ح ٩٠١٦ .

٤- .غررالحکم و دررالکلم ، ح ٤٧١٥ .

٥- .میزان الحکمه ، ح ٩٠٠٢ .

۴. بیداری

۵. ساده زیستی

الامام علی علیه السلام: مَنْ كَثُرَ جَمِيلُهُ أَجْمَعَ النَّاسُ عَلَى تَفْضِيلِهِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: آن که رفتار نیکش فراوان شود ، مردم بر برتری اش اتفاق کنند .

الامام علی علیه السلام: حُسْنُ السَّيْرِهِ جَمَالُ الْقُدْرَةِ وَ حِصْنُ الْإِمْرَةِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: رفتار نیکو ، نشان زیبایی قدرت و پناهگاه زمام داری است .

۴. بیداریالامام علی علیه السلام: مِنْ أَمَارَاتِ الدَّوْلَةِ الَّتِي قَطَّعَ لِجِرَاسِهِ الْأُمُورِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: از نشانه های [پایداری] دولت ، هشیاری در سامان دادن کارها است .

الامام علی علیه السلام: مِنْ دَلَائِلِ الدَّوْلَةِ قَلْبُهُ الْغَفْلَةُ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: از نشانه های [پایداری] دولت ، کمی غفلت از کارها است .

۵. ساده زیستیالامام علی علیه السلام: إِيَّاكَ وَالْإِسْتِثَارَ بِمَا النَّاسُ فِيهِ أُسُوهُ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: بپرهیز از آن که چیزی را به خود مخصوص کنی که مردم همه در آن یکسانند .

الامام علی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَنِي إِمَامًا لِحَلْقِهِ فَفَرَضَ عَلَيَّ التَّقْدِيرَ فِي نَفْسِي وَ مَطْعَمِي وَ مَشْرَبِي وَ مَلْبَسِي كَضُعْفَاءِ النَّاسِ ؛

(۶)

امام علی علیه السلام: خداوند مرا پیشوای خلقش کرده ، و مرا واداشته که بر خود تنگ بگیرم ، و در خوردن و آشامیدن و لباس مانند مستمندان باشم .

۱- .عیون الحکم و المواعظ ، ح ۸۲۱۸ .

۲- .غررالحکم و دررالکلم ، ح ۴۸۴۷ .

۳- .همان ، ح ۹۳۶۰ .

۴- .همان ، ح ۹۴۱۰ .

- ٥- نهج البلاغه ، نامه ٥٣ .
- ٦- الكافي ، ج ١ ، ص ٤١٠ .

۶. دقت در انتخاب کارگزاران

۷. ارتباط مستقیم با مردم

۶. دقت در انتخاب کارگزاران امام علی علیه السلام: **اجعل لرأس كل أمر من أمورك رأسا منهم ، لا يقهره كبرها ولا يشئت عليه كبرها ؛ (۱)**

امام علی علیه السلام: برای سامان دادن به هر یک از کارهایت ، سرپرستی از میان آنان بگمار که بزرگی کار ، او را مقهور خود نسازد و بسیاری آن ، آشفته اش نکند .

رسول الله صلی الله علیه و آله : **من ولی من أمر المسلمین شیئا فولی رجلا و هو یجد من هو أصلح للمسلمین منه فقد خان الله و رسوله ؛ (۲)**

پیامبر صلی الله علیه و آله : کسی که عهده داری یکی از امور مسلمانان شود و فردی را سرپرست کاری کند ، با این که می تواند کسی را که برای مسلمانان بهتر از او باشد بیابد ، به خدا و رسولش خیانت کرده است .

۷. ارتباط مستقیم با مردمالامام علی علیه السلام: **لا یکن لک الی الناس سفیرا إلا لسانک و لاجبب إلا وجهک ؛ (۳)**

امام علی علیه السلام: میان تو و مردم رابطی جز زبانت و پرده ای جز چهره ات نباشد .

۱- نهج البلاغه ، نامه ۵۳ .

۲- سنن بیهقی ، ج ۱۰ ، ص ۱۱ .

۳- نهج البلاغه ، نامه ۶۷ .

چهارم: روز کارمند

۱. وجدان کاری

۲. شناخت کار

۴ شهریور روز کارمند ۱. وجدان کاریرسول الله صلی الله علیه و آلهایان الله یحب إذا عمل أحدکم عملاً أن یتقنه؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله خداوند دوست دارد که هرگاه یکی از شما کاری انجام می دهد آن را استوار و درست به سامان رساند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ مِنَ الْعَامِلِ إِذَا عَمِلَ أَنْ يُحْسِنَ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خدای تعالی دوست دارد وقتی کسی کاری می کند آن را به خوبی انجام دهد .

۲. شناخت کاررسول الله صلی الله علیه و آلهمن عمل علی غیر علم، ما یفسد اکثر مما یصلح؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله هر کس کاری را بدون شناخت انجام دهد، تباه کاری او بیشتر است از آنچه سامان می دهد .

الامام علی علیه السلام: یا کمیل ما من حرکه إلا و أنت محتاج فیها إلى معرفه؛ (۴)

امام علی علیه السلام: ای کمیل! هیچ کاری نیست مگر این که تو در آن نیازمند شناخت هستی .

۱- کنز العمال، ح ۹۱۲۸ .

۲- میزان الحکمه، ح ۱۴۳۷۱ .

۳- تحف العقول، ص ۴۷ .

۴- همان، ص ۱۷۱ .

۳. حق مداری

۴. حل مشکلات مردم

۳. حق مداری رسول الله صلی الله علیه و آله: قُلِ الْحَقُّ وَ لَا تَأْخُذْكَ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: حق را بگو و در راه خدا از ملامت هیچ ملامت گری نهراس .

الامام علی علیه السلام لَزِمَ الْحَقَّ مَنْ لَزِمَهُ مِنَ الْقَرِيبِ وَ الْبَعِيدِ وَ كُنْ فِي ذَلِكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا وَاقِعًا ذَلِكَ مِنْ قَرَابَتِكَ وَ خَاصَّتِكَ حَيْثُ وَقَعَ؛ (۲)

امام علی علیه السلام حق را، از آن هر که بود، نزدیک یا دور، بر عهده گیر؛ در این راه شکیا باش و آن را به حساب خداوند بگذار، هر چند این رفتار با نزدیکان و خویشاوندان باشد .

۴. حل مشکلات مردم رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ قَضَى لِأَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَاجَةً كَانَ كَمَنْ عَبَدَ اللَّهَ دَهْرَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: کسی که حاجت برادر مؤمن خود را برآورده سازد، مانند کسی است که عمر خود را به عبادت گذرانده باشد .

الامام علی علیه السلام أَنْصِفُوا النَّاسَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ وَ اصْبِرُوا لِحَوَائِجِهِمْ . . . وَ لَا تُحَسِّمُوا أَحَدًا عَنْ حَاجَتِهِ وَ لَا تُحِسُّوهُ عَنْ طَلِبَتِهِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام مردم را از خود بستانید و در برآوردن نیازهایشان شکیا باشید . . . کسی را برای نیازش شرمگین نسازید و از خواسته اش باز مدارید .

۱- کنز العمال، ح ۴۳۵۵۵ .

۲- نهج البلاغه، نامه ۵۳ .

۳- الأملی، طوسی، ص ۴۸۱ .

۴- نهج البلاغه، نامه ۵۱ .

۵. خوش رویی با مردم**۶. نظم در کارها****۷. وفای به عهد**

۵. خوش رویی با مردمالامام علی علیه السلام: فَاخْفِضْ لَهُ جَنَاحَيْكَ وَالْأُنْ لُهُمْ جَانِبَيْكَ وَابْسُطْ لَهُمْ وَجْهَكَ وَ آسِ بَيْنَهُمْ فِي اللَّحْظَةِ وَالنَّظَرَةِ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: بال های محبت خود را بر آنان بگستر ، و با آنان نرم خو و گشاده رو باش و مساوات را در توجه و نگاه مراعات کن .

الامام علی علیه السلام: عَلَيْكَ بِالْبِشَاشَةِ فَإِنَّهَا حِبَالُهُ الْمَوَدَّةِ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: بر تو باد به گشاده رویی که گشاده رویی دام دوستی است .

۶. نظم در کارهاالامام علی علیه السلام: أَمْضِ لِكُلِّ يَوْمٍ عَمَلَهُ فَإِنَّ لِكُلِّ يَوْمٍ مَا فِيهِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: کار هر روز را در همان روز انجام ده ؛ زیرا هر روزی را کاری است [ویژه آن روز].

۷. وفای به عهدرسول الله صلی الله علیه و آلهمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُفِ إِذَا وَعَدَ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آلههر که به خدا و روز معاد ایمان دارد باید به وعده خود عمل کند .

الامام علی علیه السلام: مَا أُيْقِنَ بِاللَّهِ مَنْ لَمْ يَرَ عُهُودَهُ وَ ذِمَّتَهُ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: به خدا یقین ندارد کسی که عهد و پیمان خود را فرو گذارد .

۱- نهج البلاغه ، نامه ۲۷ .

۲- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۶۱۰۱ .

۳- نهج البلاغه ، نامه ۵۳ .

۴- الکافی ، ج ۲ ، ص ۳۶۴ .

۵- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۹۵۷۷ .

سیزدهم: روز تعاون

۱۳ شهریور روز تعاونقال الله تعالى: تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ و وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: در نیکوکاری و پرهیزکاری یکدیگر را یاری کنید و در گناه و تجاوز، به یکدیگر یاری نرسانید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا أَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مردم همیشه در خیر خواهند بود تا وقتی که امر به معروف و نهی از منکر می کنند، و در نیکی و پرهیزکاری یکدیگر را یاری می رسانند.

الامام علی علیه السلام: طَلَبُ التَّعَاوُنِ عَلَىٰ إِقَامَةِ الْحَقِّ دِيَانَةٌ وَ أَمَانَةٌ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: درخواست همکاری برای برپا کردن حق، نشانه دیانت و امانت [داری] است.

الامام علی علیه السلام: مِنْ وَاجِبِ حُقُوقِ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ النَّصِيحَةُ بِمَبْلَغِ جُهْدِهِمْ وَ التَّعَاوُنُ عَلَىٰ إِقَامَةِ الْحَقِّ بَيْنَهُمْ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: از حقوق واجب خدا بر بندگان، خیرخواهی به اندازه توان، و یاری کردن یکدیگر برای برپایی حق در میان خود است.

الامام علی علیه السلام: أَلَا إِنَّ الدُّلَّ فِي طَاعَةِ اللَّهِ أَقْرَبُ إِلَى الْعِزِّ مِنَ التَّعَاوُنِ بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: آگاه باشید که خواری در راه اطاعت خدا به عزت نزدیک تر است از یاری کردن یکدیگر برای نافرمانی خدا.

۱- مائده، آیه ۲.

۲- تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۱۸۱.

۳- .. عیون الحکم و الموعظ، ح ۵۵۶۳.

۴- .. نهج البلاغه، خطبه ۲۱۶.

۵- .. تحف العقول، ص ۲۱۷.

هفدهم : روز شهدا

۱۷ شهریور روز شهدا قال الله تعالى: وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أحياءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده اند مرده مپندار ، بلکه زنده اند و نزد پروردگارشان روزی می خورند .

قال الله تعالى: وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتٌ بَلْ أحياءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: به کسانی که در راه خدا کشته می شوند مرده نگوئید، بلکه آنان زنده اند، اما شما در نمی یابید .

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ شَهِيدٌ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نخستین کسی که وارد بهشت می شود شهید است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: شرافت مندانه ترین مرگ ، شهادت است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس صادقانه از خداوند شهادت بخواهد ، خداوند او را به مقام شهیدان می رساند ، هر چند در بستر بمیرد .

الامام صادق عليه السلام: مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يُعْرِفُهُ اللَّهُ شَيْئًا مِنْ سَيِّئَاتِهِ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: هر که در راه خدا کشته شود ، خداوند چیزی از گناهانش را به او نمی نمایاند .

۱- آل عمران ، آیه ۱۶۹ .

۲- .. بقره ، آیه ۱۵۴ .

۳- .. میزان الحکمه ، ح ۲۶۳۵ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۱۰۰ ، ص ۸ .

٥- .. ميزان الحكمة ، ح ٩٧٨٨ .

٦- . وسائل الشيعة ، ج ١٥ ، ص ١٦ .

سی و یکم شهریور تا ششم مهر : هفته دفاع مقدس

۳۱ شهریور تا ۶ مهر هفته دفاع مقدس (۱) قال الله تعالى: وَ لَوْلَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهَدَّمت صَوَامِعُ وَ بِيَعُ وَ صِيَلَمَاتٌ وَ مَسَاجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اگر خدا بعضی از مردم را با بعضی دیگر دفع نمی کرد، صومعه ها و کلیساها و کنیسه ها و مساجدی که نام خدا در آنها بسیار برده می شود، سخت ویران می شد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ رَجُلًا يُدْخِلُ عَلَيْهِ فِي بَيْتِهِ وَ لَا يُقَاتِلُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند دشمن می دارد مردی را که در خانه اش بر او حمله کنند و او نجنگد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ قَتَلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که در راه [حفظ] مالش کشته شود، شهید است.

الامام علی علیه السلام: إِنَّ الْجِهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَتَحَهُ اللَّهُ لِخَاصِّهِ أَوْلِيَائِهِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: جهاد دری از درهای بهشت است که خداوند آن را بر روی اولیای خاص خود گشوده است.

۱- ن.ک: «روز ارتش جمهوری اسلامی و نیروی زمینی» (۲۹ فروردین)؛ «روز پاسدار» (۳ شعبان)

۲- حج، آیه ۴۰.

۳- عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۸.

۴- دعائم الاسلام، ج ۱، ص ۳۹۸.

۵- نهج البلاغه، خطبه ۲۷.

الامام علی علیه السلام: در وصیت به حسنین علیهما السلام فرمود: **وَاللّٰهُ اللّٰهُ فِی الْجِهَادِ بِأَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ وَاَلْسِنَتِكُمْ فِی سَبِیلِ اللّٰهِ؛ (۱)**

امام علی علیه السلام: خدا را خدا را در باره جهاد با مال و جان و زبان تان در راه خدا .

الامام علی علیه السلام: **الْجِهَادُ عِمَادُ الدِّینِ ، وَمِنْهَاجُ السُّعْدَاءِ (۲)**

امام علی علیه السلام: جهاد ستون دین و راه روشن نیکبختان است .

۱- نهج البلاغه ، نامه ۴۷ .

۲- غررالحکم: ۱۳۴۶ .

یکم: روز بازگشایی مدارس

۱ مهرروز بازگشایی مدارس (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ كَانَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ كَانَتْ الْجَنَّةُ فِي طَلَبِهِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس در پی آموختن دانش باشد، بهشت در پی او است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: طَالِبُ الْعِلْمِ، مَحْفُوفٌ بِعِنَايَةِ اللَّهِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: جوینده دانش، در پناه عنایت خداوند است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ انْتَقَلَ لِيَتَعَلَّمَ عِلْمًا غَيْرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَخْطُوهُ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آن که در پی آموختن دانش به راه افتد، پیش از آن که گام بردارد، آمرزیده می شود.

الامام علی علیه السلام: لِطَالِبِ الْعِلْمِ عِزُّ الدُّنْيَا وَ فَوْزُ الْآخِرَةِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: جوینده دانش را، عزت دنیا و رستگاری آخرت است.

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ جَمِيعَ دَوَابِّ الْأَرْضِ لَتَصَلِّيَ عَلَى طَالِبِ الْعِلْمِ حَتَّى الْحَيْتَانِ فِي الْبَحْرِ؛ (۶)

امام باقر علیه السلام: همه جنبندگان زمین، حتی ماهیان دریا، بر جوینده دانش درود می فرستند.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَضَعُ أَجْنِحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضَى بِهِ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: فرشتگان، با خشنودی، بال هایشان را برای جوینده علم می گسترند.

۱- ن.ک: «روز سوادآموزی» (۷ دی).

۲- میزان الحکمه، ح ۱۳۷۸۴.

۳- .. عوالی اللآلی، ج ۱، ص ۲۹۲.

۴- .. الجامع الصغیر، ج ۲، ص ۵۸۲.

۵- .. غرر الحکم و درر العلم، ح ۷۳۴۹.

۶- بصائر الدرجات، ج ۴، ص ۲۴.

هفتم: روز آتش نشانی و ایمنی

۷ مهر روز آتش نشانی و ایمنی رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ رَدَّ عَنْ قَوْمٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ عَادِيَةَ مَاءٍ أَوْ نَارٍ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: کسی که دسته ای از مسلمانان را از خطر سیل یا آتش سوزی نجات دهد، بهشت بر او واجب می شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَمِطِ الْأَذَى عَنِ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ لَكَ صَدَقَةٌ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آنچه را که موجب آزار می شود از سر راه مسلمانان دور کن، که این کار برای تو صدقه است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: دَخَلَ عَبْدُ الْجَنَّةِ بَعْضِنِ شَوْكٍ كَانَ عَلَى طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَأَمَاطَهُ عَنْهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بنده ای به سبب برداشتن شاخه خاری از سر راه مسلمانان به بهشت رفت.

الامام باقر علیه السلام در تفسیر آیه: وَ مَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا (۴)؛

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه: یعنی: هر که کسی را زنده کند گویی همه مردم را زنده کرده است. فرمودند: مِنْ حَرَقٍ أَوْ غَرَقٍ؛ (۵) یعنی آنان را از آتش و غرق شدن نجات بخشد.

۱-.. الکافی، ج ۵، ص ۵۵.

۲-.. مسند أحمد، ج ۴، ص ۴۲۳.

۳-.. میزان الحکمه، ح ۱۲۶۷۶.

۴-.. مائده، آیه ۳۲.

۵-.. الکافی، ج ۲، ص ۲۱۰.

هفتم: روز جهان گردی

۷ مهر روز جهان گردیقال الله تعالى: أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: آیا آنان در زمین سیر نکردند تا پایان کار پیشینیان را بنگرند .

رسول الله صلى الله عليه و آله :سافِرُوا تَصِحُّوا؛ (۲)

پیامبر صلى الله عليه و آله :سفر کنید تا سالم باشید .

رسول الله صلى الله عليه و آله :سافِرُوا فَإِنَّكُمْ إِن لَّم تَغْنَمُوا مَالاً أَفِدْتُمْ عَقْلًا؛ (۳)

پیامبر صلى الله عليه و آله :سفر کنید ، که اگر در سفر مالی به چنگ نیاورید ، عقل [تجربی] شما فزونی خواهد یافت .

رسول الله صلى الله عليه و آله :لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ رَحْمَةَ اللَّهِ لِلْمَسَافِرِ لَأَصْبَحَ عَلَى ظَهْرِ سَفَرٍ ، إِنَّ اللَّهَ بِالْمَسَافِرِ رَحِيمٌ؛ (۴)

پیامبر صلى الله عليه و آله :اگر مردم از رحمت خدا به مسافر آگاه بودند ، همگی بار سفر می بستند . همانا خداوند با مسافر ، مهربان است .

الامام على عليه السلام :السَّفَرُ مِيزَانُ الْأَخْلَاقِ؛ (۵)

امام على عليه السلام :سفر ترازوی اخلاق است .

الامام على عليه السلام :سَلِّ عَنِ الرَّفِيقِ قَبْلَ الطَّرِيقِ؛ (۶)

امام على عليه السلام :پیش از سفر از هم سفر جويا شو .

۱- .. يوسف ، آیه ۱۰۹ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۶ ، ص ۲۲۱ .

۳- .. مكارم الأخلاق ، ص ۲۴۰ .

۴- .تنبيه الخواطر ، ج ۱ ، ص ۴۱ .

۵- .شرح نهج البلاغه ، ابن ابی الحديد ، ج ۲۰ ، ص ۲۹۴ .

۶- .. نهج البلاغه ، نامه ۳۱ .

نهم: روز جهانی سالمندان

۹ مهر روز جهانی سالمندانقال الله تعالى: إِذَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٌّ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اگر یکی از آن دو یا هر دو (پدر و مادر) در کنار تو به سال خوردگی رسیدند به آنها [حتی] «اوف» مگو.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ إِجْلَالُ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: از جمله تجلیل خدا، بزرگداشت مسلمان سپیدموی است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ مِنْ إِجْلَالِي تَوْقِيرَ الشَّيْخِ مِنْ أُمَّتِي؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: احترام به فرد سال خورده از امت من، احترام به من است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْبِرْكَةُ مَعَ أَكْبَرِكُمْ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برکت با سال مندان شما قرین است.

الامام علی علیه السلام: وَقَارُ الشَّيْبِ نُورٌ وَزِينَةٌ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: وقار پیری، روشنایی و زیور است.

الامام صادق علیه السلام: لَيْسَ مِنَّْا مَنْ لَمْ يُوقِّرْ كَبِيرَنَا وَ يَرْحَمِ صَغِيرَنَا؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: از ما نیست کسی که به بزرگ سالان ما حرمت نهد و با خردسالان ما مهربان نباشد.

الامام صادق علیه السلام: عَظُّمُوا كِبَارَكُمْ وَ صِلُوا أَرْحَامَكُمْ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: سال خوردگان خود را بزرگ بدارید و صله ارحام به جای آرید.

۱- اسراء، آیه ۳.

۲-.. الکافی، ج ۲، ص ۱۶۵.

۳- میزان الحکمه، ح ۹۹۲۷.

٤- .. بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ١٣٧ .

٥- .. غرر الحكم و درر الكلم، ح ١٠٠٧٦ .

٦- .. الكافي، ج ٢، ص ١٦٥ .

٧- .. ميزان الحكمه، ٩٩٢٥ .

چهاردهم: روز دام پزشکی

۱۴ مهر روز دام پزشکی رسول الله صلی الله علیه و آله: لَمَّا خَلَقَ اللَّهُ الْمَعِيشَةَ جَعَلَ الْبَرَكَاتِ فِي الْحَرثِ وَالْغَنَمِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: چون خداوند اسباب زندگی را آفرید، برکت را در کشاورزی و دام قرار داد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: دَخَلْتُ الْجَنَّةَ فَرَأَيْتُ صَاحِبَ الْكَلْبِ [الَّذِي] أَرَوَاهُ مِنَ الْمَاءِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: [در شب معراج] به بهشت وارد شدم و دیدم که صاحب سگی که آن را سیراب کرده بود [به پاداش این عمل] در بهشت جای دارد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لِلدَّائِبَةِ عَلَى صَاحِبِهَا سِتُّ خِصَالٍ: يَعْطِفُهَا إِذَا نَزَلَ وَيَعْرِضُ عَلَيْهَا الْمَاءَ إِذَا مَرَّ بِهِ وَلَا يَضْرِبُهَا إِلَّا عَلَى حَقٍّ وَلَا يُحْمَلُهَا مَا لَا تُطِيقُ وَلَا يُكَلِّفُهَا مِنَ السَّيْرِ إِلَّا طَاقَتَهَا وَلَا يَقِفُ عَلَيْهَا فَوْقًا؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: حیوان شش حق بر صاحب خود دارد: هرگاه از آن پیاده شد علفش دهد؛ هرگاه از آبی گذشت، او را از آن بنوشاند؛ بی دلیل او را نزنند؛ بیشتر از قدرتش بر او بار نکند؛ بیشتر از توانش آن را راه نبرد و در فاصله میان دو دوشیدن در یک نوبت، بر او سوار نشود.

الامام علی علیه السلام: مَنْ تَبَيَّطَ فَلْيَأْخُذِ الْبِرَاءَةَ مِنْ وَئِيهِ وَإِلَّا فَهُوَ لَهُ ضَامِنٌ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: دام پزشک هنگام مداوای دام باید از صاحب آنها براءت نامه (اجازه) بگیرد وگرنه به ازای (صدمه دیدن یا تلف شدن مال) ضامن است.

۱- .. كتر العَمَال ، ح ۹۳۵۴ .

۲- .بحار الأنوار ، ج ۶۲ ، ص ۶۵ .

۳- .. مستدرک الوسائل ، ج ۸ ، ص ۲۵۸ .

۴- .. الكافي ، ج ۷ ، ص ۳۶۴ .

الامام علی علیه السلام: وَلْيُرْفَهُ عَلَى اللَّأْغِبِ وَلْيَسْتَأْنِ بِالنَّقَبِ وَالظَّالِعِ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: و باید شتر خسته را استراحت دهد و آن را ، که آسیب دیده یا از رفتن ناتوان شده ، آرام براند .

شانزدهم: روز جهانی کودک

۱. انتخاب نام نیکو

۱۶ مهر روز جهانی کودک کقال الله تعالی: و والِدٍ و ما وُلِدَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: سوگند به پدری (چنان) و آن کسی را که به وجود آورد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ لِكُلِّ شَجَرَةٍ ثَمْرَةً وَ ثَمْرَةُ الْقَلْبِ الْوَلَدُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر درختی میوه ای دارد و میوه دل، فرزند است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ الْوَلَدَ الصَّالِحَ رِيحَانَةٌ مِنْ رِيَاحِينَ الْجَنَّةِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: فرزند صالح، گلی از گل های بهشت است.

۱. انتخاب نام نیکو رسول الله صلی الله علیه و آله: حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: حق فرزند بر پدرش این است که برایش نام نیکو انتخاب کند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ أَوَّلَ مَا يَنْحَلُّ أَحَدُكُمْ وَلَدُهُ الْإِسْمَ الْحَسَنَ فَلْيُحَسِّنْ أَحَدُكُمْ اسْمَ وَلَدِهِ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نخستین چیزی که هر یک از شما به فرزندش می بخشد، نام نیکو است؛ پس هر یک از شما نامی نیک بر فرزندش نهد.

۱-.. بلد، آیه ۳.

۲-.. میزان الحکمه، ح ۲۲۶۰۸.

۳-.. الکافی، ج ۶، ص ۳.

۴-.. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۷۲.

۵-.. مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۲۷.

۲. آموزش نوشتن ، علم و دین**۳. آموزش رشته های ورزشی**

الامام کاظم علیه السلام: لَا يَدْخُلُ الْفَقْرُ بَيْتًا فِيهِ اسْمُ مُحَمَّدٍ أَوْ أَحْمَدَ أَوْ عَلِيٍّ أَوْ الْحَسَنِ أَوْ الْحُسَيْنِ أَوْ جَعْفَرٍ أَوْ طَالِبٍ أَوْ عَبْدِ اللَّهِ أَوْ فَاطِمَةَ مِنَ النِّسَاءِ ؛ (۱)

امام کاظم علیه السلام: فقر وارد خانه ای نمی شود که در آن خانه نام محمد ، احمد ، علی ، حسن ، حسین ، جعفر ، طالب ، عبدالله یا فاطمه ، از نام های زنان ، باشد .

۲. آموزش نوشتن، علم و دین رسول الله صلی الله علیه و آله :مُرُوا صِبْيَانَكُمْ بِالصَّلَاةِ إِذَا بَلَغُوا سَبْعَ سِنِينَ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله :کودکان خود را ، وقتی به هفت سالگی رسیدند ، به خواندن نماز امر کنید .

رسول الله صلی الله علیه و آله :حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُعَلِّمَهُ الْكِتَابَةَ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :حق فرزند بر پدرش این است که به او نوشتن بیاموزد .

الامام علی علیه السلام :حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ . . . يُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام :حق فرزند بر پدر این است که به او قرآن خواندن بیاموزد .

الامام علی علیه السلام :مُرُوا أَوْلَادَكُمْ بِطَلْبِ الْعِلْمِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام :فرزندان خود را به آموختن دانش وا دارید .

الامام صادق علیه السلام :عَلِّمُوا صِبْيَانَكُمْ مِنْ عَلِمْنَا ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام :از دانش ما به کودکان خود بیاموزید .

۳. آموزش رشته های ورزشی رسول الله صلی الله علیه و آله :عَلِّمُوا أَوْلَادَكُمْ السَّبَاحَةَ وَالرَّمَايَةَ ؛ (۷)

پیامبر صلی الله علیه و آله :به کودکان خود شنا و تیراندازی بیاموزید .

- ١- وسائل الشيعه ، ج ٢١ ، ص ٣٩٦ .
- ٢- مستدرک الوسائل ، ج ١٤ ، ص ٢٢٨ .
- ٣- .. كنز العمال ، ح ٤٥٣٤٠ .
- ٤- .. نهج البلاغه ، حكمت ٣٩٩ .
- ٥- .. ميزان الحكمه ، ح ٢٢٧٥١ .
- ٦- وسائل الشيعه ، ج ٢١ ، ص ٤٧٨ .
- ٧- .. ميزان الحكمه ، ح ٢٢٧٥٥ .

۴. تربیت

۵. وفای به عهد

۶. رفتار عادلانه با فرزندان

۴. تربیت (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به فرزندان خود احترام بگذارید و آنها را نیکو تربیت کنید.

الامام سجّاد علیه السلام: وَأَعِنِّي عَلَى تَرْبِيَتِهِمْ وَبِرِّهِمْ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: خدایا! مرا در تربیت و نیکی به فرزندان یاری فرما.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ خَيْرَ مَا وَرَثَ الْآبَاءُ لِأَبْنَائِهِمُ الْأَدَبُ لَا الْمَالُ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: بهترین ارثی که پدران برای فرزندان باقی می گذارند، ادب است نه ثروت.

۵. وفا به عهد رسول الله صلی الله علیه و آله: وَإِذَا وَعَدْتُمُوهُمْ شَيْئًا فَمُوا لَهُمْ فَإِنَّهُمْ لَا يَرُونَ إِلَّا أَنْكُمْ تَرزُقُونَهُمْ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هنگامی که به کودکان قولی می دهید، به آن عمل کنید؛ زیرا آنان می پندارند شما روزیشان می دهید.

الامام علی علیه السلام: لَا يَصْلِحُ . . . أَنْ يَعِدَ أَحَدُكُمْ صَبِيَّهُ ثُمَّ لَا يَفِيَّ لَهُ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: شایسته نیست فردی از شما به کودکش وعده ای دهد و به آن وفا نکند.

۶. رفتار عادلانه با فرزندان رسول الله صلی الله علیه و آله: إِعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ يَعْدِلُوا بَيْنَكُمْ فِي الْبِرِّ وَاللُّطْفِ؛

(۷)

پیامبر صلی الله علیه و آله: میان فرزندان خود به عدالت رفتار کنید، همان گونه که دوست دارید آنان در نیکی و مهربانی با شما به عدالت رفتار کنند.

- ٢- .. ميزان الحكمة ، ح ٢٢٧٤٧ .
- ٣- .الصحيفه السّجاديّه ، ص ١٣٥ .
- ٤- .. الكافي ، ج ٨ ، ص ١٥٠ .
- ٥- .وسائل الشيعة ، ج ٢١ ، ص ٤٨٣ .
- ٦- .. الأمالى ، صدوق ، ص ٣٤٢ .
- ٧- .. بحار الأنوار ، ج ١٠٤ ، ص ٩٢ .

۰۷ . مهربانی

رسول الله صلى الله عليه و آله : إِتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا فِي أَوْلَادِكُمْ ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله : از خدا بترسید و میان فرزندانان به عدالت رفتار کنید .

۰۷ . مهربانی رسول الله صلى الله عليه و آله : أَحِبُّوا الصِّبْيَانَ وَارْحَمُوهُمْ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید .

رسول الله صلى الله عليه و آله : رَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَعَانَ وَلَدَهُ عَلَى بَرِّهِ وَهُوَ يَعْفُو عَنْ سَيِّئَتِهِ وَيَدْعُو لَهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : خدا رحمت کند کسی را که فرزندش را به نیکی کردن بر خود یاری رساند ، بدین گونه که از گناه و خطای او درگذرد و در درگاه خدا برایش دعا کند .

رسول الله صلى الله عليه و آله : إِنَّهُ مَنْ يُرِضِي صَبِيًّا لَهُ صَغِيرًا مِنْ نَسْلِهِ حَتَّى يَرْضَى ، تَرْضَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَرْضَى ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر کس کودک خردسالی از نسل خود را راضی کند تا خشنود شود ، خداوند در روز قیامت در پی خشنودی او باشد تا آن گاه که خشنود شود .

الامام صادق عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ لَيَرْحَمُ الْعَبْدَ لِيَشُدَّهُ حُبَّهُ لَوْلَدِهِ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام : خداوند به بنده ، به خاطر محبت شدید او به فرزندش ، رحم می کند .

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۲۲۶۵۹ .

۲- .. الکافی ، ج ۶ ، ص ۴۹ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۱۰۴ ، ص ۹۸ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۲۲۶۲۲ .

۵- . الکافی ، ج ۶ ، ص ۵۰ .

۸. رفتار کودکانه

۹. بازی

۱۰. تنبیه بدنی

۸. رفتار کودکانهرسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ كَانَ عِنْدَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَّصَبْ لَهُ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس کودک کی دارد، باید با او کودکانه رفتار کند.

الامام علی علیه السلام: مَنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ صَبَا؛ (۲)

امام علی علیه السلام: هر که بچه ای دارد، بچگی کند (با او کودکانه رفتار کند).

۹. بازیاامام صادق علیه السلام: دَعِ ابْنَكَ يَلْعَبُ سَبْعَ سِنِينَ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: پسرت را رها کن که تا هفت سالگی بازی کند.

الامام کاظم علیه السلام: تُسْتَحَبُّ عَرَامَةُ الْعُلَامِ فِي صِغَرِهِ لِيَكُونَ حَلِيمًا فِي كِبَرِهِ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: پسندیده است که فرزند در کودکی به بازی و جست و خیز بپردازد تا در بزرگی سالی بردبار و باوقار باشد.

۱۰. تنبیه بدنیاامام علی علیه السلام: لَا أَدَبَ مَعَ غَضَبٍ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: هنگام خشم نباید تأدیب (تنبیه بدنی) کرد.

الامام کاظم علیه السلام: فِي جَوَابِهِ لِرَجُلٍ شَكِيَ مِنْ وَلَدِهِ: لَا تُضْرِبُهُ وَاهْجُرْهُ وَلَا تُطَلِّ؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: در جواب مردی که از فرزند خود شکایت کرده بود، فرمودند: او را نزن، بلکه برای زمانی کوتاه با او قهر کن.

۱- .. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۸۲.

۲- .. الکافی، ج ۶، ص ۵۰.

٣- وسائل الشيعة، ج ٢١، ص ٤٧٣.

٤- .. بحار الأنوار، ج ٦٠، ص ٣٦٢.

٥- .. غررالحكم و دررالکلم، ح ١٠٥٢٩.

٦- .. بحار الأنوار، ج ١٠٤، ص ٩٩.

هفدهم : روز جهانی پست

۱۷ مهر روز جهانی پستقال الله تعالى: اِذْهَبْ بِكِتَابِي هَذَا فَاَلْقِهٖ اِلَيْهِمْ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: (حضرت سلیمان علیه السلام خطاب به هدهد): این نامه مرا ببر و به سوی آنان (ملکه سبا و کارگزارانش) بیفکن .

رسول الله صلی الله علیه و آله: رَدُّ جَوَابِ الْكِتَابِ حَقٌّ كَرَدِّ السَّلَامِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پاسخ دادن به نامه ، همانند پاسخ سلام ، از حقوق [صاحب نامه] است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: تَوَاصَلُوا بِالْكِتَابِ وَ اِنْ شَطَّطِ الدِّيَارُ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: با نامه خود را به یکدیگر پیوند دهید ، اگر چه شهرها از هم دور باشند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ نَظَرَ فِي كِتَابِ اَخِيهِ بِغَيْرِ اِذْنِهِ فَكَأَنَّمَا يَنْظُرُ فِي النَّارِ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که بدون اجازه به نوشته برادرش نگاه کند ، گویی به آتش نگاه می کند .

الامام صادق علیه السلام: رَدُّ جَوَابِ الْكِتَابِ وَاجِبٌ كَوْجوبِ رَدِّ السَّلَامِ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: جواب دادن به نامه ، همچون جواب سلام ، واجب است .

الامام صادق علیه السلام: التَّوَّاصُلُ بَيْنَ الْاِخْوَانِ فِي الْحَضَرِ التَّرَاوُرُ وَ التَّوَّاصُلُ فِي السَّفَرِ الْمَكَاتِبَةُ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: ارتباط میان برادران در زمان حضور ، دید و بازدید است و در سفر ، نامه نگاری .

۱- نمل ، آیه ۲۸ .

۲- .. کنز العمال ، ح ۲۹۲۹۴ .

۳- .. الفردوس ، ج ۲ ، ص ۵۶ .

۴- .. عوالی اللالی ، ج ۱ ، ص ۱۸۱ .

۵- .. الکافی ، ج ۲ ، ص ۶۷۰ .

۶- .. میزان الحکمه ، ح ۱۷۳۴۰ .

بیست و چهارم: روز جهانی غذا

۲۴ مهرروز جهانی غذا (۱) قال الله تعالى: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای مؤمنان! از چیزهای پاکیزه ای که روزی شما کرده ایم، بخورید و سپاس گزار خدا باشید اگر تنها او را می پرستید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: خَيْرُ طَعَامِكُمُ الْخُبْزُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بهترین غذای شما نان است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ أَطْيَبَ طَعَامِكُمْ مَا مَسَّتْهُ النَّارُ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بهترین و پاکیزه ترین خوراک شما غذایی است که با آتش پخته شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: طَهْوَرُ الطَّعَامِ يَزِيدُ فِي الطَّعَامِ وَالدِّينِ وَالرِّزْقِ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پاکی خوراک بر خوراک، دین و روزی می افزاید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَرَادَ الْبَقَاءَ وَلَا بَقَاءَ فَلْيَبْكَرِ الْغَدَاءَ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که خواستار بقا است و [کسی را] بقا نباشد پیش از طلوع خورشید صبحانه بخورد.

الامام علی علیه السلام: قُوَّةُ الْأَجْسَادِ الطَّعَامُ وَقُوَّةُ الْأَرْوَاحِ الْإِطْعَامُ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: غذا خوراک بدن است و خوراک جان ها، اطعام کردن.

۱- ن. ک: «روز جهانی بهداشت، بهداشت غذا خوردن» (۱۸ فروردین).

۲- .. بقره، آیه ۱۷۲.

۳- مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۹۳.

۴- مسند أحمد، ج ۶، ص ۲۸۳.

۵- کنز العمال، ح ۴۰۷۶۴.

۶- وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۶۱.

الامام صادق علیه السلام: طَعَامُ اللَّيْلِ أَنْفَعُ مِنْ طَعَامِ النَّهَارِ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: غذای شب سودمندتر از غذای روز است .

الامام صادق علیه السلام: يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ لَا يَخْرُجَ مِنْ بَيْتِهِ حَتَّى يَطْعَمَ فَإِنَّهُ أَعَزُّ لَهُ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: برای مؤمن شایسته است که تا غذایی نخورده از خانه اش خارج نشود؛ زیرا این کار برای او عزت مندانه تر است .

الامام صادق علیه السلام: تَغَدَّى وَ تَعَشَّى وَلَا تَأْكُلْ بَيْنَهُمَا شَيْئًا فَإِنَّ فِيهِ فَسَادَ الْبَدَنِ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: صبحانه و شام بخور و میان آنها چیزی مخور که مایه تباهی بدن است .

الامام رضا علیه السلام: فَانظُرْ مَا يُوَافِقُكَ وَ يُوَافِقُ مِعْدَتَكَ وَ يُقَوِّى عَلَيْهِ يَدُنْكَ وَ يَسْتَمِرُّهُ مِنَ الطَّعَامِ فَقَدَّرَهُ لِنَفْسِكَ وَ اجْعَلْهُ غَدَائِكَ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: بنگر چه چیزی با تو و معده تو سازگار است ، و بدنت از آن نیرو می گیرد و آن را گوارا می داند؛ چنین غذایی را برای خود بگیر و آن را خوراک خود بدان .

۱- .. الكافی ، ج ۶ ، ص ۲۸۹ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۶۶ ، ص ۳۴۱ .

۳- .. الكافی ، ج ۶ ، ص ۲۸۸ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۶۲ ، ص ۳۱۰ .

۱. تیر اندازی

۲۶ مهر تا ۲ آبان هفته تربیت بدنی و ورزش قال الله تعالی: إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: خداوند او (طالوت) را بر شما برتری داده و علم و (قدرت) جسم او را وسعت بخشیده است .

قال الله تعالی: أَرْسَلُهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعُ وَيَلْعَبُ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: [ای پدر] فردا او (یوسف) را با ما به صحرا بفرست تا در چمن گردش و بازی کند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَلْهُوَا وَ الْعُبُورَا فَإِنِّي أَكْرَهُ أَنْ يُرَى فِي دِينِكُمْ غِلْظَةٌ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به سرگرمی و بازی پردازید؛ زیرا دوست ندارم در دین شما سخت گیری دیده شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْمُؤْمِنُ الْقَوِيُّ خَيْرٌ وَأَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الْمُؤْمِنِ الضَّعِيفِ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مؤمن نیرومند نزد خداوند بهتر و محبوب تر است از مؤمن ضعیف .

۱. تیرانداز رسول الله صلی الله علیه و آله: عَلَّمُوا بَنِيكُمْ الرِّمَى فَإِنَّهُ نِكَايَةُ الْعَدُوِّ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: تیراندازی را به پسرانتان بیاموزید، که موجب شکست دشمن است .

۱- بقره، آیه ۲۴۷ .

۲- .. یوسف، آیه ۱۲ .

۳- میزان الحکمه، ح ۱۸۳۷۱ .

۴- .. صحیح مسلم، ج ۸، ص ۵۶ .

۵- .. کنز العمال، ح ۴۵۳۴۱ .

۲. کشتی

۳. اسب سواری

رسول الله صلى الله عليه و آله: عَلَيكُمْ بِالرَّمِي فَإِنَّهُ مِنْ خَيْرِ لَهْوِكُمْ ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله : به تیر اندازی روی آورید ، که یکی از بهترین سرگرمی های شما است .

وسائل الشیعه : أَنَّهُ [الإمامَ الصَّادِقَ عليه السلام] كَانَ يَحْضِرُ الرَّمِيَّ وَ الرَّهَانَ ؛ (۲)

وسائل الشیعه : امام صادق علیه السلام در تیراندازی و مسابقه اسب دوانی حضور می یافت .

۲ . کشتی امام صادق علیه السلام : دَخَلَ النَّبِيُّ ذَاتَ لَيْلَةٍ بَيْتَ فَاطِمَةَ وَ مَعَهُ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُمَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله : قُومَا فَاصْطَرِعَا ، فَقَامَا لِيَصْطَرِعَا . . . ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام : پیامبر شبی به خانه فاطمه رفت و حسن و حسین با او بودند . پیامبر به آن دو فرمود : «برخیزید و کشتی بگیرید» . آن دو بزرگوار برخاستند و کشتی گرفتند .

۳ . اسب سواریقال الله تعالى : وَ الْخَيْلِ وَ الْبِغَالِ وَ الْحَمِيرِ لِيَتَرْكَبُوهَا (۴)

خداوند متعال در قرآن می فرماید : و اسبان و استران و خران را [آفرید] تا بر آنها سوار شوید .

رسول الله صلى الله عليه و آله : كُلُّ لَهْوٍ الْمُؤْمِنِ بَاطِلٌ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ : فِي تَأْدِيَةِ الْفَرَسِ . . . ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله : همه سرگرمی های مؤمن جز در سه چیز باطل است : یکی آموزش دادن اسب

رسول الله صلى الله عليه و آله : أَحَبُّ اللَّهْوِ إِلَى اللَّهِ إِجْرَاءُ الْخَيْلِ وَ الرَّمِي ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله : بهترین سرگرمی در نزد خدا ، اسب دوانی و تیراندازی است .

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۷۴۶۵ .

۲- . وسائل الشیعه ، ج ۱۹ ، ص ۲۵۲ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۱۰۳ ، ص ۱۸۹ .

۴- .. نحل ، آیه ۸ .

٥- وسائل الشيعه ، ج ١٥ ، ص ١٤٠ .

٦- .. كنز العمال ، ح ١٠٨١٢ .

۴. شنا

۵. پیاده روی

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ سَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ وَ أُعْطِيَ السَّوَابِقَ مِنْ عِنْدِهِ ؛ (۱)

امام باقر علیه السلام: رسول خدا مسابقه اسب دوانی ترتیب داد و جوایز را از مال خویش پرداخت .

۴. شنارسول الله صلى الله عليه و آله :عَلَّمُوا أَوْلَادَكُمْ السَّبَّاحَةَ وَ الرَّمَايَةَ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله :به فرزندانان شنا کردن و تیراندازی بیاموزید .

رسول الله صلى الله عليه و آله :خَيْرُ لَهْوِ الْمُؤْمِنِ السَّبَّاحَةُ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :بهترین سرگرمی مؤمن شنا است .

رسول الله صلى الله عليه و آله :حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ . . . أَنْ يُعَلِّمَهُ السَّبَّاحَةَ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله :حقّ فرزند بر پدرش این است که . . . به او شنا کردن بیاموزد .

۵. پیاده رویالامام صادق علیه السلام:النُّشْرَةُ فِي عَشْرَةِ أَشْيَاءَ : الْمَشْيِ وَ الرُّكُوبِ وَ... ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام:شادابی در ده چیز است : پیاده روی ، سوارکاری و... .

۱- وسائل الشیعه ، ج ۱۹ ، ص ۲۲۵ .

۲- الکافی ، ج ۶ ، ص ۷ .

۳- .. کنز العمال ، ح ۴۰۶۱۱ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۲۴۳۴ .

۵- .. الخصال ، ص ۴۴۳ .

یکم: روز آمار و برنامه ریزی

۱ آبانروز آمار و برنامه ریزیقال الله تعالى: إِنَّ اللَّهَ بِالْعُمْرَةِ أَنْفُسِهِمْ كَالَّذِي حُمِّلَهُ تَمَثَلًا فِي آيَاتٍ مُّذْمُومَةٍ وَرَائِيهِمْ إِذْ خَلَقَهُمْ فَقَدَّرَهُمْ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: خداوند فرمان خود را به انجام می رساند و برای هر چیزی اندازه ای قرار داده است .

الامام علی علیه السلام: قِوَامُ الْعَيْشِ حُسْنُ التَّقْدِيرِ وَ مِلَاكُهُ حُسْنُ التَّدْبِيرِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: پایداری زندگی به برنامه ریزی درست و وسیله رسیدن به آن ، مدیریت صحیح است .

الامام علی علیه السلام: التَّدْبِيرُ قَبْلَ الْعَمَلِ يُؤْمِنُكَ مِنَ النَّدَمِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: عاقبت اندیشی پیش از عمل ، تو را از پشیمانی در امان می دارد .

الامام علی علیه السلام: أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ نَظْمِ أَمْرِكُمْ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: شما را به تقوای الهی و نظم در کارتان سفارش می کنم .

الامام علی علیه السلام: أَدُلُّ شَيْءٌ عَلَى غَزَاةِ الْعَقْلِ حُسْنُ التَّدْبِيرِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: بزرگ ترین دلیل بر خردمندی ، نیک عاقبت نگری است .

الامام علی علیه السلام: ماضِي يَوْمِكَ فَايْتٌ وَ آتِيهِ مَتَّهِمْ وَ وَقْتُكَ مُغْتَنَّمٌ فَبَادِرْ فِيهِ فُرْصَةَ الْإِمْكَانِ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: دیروزت از دست رفت و به فردایت یقین نیست و امروزت غنیمت است ؛ پس این فرصت به دست آمده را دریاب .

۱- .طلاق ، آیه ۳ .

۲- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۶۸۰۷ .

۳- .عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج ۲ ، ص ۵۴ .

۴- .نهج البلاغه ، نامه ۴۷ .

۵- .غررالحکم و دررالکلم ، ح ۳۱۵۱ .

الامام باقر علیه السلام: الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ وَتَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ ؛ (۱)

امام باقر علیه السلام: همه کمال در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدهای ناگوار و اندازه نگاه داشتن در زندگی است .

الامام باقر علیه السلام: إِيَّاكَ وَالتَّفْرِيطَ عِنْدَ إِمْكَانِ الْفُرْصَةِ فَإِنَّهُ مَيْدَانٌ يَجْرَى لِأَهْلِ الْخُسْرَانِ ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: مبادا فرصت های به دست آمده را از دست بدهی که در این میدان آن که وقت را ضایع کند ، زیان می بیند .

الامام صادق علیه السلام: التَّقْدِيرُ نِصْفُ الْعَيْشِ ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: برنامه ریزی نیمی از زندگی است .

الامام رضا علیه السلام: اجْتَهِدُوا أَنْ يَكُونَ زَمَانُكُمْ أَرْبَعَ سَاعَاتٍ : سَاعَةٌ مِنْهُ لِمُنَاجَاةِ اللَّهِ وَ سَاعَةٌ لِأَمْرِ الْمَعَاشِ وَ سَاعَةٌ لِمُعَاشَرَةِ الْإِخْوَانِ وَ الثَّقَاتِ وَ الَّذِينَ يُعْرِفُونَ عُيُوبَكُمْ وَ يَخْلِصُونَ لَكُمْ فِي الْبَاطِنِ وَ سَاعَةٌ تَخْلُونَ فِيهَا لِلْجَدَاتِكُمْ وَ بِهَذِهِ السَّاعَةِ تَقْدِرُونَ عَلَى الثَّلَاثِ سَاعَاتٍ ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: بکوشید که زمانتان را به چهار بخش تقسیم کنید : زمانی برای مناجات با خدا ؛ زمانی برای تأمین معاش ؛ زمانی برای معاشرت با برادران و معتمدانی که عیب هایتان را به شما می شناسانند و در دل شما را دوست دارند ، و ساعتی برای کسب لذت های حلال با بخش چهارم توانایی انجام دادن سه بخش دیگر را به دست می آورید .

۱- .. تحف العقول ، ص ۲۱۳ .

۲- همان ، ص ۲۸۶ .

۳- همان ، ص ۲۲۱ .

۴- فقه الرضا علیه السلام ، ص ۳۳۷ .

هشتم: روز نوجوان

۸ آبانروز نوجوان رسول الله صلى الله عليه و آله: إِنَّ أَحَبَّ الْخَلَائِقِ إِلَيَّ اللَّهُ شَابُّ حَدَثُ السِّنِّ فِي صُورِهِ حَسَنِهِ جَعَلَ شَبَابَهُ وَجَمَالَهُ لِلَّهِ وَفِي طَاعَتِهِ ذَلِكَ الَّذِي يُبَاهِي بِهِ الرَّحْمَنُ مَلَائِكَتَهُ يَقُولُ: هَذَا عَبْدِي حَقًّا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: محبوب ترین خلاق نزد خدا نوجوان خوش سیمایی است که جوانی و زیبایی خود را برای خدا و در راه طاعت او بگذارد. خداوند رحمان به وجود چنین نوجوانی بفرشتگان می بالد و می فرماید: «این است بنده راستین من!». .

الامام علی علیه السلام: أَوْلَى الْأَشْيَاءِ أَنْ يَتَعَلَّمَهَا الْأَحْدَاثُ الْأَشْيَاءِ الَّتِي إِذَا صَارُوا رِجَالًا إِحْتَاجُوا إِلَيْهَا؛ (۲)

امام علی علیه السلام: بهترین چیزی که نوجوانان باید فراگیرند، چیزهایی است که در بزرگی سالی خود به آنها نیاز خواهند داشت.

الامام علی علیه السلام: إِذَا عَاتَبْتَ الْحَدِيثَ فَاتْرُكْ لَهُ مَوْضِعًا مِنْ ذَنْبِهِ لِئَلَّا يَحْمِلَهُ الْإِخْرَاجُ عَنِ الْمُكَابَّرَةِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: هرگاه نوجوانی را سرزنش می کنی، جایی برای عذرخواهی از گناهش برای او باقی بگذار تا نیافتن راهی برای عذرخواهی، او را به ستیزه جویی نکشاند.

۱- میزان الحکمه، ح ۹۰۹۶.

۲- شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۲، ص ۳۳۳.

۳- همان، ج ۲۰، ص ۳۳۳.

الامام علی علیه السلام: إِنَّمَا قَلْبُ الْحَدِيثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ ، مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: قلب نوجوان ، همچون زمین ناکشته است که هر چه در آن افکنده شود می پذیرد .

الامام صادق علیه السلام: عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ أَسْرَعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: نوجوانان را در یاب ، که این گروه در پذیرش هر خوبی ، بیشتر شتاب می کنند .

الامام صادق علیه السلام: بَادِرُوا أَحْدَاثَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَبْلَ أَنْ تَسْقُكُمُ إِلَيْهِمُ الْمُرْجَةُ ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: نوجوانان را قبل از این که دشمنان اعتقادی به سراغ آنان بروند ، حدیث بیاموزید .

۱- .. نهج البلاغه ، نامه ۳۱ .

۲- .. الکافی ، ج ۸ ، ص ۹۳ .

۳- .. میزان الحکمه ، ح ۲۲۷۵۲ .

بیست و چهارم: روز کتاب و کتاب خوانی

۲۴ آبانروز کتاب و کتابخوانیقال الله تعالى: ن وَالْقَلَمِ و ما يَسْطُرُونَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: سوگند به قلم و آنچه می نویسند .

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ مَاتَ و مِيرَاثُهُ الدَّفَاتِرُ و المَحَابِرُ و جَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ ؛ (۲)

پیامبر صلى الله عليه و آله: هر که بمیرد و میراث او دفتر و مداد باشد ، بهشت بر او واجب می شود .

الامام على عليه السلام: الكُتُبُ بَسَاتِينُ العُلَمَاءِ ؛ (۳)

امام على عليه السلام: کتاب ها بوستان های دانشمندان اند .

الامام على عليه السلام: نِعَمَ المُحَدَّثُ الكِتَابُ ؛ (۴)

امام على عليه السلام: چه سخن گوی خوبی است کتاب!

الامام على عليه السلام: مَنْ تَسَلَّى بِالكُتُبِ لَمْ تَفْتَهُ سَلْوَةٌ ؛ (۵)

امام على عليه السلام: کسی که با کتاب آرامش یابد ، هیچ آرامشی را از دست نداده است .

الامام صادق عليه السلام: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ هَرَجٍ لَا يَأْنِسُونَ فِيهِ إِلَّا بِكُتُبِهِمْ ؛ (۶)

امام صادق عليه السلام: روزگار پر آشوبی فرا می رسد که در آن روز مردم جز با کتاب های خود انس نمی گیرند .

۱- .. قلم ، آیه ۱ .

۲- .إرشاد القلوب ، ص ۱۷۶ .

۳- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۹۹۱ .

۴- .. همان ، ح ۹۹۱ .

۵- .. همان ، ح ۸۱۲۶ .

۶- .. الکافی ، ج ۱ ، ص ۵۲ .

هفتم: روز نیروی دریایی

۷ آذروزی نیروی دریایی رسول الله صلی الله علیه و آله: حَرَسُ لَيْلِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ رَجُلٍ وَ قِيَامِهِ فِي أَهْلِهِ أَلْفَ سَنَةٍ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: یک شب نگهبانی در راه خدا بر کرانه دریا، بهتر از هزار سال نماز و روزه مرد در میان خانواده اش است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: شَهِيدُ الْبَحْرِ يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ وَالدِّينُ وَالْأَمَانَةُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: همه گناهان شهید دریا آمرزیده می شود، حتی بدهی و امانتش.

رسول الله صلی الله علیه و آله: غَزْوَةٌ فِي الْبَحْرِ مِثْلُ عَشْرِ غَزَوَاتٍ فِي الْبَرِّ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: یک بار جنگیدن در دریا مانند ده بار جنگیدن در خشکی است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: شَهِيدُ الْبَحْرِ مِثْلُ شَهِيدِي الْبَرِّ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: [یک] شهید در دریا مانند دو شهید در خشکی است.

۱- .کنز العمال، ح ۱۰۵۷۲ .

۲- .جامع الصغیر، ج ۲، ص ۸۰ .

۳- .سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۹۲۸ .

۴- .همان، ص ۹۲۸ .

شانزدهم: روز دانشجو

۱۶ آذر روز دانشجو قال الله تعالى: قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: بگو: «آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسان اند».

رسول الله صلی الله علیه و آله: النَّاسُ رَجُلَانِ: عَالِمٌ وَ مُتَعَلِّمٌ وَ لَا خَيْرَ فِيمَا سِوَاهُمَا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مردم دو گونه اند: دانشمند و دانشجو، و در جز این دو دسته خیری نیست.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ خَرَجَ فِي طَلْبِ الْعِلْمِ كَانَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يَرْجِعَ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آن که در جست و جوی دانش بیرون رود، در راه خدا است، تا آن گاه که باز گردد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: طَالِبُ الْعِلْمِ لَا يَمُوتُ أَوْ يَمُتُّ جَدَّهُ بِقَدْرِ كَدِّهِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: جوینده دانش نمی میرد تا آن گاه، که به اندازه زحمتش، از خوش بختی بهره برد.

الامام علی علیه السلام: تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَ اعْمَلَ بِهِ وَ انْشَرَهُ فِي أَهْلِهِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: دانش بیاموز و آن را به کار بند و در میان اهلیش بپراکن.

الامام علی علیه السلام: اعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلْبُ الْعِلْمِ وَ الْعَمَلُ بِهِ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: بدانید که کمال دین در طلب دانش و به کار بستن آن است.

الامام علی علیه السلام: مَجْلِسُ الْعِلْمِ رَوْضَةُ الْجَنَّةِ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: مجلس دانش، باغ بهشت است.

۱- زمر، آیه ۹.

۲- .. المعجم الكبير، ج ۱۰، ص ۲۰۱.

۳- .. المحجَّه البيضاء، ج ۱، ص ۱۹.

۴- .. عوالی اللالی، ج ۱، ص ۲۹۲.

- ٥- .. أعلام الدّين ، ص ٢٥٤ .
- ٦- .. الكافي ، ج ١ ، ص ٣٠ .
- ٧- .. الدرّه الباهره ، ح ٣٥ .

بیست و پنجم: روز پژوهش

۲۵ آذر روز پژوهش قال الله تعالى: الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ... (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: کسانی که سخنان را می شنوند و از نیکوترین آن پیروی می کنند، همان هایند که خدا هدایتشان کرده است

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ: تَذَاكَرُ الْعِلْمِ بَيْنَ عِبَادِي مِمَّا تَحْيِي عَلَيْهِ الْقُلُوبُ الْمَيِّتَةَ، إِذَا هُمْ انْتَهَوْا فِيهِ إِلَى أَمْرِي؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند می فرماید: بحث علمی میان بندگانم، چون به من بینجامد، دل های مرده با آن زنده می شود.

الامام علی علیه السلام: أَنْظِرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: به گفته بنگر نه به گوینده آن.

الامام علی علیه السلام: مَنْ أَكْثَرَ مُدَارَسَةَ الْعِلْمِ لَمْ يَنْسَ مَا عَلِمَ وَ اسْتَفَادَ مَا لَمْ يَعْلَمَ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: هر که بحث علمی بسیار کند، آموخته هایش را از یاد نمی برد و آنچه را که نمی داند، فرا می گیرد.

الامام علی علیه السلام: لِإِفْقَةٍ لِمَنْ لَا يُدِيمُ الدَّرْسَ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: آن که آموختن را استمرار نمی بخشد، از درک دانش بی نصیب است.

۱- .. زمر، آیه ۱۸.

۲- .. عوالی اللآلی، ج ۴، ص ۷۸.

۳- غررالحکم و دررالکلم، ح ۵۰۴۸.

۴- .. همان، ح ۸۹۱۶.

۵- .. همان، ح ۱۰۵۵۲.

الامام علی علیه السلام: لاَعْمَلَ كَالْتَحْقِيقِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: هیچ کرداری مانند پژوهش نیست .

الامام علی علیه السلام: فَضْلُ فِكْرٍ وَ تَفَهُُّمٍ أَنْجَعُ مِنْ فَضْلِ تَكَرُّرٍ وَ دِرَاسَةٍ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: بسیار اندیشیدن و فهمیدن ، سودمندتر است از تکرار بسیار و درس گرفتن .

الامام علی علیه السلام: عَلَيكُمْ بِالذِّرَايَاتِ لِأَبَالرَّوَايَاتِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: بر شما باد به فهمیدن ، نه نقل کردن .

الامام علی علیه السلام: كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ فَإِنَّهُ يَتَّسِعُ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: گنجایش هر ظرفی با آنچه در آن نهند ، تنگ می شود ، جز ظرف دانش که [هر چه در آن نهند] گسترش می یابد .

الامام باقر علیه السلام: تَذَاكُرُ الْعِلْمِ دِرَاسَةٌ وَ الدِّرَاسَةُ صَلَاةٌ حَسَنَةٌ ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: گفت و گوی علمی درس است ، و درس نمازی نیکو است .

۱- غررالحکم و دررالکلم ، ح ۱۰۴۸۳ .

۲- همان ، ح ۶۵۶۴ .

۳- میزان الحکمه ، ح ۳۳۵۵ .

۴- .. نهج البلاغه ، حکمت ۲۰۵ .

۵- .. الکافی ، ج ۱ ، ص ۴۱ .

بیست و ششم: روز حمل و نقل

۲۶ آذر روز حمل و نقل قال الله تعالى: هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: او کسی است که شما را در خشکی و دریا سیر می دهد.

قال الله تعالى: وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِالْغَيْهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: بارهای شما را به شهری می برند که جز با مشقت بدن ها نمی توانستید به آن برسید.

قال الله تعالى: الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَ سَلَّكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا تَمْت؛ (۳)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: همان خدایی که زمین را گاهواره شما قرار داد و راه هایی برای شما در آن پدید آورد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: صَاحِبُ النَّاقَةِ أَحَقُّ بِالْجَادَّةِ مِنَ الرَّاجِلِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: سواره به راه سزاوارتر است تا پیاده.

الامام على عليه السلام: كُنَّا فِي غَزَاهِ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله فَازْدَحَمَ النَّاسُ وَ تَضَايَقُوا فِي الطَّرِيقِ فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله مُنَادِيًا فَنَادَى: مَنْ ضَيَّقَ طَرِيقًا فَلَا جِهَادَ لَهُ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: در جنگی همراه پیامبر بودیم. مردم ازدحام کردند و راه تنگ شد. پیامبر به شخصی دستور داد تا ندا

دهد: «هر کس راه را بند آورد هیچ جهادی نکرده است.»

۱- یونس، آیه ۲۲.

۲- نحل، آیه ۷.

۳- طه، آیه ۵۳.

۴- مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۱۲۱.

۵- دعائم الإسلام، ج ۱، ص ۳۴۸.

الامام صادق عليه السلام: مَنْ أَضْرَبَ بِشَيْءٍ مِنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ لَهُ ضَامِنٌ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: هر کس بخشی از راه عبور مسلمانان را تباه کند، ضامن آن است.

الامام کاظم عليه السلام: إِذَا قَامَ قَائِمُنَا قَالَ: يَا مَعْشَرَ الْفُرْسَانِ سَيِّرُوا فِي وَسْطِ الطَّرِيقِ، يَا مَعْشَرَ الرِّجَالِ سَيِّرُوا عَلَى جَنْبِ الطَّرِيقِ؛

(۲)

امام کاظم عليه السلام: هنگامی که قائم ما قیام کند، می گوید: «ای سوارگان! از وسط راه و ای پیادگان از دو سو حرکت کنید.»

۱-.. الکافی، ج ۷، ص ۳۵۰.

۲- تهذیب الأحکام، ج ۱۰، ص ۳۱۴.

یکم: روز کشاورزی

۱ دیروز کشاورزی (۱) قال الله تعالى: أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: آیا درباره آنچه می کارید اندیشیده اید؟ آیا شما آن را می رویانید یا ما؟

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا ، فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ أَوْ طَيْرٌ أَوْ بَيْهَمَةٌ إِلَّا كَانَتْ لَهُ بِهِ صِدْقَةٌ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر مسلمانی درختی بنشانند یا کشته ای بکارد و انسان یا پرنده یا چارپایی از آن بخورد ، برای او صدقه محسوب می شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَطْلَبُوا الرِّزْقَ فِي حَبَايَا الْأَرْضِ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: روزی را از آنچه در زمین پنهان است ، بجوید .

الامام باقر علیه السلام: خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْثُ ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: بهترین کارها کشاورزی است .

الامام صادق علیه السلام: الْكِيمِيَاءُ الْأَكْبَرُ الزَّرَاعَةُ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: بزرگ ترین کیمیا ، ثروت ، کشاورزی است .

الامام صادق علیه السلام: مَا فِي الْأَعْمَالِ شَيْءٌ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنَ الزَّرَاعَةِ ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: در میان کارها ، کاری محبوب تر از کشاورزی ، در نزد خدای متعالی نیست .

الامام صادق علیه السلام: الزَّارِعُونَ كُنُوزُ الْأَنْامِ ؛ (۸)

امام صادق علیه السلام: کشاورزان گنج های مردمان اند .

- ٢- .. واقعه ، آيه ٦٤ .
- ٣- .. مستدرک الوسائل ، ج ١٣ ، ص ٤٦٠ .
- ٤- .. کنز العمال ، ح ٩٣٠٢ .
- ٥- .. ميزان الحکمه ، ح ٧٥٤٥ .
- ٦- .. الکافي ، ج ٥ ، ص ٢٦١ .
- ٧- .. مستدرک الوسائل ، ج ١٣ ، ص ٤٦١ .
- ٨- .. الکافي ، ج ٥ ، ص ٢٦١ .

۴ دیمیلاد حضرت عیسی علیه السلامقال الله تعالى : يا مَرِيْمُ إِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید : ای مریم! خدا تو را به کلمه ای از جانب خودش بشارت می دهد که نامش مسیح ، عیسی بن مریم است ؛ در حالی که در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان الهی است .

عیسی بن مریم علیه السلام : خادِمِي يَدَايَ وَ دَابَّتِي رِجْلَايَ وَ فِرَاشِي الْأَرْضِ وَ وَسَادِي الْحَجَرِ وَ دِفْتِي فِي الشِّتَاءِ مَشَارِقُ الْأَرْضِ . .
.. أَيْتٌ وَ لَيْسَ لِي شَيْءٌ وَ أَصْبِحُ وَ لَيْسَ لِي شَيْءٌ وَ لَيْسَ عَلَيَّ وَجْهَ الْأَرْضِ أَحَدٌ أَغْنِي مِنِّي ؛ (۲)

حضرت عیسی علیه السلام : خدمت کار من دو دست من است و مرکبم دو پای من و بسترم زمین و بالشم سنگ و گرمابخشم در زمستان مکان های آفتابگیر شب و روز خود را با ناداری سپری می کنم و با این حال روی زمین ، هیچ کس توانگرتر و بی نیازتر از من نیست .

الامام علی علیه السلام فی عیسی بن مریم علیه السلام : . . . وَ لَا مَالٌ يَلْفُتُهُ وَ لَا طَمَعٌ يُدْلُهُ ، دَابَّتُهُ رِجْلَاهُ وَ خَادِمُهُ يَدَاهُ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام درباره حضرت عیسی علیه السلام فرمودند : نه مال و ثروتی داشت که او را به خود مشغول گرداند و نه طمعی که به خواری اش اندازد ، مرکب او دو پایش بود و خدمت کارش دو دستش .

۱- .. آل عمران ، آیه ۴۵ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۱۴ ، ص ۲۳۹ .

۳- .. نهج البلاغه ، خطبه ۱۶۰ .

سخنان برگزیده

سخنان برگزیده حضرت عیسی بن مریم علیه السلام: الدُّنْيَا قَنْطَرَةٌ فَأَعْبُرُوهَا وَلَا تَعْمُرُوهَا؛ (۱)

حضرت عیسی علیه السلام: دنیا پل است؛ از آن بگذرید و آبادش مسازید.

حضرت عیسی بن مریم علیه السلام: بِحَقِّ أَقْوَالٍ لَكُمْ: إِنَّ الْأَجْرَ مَحْرُوصٌ عَلَيْهِ وَلَا يُدْرِكُهُ إِلَّا مَنْ عَمِلَ لَهُ؛ (۲)

حضرت عیسی علیه السلام: راست می گویمتان: همه خواهان مزدند، و تنها کسی به آن می رسد که برای آن کار کند.

حضرت عیسی بن مریم علیه السلام: طُوبَى لِلَّذِينَ يَتَهَجَّدُونَ مِنَ اللَّيْلِ، أُولَئِكَ الَّذِينَ يَرِثُونَ النُّورَ الدَّائِمَ؛ (۳)

حضرت عیسی علیه السلام: خوشا آنان که پاسی از شب را به عبادت می گذرانند؛ آنان کسانی اند که نوری ماندگار به ارث می برند.

حضرت عیسی بن مریم علیه السلام: إِنَّ الشَّجَرَةَ لَا تَكْمُلُ إِلَّا بِثَمَرِهِ طَيِّبِهِ كَذَلِكَ لَا يَكْمُلُ الدِّينُ إِلَّا بِالتَّحَرُّجِ عَنِ الْمَحَارِمِ؛ (۴)

حضرت عیسی علیه السلام: درخت کامل نمی شود مگر با میوه ای گوارا. همچنین دین کامل نمی شود مگر با دوری از حرام ها.

حضرت عیسی بن مریم علیه السلام: إِيَّاكُمْ وَالنَّظْرَةَ فَإِنَّهَا تَزْرَعُ فِي الْقُلُوبِ الشَّهْوَةَ وَكَفَى بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً؛ (۵)

حضرت عیسی علیه السلام: زنهار از نگاه [بد] که بذر خواهش را در دل می افشاند، و نگاه کننده را همین فتنه بس است.

۱-.. الأماالی، مفید، ص ۴۳.

۲-.. میزان الحکمه، ح ۲۲۰۸۳.

۳-.. تحف العقول، ص ۵۱۰.

۴-.. همان، ص ۵۱۱.

۵-.. همان، ص ۵۰۲.

حضرت عیسیٰ بن مریم علیه السلام: طُوبَىٰ لِلْمُصْلِحِينَ بَيْنَ النَّاسِ ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُقَرَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۱)

حضرت عیسیٰ علیه السلام: خوشا به حال اصلاح کنندگان میان مردم ؛ اینان در روز قیامت مقربان اند .

هفتم: روز سواد آموزی

۷ دیروز سواد آموزی (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ لَمْ يَصْبِرْ عَلَى ذُلِّ التَّعَلُّمِ سَاعَةً بَقِيَ فِي ذُلِّ الْجَهْلِ أَبَدًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آن که ساعتی، خواری فراگرفتن علم را تحمل نکند، برای همیشه در خواری نادانی خواهد ماند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مِنْ حَقِّ الْوَلَدِ عَلَى وَالِدِهِ... أَنْ يُعَلِّمَهُ الْكِتَابَةَ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: از حقوق فرزند بر پدرش این است که او را نوشتن بیاموزد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: قِيدُوا الْعِلْمَ بِالْكِتَابِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: علم را با نوشتن در بند کشید.

الامام باقر علیه السلام: سَارِعُوا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: در جست و جوی دانش شتاب کنید.

الامام صادق علیه السلام: مَنْ اللَّهُ عَلَى النَّاسِ بَرِّهِمْ وَفَاجِرِهِمْ بِالْكِتَابِ وَالْحِسَابِ وَ لَوْلَا ذَلِكَ لَتَغَالَطُوا؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: خداوند با نعمت نوشتن و حساب کردن، بر مردم، از نیک و بد، منت نهاد و اگر این دو کار نبود آنان گرفتار اشتباه می شدند.

مسند احمد: كَانَ نَاسٌ مِنَ الْأَسْرَى يَوْمَ بَدْرٍ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِدَاءٌ فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِدَاءَهُمْ أَنْ يُعَلِّمُوا أَوْلَادَ الْأَنْصَارِ الْكِتَابَةَ؛ (۷)

مسند احمد: جمعی از اسیران جنگ بدر چیزی برای فدیة دادن نداشتند؛ پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فدیة آنان را این قرار داد که به کودکان انصار نوشتن بیاموزند.

۱- ن. ک: «روز بازگشایی مدارس» (۱ مهر).

۲- بحار الأنوار، ج ۱، ص ۷۷.

۳- مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۶۹.

۴- میزان الحکمه، ح ۱۷۳۲۴.

- ٥- .. المحاسن ، ج ١ ، ص ٣٥٦ .
- ٦- .. الكافي ، ج ٥ ، ص ١٥٥ .
- ٧- .. مسند أحمد ، ج ١ ، ص ٢٤٧ .

دوازدهم تا بیست و دوم: دهه فجر

۱۲ ۲۲ بهمندهه فجر قال الله تعالى: وَالْفَجْرِ وَلَيَالٍ عَشْرٍ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: قسم به سپیده دم و به شب های ده گانه .

قال الله تعالى: جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: حق آمد و باطل نابود شد . یقینا باطل نابود شدنی است .

رسول الله صلى الله عليه وآله: أَسْعَدُ الْعَجَمِ بِالْإِسْلَامِ أَهْلُ فَارِسَ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :خوشبخت ترین ملت غیر عرب به واسطه اسلام ، ایرانیان اند .

رسول الله صلى الله عليه وآله: يَخْرُجُ نَاسٌ مِنَ الْمَشْرِقِ فَيُوطِنُونَ لِلْمَهْدِيِّ سُلْطَانَهُ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله :مردمی از مشرق قیام می کنند و زمینه حکومت مهدی را فراهم می آورند .

رسول الله صلى الله عليه وآله: لَوْ كَانَ الدِّينُ مُعَلَّقًا بِالثَّرْيَاءِ لَتَنَاوَلَهُ أَنْاسٌ مِنْ أبنَاءِ فَارِسَ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله :اگر دین به ستاره ثریا آویزان باشد ، مردمانی از ایرانیان آن را به زیر خواهند کشید .

الامام صادق عليه السلام: سَيَأْتِي زَمَانٌ تَكُونُ بَلَدُهُ قُمَّ وَأَهْلُهَا حُجَّجَهُ عَلَى الْخَلَائِقِ وَذَلِكَ فِي زَمَانٍ غَيَّبَهُ قَائِمُنَا إِلَى ظُهُورِهِ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام :روزگاری خواهد آمد که شهر قم و مردمان آن حجت بر دیگر مردمان باشند؛ آن روزگار در زمان غیبت قائم ما است تا آن گاه که ظهور کند .

۱- فجر ، آیه ۲۱ .

۲- اسراء ، آیه ۸۱ .

۳- میزان الحکمه ، ح ۱۵۷۵۶ .

۴- .. کنز العمال ، ح ۳۸۶۵۷ .

۵- همان ، ح ۳۴۱۳۰ .

الامام کاظم علیہ السلام: رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ قَوْمٍ يَدْعُو النَّاسَ إِلَى الْحَقِّ يَجْتَمِعُ مَعَهُ قَوْمٌ كَزُبْرِ الْحَدِيدِ؛ (۱)

امام کاظم علیہ السلام: مردی از قوم مردم را به حق فرا می خواند و گروهی استوار، چون پاره های آهن، پیرامون او گرد می آیند.

بیست و دوم: روز پیروزی انقلاب اسلامی ایران

۲۲ بهمن پیروزی انقلاب اسلامی قال الله تعالى: إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: هنگامی که یاری خدا و پیروزی فرارسد، و ببینی که مردم گروه گروه وارد دین خدا می شوند، پس به ستایش پروردگارت نیایشگر باش.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الظَّفَرُ بِالْحَزْمِ وَالْحَزْمُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پیروزی، در گرو اراده قاطع و دورانیشی است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: يَخْرُجُ نَاسٌ مِنَ الْمَشْرِقِ فَيُوطِنُونَ لِلْمَهْدِيِّ سُلْطَانَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مردمی از مشرق قیام می کنند و زمینه حکومت مهدی را فراهم می آورند.

الامام علی علیه السلام: الظَّفَرُ بِالْحَزْمِ وَالْحَزْمُ بِإِجَالِهِ الرَّأْيُ وَالرَّأْيُ بِتَحْصِينِ الْأَسْرَارِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: پیروزی با دورانیشی به دست می آید، و دورانیشی با تبادل آرا، و رأی با رازداری.

الامام علی علیه السلام: أَصْلُ النَّجْدَةِ الْقُوَّةُ وَتَمَرَتُهَا الظَّفَرُ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: ریشه دلاوری توان مندی است و میوه اش پیروزی.

الامام علی علیه السلام: اسْتَعْمِلْ مَعَ عَدُوِّكَ مُرَاقَبَةَ الْإِمْكَانِ وَانْتِهَازَ الْفُرْصَةِ، تَظْفَرُ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: برای رویارویی با دشمن در انتظار قدرت و لحظه مناسب باش تا پیروز شوی.

۱- .. نصر، آیه ۲۱.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۷۷، ص ۱۶۵.

۳- .. کنز العمال، ح ۳۸۶۵۷.

۴- .. نهج البلاغه، حکمت ۴۸.

۵- .. میزان الحکمه، ح ۱۱۳۵۴.

٦- .. غررالحكم و دررالكلم ، ح ٢٣٤٧ .

هشتم: روز امور تربیتی و تربیت اسلامی

۸ اسفندروز امور تربیتی و تربیت اسلامیرسول الله صلی الله علیه و آله: أَكْرَمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به فرزندان خود احترام بگذارید و آنها را نیکو تربیت کنید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ، حُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: فرزندان خود را بر سه ویژگی تربیت کنید: دوست داشتن پیامبرتان، دوست داشتن اهل بیت او، و خواندن قرآن.

مام علی علیه السلام: أَفْضَلُ الْأَدَبِ مَا بَدَأَتْ بِهِ نَفْسُكَ؛ (۳)

مام علی علیه السلام: بهترین ادب آن است که از خود آغاز کنی.

مام علی علیه السلام: كَفَاكَ أَدْبًا لِنَفْسِكَ اجْتِنَابُ مَا تَكْرَهُهُ مِنْ غَيْرِكَ؛ (۴)

مام علی علیه السلام: برای تربیت کردن خود همین بس که از آنچه در دیگران نمی پسندی دوری کنی.

مام علی علیه السلام: أَفْضَلُ الْأَدَبِ أَنْ يَقِفَ الْإِنْسَانُ عِنْدَ حَدِّهِ وَلَا يَتَعَدَّى قَدْرَهُ؛ (۵)

مام علی علیه السلام: بهترین ادب آن است که انسان در حد و مرز خود بماند و از اندازه خویش فراتر نرود.

مام علی علیه السلام: عَلَّمُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ الْخَيْرَ وَأَدَّبُوهُمْ؛ (۶)

مام علی علیه السلام: به خود و خانواده خود خوبی بیاموزید و آنان را تربیت کنید.

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۲۲۷۴۷ .

۲- .. کنز العمال ، ح ۴۵۴۰۹ .

۳- .. میزان الحکمه ، ح ۳۶۹ .

۴- .. نهج البلاغه ، حکمت ۴۱۲ .

۵- .. غررالحکم و دررالكلم ، ح ۳۲۴۱ .

٤- .. ميزان الحكمه ، ح ٤٠٠ .

نهم: روز جهانی مبارزه با تبعیض نژادی

۹ اسفندروز جهانی مبارزه با تبعیض نژاد یقال الله تعالی: يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای مردم! شما را از مرد و زنی آفریدیم و دسته دسته و قبیله قبیله تان کردیم تا یکدیگر را بشناسید. در حقیقت ارجمندترین شما نزد خدا پرهیزگارترین شما است. بی تردید خدا دانا و آگاه است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَىٰ عَجَمِيٍّ وَلَا عَجَمِيٍّ عَلَىٰ عَرَبِيٍّ وَلَا أَحْمَرَ عَلَىٰ أَسْوَدَ وَلَا أَسْوَدَ عَلَىٰ أَحْمَرَ إِلَّا بِالتَّقْوَىٰ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هیچ عرب را بر عجم، و هیچ عجم را بر عرب و هیچ سفید را بر سیاه و هیچ سیاه را بر سفید برتری نیست مگر به تقوا.

رسول الله صلی الله علیه و آله: كُلُّكُمْ مِنْ آدَمَ و آدَمُ مِنْ تُرَابٍ و أَكْرَمُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: همه شما از نسل آدم هستید و آدم از خاک است و ارجمندترین شما نزد خدا پرهیزکارترین شما است.

الامام سجّاد علیه السلام: لَا حَسَبَ لِقُرَشِيٍّ وَلَا عَرَبِيٍّ إِلَّا بِتَوَاضُعٍ وَلَا كَرَمٍ إِلَّا بِتَقْوَىٰ؛ (۴)

امام سجّاد علیه السلام: قریشی و عرب را افتخاری نیست مگر به فروتنی، و هیچ کرامتی نیست مگر به تقوا.

۱- .. حجرات ، آیه ۱۳ .

۲- .. میزان الحکمه ، ح ۲۲۳۹۶ .

۳- .. تفسیر القمی ، ج ۲ ، ص ۳۲۲ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۷۰ ، ص ۲۸۷ .

چهاردهم: روز احسان و نیکوکاری

۱۴ اسفندروز احسان و نیکوکاریقال الله تعالى: إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: خداوند به عدل و احسان فرمان می دهد .

قال الله تعالى: وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا، إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و به [پاس] دوستی [خدا] بینوا و یتیم و اسیر را خوراک می دهند . «ما برای خشنودی خدا است که به شما می خورانیم و پاداش و سپاسی از شما نمی خواهیم» .

رسول الله صلى الله عليه و آله: وَاللَّهُ يُحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند کمک به اندوهگین و یاری خواه را دوست دارد .

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ عَالَ يَتِيمًا حَتَّى يَسْتَعْنِيَ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ بِذَلِكَ الْجَنَّةَ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس یتیمی را سرپرستی کند تا بی نیاز شود ، خداوند ، در برابر ، بهشت را بر او واجب می کند .

الامام على عليه السلام: طوبى لِمَنْ أَحْسَنَ إِلَى الْعِبَادِ وَ تَزَوَّدَ لِلْمَعَادِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: خوشا به حال آن که به بندگان خدا نیکی کند و برای آخرت خود زاد و توشه برگیرد .

الامام على عليه السلام: كَمَا تُعِينُ تُعَانُ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: آن گونه که یاری می کنی ، یاری می شوی .

۱- .. نحل ، آیه ۹۰ .

۲- انسان ، آیه ۹۸ .

۳- .الكافی ، ج ۴ ، ص ۲۷ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۴۲ ، ص ۲۴۸ .

۵- .. غررالحکم و دررالكلم ، ح ۵۹۵۵ .

الامام علی علیه السلام: إِنَّ أَحَبَّ الْمُؤْمِنِينَ إِلَى اللَّهِ مَنْ أَعَانَ الْمُؤْمِنَ الْفَقِيرَ مِنَ الْفَقْرِ فِي دُنْيَاهُ وَ مَعَاشِهِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: محبوب ترین مؤمن نزد خداوند ، کسی است که مؤمن فقیری را ، در تنگدستی دنیا و گذران زندگی ، یاری رساند .

الامام صادق علیه السلام: اللَّهُ فِي عَوْنِ الْمُؤْمِنِ ، مَا دَامَ الْمُؤْمِنُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: خداوند در پی یاری مؤمن است ، تا وقتی که مؤمن در پی یاری برادر خویش است .

الامام صادق علیه السلام: تَوَاصَلُوا وَ تَبَارَّزُوا وَ تَرَاحَمُوا وَ كُونُوا إِخْوَةً بَرَزَةً كَمَا أَمَرَ اللَّهُ ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: با یکدیگر پیوند داشته باشید و به هم نیکی کنید ، و با یکدیگر مهربان باشید و همچنان که خداوند به شما دستور داده است ، برادرانی نیکوکار باشید .

الامام صادق علیه السلام: أَيُّمَا مُؤْمِنٍ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً ، نَفَّسَ اللَّهُ عَنْهُ سَبْعِينَ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا وَ كُرْبِ الْقِيَامَةِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: هر مؤمنی که گرفتاری مؤمنی را بر طرف کند ، خداوند هفتاد گرفتاری دنیا و آخرت را از وی دور می سازد .

الامام کاظم علیه السلام: إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا فِي الْأَرْضِ يَسْعَوْنَ فِي حَوَائِجِ النَّاسِ هُمْ الْأَمِنُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: خداوند در زمین بندگانی دارد که برای برآوردن نیازهای مردم می کوشند ؛ اینان ایمنی یافتگان روز قیامت اند .

۱- .. تحف العقول ، ص ۳۷۶ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۳۲۲ .

۳- .. الکافی ، ج ۲ ، ص ۱۷۵ .

۴- .. مستدرک الوسائل ، ج ۱۲ ، ص ۴۱۳ .

۵- .. الکافی ، ج ۲ ، ص ۱۹۷ .

پانزدهم: روز درخت کاری

۱۵ اسفندروز درختکاری (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ نَصَبَ شَجْرَةً وَ صَبَرَ عَلَى حِفْظِهَا وَالْقِيَامِ عَلَيْهَا حَتَّى تُثْمَرَ كَانَ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُصَابُ مِنْ ثَمَرِهَا صَدَقَةٌ عِنْدَ اللَّهِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس درختی بکارد و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هرچه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَ فِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ، فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا، فَلْيَغْرِسْهَا؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: اگر قیامت فرا رسد و در دست یکی از شما نهالی باشد، چنانچه بتواند برنخیزد تا آن را بکارد، باید آن را بکارد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَا مِنْ رَجُلٍ يَغْرِسُ غَرْسًا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ مِنْ الْأَجْرِ قَدْرَ مَا يَخْرُجُ مِنْ ثَمَرِ ذَلِكَ الْغَرْسِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که نهالی بکارد، خداوند به مقدار میوه ای که از آن درخت به دست می آید، در نامه اعمال او پاداش می نویسد.

الامام صادق علیه السلام: لَا تَقْطَعُوا الثَّمَارَ فَيَبِعَتْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ الْعَذَابَ صَبًّا؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: درختان میوه را قطع نکنید که خداوند بر شما عذاب فرو می ریزد.

۱- ن. ک: «روز جهانی بیابان زدایی» (۲۷ خرداد)؛ «روز کشاورزی» (۱ دی).

۲- میزان الحکمه، ح ۹۱۴۳.

۳- .. کنز العمال، ح ۹۰۵۶.

۴- .. همان، ح ۹۰۵۷.

۵- .. الکافی، ج ۵، ص ۲۹۴.

الامام صادق عليه السلام: اِزْرَعُوا وَاغْرِسُوا وَاللَّهِ مَا عَمِلَ النَّاسُ عَمَلًا أَجَلًّا وَلَا أُطِيبَ مِنْهُ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: کشت کنید و درخت بنشانید؛ به خدا قسم آدمیان کاری برتر و پاک تر از این نکرده اند.

ص: ۱۲۹

مناسبت های قمری

اشاره

یکم تا هفتم: هفته احیای امر به معروف و نهی از منکر

۷۱ محرم هفتمه احیای امر به معروف و نهی از منکر قال الله تعالی: الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: مردان و زنان مؤمن دوستان یکدیگرند؛ به نیکی فرمان می دهند و از اعمال زشت باز می دارند.

قال الله تعالی: وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: باید در میان شما گروهی باشند تا مردم را به خیر دعوت نمایند و امر به معروف و نهی از منکر کنند؛ ایشان همان رستگارانند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَمَرَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ نَهَى عَنِ مُنْكَرٍ أَوْ دَلَّ عَلَى خَيْرٍ أَوْ أَشَارَ بِهِ فَهُوَ شَرِيكٌ وَمَنْ أَمَرَ بِسَوْءٍ أَوْ دَلَّ عَلَيْهِ أَوْ أَشَارَ بِهِ فَهُوَ شَرِيكٌ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کسی که به کاری نیک امر کند یا از کاری زشت باز دارد، یا به کاری خیر راهنمایی کند یا حتی به آن اشاره کند، [در ثواب آن عمل] شریک است. هر کس به بدی امر کند یا به آن دلالت یا اشاره کند، او نیز [در گناه عمل] شریک است.

۱- .. توبه، آیه ۷۱.

۲- .. آل عمران، آیه ۱۰۴.

۳- .. وسائل الشیعه، ج ۱۶، ص ۱۲۴.

رسول الله صلى الله عليه و آله: نَصْرُ الْمَظْلُومِ وَ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ جِهَادٌ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: یاری رساندن به ستم دیده و امر به معروف و نهی از منکر جهاد در راه خدا است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ هُوَ خَلِيفَةُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس امر به معروف و نهی از منکر کند ، جانشین خدا در زمین است .

الامام على عليه السلام: قِوَامُ الشَّرِيعَةِ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ إِقَامَةُ الْحُدُودِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: استواری شریعت ، به امر به معروف و نهی از منکر و برپاداشتن حدود است .

الامام على عليه السلام: غَايَةُ الدِّينِ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ إِقَامَةُ الْحُدُودِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: غایت دین ، امر به معروف و نهی از منکر و برپاداشتن حدود است .

الامام على عليه السلام: مَنْ تَرَكَ إِنْكَارَ الْمُنْكَرِ بِقَلْبِهِ وَ يَدِهِ وَ لِسَانِهِ فَهُوَ مَيِّتٌ بَيْنَ الْأَحْيَاءِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: آن که منکر را با قلب و دست و زبانش انکار نکند ، مرده ای است میان زندگان .

الامام على عليه السلام: ما أعمال البرِّ كُلُّها و الجهادُ في سبيلِ اللهِ عندَ الأمرِ بالمعروفِ و النهيِ عنِ المنكرِ إلا كَنَفْتُهُ في بحرِ لُجِّي

؛ (۶)

امام علی علیه السلام: تمام کارهای نیک ، حتی جهاد در راه خداوند ، در برابر امر به معروف و نهی از منکر ، چون دمیدنی است به دریایی مَواج .

فاطمه عليها السلام: فَرَضَ اللَّهُ . . . الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ مَصْلَحَةً لِلْعَامَّةِ؛ (۷)

حضرت فاطمه علیها السلام: خداوند امر به معروف را برای اصلاح مردم قرار داد .

الامام صادق عليه السلام: وَيَلُّ لِمَنْ يَأْمُرُ بِالْمُنْكَرِ وَ يَنْهَى عَنِ الْمَعْرُوفِ؛ (۸)

امام صادق علیه السلام: وای بر آن که به منکر امر کند و از معروف نهی کند !

- ١- .. جامع الأحاديث ، ص ١٢٥ .
- ٢- .. كنز العمال ، ح ٥٥٦٤ .
- ٣- .. ميزان الحكمة ، ح ١٢٦٨٨ .
- ٤- .. غررالحكم و دررالكلم ، ح ٦٣٧٣ .
- ٥- .. تهذيب الأحكام ، ج ٦ ، ص ١٨١ .
- ٦- .. نهج البلاغه ، حكمت ٣٧٤ .
- ٧- .بحار الأنوار ، ج ٦ ، ص ١٠٧ .
- ٨- .. همان ، ج ١٠٠ ، ص ٨٧ .

۱۰. محرم شهادت امام حسین علیه السلام (۱) قال الله تعالى: يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّاتِي (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای روح مطمئن! به سوی پروردگارت، که تو از او و او از تو خوشنود است، بازگرد و در زمره بندگان من در آی و به بهشت من وارد شو.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ لِقَاتِلِ الْحُسَيْنِ حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَبْرُدُ أَبَدًا؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مرگ حسین علیه السلام آتشی در دل مؤمنان در انداخته است که هرگز سرد نخواهد شد.

مام حسن علیه السلام: إِنْ الَّذِي يُؤْتِي إِلَيَّ، سَمٌّ يُدَسُّ إِلَيَّ فَأُقْتَلُ بِهِ وَلَكِنْ لَا يَوْمَ كَيَوْمِكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ؛ (۴)

مام حسن علیه السلام: آنچه به من می رسد، زهری است که با دسیسه به کامم ریخته می شود، اما ای ابا عبد الله هیچ روزی مانند روز [مصیبت] تو نیست.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ يَوْمَ الْحُسَيْنِ أَعْظَمُ مُصِيبَةً مِنْ جَمِيعِ سَائِرِ الْأَيَّامِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: روز شهادت امام حسین علیه السلام سوگناک ترین روزها است.

الامام رضا علیه السلام: إِنَّ يَوْمَ الْحُسَيْنِ أَقْرَحَ جُفُونَنَا وَ أَسْبَلَ دُمُوعَنَا وَ أَذَلَّ عَزِيزَنَا؛ (۶)

امام رضا علیه السلام: روز شهادت حسین علیه السلام دیدگان ما را مجروح، اشک های ما را روان و عزیز ما را خوار کرد.

۱- م. ن. ک: «ولادت امام حسین علیه السلام» (۳ شعبان).

۲- .. فجر، آیه ۲۷، ۳۰.

۳- .. مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۸.

۴- .. الأمالی، صدوق، ص ۱۷۷.

۵- .. علل الشرائع، ص ۲۲۵.

۶- .. الأمالی، صدوق، ص ۱۹۰.

۱. عاشورا

۱. عاشورا امام صادق علیه السلام: «أما يوم عاشوراء فيوم أُصِيبَ فِيهِ الْحُسَيْنُ صَرِيحًا بَيْنَ أَصْحَابِهِ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: عاشورا روزی است که حسین میان یارانش کشته بر زمین افتاد.

الامام رضا علیه السلام: «مَنْ كَانَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَحُزْنِهِ وَبُكَائِهِ، يَجْعَلُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ فَرَجِهِ وَسُرُورِهِ؛ (۲)

امام رضا علیه السلام: هر که عاشورا روز مصیبت و اندوه و گریه اش باشد، خداوند روز قیامت را روز شادی و سرورش می گرداند.

الامام رضا علیه السلام: «مَنْ تَرَكَ السَّعْيَ فِي حَوَائِجِهِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ قَضَى اللَّهُ لَهُ حَوَائِجَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام: هر که در روز عاشورا کار و کسب خود را فرو گذارد، خداوند حاجت های دنیا و آخرت او را بر آورده سازد.

الامام رضا علیه السلام: «فَإِذَا كَانَ الْيَوْمَ الْعَاشِرُ كَانَ ذَلِكَ الْيَوْمَ يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَحُزْنِهِ وَبُكَائِهِ وَيَقُولُ: هُوَ الْيَوْمَ الَّذِي قُتِلَ فِيهِ الْحُسَيْنُ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: روز عاشورا، روز مصیبت و حزن و گریه [امام کاظم علیه السلام] بود و می فرمود: «در چنین روزی بود که حسین علیه السلام کشته شد.»

۱- .. بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۹۵.

۲- .. میزان الحکمه، ح ۱۳۰۱۱.

۳- .. علل الشرائع، ص ۲۲۷.

۴- .. الأمالی، صدوق، ص ۱۲۸.

۲. گریه بر امام حسین علیه السلام

۲. گریه بر امام حسین علیه السلام رسول الله صلی الله علیه و آله: يَا فَاطِمَةُ! كُلُّ عَيْنٍ بَاكِئَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا عَيْنُ بَكْتٍ عَلَى مُصَابِ الْحُسَيْنِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ای فاطمه! همه چشم ها در روز قیامت گریان است جز چشمی که بر مصیبت های حسین بگرید.

الامام حسین علیه السلام: أَنَا قَتِيلٌ الْعَبْرَةَ لَا يَذْكُرُنِي مُؤْمِنٌ إِلَّا اسْتَعْبَرَ؛ (۲)

امام حسین علیه السلام: من کشته اشکم؛ هر مؤمنی مرا یاد کند، اشکش روان شود.

الامام سجاد علیه السلام: أَنَا ابْنُ مَنْ بَكَتْ عَلَيْهِ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ أَنَا ابْنُ مَنْ نَاحَتْ عَلَيْهِ الْجِنُّ فِي الْأَرْضِ وَالطُّيْرُ فِي الْهَوَاءِ؛ (۳)

امام سجاد علیه السلام: من پسر کسی هستم که فرشتگان آسمان بر او گریستند. من پسر کسی هستم که جنیان در زمین و پرندگان در هوا بر او نوحه سرایی کردند.

الامام رضا علیه السلام: إِنْ بَكَيتَ عَلَى الْحُسَيْنِ حَتَّى تَصِيرَ دُمُوعُكَ عَلَى خَدَيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتَهُ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: اگر بر حسین بگریی، چندان که اشک هایت بر گونه ات جاری شود، خداوند تمام گناهانت را می آمرزد.

الامام رضا علیه السلام: كَانَ أَبِي إِذَا دَخَلَ شَهْرَ الْمُحَرَّمِ لَا يُرَى ضَاحِكًا... فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْعَاشِرِ كَانَ ذَلِكَ الْيَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَحُزْنِهِ وَبُكَائِهِ؛ (۵)

امام رضا علیه السلام: چون ماه محرم می رسید، کسی پدرم را خندان نمی دید... چون روز دهم فرا می رسید آن روز، روز سوگواری و اندوه و گریه او بود.

۱- .. بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۲۹۳.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۲۸۴.

۳- .. همان، ج ۴۵، ص ۱۷۴.

۴- .. همان، ج ۴۴، ص ۲۸۶.

۵- .. وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۵۰۵.

۳. زیارت امام حسین علیه السلام

امام مهدی علیه السلام در زیارت ناحیه مقدسه: **لَأَنْدُبَنَّكَ صَبَاحًا وَمَسَاءً وَأَبْكِيَنَّ عَلَيْكَ بَدَلَ الدَّمُوعِ دَمَا؛ (۱)**

امام مهدی علیه السلام در زیارت ناحیه مقدسه: هر صبح و شام بر تو گریه و شیون می کنم و در مصیبت تو به جای اشک، خون می گریم.

۳. زیارت امام حسین علیه السلام باقر علیه السلام: **لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ مِنَ الْفَضْلِ لَمَاتُوا شَوْقًا؛ (۲)**

امام باقر علیه السلام: اگر مردم می دانستند در زیارت مزار امام حسین علیه السلام چه فضیلتی است از شوق آن می مردند.

الامام صادق علیه السلام: **مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ عَلَى مَوَائِدِ النُّورِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَلْيُكُنْ مِنْ زُورِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ؛ (۳)**

امام صادق علیه السلام: هر کس دوست دارد روز قیامت، بر سر سفره های نور بنشیند، باید از زائران امام حسین علیه السلام باشد.

الامام صادق علیه السلام: **لَا تَدَعُ زِيَارَةَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَمُدُّ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ وَيَزِيدُ فِي رِزْقِكَ وَيُحْيِيكَ اللَّهُ سَعِيدًا وَلَا تَمُوتُ إِلَّا شَهِيدًا؛ (۴)**

امام صادق علیه السلام: زیارت امام حسین علیه السلام را فرو نگذار که خدا عمرت را طولانی و روزی را زیاد می کند و زندگی با سعادت و مرگ با شهادت به تو خواهد بخشید.

الامام صادق علیه السلام: **زِيَارَةُ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ أَفْضَلِ مَا يَكُونُ مِنَ الْأَعْمَالِ؛ (۵)**

امام صادق علیه السلام: زیارت قبر امام حسین علیه السلام از برترین اعمال است.

۱- .. بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۲۳۸.

۲- همان، ص ۱۸.

۳- .. همان، ج ۹۸، ص ۷۲.

۴- وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۴۳۱.

۵- .. مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۱.

۴. تربت حسینی

الامام صادق علیه السلام: مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بِهِ الْخَيْرَ قَدَفَ فِي قَلْبِهِ حُبَّ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حُبَّ زِيَارَتِهِ ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: کسی که خدا خیرخواه او باشد ، محبت حسین و شوق زیارتش را در دل او می اندازد .

الامام رضا علیه السلام: إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا فِي عُنُقِ أَوْلِيَائِهِ وَشِيعَتِهِ وَ إِنَّ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةَ قُبُورِهِمْ ؛ (۲)

امام رضا علیه السلام: دوست داران و شیعیان هر امامی را با او عهدی است ، و تمامت وفای به عهد و نیکویی انجام دادن آن ، زیارت قبر ایشان است .

تربت حسین رسول الله علیه السلام: أَلَا وَ إِنَّ الْإِجَابَةَ تَحْتَ قُتَيْتِهِ وَالشِّفَاءَ فِي تُرْبَتِهِ ؛ (۳)

پیامبر علیه السلام: بدانید که اجابت دعا در زیر گنبد حرم او و شفا در تربت او است .

الامام صادق علیه السلام: حَنَّكُوا أَوْلَادَكُمْ بِتُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهَا أَمَانٌ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: کام کودکانتان را با تربت حسین بردارید؛ زیرا موجب امتیث کودکان است .

الامام صادق علیه السلام: فِي طِينِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ الشِّفَاءُ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَهُوَ الدَّوَاءُ الْأَكْبَرُ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: شفای هر دردی در تربت مزار حسین است ، و آن بزرگ ترین درمان است .

الامام صادق علیه السلام: الشُّجُودُ عَلَى تُرْبَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَخْرِقُ الْحُجُبَ السَّبْعَ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: سجده بر تربت امام حسین حجاب های هفت گانه را می برد .

الامام کاظم علیه السلام: لَا تَسْتَعْنِي شِيعَتُنَا عَنْ أَرْبَعٍ : . . . وَ سُبْحَهُ مِنْ طِينِ قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ؛ (۷)

امام کاظم علیه السلام: پیروان ما به چهار چیز نیازمندند : . . . و تسبیحی از تربت مزار امام حسین علیه السلام .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۹۸ ، ص ۷۶ .

۲- وسائل الشیعه ، ج ۱۴ ، ص ۳۲۲ .

۳- .. مستدرک الوسائل ، ج ۱۰ ، ص ۳۳۵ .

- ٤- وسائل الشيعة ، ج ١٤ ، ص ٥٢٤ .
- ٥- .كامل الزيارات ، ص ٤٦٢ .
- ٦- .. بحار الأنوار ، ج ٩٨ ، ص ١٣٥ .
- ٧- .. تهذيب الأحكام ، ج ٦ ، ص ٧٥ .

الامام رضا عليه السلام: كُلُّ طِينٍ حَرَامٌ [أَكْلُهُ] كَالْمَيْتَةِ وَالدَّمِ . . . مَا خَلَّطِينَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ ؛ (۱)

امام رضا عليه السلام: [خوردن] هر خاکی ، مانند مردار و خون . . . ، حرام است ، غیر از تربت مزار امام حسین علیه السلام که دواي هر دردی است .

بیست و پنجم : شهادت امام سجّاد علیه السلام

سخنان برگزیده

۲۵ محر مشاهدات امام سجّاد علیه السلام (۱) الامام باقر علیه السلام: كَانَ أَثْرُ الشُّجُودِ فِي جَمِيعِ مَوَاضِعِ سُجُودِهِ فَسُمِّيَ السَّجَّادُ لِذَلِكَ ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: اثر سجده در تمام مواضع هفت گانه سجده او نمایان بود ؛ از این جهت «سجّاد» نامیده شد .

الامام باقر علیه السلام: كَانَ يُصَلِّي صَلَاةً مُوَدَّعٍ يَرَى أَنَّهُ لَا يُصَلِّي بَعْدَهَا أَبَدًا ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: امام سجّاد علیه السلام مانند کسی که آخرین نماز خود را به جای می آورد ، نماز می گزارد. او چنین می دید که پس از آن هیچ گاه نماز نمی گزارد .

الامام صادق علیه السلام: يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَيْنَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ؟ فَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَخْطُرُ بَيْنَ الصُّفُوفِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: روز قیامت منادی ندا می دهد: «زیور عبادت کنندگان کجاست؟» گویا علی بن حسین علیه السلام را می بینم که میان صف ها با ابّهت گام بر می داد .

سخنان برگزیده امام سجّاد علیه السلام: أَلَا وَ إِنَّ أَبْغَضَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَقْتَدِي بِسُنَّةِ إِمَامٍ وَلَا يَقْتَدِي بِأَعْمَالِهِ ؛ (۵)

امام سجّاد علیه السلام: هشدار که منفورترین مردم نزد خداوند کسی است که سیره امامی را برگزیند ولی از کارهای او پیروی نکند .

۱- م. ن. ک: «ولادت امام سجّاد علیه السلام» (۴ شعبان) .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۴۶ ، ص ۶ .

۳- .. همان ، ج ۴۶ ، ص ۷۹ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۱۱۳۱ .

۵- .. الکافی ، ج ۸ ، ص ۲۳۴ .

الامام سجّاد علیه السلام: كَفُّ الْأَذَى ، مِنْ كَمَالِ الْعَقْلِ وَفِيهِ رَاحَةٌ لِلْبَدَنِ عَاجِلًا وَ آجَلًا ؛ (۱)

امام سجّاد علیه السلام: خودداری از آزار رساندن ، نشانه کمال خرد و مایه آسایش دو گیتی است .

الامام سجّاد علیه السلام: إِنَّهَا [الْصَّدَقَةُ] تَقَعُ فِي يَدِ اللَّهِ قَبْلَ أَنْ تَقَعَ فِي يَدِ السَّائِلِ ؛ (۲)

امام سجّاد علیه السلام: صدقه ، قبل از این که به دست نیازمند برسد ، در دست خداوند قرار می گیرد .

الامام سجّاد علیه السلام: إِذَا صَلَّيْتَ فَصَلِّ صَلَاةً مُوَدَّعٍ ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: هرگاه نماز می گزاری ، [چنان باش که گویی] نماز آخرین را به جای می آوری .

الامام سجّاد علیه السلام: الْمُؤْمِنُ يَصْمُتُ لِيَسْلَمَ وَ يَنْطِقُ لِيَعْنَمَ ؛ (۴)

امام سجّاد علیه السلام: مؤمن سکوت می کند تا سالم ماند و سخن می گوید تا سود برد .

الامام سجّاد علیه السلام: خَفِيَ اللَّهُ لِقُدْرَتِهِ عَلَيْكَ وَاسْتَحْيَ مِنْهُ لِقُرْبِهِ مِنْكَ ؛ (۵)

امام سجّاد علیه السلام: از قدرت خداوند بر خویش بترس و از نزدیکی اش به خود شرمگین باش!

الامام سجّاد علیه السلام: قَدُّمُوا أَمْرَ اللَّهِ وَ طَاعَتَهُ وَ طَاعَةَ مَنْ أَوْجَبَ اللَّهُ طَاعَتَهُ بَيْنَ يَدَيِ الْأُمُورِ ؛ (۶)

امام سجّاد علیه السلام: فرمان خدا و طاعت او و طاعت کسی را که طاعتش را واجب کرده است ، بر همه چیز مقدم بدانید .

الامام سجّاد علیه السلام: الْمُؤْمِنُ مِنْ دُعَائِهِ عَلَى ثَلَاثٍ : إِمَّا أَنْ يُدَّخَرَ لَهُ وَ إِمَّا أَنْ يُعَجَّلَ لَهُ وَ إِمَّا أَنْ يُدْفَعَ عَنْهُ بَلَاءٌ يُرِيدُ أَنْ يُصِيبَهُ

؛ (۷)

امام سجّاد علیه السلام: مؤمن از دعای خود یکی از سه نتیجه را می گیرد : یا برایش ذخیره می شود ، یا در دنیا برآورده می

شود و یا بلایی که می خواست به او برسد از او برگردانده می شود .

۱- .. تحف العقول ، ص ۲۸۳ .

۲- .. عدّه الدّاعی ، ص ۵۹ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۱۶۰ .

۴- .. الکافی ، ج ۲ ، ص ۲۳۱ .

- ٥- .. بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ١٦٠.
- ٦- .. تحف العقول، ص ٢٥٤.
- ٧- .. تحف العقول، ص ٢٨٠.

الامام سجّاد عليه السلام: إِنِّي لِأَحِبُّ أَنْ أَدُومَ عَلَى الْعَمَلِ وَإِنْ قَلَّ؛ (۱)

امام سجّاد عليه السلام: من دوست دارم که در کار پیوسته باشم، اگر چه اندک باشد.

هفتم: ولادت امام کاظم علیه السلام

سخنان برگزیده

۷ صفر ولادت امام کاظم علیه السلام (۱) الامام رضا علیه السلام: كَانَ [الامام الكاظم عليه السلام] عَقْلُهُ لَا تُوَازِي بِهِ الْعُقُولُ وَرُبَّمَا شَاوَرَ الْأَسْوَدَ مِنَ سُودَانِهِ؛ (۲)

امام رضا علیه السلام: هیچ اندیشه ای با اندیشه او برابری نمی کرد و [با این حال] چه بسا با یکی از خادمان سیاه خود مشورت می کرد.

روی فی موسی بن جعفر علیه السلام: وَ كَانَ أَوْصَلَ النَّاسِ لِأَهْلِهِ وَ رَحِمِهِ وَ كَانَ يَتَفَقَّدُ فَقَرَاءَ الْمَدِينَةِ فِي اللَّيْلِ؛ (۳)

روایت شده است: [امام موسی بن جعفر علیه السلام] بیشترین پیوند را با خانواده و خویشان خود داشت و شب ها از فقیران مدینه دستگیری می کرد.

ابن اثیر: كَانَ يُلَقَّبُ بِالْكَاطِمِ لِأَنَّهُ كَانَ يُحْسِنُ إِلَى مَنْ يُسِيءُ إِلَيْهِ ، كَانَ هَذَا عَادَتَهُ؛ (۴)

ابن اثیر: [امام کاظم علیه السلام] از آن روی «کاظم» نامیده شد که همواره با کسی که به او بدی می کرد، به نیکی رفتار می کرد؛ این خوی او بود.

سخنان برگزیده امام کاظم علیه السلام: الْمَغْبُوءُ مَنْ غَبِنَ عُمُرَهُ سَاعَةً؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: زیان کار کسی است که ساعتی از عمرش را زیان کرده باشد.

۱- م. ن. ک: «شهادت امام کاظم علیه السلام» (۲۵ رجب).

۲- مکارم الأخلاق، ج ۲، ص ۹۹.

۳- الإرشاد، ج ۲، ص ۲۲۳.

۴- .. الکامل، ج ۶، ص ۱۶۴.

۵- نزهه الناظر و تنبيه خاطر، ص ۱۲۳.

الامام کاظم علیه السلام: مَنْ وَلِهَهُ الْفَقْرُ أَبْطَرَهُ الْغِنَى؛ (۱)

امام کاظم علیه السلام: آن که ناداری حیرانش کند ، توانگری سرمستش سازد .

الامام کاظم علیه السلام: مَا تَسَابَّ اثْنَانِ إِلَّا انْحَطَّ الْأَعْلَى إِلَى مَرْتَبَةِ الْأَسْفَلِ؛ (۲)

امام کاظم علیه السلام: هیچ گاه دو تن به هم دشنام ندادند جز آن که بالاتر به مرتبه فروتر سقوط کرد .

الامام کاظم علیه السلام: جِهَادُ الْمَرْأَةِ حُسْنُ التَّبَعْلِ؛ (۳)

امام کاظم علیه السلام: جهاد زن خوب شوهر داری کردن است .

الامام کاظم علیه السلام: قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ فِيهِ هَلَاكُكَ ، فَإِنَّ فِيهِ نَجَاتُكَ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: حق را بگو ، اگرچه نابودی تو در آن باشد ؛ زیرا نجات تو در همان است .

الامام کاظم علیه السلام: إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَكْذِبُ وَ إِنْ كَانَ فِيهِ هَوَاءٌ؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: خردمند دروغ نمی گوید ، اگرچه میل او در آن باشد .

الامام کاظم علیه السلام: التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ نِصْفُ الْعَقْلِ؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: مهرورزی با مردم نیمی از عقل است .

الامام کاظم علیه السلام: مَنْ اسْتَوَى يَوْمًا فَهُوَ مَغْبُونٌ وَ مَنْ كَانَ آخِرُ يَوْمِيهِ شَرًّا فَهُوَ مَلْعُونٌ وَ مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الزِّيَادَةَ فِي نَفْسِهِ

فَهُوَ فِي نُقْصَانٍ وَ مَنْ كَانَ إِلَى النُّقْصَانِ فَالْمَوْتُ خَيْرٌ لَهُ مِنَ الْحَيَاةِ؛ (۷)

امام کاظم علیه السلام: کسی که دو روزش با هم برابر باشد، زیان کار است. کسی که امروزش بدتر از دیروزش باشد ، از

رحمت خدا به دور است . کسی که رشد و بالندگی در خود نیابد ، به سوی کاستی ها می رود و آن که در راه کاستی و

نقصان گام بر می دارد مرگ برایش بهتر از زندگی است .

۱- بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۱۹۸ .

۲- همان ، ج ۷۸ ، ص ۳۳۳ .

۳- .. الکافی ، ج ۵ ، ص ۵۰۷ .

٤- .. تحف العقول ، ص ٤٠٨ .

٥- .. همان ، ص ٣٩١ .

٦- .. همان ، ص ٤٠٣ .

٧- .بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٣٢٧ .

الامام كاظم عليه السلام: إِنَّ الْحَرَامَ لَا يُنْمَىٰ وَ إِن تُمِيَ لَا يُبَارَكُ فِيهِ ؛ (۱)

امام كاظم عليه السلام: مال حرام افزون نمی گردد و اگر هم افزون گردد برکت نمی یابد .

بیستم: اربعین حسینی

۲۰ صفر اربعین حسینی امام صادق علیه السلام: بَكَتِ السَّمَاءُ عَلَى الْحُسَيْنِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا بِالْدَّمِ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: آسمان چهل روز بر حسین علیه السلام، خون گریه کرد.

الامام عسکری علیه السلام: عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ... وَ زِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ...؛ (۲)

امام عسکری علیه السلام: مؤمن پنج نشانه دارد... و یکی از آنها زیارت روز اربعین است... .

السید ابن طاووس به نقل از سید بن طاووس؛ لَمَّا رَجَعَ نِسَاءُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامِ وَ عِيَالُهُ مِنَ الشَّامِ وَ بَلَغُوا إِلَى الْعِرَاقِ قَالُوا لِلدَّلِيلِ: مُرِّبْنَا عَلَى طَرِيقِ كَرْبَلَاءَ فَوَصَلُوا إِلَى مَوْضِعِ الْمَصْرَعِ... وَ اجْتَمَعَ إِلَيْهِمْ نِسَاءُ ذَلِكَ السَّوَادِ فَأَقَامُوا عَلَى ذَلِكَ أَيَّامًا؛ (۳)

بحار الأنوار چون همسران و اهل بیت امام حسین علیه السلام از شام بازگشتند و به عراق رسیدند، به راهنما گفتند: «ما را از راه کربلا-بیر» . به قتلگاه شهیدان رسیدند... در این هنگام زنان اهل آن وادی گرد ایشان جمع شدند و چند روز عزداری کردند.

عَطِيَّةُ الْعُوفِيِّ... فَخَرَّ [جَابِرٌ] عَلَى الْقَبْرِ مَعْشِيًا عَلَيْهِ فَرَشَشْتُ عَلَيْهِ شَيْئًا مِنَ الْمَاءِ فَأَفَاقَ ثُمَّ قَالَ يَا حُسَيْنُ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ: أَحَبِّبْ لِي أَحَبِّبْ حَبِيبَهُ ثُمَّ قَالَ أَنِّي لَكَ بِالْجَوَابِ... وَ فُرِّقَ بَيْنَ بَدَنِكَ وَ رَأْسِكَ؛ (۴)

عَطِيَّةُ الْعُوفِيِّ...: جابر به حالت غش روی مزار [امام حسین علیه السلام] افتاد؛ به صورتش آب پاشیدم؛ به هوش آمد. آن گاه سه بار گفت: «یا حسین!» سپس گفت: «آیا دوست جواب دوستش را نمی دهد؟» آن گاه گفت: «چگونه می توانی جواب دهی در حالی که بین بدن و سرت فاصله افتاد است؟» .

۱- مناقب آل ابی طالب، ج ۳، ص ۲۱۲.

۲- تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۵۲.

۳- بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۱۴۶.

۴- همان، ج ۶۸، ص ۱۳۰.

بیست و هشتم: رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله

سخنان برگزیده

۲۸ صفر رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله (۱) قال الله تعالی: **وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ (۲)**

خداوند متعال در قرآن می فرماید: تو دارای خویی والا هستی .

الامام علی علیه السلام: **أَدَىٰ أَمِينًا وَ مَضَىٰ رَشِيدًا وَ خَلَّفَ فِينَا رَايَةَ الْحَقِّ ؛ (۳)**

امام علی علیه السلام: آن بزرگ ، رسالت خویش را با امانت به انجام رساند و دنیا را ترک کرد ، در حالی که راهنمای ما بود و پرچم حق را در میان ما باقی گذاشت .

الامام سجاد علیه السلام: **كَانَ إِذَا أَوَىٰ إِلَىٰ مَنْزِلِهِ جَزَاءً دُخُولَهُ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ : جُزْءًا لِلَّهِ وَ جُزْءًا لِأَهْلِهِ وَ جُزْءًا لِنَفْسِهِ ؛ (۴)**

امام سجاد علیه السلام: پیامبر وقتی به خانه خویش می رفت ، اوقاتش را سه قسمت می کرد : بخشی برای خدا ، بخشی برای خانواده و بخشی برای خود .

سخنان برگزیده رسول الله صلی الله علیه و آله: **إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَيَّ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَطْوَعُهُمْ لَهُ ؛ (۵)**

پیامبر صلی الله علیه و آله: محبوب ترین آدمیان نزد خداوند در روز قیامت فرمان بردارترین آنها از او است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: **أَعْظَمُ النَّاسِ قَدْرًا مَنْ تَرَكَ مَا يَعْينِهِ ؛ (۶)**

پیامبر صلی الله علیه و آله: ارجمندترین مردم کسی است که آنچه را که برایش سودی ندارد رها کند .

۱- ن.ک: «میلاد پیامبر صلی الله علیه و آله» (۱۷ ربیع الاول) .

۲- .. قلم ، آیه ۴ .

۳- .. نهج البلاغه ، خطبه ۱۰۰ .

۴- مکارم الأخلاق ، ج ۱ ، ص ۴۴ .

۵- .. الکافی ، ج ۵ ، ص ۳۴۰ .

۶- .. الأمالی ، صدوق ، ص ۷۳ .

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَتَقَى النَّاسِ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پرهیزگارتترین مردم کسی است که حق بگوید، چه به سودش باشد چه به زیانش.

رسول الله صلى الله عليه و آله: لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ عَبْدٍ لَا يَحْضُرُ قَلْبُهُ مَعَ بَدَنِهِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند نماز بنده ای را که [در نماز] دلش با بدنش همراه نیست نمی پذیرد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَفْضَلُ الْجِهَادِ مَنْ أَصْبَحَ لَيْهْمُ بِظُلْمِ أَحَدٍ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برترین جهاد آن است که آدمی صبح کند و در اندیشه ستم به کسی نباشد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ عَرَّضَ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ الْمُتَكَلِّمِ فِي حَدِيثِهِ فَكَأَنَّمَا حَدَشَ وَجْهَهُ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که در میان سخن برادر مسلمانش بدود، چنان است که چهره او را بخراشد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: إِنَّ شَيْعَتَنَا مَنْ شَيَّعَنَا وَاتَّبَعَ آثَارَنَا وَاقْتَدَى بِأَعْمَالِنَا؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: شیعه ما کسی است که از ما پیروی کند و پا جای پای ما بگذارد و به کردار ما اقتدا کند.

رسول الله صلى الله عليه و آله: إِفْشَاءُ سِرِّ أَخِيكَ خِيَانَةٌ فَاجْتَنِبْ ذَلِكَ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: فاش کردن راز برادرت خیانت است؛ پس از این کار دوری کن.

رسول الله صلى الله عليه و آله: لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ رِيَاءً وَلَا تَدَّعُهُ حِيَاءً؛ (۷)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هیچ کار خیری را ریاکارانه انجام نده و آن را از روی حیا ترک مکن.

رسول الله صلى الله عليه و آله: لِيُكُنْ لَكَ فِي كُلِّ شَيْءٍ نِيَّةٌ صَالِحَةٌ حَتَّى النَّوْمِ وَالْأَكْلِ؛ (۸)

پیامبر صلی الله علیه و آله: در هر چیز باید نیتی نیک داشته باشی، حتی در خوردن و خواب.

۱- .. میزان الحکمه، ح ۲۲۴۸۳.

۲- .. المحاسن، ج ۱، ص ۴۰۶.

- ٣- .. كتاب من لا يحضره الفقيه ، ج ٤ ، ص ٣٥٣ .
- ٤- .. الكافي ، ج ٢ ، ص ٦٦٠ .
- ٥- .بحار الأنوار، ج ٦٨ ، ص ١٥٤ .
- ٦- .همان ، ج ٧٧ ، ص ٩١ .
- ٧- .. همان ، ص ١٦٣ .
- ٨- .. مكارم الأخلاق ، ج ٢ ، ص ٣٧٠ .

بیست و هشتم: شهادت امام حسن علیه السلام

سخنان برگزیده

۲۸ صفر شهادت امام حسن علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَتَاكَ زَائِرًا بَعْدَ مَوْتِكَ فَلَهُ الْجَنَّةُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پاداش کسی که پس از مرگت به زیارت تو آید، بهشت است.

الامام سجّاد علیه السلام: إِنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ أَعْبَدَ النَّاسِ فِي زَمَانِهِ وَأَزْهَدَهُمْ وَأَفْضَلَهُمْ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: امام حسن در زمان خود عابدترین، زاهدترین و برترین مردم بود.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَرَادَ أَنْ يَدْفَنَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ... [عائشه] و إِلَى الْمَسْجِدِ فَمَنْعَتْ أَنْ يَدْفَنَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ...؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: امام حسین علیه السلام می خواست امام حسن علیه السلام را در کنار پیامبر خدا صلی الله علیه و آله دفن کند... عایشه به مسجد آمد و نگذاشت که امام حسن علیه السلام در کنار رسول خدا صلی الله علیه و آله دفن شود.

سخنان برگزیده امام حسن علیه السلام: لَا تُعَاجِلِ الدَّنْبَ بِالْعُقُوبَةِ وَاجْعَلْ بَيْنَهُمَا لِلْإِعْتِدَارِ طَرِيقًا؛ (۵)

امام حسن علیه السلام: در مجازات خطا کار شتاب مکن و میان خطا و مجازات، راهی برای عذرخواهی قرار ده.

۱- م. ن. ک: «ولادت امام حسن علیه السلام» (۱۵ رمضان).

۲- تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۲۰.

۳- الأمالی، صدوق، ص ۲۲۴.

۴- علل الشرائع، ج ۱، ص ۲۱۵.

۵- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۱۱۳.

الامام حسن عليه السلام: صَاحِبِ النَّاسِ مِثْلَ مَا تُحِبُّ أَنْ يُصَاحِبُوكَ بِهِ ؛ (۱)

امام حسن عليه السلام: با مردم به گونه ای رفتار کن که دوست داری با تو آن گونه رفتار کنند .

الامام حسن عليه السلام: إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنِ ؛ (۲)

امام حسن عليه السلام: نیکوترین نیکو ، خُلق نیکو است .

الامام حسن عليه السلام: مَنْ عَبَدَ اللَّهَ عَبَدَ اللَّهَ لَهُ كُلَّ شَيْءٍ ؛ (۳)

امام حسن عليه السلام: هر کس خدا را بندگی کند ، خداوند همه چیز را بنده او گرداند .

الامام حسن عليه السلام: اللَّهُمَّ أَنْ لَا تَشْكُرَ النَّعْمَةَ ؛ (۴)

امام حسن عليه السلام: پستی آن است که نعمت را سپاس نگویی .

الامام حسن عليه السلام: كَفَاكَ مِنْ لِسَانِكَ أَوْضَحَ لَكَ سَبِيلَ رُشْدِكَ مِنْ عَيْتِكَ ؛ (۵)

امام حسن عليه السلام: همین مقدار بهره برداری از زبانت برایت بس که راه هدایت را از گمراهی برایت آشکار می کند .

الامام حسن عليه السلام: وَلَعَمْرِي إِنَّا لِأَعْلَامِ الْهُدَىٰ وَ مَنَارِ الْتَّقَىٰ ؛ (۶)

امام حسن عليه السلام: به جانم قسم که ما پرچم های هدایت و نشانه های روشن پرهیزگاری هستیم .

الامام حسن عليه السلام: مَنْ تَذَكَّرَ بَعْدَ السَّفَرِ اعْتَدَّ ؛ (۷)

امام حسن عليه السلام: هر که دوری [راه] سفر را به یاد آورد ، آماده خواهد شد.

الامام حسن عليه السلام: الْمِرْأَحُ يَأْكُلُ الْهَيْبَةَ ؛ (۸)

امام حسن عليه السلام: شوخی هیبت را می برد .

۱- .. أعلام الدّین ، ص ۲۹۷ .

۲- .. الخصال ، ص ۲۹ .

- ٣- .. تنبيه الخواطر ، ج ٢ ، ص ١٠٨ .
- ٤- .. تحف العقول ، ص ٢٣٣ .
- ٥- .. بحار الأنوار ، ج ٧٨ ، ص ١١٤ .
- ٦- .. تحف العقول ، ص ٢٣٣ .
- ٧- ..همان ، ص ٢٣٦ .
- ٨- ..بحار الأنوار ، ج ٧٨ ، ص ١١٣ .

آخر صفر : شهادت امام رضا علیه السلام

سخنان برگزیده

آخر صفر شهادت امام رضا علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ ضَاحِكًا مُسْتَبْشِرًا فَلْيَتَوَلَّ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : کسی که دوست دارد خندان و با روی گشاده خداوند را دیدار کند ، باید از محبت و ولایت علی بن موسی الرضا علیه السلام بهره مند باشد .

الامام رضا علیه السلام : ما زارنی أحدٌ من أولیائی عارفاً بحقی إلا شُفِّعتُ فیهِ یومَ القیامه ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام : هیچ یک از دوستانم مرا با شناخت حقم زیارت نمی کند مگر این که در روز قیامت شفاعتم از او پذیرفته می شود .

ابراهیم بن عباس : ما رأیتُ أبا الحسنِ الرضا علیه السلام جفاً أحداً بكلامه قطُّ و ما رَدَّ أحداً عن حاجهٍ یقْدِرُ علیها ؛ (۴)

ابراهیم بن عباس : هرگز ندیدم که امام رضا علیه السلام با سخن خود کسی را برنجاند و هرگز حاجت کسی را ، که توان ادای آن را داشت ، رد نمی کرد .

سخنان برگزیده امام رضا علیه السلام : مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا یُحیی فیهِ أمرنا ، لَمْ یَمُتْ قَلْبُهُ یومَ تَمُوتُ القلوبُ ؛ (۵)

امام رضا علیه السلام : هر که در مجلسی بنشیند که در آن یاد ما (اهل بیت) زنده می شود ، قلبش ، در روزی که قلب ها می میرند ، نمی میرد .

۱- م. ن. ک : «ولادت امام رضا علیه السلام» (۱۱ ذی قعدة) .

۲- بحار الأنوار ، ج ۳۶ ، ص ۲۹۶ .

۳- وسائل الشیعه ، ج ۱۳ ، ص ۵۵۲ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۴۹ ، ص ۹۰ .

۵- .. همان ، ج ۴۴ ، ص ۲۷۸ .

الامام رضا عليه السلام: لَيْسَ مَنَّا مَن تَرَكَ دُنْيَاهُ لِدِينِهِ وَدِينَهُ لِدُنْيَاهِ ؛ (۱)

امام رضا عليه السلام: از ما نیست آن که دنیای خود را برای دینش و دین خود را برای دنیایش ترک گوید .

الامام رضا عليه السلام: أَجْمَلُ مُعَاشَرَتِكَ مَعَ الصَّغِيرِ وَ الكَبِيرِ ؛ (۲)

امام رضا عليه السلام: نشست و برخاست خود را با کوچک و بزرگ نیکو گردان .

الامام رضا عليه السلام: مَن فَرَّجَ مِنْ مُؤْمِنٍ ، فَرَّجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۳)

امام رضا عليه السلام: هر کس اندوه مؤمنی را بزدايد ، خداوند در روز قیامت ، غم از دلش می زداید .

الامام رضا عليه السلام: صَاحِبُ النِّعَمِ يَجِبُ أَنْ يُوسِّعَ عَلَى عِيَالِهِ ؛ (۴)

امام رضا عليه السلام: آن که صاحب نعمت است باید که بر هزینه خانواده اش وسعت بخشد .

الامام رضا عليه السلام: مَن لَمْ تُتَابِعْ رَأْيَكَ فِي صَلاَحِهِ فَلَا تَصْغُ إِلَى رَأْيِهِ وَانْتَظِرْ بِهِ أَنْ يُصْلِحَهُ شَرٌّ ؛ (۵)

امام رضا عليه السلام: تو نیز از رأی کسی که از نظر مصلحت اندیشانه تو پیروی نکرد ، پیروی نکن ؛ منتظر باش ؛ حادثه ای ناخوشایند او را اصلاح خواهد کرد .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۴۶ .

۲- .مستدرک الوسائل ، ج ۸ ، ص ۳۵۴ .

۳- .. الكافي ، ج ۲ ، ص ۲۰۰ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۳۵ .

۵- .. همان ، ص ۳۵۳ .

۳- ربيع الأول

یکم : هجرت پیامبر صلی الله علیه و آله

۱ ربيع الأول هجرت پیامبر صلی الله علیه و آلهقال الله تعالى : وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید : و بر آنچه می گویند شکیبا باش و از آنان با دوری گزیدنی خوش ، فاصله بگیر .

رسول الله صلی الله علیه و آله : أَيُّهَا النَّاسُ ، هَاجِرُوا وَ تَمَسَّكُوا بِالْإِسْلَامِ ؛ فَإِنَّ الْهِجْرَةَ لَا تَنْقَطِعُ مَا دَامَ الْجِهَادُ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : ای مردم ! مهاجرت کنید و به اسلام چنگ زنید ؛ زیرا تا آن گاه که جهاد باشد، هجرت فروگذارده نمی شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله : أَفْضَلُ الْهِجْرَةِ أَنْ تَهْجُرَ مَا كَرِهَ اللَّهُ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : برترین هجرت ، هجرت از چیزی است که خدا آن را خوش ندارد .

رسول الله صلی الله علیه و آله : الْهِجْرَةُ هِجْرَتَانِ : إِحْدَاهُمَا أَنْ تَهْجُرَ السَّيِّئَاتِ وَالْأُخْرَى أَنْ تُهَاجِرَ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَنْقَطِعُ الْهِجْرَةُ مَا تُقْبَلَتِ التَّوْبَةُ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هجرت دو گونه است: هجرت و دوری کردن از گناهان، و دیگری آن است که به سوی خدا و رسول او هجرت کنی، و تا زمانی که توبه پذیرفته می شود، هجرت قطع نمی شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ فَرَ بَدِينِهِ مِنْ أَرْضٍ إِلَى أَرْضٍ وَإِنْ كَانَ شِبْرًا مِنَ الْأَرْضِ ، اسْتَوْجَبَ الْجَنَّةَ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر کس با دین داری از سرزمینی به سرزمین دیگر ، اگر چه به اندازه یک وجب، هجرت کند ، سزاوار بهشت است .

۱- .. مزمل ، آیه ۱۰ .

۲- .. میزان الحکمه ، ح ۲۱۰۵۲ .

۳- .. کنز العمال ، ح ۴۶۲۶۳ .

۴- .. همان ، ح ۴۶۲۶۲ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۱۹ ، ص ۳۱ .

هشتم : شهادت امام حسن عسکری علیه السلام

سخنان برگزیده

۸ ربیع الأول شهادت امام حسن عسکری علیه السلام (۱) ابن اثیر: أُمِّيَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَدَتْ أَخْلَاقَهُ كَأَخْلَاقِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ (۲)

ابن اثیر: خلق و خوی امام حسن عسکری علیه السلام همچون خلق و خوی رسول خدا بود .

الامام مهدی علیه السلام: كان [الإمام العسکری علیه السلام] نُورًا ساطِعًا وَقَمْرًا زَاهِرًا اخْتَارَ اللَّهُ لَهُ مَا عِنْدَهُ فَمَضَى عَلَيَّ مِنْهَاجِ آبَائِهِ حَذْوًا نَعْلٍ بِالنَّعْلِ؛ (۳)

امام مهدی علیه السلام: او نوری فروزان و ماهی درخشان بود که خداوند آنچه را نزد خود بود برای او برگزید . او راه و روش پدران بزرگوار خود را گام به گام دنبال کرد تا رحلت فرمود .

سخنان برگزیده امام عسکری علیه السلام: خَصَلْتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ : الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَ نَفْعُ الْإِخْوَانِ ؛ (۴)

امام عسکری علیه السلام: دو خصلت است که بالاتر از آنها چیزی نیست : ایمان به خدا و سود رساندن به برادران .

الامام عسکری علیه السلام: جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَ جُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكِذْبَ ؛ (۵)

امام عسکری علیه السلام: همه پلیدی ها را در خانه ای نهادند و کلید آن دروغ است .

۱- م. ن . ك : «ولادت امام حسن عسکری علیه السلام» (۸ ربیع الثانی) .

۲- .. الخرائج و الجرائح ، ج ۲ ، ص ۹۰۱ .

۳- .بحار الأنوار ، ج ۵۳ ، ص ۱۹۱ .

۴- .. همان ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۴ .

۵- .. میزان الحکمه ، ح ۱۷۴۱۰ .

الامام عسکری علیه السلام: اتَّقُوا اللَّهَ وَ كُونُوا لَنَا زِينًا وَ لَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شِينًا ؛ (۱)

امام عسکری علیه السلام: تقوای الهی پیشه کنید و مایه زینت ما باشید ، نه مایه سرشکستگی ما .

الامام عسکری علیه السلام: خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ وَ ذَكَرَ إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ ؛ (۲)

امام عسکری علیه السلام: بهترین برادر تو کسی است که خطایت را فراموش کند و احسان تو را به خود ، به یاد آورد .

الامام عسکری علیه السلام: مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَ مَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ ؛ (۳)

امام عسکری علیه السلام: هر که برادرش را در خلوت پند دهد ، او را آراسته است ، و هر کس برادرش را در جمع پند دهد ، او را سرشکسته کرده است .

الامام عسکری علیه السلام: لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرْحِ عِنْدَ الْمَحْزُونِ ؛ (۴)

امام عسکری علیه السلام: شادمانی کردن در نزد غمگیده ، بی ادبی است .

الامام عسکری علیه السلام: بِنَسِ الْعَبْدُ عَبْدًا يَكُونُ ذَا وَجْهَيْنِ وَ ذَا لِسَانَيْنِ ؛ (۵)

امام عسکری علیه السلام: چه بد بنده ای است آن که دورو و دو زبان باشد .

الامام عسکری علیه السلام: مَنْ كَانَ الْوَرَعُ سَجِيَّتَهُ وَ الْكِرْمُ طَبِيعَتَهُ وَ الْحِلْمُ خُلَّتَهُ ، كَثُرَ صَدِيقُهُ ؛ (۶)

امام عسکری علیه السلام: کسی که پارسایی خوی او ، بخشنندگی طبیعت او و بردباری خصلت او باشد ، دوستانش زیاد شوند .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۲ .

۲- .. همان ، ص ۳۷۹ .

۳- . تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

۴- . همان ، ص ۴۸۹ .

۵- . همان ، ص ۴۸۸ .

۶- . بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۹ .

دهم: ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله با حضرت خدیجه علیها السلام

۱۰ ربیع الأول ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله و حضرت خدیجه علیها السلام (۱) قال الله تعالی: و من آیاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً؛ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و از نشانه های قدرت او آن است که برایتان از جنس خودتان همسرانی آفرید تا به ایشان آرامش یابید و میان شما دوستی و مهربانی نهاد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: ما بُنِيَ فِي الْإِسْلَامِ بِنَاءً أَحَبُّ إِلَيَّ وَاللَّهِ وَ أَعَزُّ مِنَ التَّرْوِيجِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: در اسلام هیچ بنایی نزد خدا محبوب تر و ارجمندتر از ازدواج نیست.

رسول الله صلی الله علیه و آله: اتَّخِذُوا الْأَهْلَ فَإِنَّهُ أَرْزُقَ لَكُمْ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: اهل و عیال اختیار کنید، که این کار بر روزی شما می افزاید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الدِّينِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر گاه کسی ازدواج کند، نیمی از دین خود را کامل کرده است و برای [حفظ] نیم دیگر باید تقوای الهی پیشه کند.

الامام صادق علیه السلام: رَكَعَتَانِ يُصَلِّيهِمَا مُتَزَوِّجٌ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ رَكَعَةٍ يُصَلِّيْهَا غَيْرَ مُتَزَوِّجٍ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: دو رکعت نمازی که فرد همسر دار می خواند، برتر از هفتاد رکعت نمازی است که فرد بی همسر می خواند.

۱- م. ن. ک: «ازدواج امام علی علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام» (۱ ذی حجه).

۲- .. روم، آیه ۲۱.

۳- .. بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۲۲.

۴- .. همان، ص ۲۲۲.

۵- .. کنز العمال، ح ۴۴۴۰۳.

۶- .. بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۱۹.

دوازدهم تا هفدهم : هفته وحدت

۱۷ ۱۲ ربیع الأولهفته وحدتقال الله تعالى :وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید :همگی به ریسمان الهی چنگک زنید و پراکنده نشوید .

رسول الله صلی الله علیه و آله :أَيُّهَا النَّاسُ! عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْفُرْقَةَ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله :ای مردم! بر شما باد به جماعت و پرهیزید از جدایی .

رسول الله صلی الله علیه و آله :الْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ وَالْفُرْقَةُ عَذَابٌ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :وحدت مایه رحمت ، و تفرقه موجب عذاب است .

رسول الله صلی الله علیه و آله :يُدَاللَّهُ عَلَى الْجَمَاعَةِ وَالشَّيْطَانُ مَعَ مَنْ خَالَفَ الْجَمَاعَةَ يَرْكُضُ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله :دست خدا بر سر جماعت است و شیطان با کسی همراه است که با جماعت ناسازگاری کند .

رسول الله صلی الله علیه و آله :عَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ ؛ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذُّبُّ الْقَاصِيَةَ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله :با جماعت همراه شو ؛ زیرا گرگ ، گوسفند دورمانده را می خورد .

الامام علی علیه السلام :لَوْ سَكَتَ الْجَاهِلُ مَا اخْتَلَفَ النَّاسُ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام :اگر نادان خاموشی می گزید ، مردم دچار اختلاف نمی شدند .

الامام علی علیه السلام :عَلَيْكُمْ بِالتَّوَّاصِلِ وَالتَّبَادُلِ وَإِيَّاكُمْ وَالتَّدَابُرِ وَالتَّقَاطُعِ ؛ (۷)

امام علی علیه السلام :بر شما باد به ارتباط و بخشش به یکدیگر و دوری گزیدن از جدایی و پشت کردن به یکدیگر .

۱- .. آل عمران ، آیه ۱۰۳ .

۲- .میزان الحکمه ، ح ۲۴۳۴ .

۳- .. کنز العمال ، ح ۲۰۲۴۲ .

۴- .. همان ، ح ۱۰۳۱ .

- ٥- .. مسند أحمد، ج ٦، ص ٤٤٦.
- ٦- .. بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ٨١.
- ٧- نهج البلاغه، نامه ٤٧.

پانزدهم: بنای مسجد قبا

۱. ساخت مسجد

۱۵ ربیع الأول بنای مسجد قبا (۱) . ساخت مسجد قال الله تعالى: إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنِ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: جز این نیست که مساجد خدا را آن کس آباد می کند که به خدا و روز واپسین ایمان داشته باشد و نماز بگذارد و زکات پردازد و جز از خدا نترسد . امید است که اینان از رهیافتگان باشند .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ بَنَىٰ مَسْجِدًا وَلَوْ كَمَفْحَصِ قِطَاءِ بَنِي اللَّهِ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که مسجدی ، هر چند به اندازه لانه یک پرنده ، بنا کند ، خداوند برای او در بهشت خانه ای بسازد .

الامام صادق علیه السلام: مَنْ بَنَىٰ مَسْجِدًا بَنَىٰ اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: هر کس مسجدی بسازد ، خداوند برای او در بهشت خانه ای بسازد .

الامام صادق علیه السلام: كَانَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَدْ جَعَلَ بَيْتًا فِي دَارِهِ لَيْسَ بِالصَّغِيرِ وَلَا بِالْكَبِيرِ لِصَلَاتِهِ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: امام علی علیه السلام در منزل خود اتاقی را ، که نه کوچک بود و نه بزرگ ، به اقامه نماز مخصوص کرده بود .

۱- .تأسیس نخستین مسجد در اسلام .

۲- .. توبه ، آیه ۱۸ .

۳- .بحار الأنوار ، ج ۶۵ ، ص ۴۶ .

۴- .. الکافی ، ج ۳ ، ص ۳۶۸ .

۵- .. میزان الحکمه ، ح ۸۲۹۷ .

۲. نشستن در مسجد**۳. نماز جماعت در مسجد**

۲. نشستن در مسجد رسول الله صلی الله علیه و آله: الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ لِإِنْتِظَارِ الصَّلَاةِ عِبَادَةً؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نشستن در مسجد به انتظار نماز، عبادت است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: كُلُّ جُلُوسٍ فِي الْمَسْجِدِ لَعَوْ إِلَّا ثَلَاثَةً: قِرَاءَةُ مُصَلٍّ أَوْ ذِكْرُ اللَّهِ أَوْ سَائِلٌ عَنِ عِلْمٍ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر نشستنی در مسجد بیهوده است مگر نشستن سه کس: نمازگزار که [قرآن] قرائت کند کسی که ذکر خدا بگوید و کسی که به جست و جوی دانش باشد.

۳. نماز جماعت در مسجد رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ رَأَيْتُمُوهُ يُصَلِّي فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَةً فَظَنُّوا بِهِ كُلَّ خَيْرٍ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر گاه دیدید کسی در مسجد نماز به جماعت می گزارد، در هر کار خیری به او خوش گمان باشید.

الامام صادق علیه السلام: بَاتِيَانِ الْمَسَاجِدِ فَإِنَّهَا بُيُوتُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: بر شما باد به رفتن به مساجد، که مساجد، خانه های خدا در روی زمین اند.

الامام صادق علیه السلام: عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ فِي الْمَسَاجِدِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: بر شما باد به نماز گزاردن در مساجد.

الامام صادق علیه السلام: صَلَاةُ الرَّجُلِ جَمَاعَةً فِي الْمَسْجِدِ تَعْدِلُ ثَمَانِي وَ أَرْبَعِينَ صَلَاةً مُضَاعَفَةً فِي الْمَسْجِدِ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: نماز خواندن مرد به جماعت در مسجد، برابر با چهل و هشت نماز، [با پاداش] دو چندان، در مسجد است.

۱- .. میزان الحکمه، ح ۸۳۰۴.

۲- بحار الأنوار، ج ۷۷، ص ۸۸.

۳- .. عوالی اللالی، ج ۱، ص ۳۴۱.

- ٤- الأملال؁ صدوق؁ ص ٤٤ .
- ٥- .. الكافل؁ ج ٢؁ ص ٤٣٥ .
- ٦- الأملال؁ طوسل؁ ص ٤٩٤ .

۴. بهداشت مسجد

۴. بهداشت مسجد رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ كَنَسَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ فَأَخْرَجَ مِنْهُ التُّرَابَ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛

(۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس در روز پنج شنبه برای شب جمعه، مسجد را جاروب کند و خاک آن را بیرون برد، خداوند او را می آمرزد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ أَكَلَ هَذِهِ التُّبَقْلَةَ الْمُتَنَتَةَ [الثَّوْمَ] فَلَا يَقْرَبُ مَسْجِدَنَا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که این گیاه بدبو [سیر] را خورده است، به مسجد ما نزدیک نشود.

رسول الله صلى الله عليه و آله: تَعَاهَدُوا نِعَالَكُمْ عِنْدَ أَبْوَابِ الْمَسْجِدِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پیش در مسجد، کفش هایتان را بررسی کنید [تا آلودگی در آن نباشد].

الامام كاظم عليه السلام: إِنَّ الْجَنَّةَ وَالْحُورَ لَتَشْتَاقُ إِلَى مَنْ يَكْسَحُ الْمَسَاجِدَ وَيَأْخُذُ مِنْهُ الْقِدْيُ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: بهشت و حورالعین مشتاق دیدار کسی هستند که مسجد را جاروب، و آن را گردگیری می کند.

۱- ثواب الأعمال، ص ۵۱.

۲- میزان الحکمه، ح ۸۳۱۲.

۳- وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۲۳۰.

۴- بحار الأنوار، ج ۸۳، ص ۲۸۲.

سخنان برگزیده

۱۷ ربیع الأول میلاد پیامبر صلی الله علیه و آله (۱) قال الله تعالی: لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن يَرْجُو اللَّهَ وَ الْيَوْمَ
الْآخِرَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: قطعا برای شما در [اقتدا به] رسول خدا سرمشقی نیکو است، برای آن کس که به خدا و روز باز پسین امید دارد.

الامام علی علیه السلام: ما بَرَأَ اللَّهُ نَسَمَهُ خَيْرًا مِنْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: خداوند آفریده ای بهتر از محمد نیافریده است.

الامام علی علیه السلام: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله دَائِمَ الْبَشْرِ، سَهْلَ الْخُلُقِ، لَيِّنَ الْجَانِبِ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: پیامبر خدا، همواره خوش رو، خوش خو و نرم خو بود.

سخنان برگزیده رسول الله صلی الله علیه و آله: أَغْفَلُ النَّاسِ مَنْ لَمْ يَتَّعِظْ بِتَغْيِيرِ الدُّنْيَا مِنْ حَالٍ إِلَى حَالٍ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: غافل ترین مردم کسی است که از دگرگونی دنیا از حالی به حال دیگر پند نگیرد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّكُمْ لَنْ تَسْعُوا النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ فَسَعَوْهُمْ بِأَخْلَاقِكُمْ ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: با دارایی خود نمی توانید دل مردم را به دست آورید، پس دلشان را با اخلاق [نیک] به دست آورید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: خَيْرُ النَّاسِ مَنِ انْتَفَعَ بِهِ النَّاسُ ؛ (۷)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بهترین مردم کسی است که مردم از او بهره مند شوند.

۱- ن. ک: «رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله» (۲۸ صفر).

۲- احزاب، آیه ۲۱.

۳- الکافی، ج ۱، ص ۴۴۰.

- ٤- .معانى الأخبار ، ص ٨٣ .
- ٥- .بحار الأنوار، ج ٧٧، ص ١١٤ .
- ٦- .نثر الدرّ، ج ١، ص ١٢٣ .
- ٧- .. بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٢٣ .

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ صَاحَبَ النَّاسَ بِالَّذِي يُحِبُّ أَنْ يُصَاحَبَهُ كَانَ عَدْلًا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که با مردم چنان رفتار کند که دوست دارد آنها با او آن گونه رفتار کنند، عادل است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: الْبَادِيءُ بِالسَّلَامِ بَرِيءٌ مِنَ الْكِبْرِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آغاز کننده سلام از تکبر برکنار است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: آن که امانت دار نیست، ایمان ندارد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: تَمَامُ الْبِرِّ أَنْ تَعْمَلَ فِي السَّرِّ عَمَلَ الْعَلَانِيَةِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نیکوکاری کامل آن است که در نهان همان کنی که در آشکارا می کنی.

رسول الله صلى الله عليه و آله: الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ وَالْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنَ جَلِيسِ السُّوءِ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: همنشین خوب بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از همنشین بد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: تَهَادَوْا فَإِنَّهَا تَذْهَبُ بِالضَّغَائِنِ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به یکدیگر هدیه دهید که کینه ها را از بین می برد.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ أَتَى غَيًّا فَتَضَعَّعَ لَهُ ذَهَبٌ ثَلَاثًا دِينِهِ؛ (۷)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که نزد ثروتمندی برود و (به خاطر ثروتش) برای او فروتنی کند، دو سوم دینش بر باد رفته است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَحْسِنِ مُجَاوِرَةَ مَنْ جَاوَرَكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا؛ (۸)

پیامبر صلی الله علیه و آله: حق همسایگی همسایه ات را خوب به جای آور، تا مؤمن باشی.

- ٢- .میزان الحکمه ، ح ٨٨٤٨ .
- ٣- .. بحار الأنوار ، ج ٧٢ ، ص ١٩٨ .
- ٤- .. کنز العمال ، ح ٥٢٦٥ .
- ٥- .الأمالی ، طوسی ، ص ٥٣٦ .
- ٦- .. الکافی ، ج ٥ ، ص ١٤٤ .
- ٧- .. تحف العقول ، ص ٨ .
- ٨- .. بحار الأنوار ، ج ٦٩ ، ص ٣٦٨ .

هفدهم : ولادت امام صادق علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۷ ربیع الأول ولادت امام صادق علیه السلام (۱) الازدی: وَكَانَ مَا كَانَ يُوصِينَا بِهِ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الْبَرُّ وَالصَّلَةُ؛ (۲)

الازدی: امام صادق علیه السلام بیش از هر چیز ما را به نیکوکاری و پیوند با خویشاوندان توصیه می فرمود .

الامام صادق علیه السلام: إِنِّي وَاللَّهِ مَا أَمَرْتُكُمْ إِلَّا بِمَا نَأْمُرُ بِهِ أَنْفُسَنَا فَعَلَيْكُمْ بِالْجِدِّ وَالْإِجْتِهَادِ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: به خدا سوگند من شما را به چیزی فرمان نمی دهم مگر آن که خود را نیز بدان فرمان می دهم؛ پس بر شما باد که تلاش و کوشش کنید .

سخنان برگزیده امام صادق علیه السلام: أَحَبُّ إِخْوَانِي إِلَيَّ مَنْ أَهْدَى إِلَيَّ عُيُوبِي؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: محبوب ترین برادرم کسی است که عیب هایم را به من هدیه کند .

الامام صادق علیه السلام: ثَلَاثَةٌ تُورِثُ الْمَحَبَّةَ: الدِّينُ وَالتَّوَّاضُعُ وَالبَدْلُ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: سه چیز محبت می آورد: دین داری، تواضع و بخشش .

الامام صادق علیه السلام: الأُنْسُ فِي ثَلَاثٍ: فِي الزَّوْجَةِ الْمُوَافِقَةِ وَالْوَالِدِ الْبَارِّ وَالصَّدِيقِ الْمُصَافِي؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: انس در سه چیز است: زن سازگار، فرزند نیکوکار و دوست یکرنگ .

۱- م. ن. ک: «شهادت امام صادق علیه السلام» (۲۵ سؤال) .

۲- بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۳۹۰ .

۳- همان، ج ۵، ص ۷۹ .

۴- .. تحف العقول، ص ۳۶۶ .

۵- .. همان، ص ۳۱۵ .

۶- .. تحف العقول، ص ۳۱۸ .

الامام صادق عليه السلام: صَلَاحُ حَالِ التَّعَايُشِ وَ التَّعَاشِرِ مِلْءُ مِكْيَالٍ ثَلَاثَةٌ فِطْنَةٌ وَ ثَلَاثَةٌ تَغَافُلٌ ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: سامان یافتن همزیستی و معاشرت ، به پیمانۀ ای پُر می ماند که دو سومش هوشمندی و یک سومش نادیده گرفتن [خطای دیگران] است .

الامام صادق عليه السلام: لَا يَصِيرُ الْعَبْدُ عَبْدًا خَالِصًا لِلَّهِ حَتَّى يَصِيرَ الْمَدْحُ وَ الذَّمُّ عِنْدَهُ سَوَاءً ؛ (۲)

امام صادق عليه السلام: آدمی بنده خالص خدا نمی شود تا آن گاه که ستایش و نکوهش نزد او یکسان شود .

الامام صادق عليه السلام: مَنْ رَأَى أَخَاهُ عَلَى أَمْرٍ يَكْرَهُهُ ، فَلَمْ يَزِدْهُ عَنْهُ وَ هُوَ يَقْدِرُ عَلَيْهِ فَقَدْ خَانَهُ ؛ (۳)

امام صادق عليه السلام: هر که برادرش را در کاری ناپسند ببیند و بتواند او را از آن باز دارد و چنین نکند ، به او خیانت کرده است .

الامام صادق عليه السلام: لَا يَتَّبِعِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَجْلِسَ مَجْلِسًا يُعْصَى اللَّهُ فِيهِ وَ لَا يَقْدِرُ عَلَى تَغْيِيرِهِ ؛ (۴)

امام صادق عليه السلام: شایسته نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که در آن گناه می شود و او توانایی تغییر دادن آن را ندارد .

الامام صادق عليه السلام: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُسْتَجَابَ دُعَاؤُهُ فَلْيَطِّبْ كَسْبَهُ ؛ (۵)

امام صادق عليه السلام: هر که خوش دارد دعایش مستجاب شود ، باید کسب خود را حلال کند .

۱- .. همان ، ص ۳۵۹ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۳ ، ص ۲۹۴ .

۳- . الأُمَالِي ، صدوق ، ص ۳۴۳ .

۴- . الكافي ، ج ۲ ، ص ۳۷۴ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۹۳ ، ص ۳۷۳ .

بیست و ششم: صلح امام حسن علیه السلام با معاویه

۲۶ ربیع الأوّل صلح امام حسن علیه السلام با معاویهقال الله تعالى: **وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْتَبِحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (۱)**

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اگر به صلح مایل شدند تو نیز از در صلح وارد شو و بر خدا توکل کن که او شنوای دانا است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: **الْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ إِمَامَانِ قَامَا أَوْ قَعَدَا؛ (۲)**

پیامبر صلی الله علیه و آله: حسن و حسین دو امامند؛ چه قیام کنند، و چه قیام نکنند .

الامام علی علیه السلام: **وَلَا تَدْفَعَنَّ صُلْحًا دَعَاكَ إِلَيْهِ عِدُّوْكَ وَ لِلَّهِ فِيهِ رِضَى؛ فَإِنَّ فِي الصُّلْحِ دَعَاً لِيُجْنِدَكَ وَ رَاحَةً مِنْ هُمُومِكَ وَ أَمْنًا لِبِلَادِكَ؛ (۳)**

امام علی علیه السلام: اگر دشمن، تو را به صلح فراخواند و خشنودی خدا در آن بود، آن را ردّ مکن؛ زیرا صلح مایه آسایش سپاهیان تو و راحتی خودت از اندوه ها و ایمنی سرزمین تو است .

الامام علی علیه السلام: **... فَإِنْ أَرَدْتَ مُجَاهِدَةَ عَدُوِّكَ فَلَنْ يَصْلِحَ لَكَ مِنْ شِيعَتِكَ مَنْ لَمْ يَصْلِحْ لِأَيِّكَ لِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَأَوْفَاءَ لَهُمْ، يُورِدُونَكَ ثُمَّ لَا يُصَدِّرُونَكَ؛ (۴)**

امام علی علیه السلام: . . . و اگر بخواهی با دشمنت بجنگی [بدان که] کسانی که شمشیرشان سودی برای پدرت نداشت هرگز برای تو نیز سودی نخواهند داشت؛ زیرا آنان قومی بی وفا هستند که تو را وارد معرکه کارزار می کنند آن گاه برای بیرون آمدن از آن یاری ات نمی کنند .

۱- .. أنفال، آیه ۶۱ .

۲- مناقب آل أبي طالب، ج ۲، ص ۱۳۸ .

۳- .. نهج البلاغه، نامه ۵۳ .

۴- میزان الحکمه، ح ۱۰۵۱۳ .

الامام علی علیه السلام: وَجَدْتُ الْمُسَالَمَةَ مَا لَمْ يَكُنْ وَهْنٌ لِلْإِسْلَامِ أَنْجَعَ مِنَ الْقِتَالِ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: من صلح را ، تا آن گاه که مایه وهن اسلام نباشد ، کارسازتر از جنگ یافته ام .

الامام حسن علیه السلام: إِنَّ مُعَاوِيَةَ نَازَعَنِي حَقًّا هُوَ لِي فَتَرَكْتُهُ لِصَلَاحِ الْأُمَّةِ وَحَقِّنَ دِمَائِهِمْ؛ (۲)

امام حسن علیه السلام: معاویه در حقی که از آن من بود با من ستیز کرد و من برای صلاح امت و جلوگیری از ریختن خونشان آن را واگذاردم .

الامام حسن علیه السلام: مَا أَنَا بِمُذِلِّ الْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنِّي مُعِزُّ الْمُؤْمِنِينَ ، إِنِّي لَمَّا رَأَيْتُكُمْ لَيْسَ بِكُمْ عَلَيْهِمْ قُوَّةٌ سَلَّمْتُ الْأَمْرَ لِأَبِي أَنَا وَأَنْتُمْ بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ ، كَمَا عَابَ الْعَالِمُ السَّفِينَةَ لِتَبَقَى لِأَصْحَابِهَا وَكَذَلِكَ نَفْسِي وَأَنْتُمْ لِنَبِيٍّ بَيْنَهُمْ؛ (۳)

امام حسن علیه السلام: من نه خوارکننده مؤمنان ، بلکه عزت بخش آنانم . وقتی دیدم شما در برابر دشمن قدرتی ندارید ، کار را به او واگذاشتم تا من و شما در میان آنان باشیم . همچنان که آن فرزانه [خضر] کشتی را سوراخ کرد تا برای صاحبانش باقی بماند ، و این چنین است حکایت من و شما تا در میان آنها باقی بمانیم .

۱- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۱۰۱۳۸ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۴۴ ، ص ۳۰ .

۳- .. میزان الحکمه ، ح ۱۰۵۱ .

۴- ربيع الثاني

هشتم: ولادت امام حسن عسکری عليه السلام

سخنان برگزیده

۸ ربيع الثاني ولادت امام حسن عسکری عليه السلام (۱) ابن شهر آشوب: [الإمام العسکری عليه السلام] بَرَى مِنَ الْعَيْبِ ، أَمِينٌ عَلَى الْعَيْبِ ، كَثِيرُ الْجَبَاءِ ، كَرِيمُ الْوَفَاءِ ؛ (۲)

ابن شهر آشوب: امام عسکری از هر گونه عیب به دور و بر غیب امین، بسیار بخشنده و نیکو وفا کننده بود .

سجانونا الإمام العسکری عليه السلام فی جواب صالح بن وصیف: مَا نَقُولُ فِي رَجُلٍ يَصُومُ نَهَارَهُ وَيَقُومُ لَيْلَهُ كُلَّهُ ، لَا يَتَكَلَّمُ وَلَا يَتَشَاغَلُ بِغَيْرِ الْعِبَادَةِ ؛ (۳)

زندان بان های امام عسکری عليه السلام در جواب صالح بن وصیف: چه بگوئیم در باره کسی که روزها را روزه می گیرد و تمام شب را به عبادت به سر می آورد و جز به عبادت سخنی نمی گوید و به کاری نمی پردازد .

سخنان برگزیده امام عسکری عليه السلام: مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُدِلُّهُ ؛ (۴)

امام عسکری عليه السلام: چه زشت است برای مؤمن که خواسته ای داشته باشد که او را به خواری کشاند .

الإمام عسکری عليه السلام: مَنْ لَمْ يَتَّقِ وَجْهَ النَّاسِ لَمْ يَتَّقِ اللَّهَ ؛ (۵)

امام عسکری عليه السلام: آن که از مردم پروا نکند ، از خدا نیز پروا نمی کند .

۱- م. ن. ک: «شهادت امام حسن عسکری عليه السلام» (۸ ربيع الأول) .

۲- مناقب آل أبي طالب ، ج ۳ ، ص ۵۲۳ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۵۰ ، ص ۳۰۸ .

۴- تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۷۱ ، ص ۳۳۶ .

الامامعسکری علیه السلام: إِيَّاكَ وَ الْإِذَاعَةَ وَ طَلَبَ الرِّئَاسَةَ ، فَإِنَّهُمَا يَدْعُوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ ؛ (۱)

امام عسکری علیه السلام: از افشای اسرار و ریاست طلبی بپرهیز که این دو [آدمی را] به هلاکت می کشانند .

الامامعسکری علیه السلام: إِنَّ الْوَصُولَ إِلَى اللَّهِ سَفَرٌ لَا يُدْرِكُ إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ ؛ (۲)

امام عسکری علیه السلام: وصال خداوند سفری است که جز با مرکب شب زنده داری به دست نمی آید .

الامامعسکری علیه السلام: التَّوَاضُّعُ نِعْمَةٌ لَا يُحَسَدُ عَلَيْهَا ؛ (۳)

امام عسکری علیه السلام: فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند .

الامامعسکری علیه السلام: مَنْ رَكِبَ ظَهَرَ الْبَاطِلِ نَزَلَ بِهِ دَارَ النَّدَامَةِ ؛ (۴)

امام عسکری علیه السلام: هر که بر مرکب باطل نشیند، در سرای پشیمانی فرودش آورد.

الامامعسکری علیه السلام: إِذَا نَشِطَتِ الْقُلُوبُ فَأُودِعُوهَا وَإِذَا نَفَرَتْ فَوَدِّعُوهَا ؛ (۵)

امام عسکری علیه السلام: دل چون در نشاط است (معرفت) را به آن واسپارید، و چون در گریز است آن را واگذارید.

الامام عسکری علیه السلام: مَنْ تَعَدَّى فِي طَهْوَرِهِ كَانَ كَنَاقِضِهِ ؛ (۶)

امام عسکری علیه السلام: هر که در مصرف آب (وضو و غسل) زیاده روی کند، مانند کسی است که وضو و غسل خود را باطل کند .

۱- تحف العقول ، ص ۴۸۷ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۹ .

۳- .. تحف العقول ، ص ۴۸۹ .

۴- .. بحار الأنوار، ج ۷۸ ، ص ۳۷۹ .

۵- .. همان، ج ۷۸ ، ص ۳۷۷ .

۶- .. تحف العقول، ص ۳۶۳ .

دهم : وفات حضرت معصومه علیها السلام

۱۰ ربیع الثانیوفات حضرت معصومه علیها السلام امام صادق علیه السلام: إِنَّ لَنَا حَرَمًا وَهُوَ بَلْعَدَهُ قُمْ وَ سَيَتُدْفَنُ فِيهَا امْرَأَةٌ مِنْ أَوْلَادِي تُسَمَّى فَاطِمَةَ ، فَمَنْ زَارَهَا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: ما را حرمی است و آن «قم» است ، و به زودی بانویی از فرزندان من به نام فاطمه در آن دفن خواهد شد . هر کس او را زیارت کند ، بهشت بر او واجب شود .

الامام صادق علیه السلام: وَ تَدْخُلُ بِشَفَاعَتِهَا شِيعَتِي الْجَنَّةَ بِأَجْمَعِهِمْ ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: همه شیعیان من با شفاعت او (فاطمه معصومه علیها السلام) وارد بهشت خواهند شد .

الامام رضا علیه السلام: مَنْ زَارَهَا بِقُمْ كَمَنْ زَارَنِي ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام: هر کس (حضرت معصومه علیها السلام) را در قم زیارت کند ، چنان است که مرا زیارت کرده است .

الامام رضا علیه السلام: مَنْ زَارَهَا عَارِفًا بِحَقِّهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: هر کس او را با شناخت زیارت کند ، بهشت پاداش او خواهد بود

الامام جواد علیه السلام: مَنْ زَارَ قَبْرَ عَمَّتِي بِقُمْ ، فَلَهُ الْجَنَّةُ ؛ (۵)

امام جواد علیه السلام: هر کس قبر عمّه ام (حضرت معصومه علیها السلام) را در قم زیارت کند ، بهشت پاداش او است .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۶۰ ، ص ۲۱۶ .

۲- .. همان ، ص ۲۲۸ .

۳- .. کامل الزیارات ، ص ۵۳۶ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۱۰۲ ، ص ۲۶۶ .

۵- .. کامل الزیارات ، ص ۵۳۶ .

۵ - جمادی الأول

پنجم: روز پرستار

۵ جمادی الأول روز پرستار رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ سَعَى لِمَرِيضٍ فِي حَاجَةٍ قَضَاهَا أَوْ لَمْ يَقْضِهَا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس برای بر آوردن نیاز بیماری بکوشد، چه آن را بر آورده سازد و چه نسازد، مانند روزی که از مادرش زاده شد، از گناهانش پاک می شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ قَامَ عَلَى مَرِيضٍ يَوْمًا وَلَيْلَةً بَعَثَهُ اللَّهُ مَعَ إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس یک شبانه روز از بیماری پرستاری کند، خداوند او را با ابراهیم خلیل محشور می کند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَطْعَمَ مَرِيضًا شَهْوَتَهُ أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَارِ الْجَنَّةِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس غذای بیمار را به او بخوراند، خداوند از میوه های بهشتی به او بخوراند.

الامام صادق علیه السلام: يَكْرَهُ مَعَ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ امْرَأَةً... يُدَاوِنَ الْجَرْحَى وَيُقَمِّنَ الْمَرَضَى؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: سیزده زن در رکاب امام مهدی علیه السلام حضور خواهند داشت... زخمیان را درمان و از بیماران پرستاری می کنند.

سماعه: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَرَجَ بِالنِّسَاءِ فِي الْحَرْبِ حَتَّى يُدَاوِنَ الْجَرْحَى؛ (۵)

سماعه: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله زنان را با خود به جنگ برد تا مجروحان را مداوا کنند.

۱-.. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۶.

۲-.. ثواب الأعمال، ص ۳۴۱.

۳-.. الدعوات، ص ۲۳۰.

۴-.. دلائل الإمامه، ص ۴۸۴.

۵-.. بحار الأنوار، ج ۱۹، ص ۱۸۴.

۶- جمادی الثانی

سوم : شهادت حضرت زهرا علیها السلام

سخنان برگزیده

۳ جمادی الثانی شهادت حضرت زهرا علیها السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : إِنَّ اللَّهَ يَغْضَبُ لِعُصْبِ فَاطِمَةَ وَيَرْضَى لِرِضَاهَا ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : به یقین خداوند با خشم فاطمه به خشم می آید و با خشنودی او خشنود می شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله : إِنَّ فَاطِمَةَ بَضْعَةٌ مِنِّي وَ هِيَ نُورٌ عَيْنِي وَ ثَمَرَةٌ فُؤَادِي ؛ يَسُوؤُنِي مَا سَاءَهَا وَ يَسِّرُنِي مَا سَرَّهَا وَ إِنَّهَا أَوَّلُ مَنْ يَلْحَقُنِي مِنْ أَهْلِ بَيْتِي ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : فاطمه پاره تن من و روشنی دیده و میوه دل من است . آنچه او را ناراحت کند مرا ناراحت می کند و آنچه شادش کند ، مرا شاد می کند ؛ او نخستین کس از اهل بیت من است که به من می پیوندد .

الامام علی علیه السلام : إِنَّ فَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ لَمْ تَزَلْ مَظْلُومَةً ، مِنْ حَقِّهَا مَمْنُوعَةٌ وَ عَنِ مِيرَاثِهَا مَدْفُوعَةٌ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام : فاطمه همواره مظلوم و از حق و میراث خود محروم بود .

الامام مهدی علیه السلام : إِنَّ لِي فِي ابْنَةِ رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةً حَسَنَةً ؛ (۵)

امام مهدی علیه السلام : دختر رسول خدا (فاطمه) برای من سرمشقی نیکو است .

سخنان برگزیده فاطمه علیها السلام : اِلْزَمَ رِجْلَهَا ؛ فَإِنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ أَقْدَامِهَا ؛ (۶)

حضرت فاطمه علیها السلام : در خدمت مادر باش ؛ زیرا بهشت زیر قدم های مادران است .

۱- م. ن. ک : «ولادت حضرت زهرا علیها السلام» (۲۰ جمادی الثانی) .

۲- بحار الأنوار ، ج ۴۳ ، ص ۳۲۰ .

۳- الأمالی ، صدوق ، ص ۵۷۵ .

۴- الأمالی ، طوسی ، ص ۱۵۵ .

٥- الغيبه ، طوسی ، ص ٢٨٦ .

٦- .. كنز العمال ، ح ٤٥٤٤٣ .

فاطمه علیها السلام: إِذَا حُشِرْتُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَشْفَعُ عَصَاهُ أُمَّهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ (۱)

حضرت فاطمه علیها السلام: آن گاه که در روز قیامت برانگیخته شوم ، گناهکاران امت پیامبر اسلام را شفاعت خواهم کرد .

فاطمه علیها السلام: إِنْ كُنْتَ تَعْمَلُ بِمَا أَمَرْنَاكَ وَتَنْتَهِي عَمَّا زَجَرْنَاكَ عَنْهُ فَأَنْتَ مِنْ شِيعَتِنَا وَإِلَّا فَلَا؛ (۲)

حضرت فاطمه علیها السلام: اگر به آنچه تو را به آن فرمان می دهیم عمل کنی و از آنچه برحذر می داریم دوری کنی ، از شیعیان مایی و الا هرگز .

فاطمه علیها السلام: حُبِّبَ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ ثَلَاثٌ: تِلَاوَةُ كِتَابِ اللَّهِ وَالنَّظْرُ فِي وَجْهِ رَسُولِ اللَّهِ وَالْإِنْفَاقُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛ (۳)

حضرت فاطمه علیها السلام: از دنیای شما محبت سه چیز در دل من نهاده شد: تلاوت قرآن ، نگاه به چهره پیامبر خدا و انفاق در راه خدا .

فاطمه علیها السلام: يَا أَبَا الْحَسَنِ! إِنِّي لِأَسْتَحْيِي مِنَ إِلَهِي أَنْ أَكَلِّفَ نَفْسَكَ مَا لَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ؛ (۴)

حضرت فاطمه علیها السلام: ای علی! من از پروردگام شرم دارم که چیزی از تو درخواست کنم که توان برآوردن آن را نداشته باشی .

فاطمه علیها السلام: بَشِّرْ فِي وَجْهِ الْمُؤْمِنِ يُوجِبُ لِصَاحِبِهِ الْجَنَّةَ؛ (۵)

حضرت فاطمه علیها السلام: خوش رویی هنگام روبه رو شدن با مؤمن ، بهشت را بر فرد خوش رو واجب می کند .

۱- .. إحقاق الحقّ ، ج ۱۹ ، ص ۱۲۹ .

۲- بحار الأنوار ، ج ۶۸ ، ص ۱۵۵ .

۳- .. نهج الحياه ، ح ۱۶۴ .

۴- بحار الأنوار ، ج ۴۳ ، ص ۵۹ .

۵- همان ، ج ۷۵ ، ص ۴۰۱ .

هجدهم: شهادت امام جواد علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۸ جمادی الثانی شهادت امام جواد علیه السلام (۱) الامام رضا علیه السلام: [هُوَ] الصَّادِقُ وَ الصَّابِرُ وَ الْفَاضِلُ وَ قُرَّةُ أَعْيُنِ الْمُؤْمِنِينَ وَ غَيْظُ الْمُلْحِدِينَ ؛ (۲)

امام رضا علیه السلام: او راستگو، شکبیا، دارای فضیلت، نورچشم مؤمنان و مایه خشم ملحدان است.

الامام رضا علیه السلام: يُقْتَلُ [الامامُ الجوادُ علیه السلام] غَصْبًا فَيَبْكِي لَهُ وَ عَلَيْهِ أَهْلُ السَّمَاءِ وَ يَغْضَبُ اللَّهُ عَلَى عَدُوِّهِ وَ ظَالِمِهِ فَلَا يَلْبِثُ إِلَّا يَسِيرًا حَتَّى يُعَجَّلَ اللَّهُ بِهِ إِلَى عَذَابِهِ الْأَلِيمِ وَ عِقَابِهِ الشَّدِيدِ ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام: امام جواد علیه السلام مظلومانه کشته می شود، و ساکنان آسمان بر او می گریند و مرثیه می سرایند. خداوند بر دشمن و ستم کننده بر او خشم می گیرد، و [پس از کشتن او] زمانی کوتاه در دنیا نمی ماند، تا آن که خداوند به زودی دشمن او را به عذابی دردناک و کیفری سخت گرفتار می کند.

سخنان برگزیده امام جواد علیه السلام: الثَّقَّةُ بِاللَّهِ تَمَنَّ لِكُلِّ غَالٍ وَ سَلَّمَ إِلَى كُلِّ عَالٍ ؛ (۴)

امام جواد علیه السلام: اعتماد به خدا بهای هر چیز گران بها است، و نردبانی به سوی هر بلندایی.

الامام جواد علیه السلام: الْقَصْدُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِالْقُلُوبِ، أْبْلَغُ مِنْ إِتْعَابِ الْجَوَارِحِ بِالْأَعْمَالِ ؛ (۵)

امام جواد علیه السلام: به دل آهنگ خدا داشتن برتر است تا خسته کردن جوارح به عبادت.

۱- م. ن. ک: «ولادت امام جواد علیه السلام» (۱۰ رجب).

۲- عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۵۰.

۳- بحار الأنوار، ج ۵، ص ۱۴.

۴- .. همان، ج ۷۸، ص ۳۶۴.

۵- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۶۴.

الامام جواد علیه السلام: إظهارُ الشَّيْءِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَحْكَمَ مَفْسَدَةٌ لَهُ؛ (۱)

امام جواد علیه السلام: آشکار کردن چیزی پیش از استوار شدن، مایه تباهی آن است.

الامام جواد علیه السلام: الْمُؤْمِنُ يَحْتَاجُ إِلَى تَوْفِيقٍ مِنَ اللَّهِ وَوَاعِظٍ مِنْ نَفْسِهِ وَقَبُولٍ مِمَّنْ يَنْصَحُهُ؛ (۲)

امام جواد علیه السلام: مؤمن به توفیق از جانب خدا، پند دهنده ای از درون خویش و پذیرش خیرخواهی آن که خیرخواه اوست، نیازمند است.

الامام جواد علیه السلام: مُلَاقَاةُ الْإِخْوَانِ نُشْرَةٌ وَتَلْقِيحٌ لِلْعَقْلِ وَ إِنْ كَانَ نَزْرًا قَلِيلًا؛ (۳)

امام جواد علیه السلام: دیدار برادران مایه سلامتی و رشد عقل است؛ اگرچه بسیار اندک باشد.

الامام جواد علیه السلام: مَنْ انْقَادَ إِلَى الطُّمَأْنِينَةِ قَبْلَ الْخُبْرَةِ فَقَدْ عَرَّضَ نَفْسَهُ لِلْهَلَاكَةِ وَالْعَاقِبَةُ الْمُتَعَبِّهِ؛ (۴)

امام جواد علیه السلام: هر که پیش از آزمودن، به کسی اطمینان کند، خود را در معرض هلاکت و فرجامی رنج آور قرار داده است.

الامام جواد علیه السلام: لَا يَضُرُّكَ سَخَطُ مَنْ رِضَاةُ الْجَوْرِ؛ (۵)

امام جواد علیه السلام: خشم کسی که خشنودی اش ستم گری است، به تو زیان نمی رساند.

الامام جواد علیه السلام: غِنَى الْمُؤْمِنِ غِنَاءٌ عَنِ النَّاسِ؛ (۶)

امام جواد علیه السلام: توان گری مؤمن در بی نیازی از مردم است.

۱- تحف العقول، ص ۴۵۷.

۲- همان، ص ۴۵۷.

۳- الأملی، مفید، ص ۳۲۹.

۴- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۶۴.

۵- همان، ج ۷۵، ص ۳۸۰.

۶- .. همان، ص ۱۰۹.

الامام جواد علیه السلام: قَدْ عَادَاكَ مَنْ سَتَرَ عَنكَ الرَّشِدَ اتَّبَاعًا لِمَا تَهْوَاهُ؛ (۱)

امام جواد علیه السلام: آن که برای پیروی از هوس تو، راه پیشرفت را از تو پنهان کند، با تو دشمنی کرده است.

الامام جواد علیه السلام: الْأَيَّامُ تَهْتِكُ لَكَ الْأَمْرَ عَنِ الْأَسْرَارِ الْكَامِنَةِ؛ (۲)

امام جواد علیه السلام: روزگار رازهای نهان را بر تو آشکار می کند.

۱- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۶۴.

۲- همان، ص ۳۶۵.

سخنان برگزیده

۲۰ جمادی الثانی ولادت حضرت زهرا علیها السلام (۱) قال الله تعالى: إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرِ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: همانا ما کوثر را به تو عطا کردیم پس برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن .

رسول الله صلی الله علیه و آله: فَاطِمَةُ أَعَزُّ النَّاسِ عَلَيَّ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: فاطمه عزیزترین مردم نزد من است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَحَبَّ فَاطِمَةَ ابْنَتِي فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ مَعِيَ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس دخترم فاطمه را دوست داشته باشد ، در بهشت با من همراه خواهد بود .

سخنان برگزیده فاطمه علیها السلام: مَنْ أَسْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ أَهْبَطَ اللَّهُ إِلَيْهِ أَفْضَلَ مَصْلَحَتِهِ ؛ (۵)

حضرت فاطمه علیها السلام: هر که خداوند را بی پیرایه عبادت کند ، خداوند برترین مصلحتش را نثار او می کند .

۱- م. ن. ک: «شهادت حضرت زهرا علیها السلام»، (۳ جمادی الثانی).

۲- کوثر، آیه ۲۱ .

۳- بشاره المصطفی، ص ۷۰ .

۴- .. بحار الأنوار، ج ۲۷، ص ۱۱۶ .

۵- .. همان، ج ۷۰، ص ۲۴۹ .

فاطمه علیها السلام: فَرَضَ اللَّهُ الصَّلَاةَ تَنْزِيهَا مِنَ الْكِبَرِ؛ (۱)

حضرت فاطمه علیها السلام: خداوند نماز را برای دوری از کبر واجب کرد.

فاطمه علیها السلام: نَحْنُ وَسَيَلَتُهُ فِي خَلْقِهِ وَ نَحْنُ خَاصَّتُهُ وَ مَحَلُّ قُدْسِهِ؛ (۲)

حضرت فاطمه علیها السلام: ما [اهل بیت] دست آویز الهی مردمان، بر گزیده خدا و منزلگاه قدس [و پاکی] اویم.

فاطمه علیها السلام: فَجَعَلَ اللَّهُ... إِطَاعَتَنَا نِظَامًا لِلْمَلِئَةِ وَ إِمَامَتَنَا أَمَانًا لِلْفُرْقَةِ؛ (۳)

حضرت فاطمه علیها السلام: خدا اطاعت از ما را رشته سامان ملت، و امامت ما را مایه ایمنی از تفرقه قرار داده است.

فاطمه علیها السلام: فی جوابها للامام الحسن علیه السلام عند ما سألهالماذا تدعین و لا تدعین لنفسک؟: الجارُ ثمَّ الدَّارُ؛ (۴)

حضرت فاطمه علیها السلام: در جواب امام حسن علیه السلام که پرسیده بود: چرا برای همسایگان و دیگران دعا می کنی و برای خود دعا نمی کنی؟ فرمود: اول همسایه، سپس خانه خود.

فاطمه علیها السلام: خِيَارِكُمْ أَلَيْسَ كُمْ مَنَاكِبُهُ وَ أَكْرَمُهُمْ لِنِسَائِهِمْ؛ (۵)

حضرت فاطمه علیها السلام: بهترین شما کسانی اند که با مردم نرم ترند و زنان خویش را بیشتر گرامی می دارند.

فاطمه علیها السلام: خَيْرٌ لِلنِّسَاءِ أَنْ لَا يَزِينَ الرَّجَالُ وَ لَا يَرَاهُنَّ الرَّجَالُ؛ (۶)

حضرت فاطمه علیها السلام: برای زنان بهتر است که [بدون ضرورت] مردان نامحرم را نبینند و نامحرمان نیز آنان را نبینند.

۱-.. بحار الأنوار، ج ۸۲، ص ۲۰۹.

۲-.. شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج ۱۶، ص ۲۱۱.

۳-.. الإحتجاج، ج ۱، ص ۱۳۴.

۴-.. علل الشرائع، ج ۱، ص ۱۸۳.

۵-.. دلائل الإمامه، ص ۷۶.

۶-.. بحار الأنوار، ج ۱۰۴، ص ۳۶.

بیستم: روز مادر

۲۰ جمادی الثانیروز مادر (۱) قال الله تعالى: وَصَيَّنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ما به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادرش نیکی کند؛ مادرش او را با رنج حمل کرد و با رنج بر زمین نهاد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بهشت زیر قدم های مادران است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُمَدَّ لَهُ فِي عُمَرِهِ وَيُزَادَ فِي رِزْقِهِ فَلْيَبِرِّ وَالِدَيْهِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که خوش دارد عمرش دراز و روزی اش بسیار شود، به پدر و مادرش نیکی کند.

الامام علی علیه السلام: بُرِّ الْوَالِدَيْنِ أَكْبَرُ فَرِيضَةٍ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: نیکی به پدر و مادر بزرگ ترین فریضه است.

الامام سجّاد علیه السلام: وَ أَمَّا حَقُّ أُمَّكَ فَإِنَّ تَعْلَمَ أَنَّهَا حَمَلَتْكَ حَيْثُ لَا يَحْتَمِلُ أَحَدٌ أَحَدًا وَأَعْطَتْكَ مِنْ ثَمَرِهِ قَلْبَهَا مَالًا يُعْطَى أَحَدٌ أَحَدًا؛ (۶)

امام سجّاد علیه السلام: حقّ مادرت بر تو این است که بدانی او تو را در جایی حمل کرده است که هیچ کس دیگری را حمل نمی کند و از میوه دلش آن به تو داد که هیچ کس به دیگری نمی دهد.

۱- ن. ک: «روز خانواده»، (۲۵ ذی حجه).

۲- .. احقاف، آیه ۱۵.

۳- .. میزان الحکمه، ح ۲۲۶۹۱.

۴- .. همان، ح ۲۲۶۷۱.

۵- .. همان، ح ۲۲۶۷۳.

۶- .. الأمالی، صدوق، ص ۴۵۳.

الامام رضا عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ أَمَرَ بِالشُّكْرِ لَهُ وِلِلْوَالِدَيْنِ ، فَمَنْ لَمْ يَشْكُرْ وَالِدَيْهِ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ ؛ (۱)

امام رضا عليه السلام: خداوند به سپاس گزاری از خود و پدر و مادر فرمان داده است ؛ پس هر که از پدر و مادرش سپاس گزاری نکند ، خداوند را سپاس نگفته است .

بیستم: روز زن

۲۰ جمادی الثانیروز زن رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ اتَّخَذَ زَوْجَةً فَلْيُكْرِمَهَا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس همسری اختیار کند، باید او را گرامی بدارد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ حَمْسَهَا وَصَامَتْ شَهْرَهَا وَأَحْصَتْ فَرْجَهَا وَأَطَاعَتْ بَعْلَهَا فَلْتَدْخُلِ الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابٍ شَاءَتْ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هرگاه زنی نمازهای پنج گانه اش را به جای آورد، و ماه رمضان را روزه بگیرد، و دامنش را پاک نگه دارد، و از شوهرش فرمان برد، از هر دری که بخواهد وارد بهشت می شود.

الامام علی علیه السلام: إِنَّ الْمَرْأَةَ رِيحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: زن گل است و لطیف، نه کارگزار و دلیر.

الامام صادق علیه السلام: أَكْثَرُ الْخَيْرِ فِي النِّسَاءِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: بیشتر خوبی ها در زنان است.

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصْبِرَ صَبْرَ عَشْرَةِ رِجَالٍ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: خداوند صبر و تحمل ده مرد را به زن عطا کرده است.

الامام صادق علیه السلام: لَيْسَ لِمَرْأَةٍ خَطَرٌ لَا لِصَالِحِيَّتِهَا وَلَا لِطَالِحِيَّتِهَا؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: برای زن بهایی نمی توان تعیین کرد، نه برای خوب آنها و نه برای بدشان.

۱- مستدرک الوسائل، ج ۱، ص ۴۱۲.

۲- کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۴۱.

۳- .. نهج البلاغه، نامه ۳۱.

۴- .. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۸۵.

۵- .. الکافی، ج ۵۰، ص ۳۳۹.

۷- رجب

فضیلت ماه رجب

ماه رجب فضیلت ماه رجب رسول الله صلى الله عليه و آله : يقول الله تعالى عزوجل ... جَعَلْتُ هَذَا الشَّهْرَ (رَجَبَ) حَبْلًا بَيْنِي وَ بَيْنَ عِبَادِي فَمَنْ اعْتَصَمَ بِهِ وَصَلَ بِي ؛ (۱)

حدیث قدسی : ماه رجب را ریسمانی میان خود و بندگانم قرار داده ام ؛ هر کس به آن چنگ زند ، به وصال من رسد .

رسول الله صلى الله عليه و آله : قول الله تعالى عزوجل ... الشَّهْرُ شَهْرِي وَ الْعَبْدُ عَبْدِي وَ الرَّحْمَةُ رَحْمَتِي فَمَنْ دَعَانِي فِي هَذَا الشَّهْرِ أُجِبْتُهُ وَ مَنْ سَأَلَنِي أُعْطِيْتُهُ ؛ (۲)

حدیث قدسی : ماه (رجب) ، ماه من ، بنده ، بنده من ، و رحمت ، رحمت من است ؛ هر که در این ماه مرا بخواند ، اجابتش کنم و هر که حاجت آورد ، عطایش کنم .

رسول الله صلى الله عليه و آله : رَجَبٌ شَهْرٌ اللَّهُ الْأَصْبُ يَصُبُّ اللَّهُ فِيهِ الرَّحْمَةَ عَلَى عِبَادِهِ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله : رجب ماه بارش رحمت الهی است . خداوند در این ماه رحمت خود را بر بندگانش فرو می ریزد .

رسول الله صلى الله عليه و آله : إِنَّ فِي الْجَنَّةِ قَصْرًا لَا يَدْخُلُهُ إِلَّا صُؤَامٌ رَجَبٍ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله : در بهشت قصری است که جز روزه داران ماه رجب وارد آن نمی شوند .

الامام كاظم عليه السلام : رَجَبٌ شَهْرٌ عَظِيمٌ يُضَاعَفُ اللَّهُ فِيهِ الْحَسَنَاتُ وَ يَمْحُو فِيهِ السَّيِّئَاتُ ؛ (۵)

امام كاظم عليه السلام : رجب ماه بزرگی است که خداوند [پاداش] نیکی ها را در آن دو چندان و گناهان را پاک می کند .

۱- . إقبال الأعمال ، ج ۳ ، ص ۱۷۴ .

۲- . همان ، ص ۱۷۴ .

۳- .. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج ۲ ، ص ۷۱ .

۴- . بحار الأنوار ، ج ۹۷ ، ص ۴۷ .

۵- . کتاب من لا یحضره الفقیه ، ج ۲ ، ص ۹۲ .

یکم : ولادت امام باقر علیه السلام

سخنان برگزیده

۱ رجبولادت امام باقر علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : یا جابر! فإِذَا لَقَيْتَهُ [الإمامَ الباقرَ علیه السلام] فَأَقْرَأْهُ مِنِّي السَّلَامَ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : ای جابر! هر گاه او [امام باقر علیه السلام] را دیدار کردی ، سلام مرا به او برسان .

الامام باقر علیه السلام : وَاللَّهِ يَا جَابِرُ! لَقَدْ أَعْطَانِي اللَّهُ عِلْمَ مَا كَانَ وَ مَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام : ای جابر! به خدا سوگند ، خداوند علم گذشته و آینده تا روز قیامت را به من عطا کرده است .

سخنان برگزیده امام باقر علیه السلام : الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ التَّفَقُّهُ فِي الدِّينِ وَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبِهِ وَ تَقْدِيرُ الْمَعِيشَةِ ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام : همه کمال در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدها و اندازه نگه داشتن در زندگی است .

الامام باقر علیه السلام : تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَسَنَةٌ ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام : لبخند آدمی به روی برادر دینی اش حسنه است .

الامام باقر علیه السلام : خُذُوا الْكَلِمَةَ الطَّيِّبَةَ مِمَّنْ قَالَهَا وَ إِن لَّمْ يَعْمَلْ بِهَا ؛ (۶)

امام باقر علیه السلام : سخن نیک را از گوینده آن بگیرید ، اگر چه به آن عمل نکند .

۱- من . ک : «شهادت امام باقر علیه السلام» (۷ ذی حجه) .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۴۶ ، ص ۲۲۳ .

۳- .. همان ، ص ۲۹۶ .

۴- . تحف العقول ، ص ۲۹۲ .

۵- . بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۲۸۸ .

۶- .. تحف العقول ، ص ۲۹۱ .

الامام باقر علیه السلام: مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يَغْلِبْهُ وَ مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَا يُهْزَمُ ؛ (۱)

امام باقر علیه السلام: آن که به خدا توکل کند ، مغلوب نشود و آن که به خدا توکل جوید ، شکست نخورد .

الامام باقر علیه السلام: مَا ضُرِبَ عَبْدٌ بِعُقُوبِهِ أَعْظَمَ مِنْ قَسْوَةِ الْقَلْبِ ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: هیچ بنده ای به کیفری بزرگ تر از سخت دلی کیفر نشد .

الامام باقر علیه السلام: عَلَيْكُمْ بِالصَّدَقَةِ فَبِكُرْوَا بِالصَّدَقَةِ فَإِنَّهَا تُسَوِّدُ وَجَهَ إِبْلِيسَ ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: بر شما باد به صدقه دادن ! صبح زود صدقه بدهید که روی ابلیس را سیاه می کند .

الامام باقر علیه السلام: مَا مِنْ نَكِيهٍ تُصِيبُ الْعَبْدَ إِلَّا بِذَنْبٍ ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: هیچ گرفتاری یی به بنده نمی رسد مگر به سبب گناه .

الامام باقر علیه السلام: مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صِلَةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست .

الامام باقر علیه السلام: مَا عَبْدِ اللَّهِ بِشَىْءٍ أَفْضَلَ مِنْ عَفِّهِ بَطْنٍ وَ فَرَجٍ ؛ (۶)

امام باقر علیه السلام: خداوند با چیزی برتر از پاکی شکم و دامن عبادت نشده است .

الامام باقر علیه السلام: أَيَّاكَ وَ الْكَسَلَ وَ الضَّجَرَ فَإِنَّهُمَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ ؛ (۷)

امام باقر علیه السلام: از تنبلی و بی حوصلگی پرهیز که این دو کلید هر بدی اند .

الامام باقر علیه السلام: قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ ؛ (۸)

امام باقر علیه السلام: با مردم نیکوتر از آنچه دوست دارید با شما سخن بگویند ، سخن بگویید .

- ٣- .. همان ، ص ٢٩٨ .
- ٤- .الكافي ، ج ٢ ، ص ٢٦٩ .
- ٥- .. بحار الأنوار ، ج ٤٦ ، ص ٢٩١ .
- ٦- .الكافي ، ج ٢ ، ص ٧٩ .
- ٧- .. تحف العقول ، ص ٢٩٥ .
- ٨- .بحار الأنوار ، ج ٦٨ ، ص ١٥٢ .

سوم : شهادت امام هادی علیه السلام

سخنان برگزیده

۳ رجبشهادت امام هادی علیه السلام (۱) عَبيد الله بن يحيى الخاقان: لَو رَأَيْتَ أَبَاهُ رَأَيْتَ رَجُلًا جَزَلًا نَبِيًّا فَاضِلًا ؛ (۲)

عَبيد الله بن يحيى الخاقان: اگر پدر امام عسکری علیه السلام (امام هادی علیه السلام) را می دیدی ، او را بسیار کریم و بخشنده ، با نجابت و صاحب فضل می یافتی .

سخنان برگزیده امام هادی علیه السلام: مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ يُطَاعَ ؛ (۳)

امام هادی علیه السلام: هر کس از خدا فرمان ببرد ، از او فرمان برند .

الامام هادی علیه السلام: الْعُقُوقُ يُعَقِّبُ الْقَلَّةَ وَيُؤَدِّي إِلَى الدَّلَّةِ ؛ (۴)

امام هادی علیه السلام: عاق [والدین] ، ناداری در پی دارد و به خواری می کشاند .

الامام هادی علیه السلام: الْعَضْبُ عَلَى مَنْ لَا تَمْلِكُ عَجْزٌ وَعَلَى مَنْ تَمْلِكُ لَوْمْ ؛ (۵)

امام هادی علیه السلام: خشم بر کسی که اختیارش به دست تو نیست ، نشانه ناتوانی و بر آن که اختیارش به دست تو است ، مایه سرزنش است .

الامام هادی علیه السلام: مَنْ يَزْرَعُ خَيْرًا يَحْصُدُ غِبْطَةً وَمَنْ يَزْرَعُ شَرًّا يَحْصُدُ نَدَامَةً ؛ (۶)

امام هادی علیه السلام: هر که بذر خوبی بکارد ، شادمانی بدرود و هر که تخم بدی بیفشاند ، پشیمانی می درود .

۱- م. ن. ک: «ولادت امام هادی علیه السلام» (۱۵ ذی حجه) .

۲- الإرشاد ، ص ۳۳۹ .

۳- .. تحف العقول ، ص ۴۸۲ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۸۴ .

۵- .. مستدرک الوسائل ، ج ۱۲ ، ص ۱۱ .

۶- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۳ .

الامام هادی علیه السلام: مَنْ رَضِيَ عَنْ نَفْسِهِ كَثُرَ السَّخِطُونَ عَلَيْهِ؛ (۱)

امام هادی علیه السلام: آن که از خودش راضی شود، ناراضیان از او فراوان شوند.

دهم : ولادت امام جواد علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۰ رجب ولادت امام جواد علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : وَ يَخْرُجُ مِنْ صَيْلِبِ عَلِيٍّ (الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَام) ابْنُهُ مُحَمَّدٌ الْمَحْمُودُ أَطَهَرَ النَّاسِ خَلْقًا وَ أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : از نسل امام رضا علیه السلام فرزندش محمّد پدید می آید که فرزندی است پسندیده ، و در آفرینش از همه مردم پاک تر و در اخلاق از همه نیکوتر است .

الامام رضا علیه السلام : هذا [الامام الجواد علیه السلام] المولود الذي لم يولد مولوداً أعظم بركةً على شيعتنا منه ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام : این مولودی است که پر برکت تر از او برای شیعه ما به دنیا نیامده است .

الامام جواد علیه السلام : أنا أعلم بسرائركم و ظواهركم و ما أنتم صائرون إليه ؛ (۴)

امام جواد علیه السلام : من از نهان و آشکار شما و فرجامی که به سوی آن می روید ، آگاه ترم .

سخنان برگزیده امام جواد علیه السلام : أعلم أنك لن تخلو من عين الله فانظر كيف تكون ؛ (۵)

امام جواد علیه السلام : بدان که از دید خداوند پنهان نیستی ، پس بنگر چگونه ای .

الامام جواد علیه السلام : من استحسن قبيحا كان شريكاً فيه ؛ (۶)

امام جواد علیه السلام : هر که کار زشتی را نیک بشمارد ، در آن کار شریک است .

۱- م. ن . ك : «شهادت امام جواد علیه السلام» (۱۸ جمادی الثانی) .

۲- .. كفايه الأثر ، ص ۸۴ .

۳- .الكافي ، ج ۱ ، ص ۳۲۱ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۵۰ ، ص ۱۰۸ .

۵- .. تحف العقول ، ص ۴۵۵ .

۶- .. بحار الأنوار ، ج ۷۵ ، ص ۸۲ .

الامام جواد علیه السلام: مَنْ انْقَطَعَ إِلَى غَيْرِ اللَّهِ وَ كَلَّهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ؛ (۱)

امام جواد علیه السلام: آن که به غیر خداوند روی آورد ، خداوند به همو واگذارش کند .

الامام جواد علیه السلام: مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ أَعْطَى عَدُوَّهُ مُنَاهُ ؛ (۲)

امام جواد علیه السلام: آن که از هوای نفس خود پیروی کند ، آرزوی دشمنش را برآورده است .

الامام جواد علیه السلام: إِتَيْدُ تُصِبُ أَوْ تَكُدْ ؛ (۳)

امام جواد علیه السلام: شتاب مکن تا برسی یا نزدیک شوی .

الامام جواد علیه السلام: لَا تُكُنْ وَلِيًّا لِلَّهِ فِي الْعَلَانِيَةِ ، عَدُوًّا لَهُ فِي السِّرِّ ؛ (۴)

امام جواد علیه السلام: در ظاهر ، دوست خدا و در باطن ، دشمن خدا مباش .

الامام جواد علیه السلام: تَأْخِيرُ التَّوْبَةِ إِغْتِرَارٌ ؛ (۵)

امام جواد علیه السلام: تأخیر در توبه کردن فریب خوردن است .

الامام جواد علیه السلام: مَنْ هَجَرَ الْمُدَارَةَ قَارَبَهُ الْمَكْرُوهُ ؛ (۶)

امام جواد علیه السلام: آن که سازش و مدارا را ترک کند ، ناگواری به او روی آورد .

الامام جواد علیه السلام: مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْمَوَارِدَ أَعْيَتْهُ الْمَصَادِرُ ؛ (۷)

امام جواد علیه السلام: کسی که راه ورود به کاری را نشناسد ، راه برون شدن از آن درمانده اش می کند .

الامام جواد علیه السلام: مَنْ رَضِيَ بِدُونِ الشَّرَفِ مِنَ الْمَجْلِسِ لَمْ يَزَلِ اللَّهُ وَمَلَائِكَتُهُ يُصَلُّونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَقُومَ ؛ (۸)

امام جواد علیه السلام: هر که از نشستن در پایین مجلس خرسند باشد ، خدا و فرشتگانش پیوسته بر او درود می فرستند تا آن گاه که برخیزد .

- ٢- هـمان ، ج ٦٧ ، ص ٧٨ .
- ٣- .. نزهه الناظر ، ص ١٣٥ .
- ٤- بحار الأنوار ، ج ٧٥ ، ص ٣٦٥ .
- ٥- .. تحف العقول ، ص ٤٥٦ .
- ٦- .. بحار الأنوار ، ج ٦٨ ، ص ٣٤١ .
- ٧- هـمان ، ج ٧٥ ، ص ٣٦٤ .
- ٨- تحف العقول ، ص ٤٨٦ .

سخنان برگزیده

۱۳ رجب ولادت امام علی علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : إِنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ حَقَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ
و بَعْدَ مَوْتِهِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : سعادت مند حقیقی کسی است که علی را در حیات او و پس از رحلتش دوست بدارد .

الامام سجّاد علیه السلام ابْنُ فَاطِمَةَ بِنْتِ أَسَدٍ ضَرَبَهَا الطَّلُقُ وَ هِيَ فِي الطَّوَافِ فَدَخَلَتْ الْكَعْبَةَ فَوَلَدَتْ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فِيهَا ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام مفاطمه ، دختر اسد ، در حال طواف بود که درد زایمان او را فرا گرفت ؛ پس وارد کعبه شد و امیرمؤمنان را در کعبه بزاد .

سخنان برگزیده امام علی علیه السلام : لَا تَبْتَهِّجَنَّ بِخَطَا غَيْرِكَ فَإِنَّكَ لَنْ تَمْلِكَ إِلَّا صَابَةَ أُنْدَا ؛ (۴)

امام علی علیه السلام : به خطای دیگران شاد مشو که همیشه از تو درست کاری سر نزنند .

الامام علی علیه السلام : عَظُّمُوا أَقْدَارَكُمْ بِالتَّعَافُلِ عَنِ الدَّنِيِّ مِنَ الْأُمُورِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام : با بی توجهی به امور پست ، بر ارزش خود بیفزایید .

الامام علی علیه السلام : مَنْ لَمْ يَقْهَرْ حَسَدَهُ كَانَ جَسَدُهُ قَبْرًا لِنَفْسِهِ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام : هر که بر حسدش غالب نشود ، بدنش گورجانش خواهد شد .

۱- م. ن . ك : «شهادت امام علی علیه السلام» (۲۱ رمضان) .

۲- .الأمالی ، صدوق ، ص ۲۴۹ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۳۵ ، ص ۲۳ .

۴- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۱۰۲۹۴ .

۵- .. تحف العقول ، ص ۲۲۴ .

۶- .شرح نهج البلاغه ، ابن ابی الحدید ، ج ۲۰ ، ص ۲۵۸ .

الامام علی علیه السلام: إِنَّ أَهْنَأَ النَّاسِ عَيْشَا مَنْ كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِيًا ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: گواراترین زندگی را کسی دارد که از آنچه خداوند نصیب او کرده است خرسند باشد .

الامام علی علیه السلام: أَفْضَلُ الْعَمَلِ مَا أُرِيدَ بِهِ وَجْهَ اللَّهِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: برترین کارها ، کاری است که برای خدا باشد .

الامام علی علیه السلام: لَا تُقَلِّ مَا لَا تُحِبُّ أَنْ يُقَالَ لَكَ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: آنچه دوست نداری درباره ات گفته شود ، درباره دیگران مگوی .

الامام علی علیه السلام: مَا عَالَ مَنْ اقْتَصَدَ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: هر که میانه روی پیشه سازد ، گرفتار فقر نشود .

الامام علی علیه السلام: مَنْ ضَنَّ بِعَرَضِهِ فَلْيَدْعِ الْمِرَاءَ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: هر که می خواهد آب روی خود را نگاه دارد ، باید از جدال بپرهیزد .

الامام علی علیه السلام: امضِ لِكُلِّ يَوْمٍ عَمَلَهُ ، فَإِنَّ لِكُلِّ يَوْمٍ مَا فِيهِ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: در هر روز کار همان روز را انجام ده ، که هر روز را کاری [ویژه] است .

الامام علی علیه السلام: الْبِشْرُ إِسْدَاءُ الصَّنِيعَةِ بِغَيْرِ مَوْوَنَةٍ ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: خوش رویی احسانی است بی هزینه .

الامام علی علیه السلام: نُصْحُكَ بَيْنَ الْمَالِ تَقْرِيعٌ ؛ (۸)

امام علی علیه السلام: نصیحت کردن در حضور جمع ، سرکوفت است .

۱- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۳۳۹۷ .

۲- .. همان ، ح ۲۹۵۸ .

- ٣- .. بحار الأنوار، ج ٧٧، ص ١٣٢ .
- ٤- .نهج البلاغه، حكمت ١٤٠ .
- ٥- .. همان، حكمت ٣٦٢ .
- ٦- .. همان، نامه ٥٣ .
- ٧- .. غررالحكم و دررالکلم، ح ١٥٠٣ .
- ٨- .میزان الحكمه، ح ٢٢١٧١ .

سیزدهم تا پانزدهم : اعتکاف

۱۳ ۱۵ رجاعتکافقال الله تعالى: أَنْ طَهَّرَا بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ تمت؛ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: خانه مرا برای طواف کنندگان و معتکفان و رکوع و سجده کنندگان پاکیزه کنید .

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ اعْتَكَفَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: همه گناهان گذشته کسی که از روی ایمان و برای رسیدن به ثواب الهی معتکف شود ، آمرزیده می شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْمُعْتَكِفُ يَعْكَفُ الذُّنُوبَ وَيُجْرَى لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَأَجْرِ عَامِلِ الْحَسَنَاتِ كُلِّهَا ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: معتکف همه گناهان را در بند می کند و مانند کسی که همه خوبی ها را انجام داده است ، به او پاداش داده می شود .

الامام صادق علیه السلام: لَا اعْتِكَافَ إِلَّا فِي مَسْجِدِ جَمَاعَةٍ قَدْ صَلَّى فِيهِ امَامٌ عَدَلٍ بِصَلَاةِ جَمَاعَةٍ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: اعتکاف تنها در مسجد جامعی است که امام عادل در آن نماز جماعت گزارده باشد .

۱- بقره ، آیه ۱۲۵ .

۲- .. کنز العمال ، ح ۲۴۰۰۷ .

۳- .. همان ، ح ۲۴۰۱۲ .

۴- .. الکافی ، ج ۴ ، ص ۱۷۶ .

پانزدهم: رحلت حضرت زینب علیها السلام

۱۵ رجب رحلت حضرت زینب علیها السلام رسول الله صلی الله علیه و آله: مَرِنَ بَكِي عَلَي مُصَابِ هَذِهِ الْبِنْتِ (زَيْنَبَ بِنْتِ عَلِيٍّ عَلَيْهَا السَّلَام) كَانَ كَمَنْ بَكَى عَلَي أَخَوَيْهَا الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَام؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله هر کس بر مصیبت های این دختر (زینب علیها السلام) بگرید، همانند کسی است که بر برادرانش، حسن و حسین علیهما السلام، گریسته باشد.

الامام حسین علیه السلام: يَا أُخْتَاهِ لَا تَنْسِينِي فِي نَافِلَةِ اللَّيْلِ؛ (۲)

امام حسین علیه السلام: ای خواهرم! مرا در نماز شب فراموش نکن.

الامام سجاد علیه السلام: إِنَّ عَمَّتِي زَيْنَبَ مَعَ تِلْكَ الْمَصَائِبِ وَالْمِحَنِ النَّازِلَةِ بِهَا فِي طَرِيقِنَا إِلَى الشَّامِ مَا تَرَكَتْ [تَهَجُّدَهَا] لِلَّيْلِ؛ (۳)

امام سجاد علیه السلام: عمه ام، زینب، با وجود همه مصیبت ها و رنج هایی که در مسیرمان به سوی شام به او روی آورد، حتی یک شب اقامه نماز شب را فرو نگذاشت.

الامام سجاد علیه السلام: أَنْتِ بِحَمْدِ اللَّهِ عَالِمَةٌ غَيْرُ مُعَلَّمَةٍ، فَهَمَّهُ غَيْرُ مُفَهَّمَةٍ؛ (۴)

امام سجاد علیه السلام: [ای زینب!] تو، بحمد الله، عالمی هستی که نزد کسی تعلیم ندیدی و دانایی هستی که نزد کسی نیاموختی.

الامام سجاد علیه السلام: إِنَّهَا مَا ادَّخَرَتْ شَيْئًا مِنْ يَوْمِهَا لِعَدِّهَا أَبَدًا؛ (۵)

امام سجاد علیه السلام: او هیچ گاه چیزی از امروز برای فردای خود نیندوخت.

۱-.. وفيات الأئمة، ص ۴۳۱.

۲-.. همان، ص ۴۴۱.

۳-.. همان، ص ۴۴۱.

۴-.. بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۱۶۴.

۵-.. وفيات الأئمة، ص ۴۴۱.

سخنان برگزیده

۲۵ رجبشهادت امام کاظم علیه السلام (۱) الامام رضا علیه السلام: زیارَةُ قَبْرِ أَبِي مِثْلُ زِيَارَةِ قَبْرِ الْحُسَيْنِ ؛ (۲)
امام رضا علیه السلام: زیارت قبر پدرم ، موسی بن جعفر علیه السلام ، مانند زیارت قبر حسین علیه السلام است .

روی: أَنَّهُ [الكَاطِمَ عَلَيْهِ السَّلَامَ] كَانَ يَبْكِي مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ حَتَّى تَخْضَلَّ لِحْيَتُهُ بِالذُّمُوعِ ؛ (۳)

روایت شده است: امام کاظم همواره از بیم خدا می گریست ، چندان که محاسنش از اشک تر می شد .

سخنان برگزیده امام کاظم علیه السلام: ثَلَاثٌ مُوَبِقَاتٌ : نَكْتُ الصَّفَقَةَ وَ تَرَكْتُ السُّنَّةَ وَ فِرَاقُ الْجَمَاعَةِ ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: سه چیز تباهی می آورد: پیمان شکنی ، رها کردن سنت و جدا شدن از جماعت .

الامام کاظم علیه السلام: عَوْنُكَ لِلضَّعِيفِ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ ؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: کمک کردن تو به ناتوان ، بهترین صدقه است .

الامام کاظم علیه السلام: لَوْ كَانَ فِيكُمْ عِدَّةٌ أَهْلِ بَدْرِ لَقَامَ قَائِمُنَا ؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: اگر به تعداد اهل بدر [مؤمن کامل] در میان شما بود ، قائم ما قیام می کرد .

۱- م. ن. ک: «ولادت امام کاظم علیه السلام» (۷ صفر).

۲- کامل الزیارات ، ص ۴۹۹ .

۳- الإرشاد ، ج ۲ ، ص ۲۳۱ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۲۱۲۵۰ .

۵- تحف العقول ، ص ۴۱۴ .

۶- مشکاه الأنوار ، ص ۱۲۸ .

الامام کاظم علیه السلام: لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يُحَاسِبِ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ؛ (۱)

امام کاظم علیه السلام: کسی که هر روز خود را ارزیابی نکند، از ما نیست.

الامام کاظم علیه السلام: مَا مِنْ شَيْءٍ تَرَاهُ عَيْنَاكَ إِلَّا وَفِيهِ مَوْعِظَةٌ؛ (۲)

امام کاظم علیه السلام: در هر چیزی که چشمانت می بیند، موعظه ای است.

الامام کاظم علیه السلام: مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ عَنِ النَّاسِ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛ (۳)

امام کاظم علیه السلام: هر کس خشم خود را از مردم باز دارد، خداوند عذاب خود را در روز قیامت از او باز می دارد.

الامام کاظم علیه السلام: إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فِي بَيْتٍ فَلَا يَتَنَاجَى إِثْنَانٍ دُونَ صَاحِبَيْهِمَا فَإِنَّ ذَلِكَ مِمَّا يُعْظَمُ؛ (۴)

امام کاظم علیه السلام: هر گاه سه نفر در خانه ای بودند، دو نفرشان با هم نجوا نکنند؛ زیرا نجوا کردن، نفر سوم را ناراحت می کند.

الامام کاظم علیه السلام: إِيَّاكَ أَنْ تَمْنَعَ فِي طَاعَةِ اللَّهِ فَتَنْفِقَ مِثْلِيهِ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: مبادا از خرج کردن در راه طاعت خدا خودداری کنی، و آن گاه دو برابرش را در معصیت خدا خرج کنی.

الامام کاظم علیه السلام: لَا تَذْهَبِ الْحِشْمَةَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ أَخِيكَ وَأَبْقِ مِنْهَا فَإِنَّ ذَهَابَهَا ذَهَابُ الْحَيَاءِ؛ (۶)

امام کاظم علیه السلام: مبادا حریم میان خود و برادرت را [یکسره] از میان ببری؛ چیزی از آن باقی بگذار؛ زیرا از میان رفتن آن، از میان رفتن شرم و حیا است.

۱- .. الاختصاص، ص ۲۶.

۲- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۱۹.

۳- الكافی، ج ۲، ص ۳۰۵.

۴- همان، ص ۶۶۰.

۵- تحف العقول، ص ۴۰۸.

۶- همان، ص ۳۰۷.

الامام کاظم علیه السلام: أبلغ خيرا وقل خيرا ولا تكن أممعه؛ (۱)

امام کاظم علیه السلام: خیر برسان و سخن نیک بگو و سست رأی و فرمان بر هر کس مباش .

الامام کاظم علیه السلام: الْمُصِيبَةُ لِلصَّابِرِ وَاحِدَةٌ وَلِلجَازِعِ اثْنَانِ؛ (۲)

امام کاظم علیه السلام: مصیبت برای شکیبای یکی است و برای ناشکیبا دو تا .

الامام کاظم علیه السلام: الصَّبْرُ عَلَى العَافِيَةِ أَعْظَمُ مِنَ الصَّبْرِ عَلَى البَلَاءِ؛ (۳)

امام کاظم علیه السلام: شکیبایی در عافیت بزرگ تر است از شکیبایی در بلا .

۱- الاختصاص ، ص ۳۴۳ .

۲- تحف العقول ، ص ۴۱۴ .

۳- مستدرک الوسائل ، ج ۱۱ ص ۲۶۱ .

بیست و هفتم: مبعث پیامبر صلی الله علیه و آله

۲۷ رجبمبعث پیامبر صلی الله علیه و آلهقال الله تعالی: يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَ سِرَاجًا مُنِيرًا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای پیامبر! ما تو را گواه و نوید دهنده و هشدار دهنده فرستادیم که به فرمان خدا به سوی او دعوت کنی و چراغی روشنی بخش باشی .

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: من مبعوث شدم تا بزرگواری های اخلاقی را کامل کنم .

رسول الله صلی الله علیه و آله: بُعِثْتُ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَ مَحَاسِنِهَا ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: من برای [احیای] مکارم و نیکی های اخلاقی مبعوث شدم .

الامام علی علیه السلام: أُرْسِلُهُ عَلَيَّ حِينَ فَتْرِهِ مِنَ الرُّسُلِ وَ طُولِ هَجْعِهِ مِنَ الْأُمَمِ وَ اعْتِزَامِ مِنَ الْفِتَنِ وَ انْتِشَارِ مِنَ الْأُمُورِ وَ تَلَطُّ مِنَ الْحُرُوبِ وَ الدُّنْيَا كَاسِفَةُ النُّورِ ، ظَاهِرَةُ الْغُرُورِ عَلَيَّ حِينَ اصْفِرَارِ مِنْ وَرَقِهَا وَ إِيَاسٍ مِنْ ثَمَرِهَا ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: خداوند او را در زمانی فرستاد که روزگاری بود پیامبری برانگیخته نشده بود ، و مردم در خوابی طولانی به سر می بردند ، و فتنه ها بالا گرفته و کارها پریشان شده بود ، و آتش جنگ ها شعله می کشید ، و دنیا بی فروغ و پر از مکر و فریب گشته ، برگ های درخت زندگی به زردی گراییده و از به بار نشستن آن قطع امید شده بود .

۱- .. احزاب ، آیه ۴۵ ۴۶ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۱۶ ، ص ۲۱۰ .

۳- .. همان ، ص ۲۸۷ .

۴- . نهج البلاغه ، خطبه ۸۹ .

الامام علی علیه السلام: أُرْسِلْتُ بِالضُّيَاءِ وَقَدَّمَهُ فِي الْأَصْطِفَاءِ فَرْتَقَ بِهِ الْمَفَاتِقَ وَ سَاوَرَ بِهِ الْمُغَالِبَ وَ ذَلَّلَ بِهِ الصُّعُوبَةَ وَ سَيَّهَلَ بِهِ الْحَزُونََ حَتَّى سَرَّحَ الظَّلَالَ عَنْ يَمِينٍ وَ شِمَالٍ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: او را با نور فرستاد و در گزینش مقدم داشت . به واسطه او گسستگی ها را به هم آورد و چیره جو را شکست داد و مشکلات را آسان و ناهمواری ها را هموار کرد تا جایی که گمراهی را از راست و چپ دور کرد .

الامام علی علیه السلام: .. إلى أن بعث الله سبحانه محمدا رسول الله لإنجاز عِدَّتِهِ و إتمام بُبُوتِهِ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: .. تا این که خداوند سبحان محمد پیامبر خود را فرستاد تا وعده خویش را به انجام رساند و سلسله نبوتش را کامل کند .

الامام مهدی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ مُحَمَّدًا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ وَ تَمَّمَ بِهِ نِعْمَتَهُ؛ (۳)

امام مهدی علیه السلام: خداوند محمد را برانگیخت تا رحمتی برای جهانیان باشد و نعمت خود را تمام کند .

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۱۹۸۴۱ .

۲- .. نهج البلاغه ، خطبه ۱ .

۳- .بحار الأنوار ، ج ۵۳ ، ص ۱۹۴ .

۸ - شعبان

فضیلت ماه شعبان

ماه شعبان فضیلت ماه شعبان رسول الله صلی الله علیه و آله: شَعْبَانُ شَهْرِي وَ رَمَضَانُ شَهْرُ اللَّهِ فَمَنْ صَامَ شَهْرِي كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: شعبان، ماه من و رمضان ماه خداوند است. هر که ماه مرا روزه بدارد، در روز قیامت شفیع او خواهم بود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّمَا سُمِّيَ شَعْبَانٌ لِأَنَّهُ يَتَشَعَّبُ فِيهِ أَرْزَاقُ الْمُؤْمِنِينَ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ماه شعبان، «شعبان» نامیده شد؛ زیرا روزی های مؤمنان در این ماه قسمت می شود.

الامام علی علیه السلام: رَجَبٌ شَهْرِي وَ شَعْبَانُ شَهْرُ رَسُولِ اللَّهِ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: رجب ماه من و شعبان ماه رسول خدا است.

الامام علی علیه السلام: صَوْمُ شَعْبَانَ يَذْهَبُ بِوَسْوَاسِ الصَّدْرِ وَ بَلَابِلِ الْقَلْبِ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: روزه ماه شعبان، وسواس دل و پریشانی های جان را از بین می برد.

امام صادق علیه السلام: فَمَنْ جَازَى لِرَجُلٍ عِنْدَمَا سَأَلَهُ مَا أَفْضَلُ مَا يُفْعَلُ فِيهِ (شَعْبَانَ)؛: الصَّدَقَةُ وَ الْإِسْتِغْفَارُ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: در جواب کسی که پرسیده بود چه عملی در ماه شعبان برتر است؟: صدقه و استغفار.

۱- .. بحار الأنوار، ج ۹۷، ص ۸۳.

۲- .. ثواب الأعمال، ص ۶۲.

۳- .. مصباح المتهجد، ص ۷۹۷.

۴- .. الخصال، ص ۶۱۲.

۵- .. اقبال الأعمال، ج ۳، ص ۲۹۴.

سوم : ولادت امام حسین علیه السلام

سخنان برگزیده

۳ شعبان ولادت امام حسین علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله : أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر که حسین را دوست بدارد ، خداوند دوستدار او است .

حدیفه بن یمان آیت النبی صل الله علیه و آله آخذ آید الحسین بن علی علیه السلام و هو یقول: یا أیُّهَا النَّاسُ هَذَا الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ فَأَعْرِفُوهُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهُ لَفِي الْجَنَّةِ وَ مُجِبِّهِ فِي الْجَنَّةِ وَ مُجِبِّهِ فِي الْجَنَّةِ ؛ (۳)

حدیفه بن یمان : پیامبر صلی الله علیه و آله را دیدم که دست حسین بن علی علیه السلام را گرفته بود و می گفت : ای مردم! این حسین ، فرزند علی است . او را بشناسید . سو گند به آن که جانم در دست اوست ، او و دوستدارانش و دوستداران دوستدارانش در بهشت اند .

سلمان الفارسی : كان الحسين عليه السلام على فخذ رسول الله صل الله علیه و آله و هو يقبله و يقول: أنت الإمام ابن الإمام أبو الأئمة ، تسعته من صلبك و تاسعهم قائمهم ؛ (۴)

سلمان فارسی : حسین بن علی علیه السلام روی زانوی پیامبر صلی الله علیه و آله نشسته بود و پیامبر او را می بوسید و می گفت: تو امام ، فرزند امام و پدر امامان هستی که نه تن از ایشان از نسل تو هستند و نهمین آنان قیام کننده آنها است .

سخنان برگزیده امام حسین علیه السلام : مَنْ عَبَدَ اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ آتَاهُ اللَّهُ فَوْقَ أَمَانِيهِ وَ كِفَايَتِهِ ؛ (۵)

امام حسین علیه السلام : هر که خدا را ، آن گونه که سزاوار او است ، بندگی کند ، خداوند بیش از آرزوها و کفایتش به او عطا کند .

۱- م. ن . ك : «شهادت امام حسین علیه السلام» (۱۰ محرم) .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۴۳ ، ص ۲۶۱ .

۳- . الأمالی ، صدوق ، ص ۳۵۵ .

۴- . مناقب آل أبي طالب ، ج ۲ ، ص ۱۹۵ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۷۱ ، ص ۱۸۳ .

الامام حسین علیه السلام: لَا تَقُولُوا بِالْإِسْتِثْمِ مَا يَنْقُصُ عَنْ قَدْرِكُمْ ؛ (۱)

امام حسین علیه السلام: چیزی را بر زبان نیاورید که از ارزش شما بکاهد .

الامام حسین علیه السلام: إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعْمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَا تَمْلُوا النَّعْمَ ؛ (۲)

امام حسین علیه السلام: نیاز مردم به شما از نعمت های خدا بر شما است ؛ از این نعمت افسرده و بیزار نباشید .

الامام حسین علیه السلام: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْسَأَ فِي أَجَلِهِ وَيُزَادَ فِي رِزْقِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ ؛ (۳)

امام حسین علیه السلام: هر که خوش دارد مرگش به تأخیر افتد و روزی اش افزون شود . با خویشانش پیوند برقرار کند .

الامام حسین علیه السلام: مِنْ عِلَامَاتِ أَسْبَابِ الْجَهْلِ الْمُمَارَاةِ لِغَيْرِ أَهْلِ الْفِكْرِ ؛ (۴)

امام حسین علیه السلام: از نشانه های نادانی ، جدل با بی فکران است .

الامام حسین علیه السلام: مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ ؛ (۵)

امام حسین علیه السلام: هر که با خشم خدا ، خواهان خشنودی مردم باشد ، خداوند او را به مردم وامی گذارد .

الامام حسین علیه السلام: مَنْ أَحْجَمَ عَنِ الرَّأْيِ وَعَيَّتَ بِهِ الْحَيْلُ ، كَانَ الرَّفْقُ مِفْتَاحَهُ ؛ (۶)

امام حسین علیه السلام: هر که از اظهار نظر درماند و راه چاره درمانده اش کند ، نرمی و مدارا کلید او باشد .

۱- .. جلاء العيون ، ج ۲ ، ص ۲۰۵ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۴ ، ص ۲۰۵ .

۳- .. همان ، ص ۹۱ .

۴- .. تحف العقول ، ص ۲۴۸ .

۵- .. الأمالی ، صدوق ، ص ۲۶۸ .

۶- .. میزان الحکمه ، ح ۶۸۶۹ .

سوم: روز پاسدار

۳ شعبانروز پاسدار (۱) رسول الله صلى الله عليه و آله :لأنس بن مرثدى الغنوى و كان حارثاً بالليل استقبل هذا الشعب حتى تكون في أعلاه و لا تغرن من قبلك الليلة ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله به انس بن مرثدی غنوی ، که نگهبان شب بود ، فرمودند: بالای این درّه برو تا در بالاترین نقطه آن باشی و مبدا امشب از محل نگهبانی تو غافلگیر شویم .

رسول الله صلى الله عليه و آله :رباط يوم في سبيل الله خير من قيام شهر و صيامه ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله :یک روز مرزبانی در راه خدا از یک ماه شب زنده داری و روزه داری بهتر است .

رسول الله صلى الله عليه و آله :عينان لا تمسهما النار: عين بكت من خشية الله و عين بات تحرس في سبيل الله ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله :دو چشمند که آتش به آنها نمی رسد: چشمی که از ترس خدا بگرید و چشمی که شب ها در راه خدا نگهبانی دهد .

الامام على عليه السلام :خير الناس رجل حبس نفسه في سبيل الله يجاهد أعداءه يلتمس الموت أو القتل في مصافه ؛ (۵)

امام علی علیه السلام :بهترین مردم کسی است که در راه خدا خویشتن داری می کند و با دشمنان او به نبرد برمی خیزد ، و مرگ یا کشته شدن در میدان نبرد را آرزو می کند .

۱- ن.ک: «روز ارتش و نیروی زمینی» (۲۹ فروردین)؛ «هفته دفاع مقدس» (۳۱ شهریور تا ۶ مهر).

۲- میزان الحکمه ، ح ۳۵۴۷ .

۳- عوالی اللآلی ، ج ۱ ، ص ۸۷ .

۴- سنن الترمذی ، ج ۳ ، ص ۹۶ .

۵- مستدرک الوسائل ، ج ۱۱ ، ص ۱۷ .

چهارم : ولادت حضرت ابوالفضل علیه السلام و روز جانباز

۴ شعبان ولادت حضرت ابوالفضل علیه السلام و روز جانباز امام حسین علیه السلام: يَا عَبَّاسُ إِرْكَبْ ، بِنَفْسِي أَنْتَ يَا أَخِي ؛ (۱)

امام حسین علیه السلام: ای عباس ، بر اسب سوار شو ؛ جانم فدایت ای برادرم!

الامام سَجَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: رَحِمَ اللَّهُ الْعَبَّاسَ فَلَقَدْ آتَرَ وَأَبْلَى وَفَدَى أَخَاهُ بِنَفْسِهِ ؛ (۲)

امام سَجَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: رحمت خدا بر عباس! ایثار کرد و کوشید و جان فدای برادرش کرد .

الامام سَجَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَنَّ لِلْعَبَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنَزَلَةً يَغْبِطُهُ بِهَا جَمِيعُ الشُّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۳)

امام سَجَادِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: عباس را نزد خداوند منزلتی است که در روز قیامت همه شهیدان بر آن رشک می برند.

الامام صادق علیه السلام: كَانَ عَمَّنَا الْعَبَّاسُ بْنُ عَلِيٍّ نَافِذَ الْبَصِيرَةِ صُيْلِبَ الْإِيمَانَ جَاهِدَ مَعَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ وَأَبْلَى بَلَاءً حَسَنًا وَمَضَى شَهِيدًا ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: عموی ما ، عباس ، دارای بینشی ژرف و ایمانی راسخ بود ؛ همراه با امام حسین علیه السلام مجاهد کرد و نیک آزمایش داد و به شهادت رسید .

رسول الله صلى الله عليه وآله: مَنْ جُرِحَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ رِيحُهُ كَرِيحِ الْمَسْكِ . . . عَلَيْهِ طَابِعُ الشُّهَدَاءِ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس در راه خداوند مجروح شود ، در حالی وارد قیامت می شود که بویش چون بوی مشک است . . . و نشان شهیدان را دارد .

۱- .. الإرشاد، ج ۲، ص ۹۰ .

۲- .. الخصال، ج ۱، ص ۶۸ .

۳- .. بحار الأنوار، ج ۲۲، ص ۲۷۴ .

۴- .. عمده الطالب، ص ۳۵۶ .

۵- .. میزان الحکمه، ح ۹۸۱۴ .

سخنان برگزیده

۵ شعبان ولادت امام سجاد علیه السلام (۱) الامام باقر علیه السلام: إِنَّ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَاسَمَ اللَّهَ مَالَهُ مَرَّتَيْنِ ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: امام علی بن حسین علیه السلام دارایی خود را دوبار در راه خدا تقسیم کرد .

الامام صادق علیه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا قَامَ فِي الصَّلَاةِ كَأَنَّهُ سَاقُ شَجَرَةٍ لَا يَتَحَرَّكُ مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا مَا حَرَكَهُ الرِّيحُ مِنْهُ ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: امام سجاد علیه السلام هر گاه به نماز می ایستاد چنان تنه درختی بود که چیزی از آن نمی جنبید مگر آنچه را که باد می جنباند .

سخنان برگزیده امام سجاد علیه السلام: مَنْ رَمَى النَّاسَ بِمَا فِيهِمْ رَمَوْهُ بِمَا لَيْسَ فِيهِ ؛ (۴)

امام سجاد علیه السلام: هر کس مردم را به دلیل چیزی که در آنان هست ، وانهد ، او را به دلیل چیزی که در او نیست ، وا می نهند .

الامام سجاد علیه السلام: نَظَرُ الْمُؤْمِنِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ لِلْمَوَدَّةِ وَالْمَحَبَّةِ لَهُ عِبَادَةٌ ؛ (۵)

امام سجاد علیه السلام: نگاه مؤمن به چهره برادر مؤمن خود از روی دوستی و محبت به او عبادت است .

۱- من . ك : «شهادت امام سجاد علیه السلام» (۲۵ محرم) .

۲- مناقب آل أبي طالب ، ج ۳ ، ص ۲۹۴ .

۳- .. الكافي ، ج ۳ ، ص ۳۰۰ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۷۵ ، ص ۲۶۱ .

۵- .. تحف العقول ، ص ۲۸۲ .

الامام سجّاد عليه السلام: كَانَ آخِرُ مَا أَوْصَى بِهِ الْخِضْرُ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ قَالَ لَا تُعَيِّرَنَّ أَحَدًا بِذَنْبٍ؛ (۱)

امام سجّاد عليه السلام: آخرین سفارش حضرت خضر به حضرت موسی این بود که: هرگز کسی را به سبب گناهش خوار نکن.

الامام سجّاد عليه السلام: كَفَى بِنَصْرِ اللَّهِ لَكَ أَنْ تَرَى عَدُوَّكَ يَعْمَلُ بِمَعَاصِي اللَّهِ فِيكَ؛ (۲)

امام سجّاد عليه السلام: تو را یاری خدا همین بس که می بینی دشمنت به قصد تو خدا را نافرمانی می کند.

الامام سجّاد عليه السلام: رَأَيْتُ الْخَيْرَ كُلَّهُ قَدْ اجْتَمَعَ فِي قَطْعِ الطَّمَعِ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ؛ (۳)

امام سجّاد عليه السلام: همه خوبی ها را در بریدن طمع از آنچه در دست مردم است، دیدم.

الامام سجّاد عليه السلام: وَيَلُّ لِمَنْ غَلَبَتْ آحَادُهُ أَعْيَارُهُ؛ (۴)

امام سجّاد عليه السلام: وای به حال کسی که یکانش (گناهان) بر ده گانش (نیکی ها) چیره شود.

الامام سجّاد عليه السلام: مُجَالَسَةُ الصَّالِحِينَ دَاعِيَةٌ إِلَى الصَّلَاحِ؛ (۵)

امام سجّاد عليه السلام: همنشینی با صالحان، به سوی صلاح رهنمون می شود.

الامام سجّاد عليه السلام: أَمَا حَقُّ ذِي الْمَعْرُوفِ عَلَيْكَ فَإِنَّ تَشْكُرَهُ وَتَذْكُرُ مَعْرُوفَهُ وَتُكْسِبُهُ الْمَقَالَهَ الْحَسَنَةَ وَتُخْلِصَ لَهُ الدُّعَاءَ فِيمَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ اللَّهِ؛ (۶)

امام سجّاد عليه السلام: حق کسی که بر تو نیکی می کند، این است که او را سپاس بگویی و نیکی اش را به زبان آوری و از وی به خوبی یاد کنی و میان خود و خداوند برایش خالصانه دعا کنی.

۱- الخصال، ص ۱۱۱.

۲- بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۱۳۶.

۳- همان، ج ۷۳، ص ۱۷۱.

۴- همان، ج ۷۱، ص ۲۴۳.

۵- همان، ج ۷۸، ص ۳۰۴.

۶- الخصال، ص ۵۶۸.

پانزدهم: ولادت امام زمان علیه السلام

۱. شخصیت امام مهدی علیه السلام

۱۵ شعبان ولادت امام زمان علیه السلام ۱. شخصیت امام مهدی علیه السلامقال الله تعالى: بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: اگر مؤمن باشید، باقیمانده خدا برای شما بهتر است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْمَهْدِيُّ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي وَجْهُهُ كَالْكَوْكَبِ الدُّرِيِّ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مهدی مردی است از فرزندان من که چهره اش چون اختر تابناک است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: الْمَهْدِيُّ طَاوُوسٌ أَهْلِ الْجَنَّةِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: مهدی طاووس بهشتیان است.

الامام علی علیه السلام: وَبِمَهْدِيْنَا تَنْقَطِعُ الْحُبُجُّ فَهِيَ خَاتِمُ الْأَنْمَةِ وَ مُنْقِذُ الْأُمَّةِ وَ مُنْتَهَى النُّورِ وَ غَامِضُ السَّرِّ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: با مهدی ما حجت ها گسسته می شود. او پایان بخش سلسله امامان، نجات بخش امت و اوج نور و راز نهان است.

الامام علی علیه السلام: الْمَهْدِيُّ رَجُلٌ مِّنَّا مِنْ وُلْدِ فَاطِمَةَ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: مهدی مردی است از ما، از نسل فاطمه.

الامام صادق علیه السلام: لَوْ أَدْرَكْتَهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: اگر او [امام زمان علیه السلام] را در یابم، تمام عمر به او خدمت می کنم.

۱- .. هود، آیه ۸۶.

۲- میزان الحکمه، ح ۱۱۶۴.

۳- .. بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۹۱.

۴- همان، ج ۷۷، ص ۳۰۰.

۵- .. میزان الحکمه، ح ۱۱۶۵.

۲. غیبت امام مهدی علیه السلام

الامام مهدی علیه السلام: إِنِّي أَمَانٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ كَمَا أَنَّ النُّجُومَ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ ؛ (۱)

امام مهدی علیه السلام: من مایه امان اهل زمینم ؛ چنان که ستارگان مایه امان اهل آسمان اند .

الامام مهدی علیه السلام: أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ خَلِيفَتُهُ وَ حُجَّتُهُ عَلَيْكُمْ ؛ (۲)

امام مهدی علیه السلام: من یادگار خدا در زمین و جانشین و حجّت او بر شما هستم .

۲. غیبت امام مهدی علیه السلام: إِنَّ لِلْقَائِمِ غَيْبَتَيْنِ يُقَالُ لَهُ فِي إِحْدَاهُمَا هَلَكٌ وَ لَا يُدْرَى فِي أَيِّ وَادٍ سَلَكَ ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: قائم را دو غیبت است : در یکی از آنها (از بس طولانی است) درباره اش گفته می شود: «او مُرد و معلوم نیست به کدام وادی رفته است !» .

الامام صادق علیه السلام: لِلْقَائِمِ غَيْبَتَانِ : إِحْدَاهُمَا طَوِيلَةٌ وَ الْأُخْرَى قَصِيرَةٌ ؛ فَالْأُولَى يَعْلَمُ بِمَكَانِهِ فِيهَا خَاصَّةً مِنْ شِيعَتِهِ وَ الْأُخْرَى لَا يَعْلَمُ بِمَكَانِهِ فِيهَا إِلَّا خَاصَّةً مَوَالِيهِ فِدِينِهِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: قائم را دو غیبت است : یکی طولانی و دیگری کوتاه . در غیبت نخستین جایگاه آن حضرت را شیعیان خاص او می دانند ، و در غیبت دوم از جایگاه او کسی جز خدمتکارانش ، که بر دین اویند ، آگاه نیست .

الامام مهدی علیه السلام: أَمَّا وَجْهُ الْإِنْتِفَاعِ بِي فِي غَيْبَتِي فَكَالْإِنْتِفَاعِ بِالشَّمْسِ إِذَا غَشِيَتْهَا عَنِ الْأَبْصَارِ السَّحَابُ ؛ (۵)

امام مهدی علیه السلام: چگونگی بهره مندی از وجود من در دوران غیبتم ، همچون بهره ای است که از خورشید می برند ، آن گاه که ابر آن را از دیدگان نماند .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۸۰ .

۲- .. کمال الدین ، ص ۳۳۱ .

۳- . الغيبة ، نعمانی ، ص ۱۷۳ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۱۱۷۸ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۵۲ ، ص ۹۲ .

۳. انتظار فرج

۳. انتظار فرج رسول الله صلى الله عليه و آله: أَفْضَلُ أَعْمَالِ أُمَّتِي إِنْتِظَارُ الْفَرَجِ ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برترین اعمال امت من انتظار فرج است .

الامام علی علیه السلام: إِنْتَظِرُوا الْفَرَجَ وَ لَا تَيَأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: در انتظار فرج باشید و از رحمت خدا نومید نشوید .

الامام علی علیه السلام: الْمُنْتَظِرُ لِأَمْرِنَا كَالْمُتَشَحِّطِ بِدَمِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: آن که منتظر فرج ما است، همچون کسی است که در راه خدا در خون خود تپیده باشد.

الامام سجّاد علیه السلام: الْمُنْتَظِرُونَ لِظُهُورِهِ أَفْضَلُ أَهْلِ كُلِّ زَمَانٍ ؛ (۴)

امام سجّاد علیه السلام: منتظران ظهور امام مهدی علیه السلام برترین اهل هر زمان اند .

الامام صادق علیه السلام: تَوَقَّعْ أَمْرَ صَاحِبِكَ لَيْلَكَ وَ نَهَارَكَ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: در شب و روزت منتظر فرج مولایت باش .

الامام صادق علیه السلام: مَنْ آمَنَ بِنَا وَ صَدَّقَ حَدِيثَنَا وَانْتَظَرَ أَمْرَنَا كَانَ كَمَنْ قَتَلَ تَحْتَ رَايَةِ الْقَائِمِ ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: آن که به ما ایمان آورد و سخن ما را تصدیق کند و منتظر امر [فرج] ما باشد ، همچون کسی است که زیر پرچم قائم به شهادت برسد .

الامام صادق علیه السلام: الْمُنْتَظِرُ لِلثَّانِي عَشَرَ كَالشَّاهِرِ سَيْفَهُ بَيْنَ يَدَيِ رَسُولِ اللَّهِ يَدْبُ عَنْهُ ؛ (۷)

امام صادق علیه السلام: منتظر ظهور امام دوازدهم مانند کسی است که در رکاب پیامبر خدا شمشیر کشیده است و از ایشان دفاع می کند .

۱- .. کمال الدین ، ص ۶۴۴ .

۲- بحار الأنوار ، ج ۵۲ ، ص ۱۲۳ .

- ٣- .كمال الدين ، ص ٦٤٥ .
- ٤- .. بحار الأنوار ، ج ٥٢ ، ص ١٢٢ .
- ٥- .. هـمان ، ج ٩٨ ، ص ١٥٩ .
- ٦- .هـمان ، ج ٢٧ ، ص ١٣٨ .
- ٧- .. كمال الدين ، ص ٦٤٧ .

۴. یاران امام مهدی علیه السلام**۵. ظهور امام مهدی علیه السلام**

۴. یاران امام مهدی علیه السلام: أصحاب المهدی شباب لا کهُولَ فیهم؛ (۱)

امام علی علیه السلام: یاران مهدی جوان اند و میان سالی در میان آنان نیست .

الامام باقر علیه السلام: یَظْهَرُ فِی ثَلَاثِمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةِ عَشَرَ رَجُلًا . . . زُهَبَانٌ بِاللَّیْلِ أُسْدٌ بِالنَّهَارِ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: [امام زمان] با همراهی سیصد و سیزده مرد ، که راهبان شب و شیران روزند ، ظهور می کند .

الامام باقر علیه السلام: کَأَنِّي بِأَصْحَابِ الْقَائِمِ وَقَدْ أَحَاطُوا بِمَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ فَلَيْسَ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَهُوَ مُطِيعٌ لَهُمْ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: گویا یاران قائم را می بینم که بر شرق و غرب عالم مسلط شده اند و هیچ چیزی نیست مگر آن که از آنها فرمان می برد .

الامام صادق علیه السلام: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ الْقَائِمِ فَلْيَنْتَظِرْ وَ لِيَعْمَلْ بِالْوَرَعِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: هر کس خوش دارد از یاران امام مهدی علیه السلام باشد ، باید منتظر باشد و پارسایی پیشه کند .

الامام کاظم علیه السلام: لَوْ كَانَ فِيكُمْ عِدَّةٌ أَهْلِ بَدْرِ لَقَامَ قَائِمُنَا؛ (۵)

امام کاظم علیه السلام: اگر به تعداد اهل بدر [مؤمن کامل] در میان شما بود ، قائم ما قیام می کرد .

۵. ظهور امام مهدی علیه السلام: إِذَا نَادَى مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ : «إِنَّ الْحَقَّ فِي آلِ مُحَمَّدٍ» فَعِنْدَ ذَلِكَ يَظْهَرُ

المهدی عَلَى أَفْوَاهِ النَّاسِ وَ يَشْرَبُونَ حُبَّهُ فَلَا يَكُونُ لَهُمْ ذِكْرٌ غَيْرُهُ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: هرگاه آواز دهنده ای از آسمان آواز داد که . «همانا حق در میان خاندان محمد است» ، در آن هنگام

نام مهدی بر سر زبان های مردم می افتد و از جام محبت او می نوشند و جز نام او بر زبان ندارند .

۱- .الغیبه ، طوسی ، ص ۴۷۶ .

۲- .. الفتن ، ابن حمّاد ، ج ۱ ، ص ۳۴۵ .

۳- .. کمال الدین ، ص ۶۷۳ .

٤- .. الغيبه ، نعماني ، ص ٢٠٠ .

٥- .مشكاه الأنوار ، ص ١٢٨ .

٦- .كنز العمال ، ح ٣٩٦٥ .

۶. سخنان برگزیده

الامام حسین علیه السلام: يَظْهَرُ اللَّهُ قَائِمَنَا فَيَنْتَقِمَ مِنَ الظَّالِمِينَ ؛ (۱)

امام حسین علیه السلام: خداوند قائم ما را از پس پرده غیبت بیرون می آورد و آن گاه او از ستم گران انتقام می گیرد .

الامام حسین علیه السلام: إِذَا قَامَ قَائِمُ الْعَدْلِ وَسَعَّ عَدْلُهُ الْبِرَّ وَالْفَاجِرَ ؛ (۲)

امام حسین علیه السلام: آن گاه که برپا دارنده عدالت (امام مهدی علیه السلام) قیام کند ، عدالتش نیکوکار و بدکار را فرا گیرد .

الامام سجاد علیه السلام: إِذَا قَامَ قَائِمُنَا أَذْهَبَ اللَّهُ عَن شِيعَتِنَا الْعَاهَةَ وَجَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزُبْرِ الْحَدِيدِ ؛ (۳)

امام سجاد علیه السلام: آن گاه که قائم ما قیام کند ، خدا آفت را از شیعیان ما بزدايد و دل هایشان را چون پاره های آهن [استوار] سازد .

الامام مهدی علیه السلام: أَنَا الَّذِي أَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مُلِئْتُ جَوْرًا ؛ (۴)

امام مهدی علیه السلام: منم که زمین را از عدالت لبریز می کنم ، چنان که از ستم آکنده است .

۶. سخنان برگزیده امام مهدی علیه السلام: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو مِن حُجَّهِ إِلَّا ظَاهِرًا وَإِمَّا مَعْمُورًا ؛ (۵)

امام مهدی علیه السلام: زمین از حجّتی آشکار یا نهان خالی نیست .

۱- إثبات الهداه ، ج ۷ ، ص ۱۳۸ .

۲- المحاسن ، ج ۱ ، ص ۱۳۴ .

۳- .. الخصال ، ج ۲ ، ص ۵۴۱ .

۴- بحار الأنوار ، ج ۵۲ ، ص ۲ .

۵- . کمال الدین ، ج ۲ ، ص ۵۱۱ .

الامام مهدی علیه السلام: لِيَعْمَلْ كُلُّ امْرِئٍ عَلَيَّ مَا يُقَرِّبُ مِنِّي مَحَبَّتِنَا؛ (۱)

امام مهدی علیه السلام: هر یک از شما باید کاری کند که با آن به محبت ما نزدیک شود.

الامام مهدی علیه السلام: مَا أَرْغَمَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ بِشَيْءٍ مِثْلَ الصَّلَاةِ؛ (۲)

امام مهدی علیه السلام: هیچ چیز مانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی‌مالد.

الامام مهدی علیه السلام: اجْعَلُوا قَصْدَكُمْ إِلَيْنَا بِالْمَوَدَّةِ عَلَيَّ السُّنَّةِ الْوَاضِحَةِ؛ (۳)

امام مهدی علیه السلام: گرایش خود را به ما، با دوست داشتن سنت روشن همراه کنید.

الامام مهدی علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا، فَلَا فَاقَةَ بِنَا إِلَى غَيْرِهِ وَالْحَقُّ مَعَنَا فَلَنْ يُوحِشَنَا مَنْ قَعَدَ عَنَّا؛ (۴)

امام مهدی علیه السلام: خدا با ما است و نیازمند دیگری نیستیم. حق با ما است و باکی نیست که کسی از ما روی بگرداند.

الامام مهدی علیه السلام: أَنَا خَاتِمُ الْأَوْصِيَاءِ، بِي يُدْفَعُ الْبَلَاءُ مِنْ أَهْلِی وَ شِيعَتِي؛ (۵)

امام مهدی علیه السلام: من وصی آخرین ام؛ به وسیله من بلا از خانواده و شیعیانم دفع می‌شود.

الامام مهدی علیه السلام: إِنَّا يُحِيطُ عَلِمْنَا بِأَنْبَاءِكُمْ وَلَا يَعْزُبُ عَنَّا شَيْءٌ مِنْ أَخْبَارِكُمْ؛ (۶)

امام مهدی علیه السلام: ما از همه خبرهای شما آگاهیم و چیزی از خبرهای شما از ما پنهان نیست.

الامام مهدی علیه السلام: أَكْثَرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُكُمْ؛ (۷)

امام مهدی علیه السلام: برای تعجیل در فرج بسیار دعا کنید، که فرج من فرج شما نیز هست.

۱- .. بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۷۶.

۲- .. همان، ص ۱۸۲.

۳- .. همان، ص ۱۷۹.

۴- . الغيبة، طوسی، ص ۲۸۵.

۵- . همان، ص ۲۸۵.

۶- .. بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۷۵.

۹- رمضان

حلول ماه رمضان

۱. فضیلت ماه رمضان

ماه رمضان حلول ماه رمضان ۱. فضیلت ماه رمضان قال الله تعالى: شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: رمضان، ماهی است که در آن قرآن فرو فرستاده شده است؛ [کتابی] که مردم را راهنما و [در بردارنده] نشانه های آشکار هدایت و میزان تشخیص حق از باطل است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ أَبْوَابَ السَّمَاءِ تُفْتَحُ فِي أَوَّلِ لَيْلِهِ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَلَا تُغْلَقُ إِلَىٰ آخِرِ لَيْلِهِ مِنْهُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: درهای آسمان در شب اول ماه رمضان گشوده می شود و تا آخرین شب این ماه بسته نمی شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ الشَّقِيَّ حَقَّ الشَّقِيِّ مَنْ خَرَجَ مِنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَلَمْ يُغْفَرْ ذُنُوبُهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بدبخت واقعی کسی است که این ماه را پشت سر گذارد و گناهانش آمرزیده نشود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّمَا سُمِّيَ الرَّمَضَانُ لِأَنَّهُ يُرْمَضُ الذُّنُوبَ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: رمضان، رمضان نامیده شد؛ زیرا گناهان را می سوزاند.

۱- .. بقره، آیه ۱۸۵.

۲- بحار الأنوار، ج ۹۶، ص ۳۴۴.

۳- .. میزان الحکمه، ح ۷۴۵۸.

۴- .. همان، ح ۷۴۴۱.

۲.۰ روزه

الامام حسن عليه السلام: إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ شَهْرَ رَمَضَانَ مِضْمَارًا لِخَلْقِهِ فَيَسْتَبِقُونَ فِيهِ بِطَاعَتِهِ إِلَى مَرْضَاتِهِ؛ (۱)

امام حسن عليه السلام: خداوند ماه رمضان را میدان مسابقه ای برای آفریدگان خود قرار داده تا با طاعتش برای خشنودی او از یکدیگر پیشی گیرند .

۲. روزه قال الله تعالى: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای مؤمنان! روزه بر شما مقرر شده است؛ همچنان که بر پیشینیان شما مقرر شده بود، شاید که پرهیزگار شوید .

رسول الله صلى الله عليه و آله: الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: روزه سپری است در برابر آتش .

رسول الله صلى الله عليه و آله: لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَ زَكَاةُ الْأَبْدَانِ الصِّيَامُ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدن ها روزه داری است .

رسول الله صلى الله عليه و آله: صُومُوا تَصِحُّوا؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: روزه بگیرید تا تن درست باشید .

الامام علی علیه السلام: صِيَامُ الْقَلْبِ عَنِ الْفِكْرِ فِي الْآثَامِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ الْبَطْنِ عَنِ الطَّعَامِ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: روزه دل، اندیشیدن به گناهان، برتر است از روزه شکم؛ یعنی غذا خوردن .

۱- .تحف العقول، ص ۲۳۶ .

۲- .. بقره، آیه ۱۸۳ .

۳- .. بحار الأنوار، ج ۴، ص ۶۲ .

۴- .الكافی، ج ۴، ص ۶۲ .

۵- .. الدعوات، ص ۷۶ .

۳. تلاوت قرآن**۴. دعا و استغفار**

۳. تلاوت قرآنقال الله تعالى: الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ... (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: کسانی که کتاب [آسمانی] به آنها دادیم، [و] آن را چنان که شایسته آن است می خوانند، ایشان اند که به آن ایمان دارند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَكْثَرُوا فِيهِ (شَهْرِ رَمَضَانَ) مِنْ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: در ماه رمضان، قرآن بسیار تلاوت کنید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَنْ يُحَدِّثَ رَبَّهُ فَلْيَقْرَأِ الْقُرْآنَ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هرگاه فردی از شما دوست داشته باشد که با پروردگارش سخن بگوید، قرآن بخواند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: لَا تَغْفُلْ عَنْ قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ، فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: از خواندن قرآن غافل مشو؛ زیرا قرآن دل را زنده می کند و از فحشا و زشت کاری و ستم باز می دارد.

۴. دعا و استغفار رسول الله صلی الله علیه و آله: الصَّائِمُ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: دعای روزه دار رد نمی شود.

۱- بقره، آیه ۱۲۱.

۲- فضائل الأشهر الثلاثة، ص ۹۵.

۳- .. میزان الحکمه، ح ۱۶۴۹۷.

۴- .. همان، ح ۱۶۵۰۳.

۵- .. مسند أحمد، ج ۲، ص ۷.

رسول الله صلى الله عليه و آله: إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ كُلَّ لَيْلَةٍ مِنْ هَذَا الشَّهْرِ: وَ عِزَّتِي وَ جَلَالِي لَقَدْ أَمَرْتُ مَلَائِكَتِي بِفَتْحِ أَبْوَابِ سَمَاوَاتٍ لِلدَّاعِينَ مِنْ عِبَادِي وَ إِمَائِي؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند در هر شب ماه رمضان می گوید: «به عزت و جلالم سوگند، به فرشتگان فرمان داده ام درهای آسمان ها را بر روی بندگان دعا کننده من بگشایند».

رسول الله صلى الله عليه و آله: هُوَ شَهْرُ الْإِسْتِغْفَارِ وَ هُوَ شَهْرُ الصَّيَامِ وَ هُوَ شَهْرُ الدُّعَاءِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ماه رمضان ماه استغفار، ماه روزه و ماه دعا است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: ... أَقْبَلَ إِلَيْكُمْ شَهْرُ اللَّهِ ... إِنَّ أَنْفُسَكُمْ مَرْهُونَةٌ بِأَعْمَالِكُمْ فَفَكُّوْهَا بِاسْتِغْفَارِكُمْ ...؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ماه خدا به سوی شما روی آورده است... جان شما در گرو اعمال شما است؛ پس آن را با استغفار آزاد کنید.

رسول الله صلى الله عليه و آله: وَ دُعَاؤُكُمْ فِيهِ مُسْتَجَابٌ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: دعای شما در این ماه به اجابت می رسد.

الامام علی علیه السلام: عَلَيْكُمْ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ بِكَثْرَةِ الْإِسْتِغْفَارِ وَ الدُّعَاءِ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: بر شما باد در ماه رمضان به بسیاری استغفار و دعا.

الامام صادق علیه السلام: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا كَانَ شَهْرَ رَمَضَانَ لَمْ يَتَكَلَّمْ إِلَّا بِالْدُّعَاءِ وَ التَّسْبِيحِ وَ الْإِسْتِغْفَارِ وَ التَّكْبِيرِ؛ (۶)

امام صادق علیه السلام: امام سجاد علیه السلام در ماه رمضان جز به دعا و تسبیح و استغفار و تکبیر لب نمی گشود.

۱- فضائل الأشهر الثلاثة، ص ۹۹.

۲- همان، ص ۱۱۷.

۳- .. عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۶۵.

۴- الأمالی، صدوق، ص ۱۵۴.

۵- .. الکافی، ج ۴، ص ۸۸.

پانزدهم: ولادت امام حسن علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۵ رمضان ولادت امام حسن علیه السلام (۱) رسول الله صلی الله علیه و آله: حَسَنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْهُ أَحَبُّ اللَّهِ مَنْ أَحَبَّهُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: حسن از من است و من از اویم؛ هر که دوستش بدارد، خداوند دوستدار او است.

الامام سجّاد علیه السلام: إِنَّ الْحَسَنَ عَلَيْهِ السَّلَامَ لَمْ يُرَفَّ فِي شَيْءٍ مِنْ أَحْوَالِهِ إِلَّا ذَاكِرًا لِلَّهِ سُبْحَانَهُ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: امام حسن علیه السلام در همه حال خدای سبحان را یاد می کرد.

الامام باقر علیه السلام: كَانَ الْحَسَنُ كَثِيرَ الْإِجْتِهَادِ فِي الْعِبَادَةِ وَ التَّصَدُّقِ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: امام حسن علیه السلام در عبادت و صدقه دادن سخت کوش بود.

الامام صادق علیه السلام: كَانَ الْحَسَنُ أَشْبَهَ النَّاسِ بِرَسُولِ اللَّهِ خَلَقًا وَ سُؤْدَاً وَ هَدِيَا؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: امام حسن علیه السلام در خلقت و سیرت و شرافت شبیه ترین مردم به رسول خدا بود.

سخنان برگزیده امام حسن علیه السلام: أَحْسِنَ جِوَارَ مَنْ جَاوَرَكَ تَكُنْ مُسْلِمًا؛ (۶)

امام حسن علیه السلام: با همسایه ات به نیکی همسایگی کن تا مسلمان باشی.

الامام حسن علیه السلام: الْقَرِيبُ مَنْ قَرَّبَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإِنْ بَعُدَ نَسَبُهُ؛ (۷)

امام حسن علیه السلام: خویشاوند کسی است که دوستی سبب خویشاوندی او است، اگرچه نسبش دور باشد.

۱- من . ك: «شهادت امام حسن علیه السلام» (۲۸ صفر).

۲- .. بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۳۰۶.

۳- .. الأملی، صدوق، ص ۲۲۴.

۴- .. نظم درر السمطين، ص ۱۹۶.

۵- .. الإرشاد، ج ۲، ص ۵.

۶- .. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۱۱۲.

الامام حسن عليه السلام: مَنْ اتَّكَلْ عَلَى حُسْنِ الْإِخْتِيَارِ مِنَ اللَّهِ لَهُ لَمْ يَتَمَنَّ أَنْهُ فِي غَيْرِ الْحَالِ الَّتِي اخْتَارَهَا اللَّهُ؛ (۱)

امام حسن عليه السلام: هر که به حُسن اختیار خدا برای او اعتماد کند، آرزو نمی کند که در حالتی جز آنچه خدا برایش اختیار کرده است، باشد.

الامام حسن عليه السلام: لَا يَغُشُّ الْعَاقِلُ مِنَ اسْتَنْصَحَهُ؛ (۲)

امام حسن عليه السلام: خردمند به کسی که از او نصیحت می خواهد، خیانت نمی کند.

الامام حسن عليه السلام: عَلَيْكُمْ بِالْفِكْرِ، فَإِنَّهُ حَيَاةُ قَلْبِ الْبَصِيرِ وَمَفَاتِيحُ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ؛ (۳)

امام حسن عليه السلام: بر شما باد به تفکر، که تفکر مایه حیات قلب شخص بصیر و کلید در حکمت است.

الامام حسن عليه السلام: لَا مُرُوءَةَ لِمَنْ لَا هِمَّةَ لَهُ؛ (۴)

امام حسن عليه السلام: بی همت را مردانگی نباشد.

الامام حسن عليه السلام: تَمَامُ الصَّبِيحَةِ خَيْرٌ مِنْ ابْتِدَائِهَا؛ (۵)

امام حسن عليه السلام: تمام کردن احسان از آغاز کردن آن بهتر است .

الامام حسن عليه السلام: مَا تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ؛ (۶)

امام حسن عليه السلام: هیچ گروهی با هم مشورت نکردند، مگر آن که به راه پیشرفت خود رهنمون شدند .

۱- تحف العقول، ص ۱۶۹.

۲- همان، ص ۱۲۰.

۳- إعلام الدین، ص ۲۹۷.

۴- بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۴۱۷.

۵- همان، ج ۷۸، ص ۱۱۱.

۶- .. تحف العقول، ص ۲۳۳.

الامام حسن عليه السلام: الإخاءُ الوفاءُ في الشَّدِّهِ وَ الرَّخاءِ ؛ (۱)

امام حسن عليه السلام: نشانه برادری ، وفاداری در سختی و آسایش است .

الامام حسن عليه السلام: مَنْ عَدَّدَ نِعَمَهُ ، مَحَقَّ كَرَمَهُ ؛ (۲)

امام حسن عليه السلام: هر کس احسان های خود را برشمرد ، بخشنندگی خود را تباه کرده است .

الامام حسن عليه السلام: الْمَعْرُوفُ مَالٌ يَتَقَدَّمُهُ مَطْلٌ وَ لَمْ يَتَّبِعْهُ مَنْ ؛ (۳)

امام حسن عليه السلام: احسان آن است که تأخیری در پیش و منتی در پس نداشته باشد .

الامام حسن عليه السلام: إِذَا سَمِعْتَ أَحَدًا يَتَنَاوَلُ أَعْرَاضَ النَّاسِ فَاجْتَهِدْ أَنْ لَا يَعْرِفَكَ ؛ (۴)

امام حسن عليه السلام: هر گاه شنیدی شخصی آبروی مردم را می ریزد ، بکوش تا تو را نشناسد .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۱۱۴ .

۲- .. همان ، ج ۷۴ ، ص ۴۱۷ .

۳- .. همان ، ج ۷۸ ، ص ۱۱۵ .

۴- .. همان ، ج ۷۴ ، ص ۱۹۸ .

شب های نوزدهم، بیست و یکم و بیست و سوم : شب قدر

شب های ۱۹ ، ۲۱ و ۲۳ رمضان شب های قدر رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ أَحْيَى لَيْلَةَ الْقَدْرِ حُوَّلَ عَنْهُ الْعَذَابُ إِلَى السَّنَةِ الْقَابِلَةِ ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر کس شب قدر را احیا بدارد ، تا سال آینده عذاب از او بر داشته می شود .

رسول الله صلی الله علیه و آله : مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا ، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله : هر که از روی ایمان و برای رسیدن به ثواب الهی ، شب قدر را به عبادت بگذراند ، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود .

الامام صادق علیه السلام : قَلْبُ شَهْرِ رَمَضَانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام : قلب ماه رمضان ، شب قدر است .

الامام صادق علیه السلام : مَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام : هر که فاطمه را ، آن گونه که سزاوار است ، بشناسد ، بی تردید شب قدر را درک کرده است .

الامام صادق علیه السلام : التَّقْدِيرُ فِي لَيْلَةِ تِسْعِ عَشْرَةَ وَ الْإِبْرَاهِيمَ فِي لَيْلَةِ إِحْدَى وَ عَشْرِينَ وَ الْإِمْرَاءُ فِي لَيْلَةِ ثَلَاثِ وَ عَشْرِينَ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام : مقدرات در شب نوزدهم تعیین ، در شب بیست و یکم تأیید و در شب بیست و سوم [ماه رمضان] امضا می شود .

۱- .. اقبال الأعمال ، ج ۱ ، ص ۳۴۵ .

۲- فضائل الأشهر الثلاثة ، ص ۱۳۶ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۵۸ ، ص ۳۷۶ .

۴- .. همان ، ج ۴۳ ، ص ۶۵ .

۵- .. الكافي ، ج ۴ ، ص ۱۵۹ .

بیست و یکم : شهادت امام علی علیه السلام

سخنان برگزیده

۲۱ رمضان شهادت امام علی علیه السلام (۱) الامام علی علیه السلام: وَاللَّهِ لَا بَنُ أَبِيطَالِبٍ آتَسُ بِالْمَوْتِ مِنَ الطُّفْلِ بِنَدِي أُمِّهِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: به خدا سوگند که پسر ابوطالب با مرگ مانوس تر است تا کودک به پستان مادرش .

الامام حسن علیه السلام: لَقَدْ فَارَقَكُمْ رَجُلٌ بِالْأَمْسِ لَمْ يَسْبِقَهُ الْأَوْلُونَ وَلَا يُدْرِكُهُ الْآخِرُونَ ؛ (۳)

امام حسن علیه السلام: دیروز مردی شما را ترک کرد که پیشینیان بر او پیشی نگرفتند و پسینیان به او نمی رسند .

سخنان برگزیده امام علی علیه السلام: لَا تَعَزَمِ عَلَيَّ مَا لَمْ تَسْتَبِنِ الرَّشْدُ فِيهِ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: تصمیم به انجام دادن کاری که درستی آن برایت روشن نیست مگیر .

الامام علی علیه السلام: سَلَامَةُ الدِّينِ وَالْدُنْيَا فِي مُدَارَاهِ النَّاسِ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: سلامتی دین و دنیا در مدارا کردن با مردم است .

الامام علی علیه السلام: الْفِكْرُ فِي الْخَيْرِ يَدْعُو إِلَى الْعَمَلِ بِهِ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: اندیشیدن به خوبی ها آدمی را به انجام دادن آنها بر می انگیزد .

الامام علی علیه السلام: دَعِ الْمُمَارَاةَ وَ مُجَارَاةَ مَنْ لَا عَقْلَ لَهُ وَ لَا عِلْمَ ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: ستیز و بگو مگوی با بی خرد بی دانش را واگذار .

۱- من . ك : «ولادت امام علی علیه السلام» ، (۱۳ رجب) .

۲- .. نهج البلاغه ، خطبه ۵ .

۳- .. إحقاق الحق ، ج ۱۱ ، ص ۱۸۳ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۱۲۹۲۲ .

۵- .. غرر الحکم و درر الکم ، ح ۵۶۱۰ .

۶- .. میزان الحکمه ، ح ۱۶۱۷۹ .

الامام علی علیه السلام: أَجْمَلُوا فِي الْخِطَابِ تَسْمَعُوا جَمِيلَ الْجَوَابِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: با مردم زیبا سخن بگوئید تا پاسخ زیبا بشنوید .

الامام علی علیه السلام: حُسْنُ الظَّنِّ يُخَفِّفُ الْهَمَّ وَيُنْجِي مِنَ تَقَلُّدِ الْإِثْمِ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: خوش بینی ، اندوه را می کاهد و از افتادن در بند گناه می رهااند .

الامام علی علیه السلام: إِقْبَلْ عُذْرَ أَخِيكَ وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ عُذْرٌ ، فَالْتِمِسْ لَهُ عُذْرًا ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: عذر برادرت را بپذیر و اگر عذری نداشت ، عذری برایش بتراش .

الامام علی علیه السلام: سَيِّئَةٌ تَسْوُؤُكَ خَيْرٌ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ حَسَنَةٍ تُعْجِبُكَ ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: گناهی که اندوهگین ات کند ، نزد خدا بهتر است از کار نیکی که به خودپسندی گرفتارت سازد .

الامام علی علیه السلام: إِرْحَمَ مَنْ دُونَكَ ، يَرْحَمَكَ مَنْ فَوْقَكَ ؛ (۵)

امام علی علیه السلام: به فرودست خود رحم کن ، تا فرادست بر تو رحم آورد .

الامام علی علیه السلام: إِنَّ الْحَقَّ لَا يَعْرِفُ بِالرِّجَالِ إِعْرِفِ الْحَقَّ تَعْرِفْ أَهْلَهُ ؛ (۶)

امام علی علیه السلام: حق با شخصیت ها شناخته نمی شود ؛ حق را بشناس تا اهل آن را بشناسی .

الامام علی علیه السلام: شِرَارُكُمْ الْمَشَاوُونَ بِالنَّمِيمَةِ ، الْمُفْرَقُونَ بَيْنَ الْأَحِبَّةِ ؛ (۷)

امام علی علیه السلام: بدترین شما سخن چینان و تفرقه اندازان میان دوستان اند .

الامام علی علیه السلام: مَا عَمَرَ مَجْلِسٌ بِالْغَيْبِ إِلَّا خَرِبَ مِنَ الدِّينِ ؛ (۸)

امام علی علیه السلام: مجلسی که با غیبت آباد شود ، دین در آن تباہ می شود .

۱- .. غررالحکم و دررالکلم ، ح ۲۵۶۸ .

۲- .. همان ، ح ۴۸۲۳ .

- ٣- .. بحار الأنوار، ج ٧٤، ص ١٦٥ .
- ٤- .. نهج البلاغه، حكمة ٤٦ .
- ٥- .. غررالحكم و دررالکلم، ح ٢٤٢٢ .
- ٦- .. روضه الواعظین، ص ٣١ .
- ٧- .. الکافی، ج ٢، ص ٣٦٩ .
- ٨- .. بحار الأنوار، ج ٧٥، ص ٢٥٩ .

جمعه آخر ماه رمضان : روز جهانی قدس

۱. فضیلت بیت المقدس

جمعه آخر ماه رمضان روز جهانی قدس ۱. فضیلت بیت المقدس قال الله تعالى: **سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا (۱)**

خداوند متعال در قرآن می فرماید: منزه است خدایی که بنده اش را در شبانگاهی از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی، که گرداگردش را پربرکت ساخته ایم، برد تا از آیات خود به او بنمایانیم.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: مَنْ زَارَنِي فِي بَيْتِي أَوْ مَسْجِدِ رَسُولِي أَوْ فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ فَمَاتَ، مَاتَ شَهِيدًا؛ (۲)**

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند [در حدیث قدسی] می فرماید: هر کس مرا در خانه ام (مسجد الحرام) یا در مسجد پیامبرم (مسجد النبی) یا در بیت المقدس زیارت کند و بمیرد، شهید جان سپرده است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: **لَا تَزَالُ عِصَابُهُ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى أَبْوَابِ دِمَشْقَ وَمَا حَوْلَهُ وَعَلَى أَبْوَابِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَمَا حَوْلَهُ لَا يَضُرُّهُمْ خِذْلَانٌ مَنْ خَذَلَهُمْ ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ؛ (۳)**

پیامبر صلی الله علیه و آله: پیوسته گروهی از امت من بر دروازه های دمشق و پیرامونش و بیت المقدس و پیرامون آن مبارزه می کنند و یاری نکردن آنان، زبانی به آنها نمی رساند. آنان تا روز قیامت پشتیبان حق اند.

۱- اسراء، آیه ۱.

۲- کنز العمال، ح ۳۵۰۰۴.

۳- مسند ابی یعلی، ج ۱۱، ص ۳۰۲.

۲. دشمنی یهودیان با مسلمانان

الامام علی علیه السلام: أَرْبَعَةٌ مِنْ قُصُورِ الْجَنَّةِ فِي الدُّنْيَا: الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ وَ الْمَسْجِدُ الرَّسُولِ وَ الْمَسْجِدُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَ الْمَسْجِدُ الْكُوفَةِ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: چهار قصر از قصرهای بهشت در دنیا هستند: مسجدالحرام، مسجد الرسول، مسجد بیت المقدس و مسجد کوفه.

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ اسْتَقْبَلَ بَيْتَ الْمَقْدِسِ سَبْعَةَ عَشَرَ شَهْرًا ثُمَّ صُرِفَ إِلَى الْكَعْبَةِ ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: رسول خدا بیت المقدس را هفده ماه قبله قرار دادند و پس از آن به سمت کعبه برگشتند.

۲. دشمنی یهود با مسلمانان قال الله تعالى: لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا (۳)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: بی تردید، یهود و مشرکان را دشمن ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت.

قال الله تعالى: وَ لَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَ لَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ، قُلْ إِنْ هَدَى اللَّهُ هُوَ الْهُدَى (۴)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: هرگز یهود و نصاری از تو خوشنود نخواهند شد، مگر آن که از آیین (تحریف یافته) آنان پیروی کنی. بگو: تنها هدایت الهی است که هدایت واقعی است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: أَنَّهُمْ (الْيَهُودَ) أَغَشُّ الْخَلْقَ لِلْمُسْلِمِينَ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: به درستی که یهود ناسره ترین مردم نسبت به مسلمانان، است.

۱- بحار الأنوار، ج ۹۹، ص ۳۸۰.

۲- قرب الإسناد، ص ۱۴۸.

۳- مائده، آیه ۸۲.

۴- بقره، آیه ۱۲۰.

۵- میزان الحکمه، ح ۱۴۹۶۲.

۱۰ - سؤال

یکم : عید سعید فطر

۱ شوال عید سعید فطر الامام علی علیه السلام: اِنَّمَا هُوَ عِيدٌ لِمَنْ قَبَلَ اللّٰهُ صِيَامَهُ وَ شَكَرَ قِيَامَهُ ؛ (۱)

امام علی علیه السلام: امروز تنها عید کسی است که خداوند روزه اش را پذیرفته و شب زنده داری اش را سپاس گزارده است .

الامام علی علیه السلام: أَلَا وَ إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمٌ جَعَلَهُ اللّٰهُ لَكُمْ عِيدًا وَ جَعَلَ لَهُ أَهْلًا ، فَادْكُرُوا اللّٰهَ يَذْكُرْكُمْ وَ ادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: امروز روزی است که خداوند آن را برای شما عید قرار داد و شما را نیز شایسته آن ساخت ؛ پس به یاد خدا باشید تا او نیز به یاد شما باشد و او را بخوانید تا خواسته هایتان را اجابت کند .

الامام رضا علیه السلام: اِنَّمَا جُعِلَ يَوْمُ الْفِطْرِ الْعِيدَ لِيَكُونَ لِلْمُسْلِمِينَ مُجْتَمَعًا يَجْتَمِعُونَ فِيهِ وَ يَبْرُزُونَ لِلّٰهِ فَيَمَجِّدُونَهُ عَلٰى مَا مَنَّ عَلَيْهِمْ ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام: روز فطر از این رو عید قرار داده شد تا روز گردهمایی مسلمانان باشد، و در این روز گرد هم آیند و برای خدا به صحرا (فضایی باز) در آیند و خداوند را بر منّتی که بر آنها نهاده است ستایش و به بزرگی یاد کنند.

الامام هادی علیه السلام: اِنَّمَا الْأَعْيَادُ أَرْبَعَةٌ لِلشَّيْعَةِ : الْفِطْرُ وَ الْأَضْحٰى وَ الْغَدِيرُ وَ الْجُمُعَةُ ؛ (۴)

امام هادی علیه السلام: شیعیان فقط چهار عید دارند : فطر ، قربان ، غدیر و جمعه .

۱- .. نهج البلاغه ، حکمت ۴۲۸ .

۲- .. کتاب من لایحضره الفقیه ، ج ۱ ، ص ۵۱۷ .

۳- .. همان ، ص ۵۲۲ .

۴- .. بحار الأنوار ، ج ۹۸ ، ص ۳۵۱ .

پانزدهم: درگذشت حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام

۱. شخصیت حضرت عبدالعظیم علیه السلام

۱۵ شوال درگذشت حضرت عبد العظیم حسنی علیه السلام ۱. شخصیت عبد العظیم حسنی علیه السلام امام هادی علیه السلام به حمّاد رازی فرمودند: إِذَا أَشْكَلَ عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِ دِينِكَ بِنَاحِيَّتِكَ ، فَسَلْ عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ؛ (۱)

امام هادی علیه السلام به حمّاد رازی فرمودند: هرگاه در قلمرو خود در کار دین به مشکلی دچار شدی ، آن را با عبد العظیم حسنی در میان بگذار .

الامام هادی علیه السلام: مَرَحَبًا بِكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ أَنْتَ وَوَلَدُنَا حَقًّا ؛ (۲)

امام هادی علیه السلام: ای ابوالقاسم! خوش آمدی ، تو حقیقتاً دوستدار ما هستی .

رجل من اهل الری: دَخَلْتُ عَلَى أَبِي الْحَسَنِ الْعَظِيمِ كَرِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لِي أَيْنَ كُنْتَ فَقُلْتُ زُرْتُ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ أَمَا إِنَّكَ لَوْ زُرْتَ قَبْرَ عَبْدِ الْعَظِيمِ عِنْدَكُمْ لَكُنْتَ كَمَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ (۳)

امام هادی علیه السلام به مردی از اهالی ری که به زیارت امام حسین علیه السلام رفته بود فرمودند: اگر قبر عبد العظیم را در شهر خود زیارت کنی ، چنان است که گویی امام حسین علیه السلام را زیارت کرده ای .

۱- مستدرک الوسائل ، ج ۱۷ ، ص ۳۲۱ .

۲- بحار الأنوار ، ج ۶۹ ، ص ۲ .

۳- کامل الزیارات ، ص ۳۲۴ .

۲. مقام محدثان

۲. مقام محدثان رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ أَدَى إِلَى أُمَّتِي حَدِيثًا يُقَامُ بِهِ سُنَّةٌ أَوْ يُنْتَلَمُ بِهِ بِدْعَةٌ فَلَهُ الْجَنَّةُ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس به امت من حدیثی برساند که به سبب آن سنتی برپا شود یا بدعتی آسیب بیند، پاداشش بهشت است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ تَعَلَّمَ حَدِيثَيْنِ اثْنَيْنِ يَنْفَعُ بِهِمَا نَفْسَهُ وَيُعَلِّمُهُمَا غَيْرَهُ فَيَنْتَفِعُ بِهِمَا كَانَ خَيْرًا مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةً؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس دو حدیث بیاموزد که هم خود از آنها بهره برد و هم به دیگری آموزش دهد که او نیز از آنها سود برد، عمل او از شصت سال عبادت بهتر است.

الامام صادق علیه السلام: الرَّوَايَةُ لِلْحَدِيثِ الْمُتَّفَقُ فِي الدِّينِ أَفْضَلُ مِنَ أَلْفِ عَابِدٍ لَافِقَهُ لَهُ وَ لَارِوَايَةٍ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: آن که حدیث روایت کند و دین شناس باشد، از هزار عابد که دین شناس و راوی حدیث نباشد، بهتر است.

الامام صادق علیه السلام: إِعْرِفُوا مَنَازِلَ النَّاسِ مَنَّا عَلَى قَدْرِ رِوَايَتِهِمْ عَنَّا؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: جایگاه مردم را نزد ما از شمار روایاتی که از ما نقل می کنند بشناسید.

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: سخن ما دل ها را زنده می کند.

الامام باقر علیه السلام: لِحَدِيثٍ وَاحِدٍ تَأْخُذُهُ عَن صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا؛ (۶)

امام باقر علیه السلام: یک حدیث که آن را از فردی راستگو فرا می گیری، برای تو بهتر است از دنیا و آنچه در آن است.

۱- بحار الأنوار، ج ۲، ص ۱۵۲.

۲- همان، ص ۱۵۲.

۳- همان، ص ۱۴۵.

٤- .میزان الحکمه ، ح ٣٣٣٩ .

٥- .. بحار الأنوار، ج ٢، ص ١٤٤ .

٦- .الأمالی، مفید، ص ٤٢ .

۳. گزیده احادیث

۳. گزیده احادیث عبد العظیم الحسنی علیه السلام عن ابی الحسن الرضاعلیه السلام: يَا عَبْدَ الْعَظِيمِ أبلغ عني أوليائي السلام وقل لهم ... مؤهم بالصديق في الحديث و أداء الأمانة و مؤهم بالشكوت و ترك الجدال فيما لا يعينهم و إقبال بعضهم على بعض و المزاورة فإن ذلك قوبه إلى (۱)

حضرت عبد العظیم علیه السلام از امام رضا علیه السلام روایت می کند: ای عبد العظیم سلام مرا به دوستانم برسان و به آنان بگو: ... و دستورشان ده که راستگو و امانت پرداز باشند و دستورشان ده که خاموشی گزینند و از مجادلات بیهوده پرهیزند. و به هم روی آورند و با یکدیگر دیدار کنند، که موجب نزدیکی به من است.

عبد العظیم علیه السلام: ... قال الرضا علیه السلام: المسلم الذي يسلم المسلمون من لسانه و يده و ليس منا من لم يأمن جاره بوائقه (۲)؛

حضرت عبد العظیم علیه السلام از امام رضا چنین روایت می کند: مسلمان کسی است که مردم از دست و زبان او آسوده باشند و از ما نیست آن که همسایه اش از شر او در امان نباشد.

عبد العظیم علیه السلام عن الامام الجواد علیه السلام: من رضى بالعافية ممن دونه رزق السلامة ممن فوقه (۳)؛

حضرت عبد العظیم علیه السلام از امام جواد علیه السلام چنین روایت می کند: هر کس از عافیت زیر دستانش خوشنود باشد، از بالا دستش در امان می ماند.

عبد العظیم علیه السلام عن الامام الجواد علیه السلام: أفضل أعمال شيعتنا انتظار الفرج (۴)؛

حضرت عبد العظیم علیه السلام از امام جواد علیه السلام چنین روایت می کند: برترین اعمال شیعیان ما انتظار فرج [ظهور امام زمان علیه السلام] است.

عبد العظیم علیه السلام عن الامام الهادی علیه السلام: إنما اتخذ الله عز وجل إبراهيم خليلاً لكثره صلاته على محمد و أهل بيته عليهم السلام (۵)؛

حضرت عبد العظیم علیه السلام از امام هادی علیه السلام چنین روایت می کند: خداوند متعالی، ابراهیم علیه السلام را دوست خود برگرفت؛ زیرا او بر محمد و اهل بیت او بسیار درود می فرستاد.

١- .الاختصاص ،ص ٢٤٧ .

٢- .عيون أخبار الرضا عليه السلام ، ج ١، ص ٢٤ .

٣- .همان ، ص ٥٤ .

٤- .كمال الدين ، ص ٣٧٧ .

٥- .علل الشرائع ، ج ١ ، ص ٣٤ .

سخنان برگزیده

۲۵ شواهدات امام صادق علیه السلام (۱) الامام کاظم علیه السلام : كَانَ يُعْرَفُ مَوْضِعُ سُجُودِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بِطَيْبِ رِيحِهِ ؛ (۲)

امام کاظم علیه السلام : سجده گاه امام صادق علیه السلام از بوی خوش آن شناخته می شد .

مالك بن أنس (فقيه المدینه) : كَانَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلًا لَا يَخْلُو مِنْ إِحْدَى ثَلَاثِ خِصَالٍ : إِمَّا صَائِمًا وَّ إِمَّا قَائِمًا وَّ إِمَّا ذَاكِرًا وَّ . . . طَيْبُ الْمَجَالِسِ ، كَثِيرَ الْفَوَائِدِ ؛ (۳)

مالك بن أنس (فقيه المدینه) : امام صادق علیه السلام همیشه در یکی از سه حالت بود : یا روزه دار بود یا در حال نماز و یا ذکر می گفت . . . مجلسش نیکو و نفعش فراوان بود .

سخنان برگزیده امام صادق علیه السلام : الْغَيْبَةُ أَنْ تَقُولَ فِي أَخِيكَ مَا سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام : غیبت آن است که درباره برادرت چیزی بگویی که خداوند آن را پنهان کرده است .

الامام صادق علیه السلام : لَا يَتِمُّ الْمَعْرُوفُ إِلَّا بِثَلَاثٍ : تَعْجِيلِهِ وَ تَصْغِيرِهِ وَ تَسْتِيرِهِ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام : کار نیک تمام نمی شود مگر به سه چیز : شتاب در انجام دادن ، کوچک شمردن و پنهان داشتن آن .

۱- من . ك : «ولادت امام صادق علیه السلام» ، (۱۷ ربيع الأول) .

۲- .. الكافي ، ج ۶ ، ص ۵۱۱ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۴۷ ، ص ۱۶ .

۴- .. میزان الحکمه ، ح ۱۵۵۱۰ .

۵- .. خصائص الائمة ، ص ۱۰۰ .

الامام صادق عليه السلام: أَرَوْحِ الرُّوحِ الْيَأْسُ عَنِ النَّاسِ ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: خوش ترین آسایش ، نومیدی از مردم است .

الامام صادق عليه السلام: صَلَّهِ الرَّحِمِ تُهَوَّنُ الْحِسَابَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۲)

امام صادق عليه السلام: صله رحم حساب را در روز قیامت آسان می کند .

الامام صادق عليه السلام: مَنْ يَتَّقَ بِاللَّهِ يَكْفِهِ مَا أَهَمَّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ وَ آخِرَتِهِ ؛ (۳)

امام صادق عليه السلام: هر که به خدا اعتماد کند ، خداوند کارهای دنیا و آخرتش را ، که او را بی قرار کرده اند، کفایت می کند .

الامام صادق عليه السلام: إِعْمَلِ الْيَوْمَ فِي الدُّنْيَا بِمَا تَرْجُو بِهِ الْفَوْزَ فِي الْآخِرَةِ ؛ (۴)

امام صادق عليه السلام: امروز در دنیا کاری کن که به وسیله آن امید رستگاری در آخرت داری .

الامام صادق عليه السلام: مَنْ عَيَّرَ مُؤْمِنًا بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَرْتَكِبَهُ ؛ (۵)

امام صادق عليه السلام: هر کس مؤمنی را بر انجام دادن گناهی سرزنش کند ، نمی میرد تا آن که خود آن گناه را مرتکب شود .

الامام صادق عليه السلام: ضَمِنْتُ لِمَنْ اقْتَصَدَ أَنْ لَا يَفْتَقِرَ ؛ (۶)

امام صادق عليه السلام: من ضمانت می کنم که هر که میانه روی پیشه کند ، فقیر نشود .

الامام صادق عليه السلام: اِعْرِفُوا مَنَازِلَ النَّاسِ عَلَى قَدْرِ رِوَايَتِهِمْ عَنَّا ؛ (۷)

امام صادق عليه السلام: منزلت مردم را به اندازه نقل حدیث شان از ما بشناسید .

الامام صادق عليه السلام: بُرُّوا آبَائَكُمْ يَبْرُكُكُمْ أَبْنَائُكُمْ ؛ (۸)

امام صادق عليه السلام: به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند .

- ١- .. مشكاه الأنوار ، ص ٣٢٤ .
- ٢- .. بحار الأنوار ، ج ٧٨ ، ص ٢١٠ .
- ٣- .. تحف العقول ، ص ٣٠٤ .
- ٤- .. همان ، ص ٣٠٦ .
- ٥- .. الكافي ، ج ٢ ، ص ٣٥٦ .
- ٦- .. الخصال ، ص ٩ .
- ٧- .. الكافي ، ج ١ ، ص ٥٠ .
- ٨- .. تحف العقول ، ص ٣٥٩ .

۱۱ - ذی القعدة

یازدهم: ولادت امام رضا علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۱ ذی قعد ه ولادت امام رضا علیه السلام (۱) ابراهیم بن عباس: نو کان [أبو الحسن الرضا علیه السلام] کثیر المَعروفِ والصَّدَقَه فی السِّرِّ؛ (۲)

ابراهیم بن عباس: امام رضا علیه السلام در پنهان بسیار نیکی می کرد و صدقه می داد .

معروف الکرخی: دَخَلَ الرُّضَا عَلَيْهِ السَّلَامَ الْحَمَامَ فَقَالَ لَهُ بَعْضُ النَّاسِ: دَلَّكُنِي يَا رَجُلًا! فَجَعَلَ يُدَلُّكُهُ فَعَرَفُوهُ فَجَعَلَ الرَّجُلُ يَعْتَدِرُ مِنْهُ وَهُوَ يُطَيِّبُ قَلْبَهُ وَ يُدَلُّكُهُ؛ (۳)

معروف الکرخی: امام رضا علیه السلام وارد حمام شد . مردی به ایشان گفت: «ای مرد! پشتم را کیسه بکش .» امام شروع به این کار کرد. کسانی آن حضرت را شناختند . (آن گاه مرد وی را شناخت) و عذر خواهی کرد؛ این در حالی بود که امام او را دلداری می داد و پشتش را کیسه می کشید .

سخنان برگزیده امام رضا علیه السلام: مَنْ طَلَبَ الْأَمْرَ مِنْ وَجْهِهِ لَمْ يَزَلْ، فَإِنْ زَلَّ لَمْ تَخْذُلْهُ الْحِيلَةُ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: آن که کار را از راهش بجوید نمی لغزد، و اگر بلغزد راه چاره در پیش رو دارد .

الامام رضا علیه السلام: مَنْ سَأَلَ اللَّهَ التَّوْفِيقَ وَ لَمْ يَجْتَهِدْ فَقَدْ اسْتَهْزَأَ بِنَفْسِهِ؛ (۵)

امام رضا علیه السلام: هر کس از خدا توفیق بخواهد و تلاش نکند، خود را مسخره کرده است .

۱- من . كك : «شهادت امام رضا علیه السلام» (آخر صفر) .

۲- .. بحار الأنوار، ج ۴۹، ص ۹۱ .

۳- .. مناقب آل أبي طالب، ج ۳، ص ۴۷۱ .

۴- .. بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۳۴۰ .

۵- .. میزان الحکمه، ح ۲۷۹۰ .

الامام رضا عليه السلام: إِيَّاكَ أَنْ تَتَّبِعَ النَّفْسَ هَوَاهَا فَإِنَّ فِي هَوَاهَا رَدَاهَا؛ (۱)

امام رضا عليه السلام: مبادا از هوای نفس پیروی کنی که در آن نابودی نهفته است.

الامام رضا عليه السلام: أَفْضَلُ الْمَالِ مَا وُقِيَ بِهِ الْعِرْضُ؛ (۲)

امام رضا عليه السلام: بهترین مال آن است که آب رو با آن محفوظ بماند.

الامام رضا عليه السلام: مَنْ لَقِيَ فَقِيرًا مُسْلِمًا فَسَلَّمَ عَلَيْهِ خِلَافَ سَلَامِهِ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ؛ (۳)

امام رضا عليه السلام: هر کس مسلمان فقیری را دیدار کند و برخلاف سلامی که به ثروتمندان می کند، به او سلام کند، روز قیامت در حالی به دیدار خدا می رود که بر او خشگمین است.

الامام رضا عليه السلام: لَمْ يَخُنْكَ الْأَمِينُ وَ لَكِنْ ائْتَمَنْتَ الْخَائِنَ؛ (۴)

امام رضا عليه السلام: امین به تو خیانت نمی کند، اما تو خائن را امین می شماری.

الامام رضا عليه السلام: مَا التَّقَتْ فِتْنَانِ قَطُّ إِلَّا نَصِرَ أَعْظَمُهُمَا عَفْوًا؛ (۵)

امام رضا عليه السلام: از میان دو گروهی که با هم روبه رو می شوند، پیروزی با گروهی است که بخشش بیشتری داشته باشد.

الامام رضا عليه السلام: النَّاسُ ضَرَبَانِ: بِالْبُلْغِ لَا يَكْتَفِي وَ طَالِبُ لَا يَجِدُ؛ (۶)

امام رضا عليه السلام: مردم دو گونه اند: یابنده ای که [به یافته اش] بسنده نمی کند، و جوینده ای که نمی یابد.

۱- .. مشكاه الأنوار، ص ۴۵۵.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۵۲.

۳- .. عيون أخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۵۲.

۴- .. بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۳۵.

۵- .. همان، ج ۷۱، ص ۴۵۲.

۶- .. همان، ج ۷۸، ص ۲۵۳.

۱۲ - ذی الحجّه

یکم : ازدواج امام علی علیه السلام و حضرت فاطمه علیها السلام

۱ ذی حجه ازدواج امام علی علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام (۱) قال الله تعالى: وَ أَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَ الصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَ إِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: بی همسران خود و غلامان و کنیزان درست کار را همسر دهید. اگر تهیدست باشند، خداوند از فضل خود، آنان را توانگر می کند و خداوند گشایش گر و دانا است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: زَوْجُوا أَيَامَاكُمْ ، فَإِنَّ اللَّهَ يُحَسِّنَ لَهُمْ فِي أَخْلَاقِهِمْ وَ يُوسِّعُ لَهُمْ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَ يَزِيدُهُمْ فِي مُرْوَاتِهِمْ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: بی همسران خود را همسر دهید ؛ که خداوند اخلاق آنان را نیکو و روزیشان را فراخ می کند و بر جوانمردی آنها می افزاید .

الامام صادق علیه السلام: مَنْ زَوَّجَ أَعْرَبًا كَانَ مِمَّنْ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: هر کس بی زنی را همسر دهد از جمله کسانی است که خداوند در روز قیامت به او نظر می افکند .

الامام صادق علیه السلام: لَوْلَا أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ لِفَاطِمَةَ مَا كَانَ لَهَا كُفُوٌّ عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: اگر خداوند امیرمؤمنان را برای فاطمه نمی آفرید ، در زمین همتایی برای او نبود .

۱- من . ك : «ازدواج پیامبر صلی الله علیه و آله با حضرت خدیجه علیها السلام» (۱۰ ربیع الاول) .

۲- .. نور ، آیه ۳۲ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۱۰۳ ، ص ۲۲۲ .

۴- .. الکافی ، ج ۵ ، ص ۳۳۱ .

۵- .. همان ، ج ۱ ، ص ۴۶۱ .

هفتم: شهادت امام باقر علیه السلام

سخنان برگزیده

۷ ذی حجه شهادت امام باقر علیه السلام (۱) الامام صادق علیه السلام: قَالَ لِي أَبِي: يَا جَعْفَرُ اُوقِفْ لِي مِنْ مَالِي كَذَا و كَذَا، التَّوَادِبُ تَنْدُبُنِي عَشْرَ سِنِينَ بِمَنِي أَيَّامَ مَنِي؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: پدرم به من فرمود: ای جعفر! فلان مقدار از دارایی ام را برایم وقف کن تا گریه کنندگان در منا و در ایام منا ده سال بر من بگریند.

سخنان برگزیده امام باقر علیه السلام: مَنْ لَمْ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاِعْظَا فَإِنَّ مَوَاعِظَ النَّاسِ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُ شَيْئًا؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: کسی که واعظی درونی نداشته باشد، موعظه های مردم سودی به او نمی رساند.

الامام باقر علیه السلام: مَا شِيعْتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَاطَاعَهُ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: شیعه ما، تنها، کسی است که تقوا پیشه و مطیع خداوند باشد.

الامام باقر علیه السلام: سُدَّ سَبِيلَ الْعُجْبِ بِمَعْرِفَةِ النَّفْسِ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: راه خود پسندی را با خودشناسی ببند.

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ ثَلَاثَةَ: التَّهَجُّدَ بِاللَّيْلِ وَاِفْطَارَ الصَّائِمِ وِلِقَاءَ الْإِخْوَانِ؛ (۶)

امام باقر علیه السلام: سه چیز نشانه رحمت خدا است: عبادت شبانه، افطار دادن به روزه دار، دیدار با برادران.

۱- من. ك: «ولادت امام باقر علیه السلام» (۱ رجب).

۲- .. بحار الأنوار، ج ۴۶، ص ۲۲۰.

۳- .. همان، ج ۷۸، ص ۱۷۳.

۴- .. تحف العقول، ص ۲۹۵.

۵- .. همان، ص ۲۸۶.

۶- .. الأمالی، طوسی، ص ۱۷۲.

الامام باقر عليه السلام: رَبُّ أَصْلِحْ لِي جَمَاعَةَ إِخْوَتِي وَ أُخْوَاتِي وَ مُجِبِّي ، فَإِنَّ صَلَاحَهُمْ صَلَاحِي ؛ (۱)

امام باقر عليه السلام: خدایا! همه برادران و خواهرانم و دوستدارانم را اصلاح فرما ، که صلاح ایشان صلاح من است .

الامام باقر عليه السلام: تَزَيَّنْ لِلَّهِ بِالصَّدَقِ فِي الْأَعْمَالِ ؛ (۲)

امام باقر عليه السلام: با راست کرداری ، خود را برای خداوند بیارای .

الامام باقر عليه السلام: إِنَّ حَدِيثَنَا يُحْيِي الْقُلُوبَ ؛ (۳)

امام باقر عليه السلام: سخن ما دل ها را زنده می کند .

الامام باقر عليه السلام: مَنْ كَانَ ظَاهِرُهُ أَرْجَحَ مِنْ بَاطِنِهِ خَفَّ مِيزَانُهُ ؛ (۴)

امام باقر عليه السلام: هر کس ظاهرش بهتر از باطنش باشد ، ترازویش سبک آید .

الامام باقر عليه السلام: أُطْلَبَ بَقَاءَ الْعِزِّ بِإِمَاتِهِ الطَّمَعِ ؛ (۵)

امام باقر عليه السلام: پایداری عزت را با میراندن طمع بجوی .

الامام باقر عليه السلام: إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدٌ وَصَفَ عَدْلًا ثُمَّ خَالَفَهُ إِلَى غَيْرِهِ ؛ (۶)

امام باقر عليه السلام: حسرت مندترین مردم در روز قیامت ، بنده ای است که سخن از عدالت گوید و با دیگران خلاف آن عمل کند .

الامام باقر عليه السلام: الصَّلَاةُ تَثْبِيتٌ لِلْإِخْلَاصِ تَنْزِيَهُ عَنِ الْكِبْرِ ؛ (۷)

امام باقر عليه السلام: نماز موجب استواری اخلاص و دوری از کبر است .

۱- .. قرب الإسناد ، ص ۱۸ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۱۶۴ .

۳- .. همان ، ج ۲ ، ص ۱۵۵ .

۴- .. مشكاه الأنوار ، ص ۵۵۴ .

۵- .. تحف العقول ، ص ۲۸۶ .

٦- .. بحار الأنوار، ج ٧٨، ص ١٧٩ .

٧- .. الأملی، طوسی، ص ٢٩٦ .

نهم: روز عرفه

۹ ذی حجه روز عرفه رسول الله صلی الله علیه و آله: ما من یومٍ أَكثَرَ أنْ یُعْتَقَ اللهُ فِیهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ یَوْمِ عَرَفَةَ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند در هیچ روزی به اندازه روز عرفه، بندگان را از آتش دوزخ نمی رهااند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ یُبَاهِی مَلَائِکَتَهُ عَشِیَّةَ عَرَفَةَ بِأَهْلِ عَرَفَةَ فِیَقُولُ: أَنْظِرُوا إِلِی عِبَادِی أَتُونِی شُعْثًا غُبْرًا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند در غروب عرفه نزد فرشتگانش به اهل عرفه می بالد و می گوید: «بندها را بنگرید! زولیده و غبار آلود، نزد من آمده اند.»

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَعْظَمُ أَهْلِ عَرَفَاتٍ جُرْمًا مِنْ أَنْصَرَفَ وَهُوَ یَظُنُّ أَنَّهُ لَنْ یُغْفَرَ لَهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: گناه کارترین فرد در عرفات کسی است که از آن جا باز گردد در حالی که گمان می برد آمرزیده نخواهد شد.

الامام علی علیه السلام: مِنَ الدُّنُوبِ ذُنُوبٌ لَا تُغْفَرُ إِلَّا بِعَرَفَاتٍ؛ (۴)

امام علی علیه السلام: برخی از گناهان جز در عرفات بخشوده نمی شوند.

الامام صادق علیه السلام: تَحْتَرِّ لِنَفْسِكَ مِنَ الدُّعَاءِ مَا أَحْبَبْتَ وَاجْتَهَدَ، فَإِنَّهُ (یَوْمَ عَرَفَةَ) یَوْمٌ دُعَاءٍ وَ مَسْأَلَةٍ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: هر چه می خواهی برای خود دعا بخوان و [در دعا کردن] بکوش که آن روز [روز عرفه] روز دعا و درخواست است.

۱-.. صحیح مسلم، ج ۴، ص ۱۰۷.

۲-.. مسند أحمد، ج ۲، ص ۲۲۴.

۳-.. بحار الأنوار، ج ۹۹، ص ۲۴۸.

۴-.. دعائم الاسلام، ج ۱، ص ۲۹۴.

۵-.. التهذیب الأحکام، ج ۵، ص ۱۸۲.

نهم: روز نیایش

۹ ذی حجه روز نیایشقال الله تعالى: فَادْكُرُونِي اذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم؛ مرا سپاس گوید و ناسپاسی نکنید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ حُبَّكَ اَحَبَّ الْاَشْيَاءِ اِلَيَّ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خدایا! دوستی ات را محبوب ترین چیزها نزد من گردان.

الامام علی علیه السلام: اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ الْاَمَانَ الْاَمَانَ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: خدایا! از تو امان می طلبم در آن روزی که نه مال و ثروت به کار می آید و نه فرزندان، مگر کسی که با دلی پاک به سوی خدا بیاید.

فاطمه علیها السلام: اَللّٰهُمَّ اَسْأَلُكَ النَّظَرَ اِلَى وَجْهِكَ وَ الشَّوْقَ اِلَى لِقَائِكَ ؛ (۴)

حضرت فاطمه علیها السلام: خدایا! نگرستن به رویت و شوق دیدارت را از تو درخواست می کنم.

الامام حسین علیه السلام: اِلٰهِيْ اَنَا الْفَقِيْرُ فِيْ غِنَايَ فَكَيْفَ لَا اَكُوْنُ فَقِيْرًا فِيْ فَقْرِيْ ؛ (۵)

امام حسین علیه السلام: خدایا! من در حال بی نیازی نیازمندم؛ پس چگونه در حال فقر نیازمند [تو] نباشم؟

الامام سجّاد علیه السلام: يَا رَاحِمَ رَبِّهِ الْعَلِيْلِ وَيَا عَالِمَ مَا تَحْتِ خَفِيِّ الْاَنْبِيْنَ ، اجْعَلْنِيْ مِنَ السَّالِمِيْنَ فِيْ حَصْنِكَ الَّذِي لَا تَرُوْمُهُ الْاَعْدَاءُ ؛ (۶)

امام سجّاد علیه السلام: ای آن که بر ناله دردمند رحمت می آوری، و ای آن که به آنچه در دل زاری کننده نهفته است دانایی، مرا از کسانی قرار ده که در پناه تو ایمن اند و دشمنان را به آن جان پناه دسترسی نیست.

۱- .. بقره، آیه ۱۵۲.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۹۱، ص ۷۰.

۳- .. همان، ج ۹۴، ص ۱۰۹.

۴- .. همان، ص ۲۲۵.

٥- .. همان ، ج ٩٨ ، ص ٢٢٥ .

٦- .. بحار الأنوار ، ج ٩٤ ، ص ١٢١ .

الامام صادق علیه السلام: أَوْحَى اللَّهُ إِلَى دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: بِي فَافْرَحَ وَبِذِكْرِي فَتَلَدَّدَ وَبِمُنَاجَاتِي فَتَنَعَّمَ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: خداوند به داوود علیه السلام وحی فرمود: «به من شاد باش و با یاد من سرخوشی کن و از نعمت مناجات با من برخوردار شو.»

الامام هادی علیه السلام: يَا مَنْ دَعَاهُ الْمُضْطَرُّونَ فَأَجَابَهُمْ وَ لَحِيأً إِلَيْهِ الْخَائِفُونَ فَمَا مَنَّهُمْ وَعَيْدَهُ الطَّائِعُونَ فَشَكَرَهُمْ وَ حَمْدَهُ الشَّاكِرُونَ فَأَثَابَهُمْ؛ (۲)

امام هادی علیه السلام: ای آن که درماندگان او را می خوانند و اجابتشان می کند، بیم ناکان به او پناه می برند و امانشان می دهد، مطیعان او را عبادت می کنند و سپاسشان می گوید و شاکران او را سپاس می گویند و پاداششان می دهد.

الامام مهدی علیه السلام: يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيحَ يَا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَ لَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ يَا عَظِيمَ الْمَنِّ يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ؛ (۳)

امام مهدی علیه السلام: ای آن که [کار] زیبا را آشکار می کند و [کار] زشت را می پوشاند! ای آن که بر بدکاری مؤاخذه نمی کند و پرده نمی درد! ای آن که منتش بزرگ و چشم پوشی اش کریمانه و گذشتش نیکو است!

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۲۰۰۳۵ .

۲- .. بحار الأنوار ، ج ۸۵ ، ص ۲۲۷ .

۳- .. همان ، ج ۵۱ ، ص ۳۰۴ .

نهم تا سیزدهم : حج

۱۳۹ ذی حججهجقال الله تعالى: وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: برای رضایت خدا، حج خانه خدا بر عهده مردم است؛ برای کسی که بتواند راهی بدان یابد. و هر که کفر ورزد، همانا خداوند از جهانیان بی نیاز است.

الامام علی علیه السلام: الحاجُّ والمُعْتَمِرُ وفَدَّ اللهُ وحقَّ عَلَى اللهِ أَنْ يُكْرِمَ وفَدَّهُ وَيَحْبُوهُ بِالْمَغْفِرَةِ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: حج گزار و عمره گزار میهمان خدایند، و بر خداست که مهمانش را گرامی بدارد و او را با مغفرت خویش در میان گیرد.

الامام علی علیه السلام: وَحِجُّ الْبَيْتِ وَالْعُمْرَةُ فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَيُكَفِّرَانِ الذَّنْبَ وَيُوجِبَانِ الْجَنَّةَ؛ (۳)

امام علی علیه السلام: حج و عمره فقر را از بین می برد، گناهان را پاک و بهشت را واجب می کند.

الامام سجّاد علیه السلام: حقُّ الحِجِّ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّهُ وفَادَةٌ إِلَى رَبِّكَ وَفِرَارٌ إِلَيْهِ مِنْ ذُنُوبِكَ وَبِهِ قَبُولُ تَوْبَتِكَ وَقَضَاءُ الْفَرْضِ الَّذِي أَوْجَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ؛ (۴)

امام سجّاد علیه السلام: حج [بر تو] آن است که بدانی حج، به میهمانی پروردگارت رفتن است. و از گناهان به سوی او گریختن، و سبب قبولی توبه، و گزاردن فریضه ای که خداوند آن را بر تو واجب کرده است.

۱- .. آل عمران ، آیه ۹۷ .

۲- .. تحف العقول ، ص ۱۲۳ .

۳- .. همان ، ص ۱۴۹ .

۴- .. الخصال ، ص ۵۶۶ .

الامام سجّاد علیه السلام: حُجُّوا وَاعْتَمِرُوا تَصِحَّ أَبْدَانُكُمْ وَتَتَّسِعَ أَرْزَاقُكُمْ؛ (۱)

امام سجّاد علیه السلام: حجّ و عمره به جای آرید تا بدنتان سالم و روزیتان فراخ شود .

الامام باقر علیه السلام: تَمَامُ الْحَجِّ لِقَاءُ الْإِمَامِ؛ (۲)

امام باقر علیه السلام: کمال حجّ به دیدار با امام است .

الامام باقر علیه السلام: الْحَجُّ تَسْكِينُ الْقُلُوبِ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: حجّ آرام بخش دل ها است .

الامام صادق علیه السلام: مَنْ حَجَّ حَجَّهَ الْإِسْلَامِ ، فَقَدْ حَلَّ عُقْدَةَ مِنَ النَّارِ مِنْ عُنُقِهِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: هر کس حجّ واجبش را به جای آورد ، گره ای از آتش ، از گردن خویش گشوده است .

الامام صادق علیه السلام: إِذَا أَرَدْتَ الْحَجَّ فَجَرِّدْ قَلْبَكَ لِلَّهِ مِنْ كُلِّ شَاغِلٍ وَحِجَابٍ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: هرگاه قصد حجّ کردی ، دلت را برای خدا از هر بازدارنده و حجابی بپیرای .

۱- .. الکافی ، ج ۴ ، ص ۲۵۲ .

۲- .. عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج ۲ ، ص ۲۶۲ .

۳- .. الأمالی ، طوسی ، ص ۲۹۶ .

۴- .. کتاب من لا یحضره الفقیه ، ج ۲ ، ص ۲۱۶ .

۵- .. مصباح الشریعه ، ص ۱۴۲ .

دهم: عید قربان

۱۰ ذی حجّه عید قربان رسول الله صلی الله علیه و آله: يُغْفَرُ لِصَاحِبِ الْأُضْحِيَّةِ عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرِهِ تَقَطُّرُ مِنْ دَمِهَا؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: با ریختن اولین قطره خون قربانی [به زمین]، صاحب قربانی آمرزیده می شود.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّمَا جَعَلَ اللَّهُ الْأُضْحَى لِشَبِيعِ مَسَاكِينِكُمْ مِنَ اللَّحْمِ فَأَطْعِمُوهُمْ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند عید قربان را برنهاد تا مستمندان از گوشت سیر شوند؛ پس از گوشت قربانی به ایشان بخورانید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَنْ صَدَقَتْ نَيْتُهُ، كَانَتْ أَوَّلُ قَطْرِهِ لَهُ كَفَّارَةً لِكُلِّ ذَنْبٍ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس نیتش صادق باشد، اولین قطره از خون قربانی اش، کفاره همه گناهان او است.

الامام باقر علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ هِرَاقَةَ الدِّمَاءِ وَ إِطْعَامَ الطَّعَامِ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: خداوند قربانی کردن و اطعام کردن را دوست دارد.

الامام سجّاد علیه السلام: إِذَا ذَبَحَ الْحَاجُّ كَانَ فِدَاءَهُ مِنَ النَّارِ؛ (۵)

امام سجّاد علیه السلام: قربانی کردن حاجی، فدیة او در برابر آتش خواهد بود.

۱-.. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۲۱۴.

۲-.. ثواب الأعمال، ص ۵۹.

۳-.. دعائم الاسلام، ج ۱، ص ۱۴۸.

۴-.. المحاسن، ج ۲، ص ۱۴۳.

۵-.. بحار الأنوار، ج ۹۹، ص ۲۸۸.

پانزدهم: ولادت امام هادی علیه السلام

سخنان برگزیده

۱۵ ذی حجه ولادت امام هادی علیه السلام (۱) عبد الله بن المبارك: وَ كَانَ [الإمامُ الهادي عليه السلام] أَطْيَبَ النَّاسِ بَهْجَةً وَ أَصْدَقَهُمْ لَهْجَةً ؛ (۲)

عبد الله بن المبارك: امام هادی خوش روترین و راست گوترین مردم بود .

نادر الخادم: كَانَ أَبُو الْحَسَنِ [العسكريُّ عليه السلام] إِذَا أَكَلَ أَحَدُنَا لَا يَسْتَحْدِثُهُ حَتَّى يَفْرُغَ مِنْ طَعَامِهِ ؛ (۳)

نادر الخادم: زمانی که یکی از ما غذا می خورد ، امام هادی علیه السلام کسی از ما را به سخن وانی داشت تا از غذا خوردن فراغت یابد .

سخنان برگزیده امام هادی علیه السلام: مَنْ جَمَعَ لَكَ وُدَّهُ وَ رَأْيَهُ فَاجْمَعْ لَهُ طَاعَتَكَ ؛ (۴)

امام هادی علیه السلام: هر کس نهایت دوستی و رأی [نیکش] را به تو عرضه کرد ، تو نیز نهایت فرمانبری ات را به او ابراز کن .

الامام هادی علیه السلام: أذْكَرُ حَسْرَاتِ التَّفْرِيطِ بِأَخْذِ تَقْدِيمِ الْحَزْمِ ؛ (۵)

امام هادی علیه السلام: حسرت کوتاهی کردن را با پیشه کردن دور اندیشی ، یاد کن .

الامام هادی علیه السلام: مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ لَمْ يُبَالِ سَخَطَ الْمَخْلُوقِينَ ؛ (۶)

امام هادی علیه السلام: کسی که از خدا اطاعت می کند ، از خشم مردم باکی ندارد .

۱- من . ك : «شهادت امام هادی علیه السلام» (۳ رجب) .

۲- .. مناقب آل أبي طالب ، ج ۳ ، ص ۳۳۸ .

۳- وسائل الشیعه ، ج ۲۴ ، ص ۲۶۷ .

۴- .. تحف العقول ، ص ۴۸۳ .

۵- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۷۰ .

۶- .. همان ، ج ۷۱ ، ص ۱۸۲ .

الامام هادی علیه السلام: الْغِنَى قَلَّةٌ تَمْتَنِيكَ وَ الرِّضَا بِمَا يَكْفِيكَ ؛ (۱)

امام هادی علیه السلام: توانگری ، کمی آرزو و رضایت به چیزی است که تو را بسنده است .

الامام هادی علیه السلام: مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَأْمَنُ شَرَّهُ ؛ (۲)

امام هادی علیه السلام: از شر کسی که خودش را سبک شمارد ایمن مباش .

الامام هادی علیه السلام: لَا تَطْلُبِ الصِّفَا مِمَّنْ كَدَرْتَ عَلَيْهِ وَ لَا الْوَفَاءَ لِمَنْ عَدَرْتَ بِهِ ؛ (۳)

امام هادی علیه السلام: از کسی که رابطه ات را با او گسسته ای صمیمیت مخواه و از کسی که به او وفا نکرده ای ، وفا طلب مکن .

الامام هادی علیه السلام: إِذَا حَلَّتْ مِنْ أُخِيكَ فِي مَحَلِّ الثَّقَةِ فَاعْدِلْ عَنِ الْمَلَقِ إِلَى حُسْنِ النَّيِّهِ ؛ (۴)

امام هادی علیه السلام: هرگاه به برادرت اعتماد کردی ، به جای مدح و ثنا [در ظاهر] نیتت را [در باطن] نیکو کن .

الامام هادی علیه السلام: الْعُجْبُ صَارِفٌ عَنِ طَلَبِ الْعِلْمِ ، دَاعٍ إِلَى الْعَمَطِ وَالْجَهْلِ ؛ (۵)

امام هادی علیه السلام: خودپسندی، آدمی را از دانش جویی باز می دارد و به ناسپاسی و انکار حق می خواند.

الامام هادی علیه السلام: الْهَزْءُ فَكَاهَةٌ السُّفَهَاءِ وَ صِنَاعَةُ الْجُهَالِ ؛ (۶)

امام هادی علیه السلام: ریشخند کردن ، شوخی کم خردان و کردار نادانان است . .

الامام هادی علیه السلام: السَّهَرُ الَّذِي لِلْمَنَامِ وَ الْجُوعُ يَزِيدُ فِي طَيْبِ الطَّعَامِ ؛ (۷)

امام هادی علیه السلام: شب بیداری ، خواب را لذت بخش تر و گرسنگی ، خوراک را گواراتر می کند .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۵ ، ص ۱۰۹ .

۲- .. تحف العقول ، ص ۴۸۳ .

۳- .. بحار الأنوار، ج ۷۸ ، ص ۳۷ .

۴- .. همان ، ص ۳۶۹ .

۵- .. همان، ج ۷۲ ، ص ۱۹۹ .

٦- .. همان ، ج ٧٥ ، ص ١٤٧ .

٧- .أعلام الدين ، ص ٣١١ .

هجدهم: عید سعید غدیر خم

۱۸ ذی حجه عید سعید غدیر خم رسول الله صلی الله علیه و آله: یا علی! لولا أنت و شیعتک ما قام لله دین؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ای علی! اگر تو و شیعیانت نبودید، دینی برای خدا پا برجا نمی ماند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: یا علی! أنت العلم لهذه الأمة من أحبک فاز و من أبغضک هلك؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ای علی! تو نشان هدایت این امتی؛ هر که تو را دوست بدارد، رستگار شود و هر که تو را دشمن بدارد، به هلاک افتد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: ولایه علی بن ابی طالب ولایه الله و حبه عبادة الله و اتباعه فريضة من الله؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: ولایت علی بن ابی طالب علیه السلام ولایت خدا، و محبت او عبادت خدا و پیروی از او فریضه ای از جانب خدا است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: من كنت مولا فاعلی مولا؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر که من مولای اویم پس علی مولای او است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: یوم غدیر خم أفضل اعیاد امتی؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: روز غدیر خم برترین عید امت من است.

فاطمه علیها السلام: ما جعل الله بعد غدیر خم من حجه ولا عذر؛ (۶)

حضرت فاطمه علیها السلام: خداوند پس از غدیر خم برای کسی حجت و عذری باقی نگذاشت.

۱- .. بحار الأنوار، ج ۳۹، ص ۳۰۷.

۲- .. بشاره المصطفی، ص ۱۸۰.

۳- .. همان، ص ۱۶.

۴- .. الغدیر، ج ۱، ص ۱۹۶.

۵- .. بحار الأنوار، ج ۹۷، ص ۱۱۰.

بیست و پنجم: روز خانواده

۱. نقش مرد در خانواده

۲۵ ذی حجه روز خانواده ۱. نقش مرد در خانواده قال الله تعالى: وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و با آنها به شایستگی رفتار کنید.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَحْسَنُ النَّاسِ إِيْمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَ أَلَطْفُهُمْ بِأَهْلِهِ ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: باایمان ترین مردم، خوش اخلاق ترین آنها و مهرورزترین شان با خانواده خود است.

رسول الله صلی الله علیه و آله: رَحِمَ اللَّهُ وَالِدَا أَعَانَ وَ لَدَةَ عَلِيٍّ بَرَّهُ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند رحمت کند پدری را که فرزندش را بر نیکی کردن بر خود کمک کند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: جُلُوسُ الْمَرْءِ عِنْدَ عِيَالِهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ اعْتِكَافِي فِي مَسْجِدِي هَذَا ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نشستن مرد پیش زن و فرزندش نزد خداوند محبوب تر است از اعتکاف در این مسجد من.

رسول الله صلی الله علیه و آله: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ حَتَّى فِي الْقَبْلِ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: خداوند دوست دارد که میان فرزندان عادلانه رفتار کنید. حتی در بوسیدن آنها.

۱- نساء، آیه ۱۹.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۷۱، ص ۳۸۷.

۳- .. میزان الحکمه، ح ۲۲۷۴۴.

۴- .. تنبيه الخواطر، ج ۲، ص ۱۲۲.

۵- .. میزان الحکمه، ح ۲۲۶۶۵.

الامام سجّاد علیه السلام: إِنَّ أَرْضَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَسْبَغُكُمْ عَلَى عِيَالِهِ؛ (۱)

امام سجّاد علیه السلام: خداوند از آن کس خوشنودتر است که خانواده خود را بیشتر در رفاه و نعمت قرار دهد .

الامام سجّاد علیه السلام: وَ أَمَّا حَقُّ الزَّوْجَةِ فَإِنَّ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ جَعَلَهَا لَكَ سَكَنًا وَأُنْسًا ، فَتَعْلَمَ أَنَّ ذَلِكَ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ عَلَيْكَ فَتَكْرِمَهَا وَ تَرْفُقَ بِهَا؛ (۲)

امام سجّاد علیه السلام: حقّ زن این است که بدانی خداوند او را مایه آرامش و انس تو قرار داده است و بدانی این نعمتی است که خداوند به تو داده ؛ پس باید او را گرمی داری و با وی نرمی کنی .

الامام سجّاد علیه السلام: لَأَنَّ أَدْخَلَ الشُّوقَ وَ مَعَى دِرْهَمٍ أَبْتَاعَ بِهِ لَحْمًا لِعِيَالِي وَ قَدْ قَرُمُوا إِلَيْهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُعْتِقَ نَسَمَهُ؛ (۳)

امام سجّاد علیه السلام: چنان چه وارد بازار شوم و درهمی داشته باشم و با آن برای خانواده ام گوشتی بخرم که بدان رغبت کرده اند ، برای من محبوب تر است از این که بنده ای را آزاد کنم .

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ الْمَرْءَ يَحْتَاجُ فِي مَنْزِلِهِ وَ عِيَالِهِ إِلَى ثَلَاثِ خِلَالَ يَتَكَلَّفُهَا وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ فِي طَبَعِهِ ذَلِكَ : مُعَاشَرَهُ جَمِيلَةً وَسَعَةً بِتَقْدِيرٍ وَ غَيْرَهُ بِتَحْضُنٍ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: مرد برای اداره منزل و خانواده خود به سه خصلت نیاز دارد که اگر در طبیعت او نباشد ، باید خود را با تکلف به آنها وادارد : خوش رفتاری ، گشاده دستی سنجیده و غیرت برای حفاظت از آنها .

الامام صادق علیه السلام: لِأَعْنِي بِالزَّوْجِ عَنْ ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ فِيمَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ زَوْجَتِهِ وَ هِيَ : الْمُوَافَقَةُ لِيَجْتَلِبَ بِهَا مُوَافَقَتَهَا وَ مَحَبَّتَهَا وَ هَوَاهَا وَ حُسْنَ خُلُقِهِ مَعَهَا وَ اسْتِعْمَالُهُ اسْتِمَالَهُ قَلْبِهَا بِالْهَيْئَةِ الْحَسَنَةِ فِي عَيْنِهَا وَ تَوْسِعَتِهِ عَلَيْهَا؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: شوهر در رابطه خود با همسرش از سه چیز بی نیاز نیست : سازگاری با او تا به این وسیله سازگاری و محبت و عشق او را به خود جلب کند ، و خوش خویی با او و دلبری از او با آراستن خود برای وی و فراهم آوردن امکانات رفاهی او .

۱- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۱۳۶ .

۲- .. همان ، ج ۷۴ ، ص ۵ .

۳- .. وسائل الشیعه ، ج ۲۱ ، ص ۵۴۳ .

۴- .. تحف العقول ، ص ۳۲۲ .

۲. نقش زن در خانواده

الامام صادق علیه السلام: مَنْ حَسَنَ بَرُّهُ بِأَهْلِ بَيْتِهِ مَدَّ لَهُ فِي عُمَرِهِ؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: هر کس به خانواده اش نیکی کند، عمرش زیاد شود.

۲. نقش زن در خانواده رسول الله صلی الله علیه و آله: لَوْ أَمَرْتُ أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لَأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: اگر قرار بود دستور دهم کسی در برابر کسی سجده کند، به زن دستور می دادم تا شوهرش را سجده کند.

رسول الله صلی الله علیه و آله: مَا مِنْ امْرَأَةٍ رَفَعَتْ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا شَيْئًا مِنْ مَوْضِعٍ إِلَى مَوْضِعٍ تُرِيدُ بِهِ صَيْحًا إِلَّا نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهَا وَ مَنْ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهَا لَمْ يُعَذِّبْهُ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر زنی که در خانه شوهر خود به قصد سامان دادن کارهای خانه چیزی را جابه جا کند خداوند به او نظر می کند و هر که خداوند به او نظر کند عذابش نمی دهد.

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَيُّمَا امْرَأَةٍ حَمَلَتْهُ عَلَى مَا لَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ وَمَا لَا يُطِيقُ لَمْ تَقْبَلْ مِنْهَا حَسَنَةً؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: زنی که شوهر خود را بر انجام دادن کارهایی وادار کند که او توانایی انجام دادن آنها را ندارد، هیچ یک از کارهای نیک او پذیرفته نخواهد شد.

۱-.. الکافی، ج ۲، ص ۱۰۵.

۲-.. بحار الأنوار، ج ۱۰۳، ص ۲۴۶.

۳-.. همان، ص ۲۵۳.

۴-.. مکارم الأخلاق، ص ۲۱۵.

الامام باقر علیه السلام: لَا شَفِيعَ لِلْمَرْأَةِ أَنْجَحَ عِنْدَ رَبِّهَا مِنْ رِضَا زَوْجِهَا؛ (۱)

امام باقر علیه السلام: برای زن نزد پروردگارش هیچ شفاعت کننده ای کارسازتر از خشنودی شوهرش نیست .

الامام صادق علیه السلام: سَعِيدَةٌ سَعِيدَةٌ امْرَأَةٌ تُكْرِمُ زَوْجَهَا وَ لَا تُؤْذِيهِ وَ تُطِيعُهُ فِي جَمِيعِ أحوَالِهِ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام: خوشبخت است خوشبخت ، آن زنی که شوهر خود را گرامی می دارد و آزارش نمی هد و در همه حال از وی فرمان می برد .

الامام صادق علیه السلام: لَا غِنَى بِالزَّوْجِ فِي مَا بَيْنَهَا وَ بَيْنَ زَوْجِهَا الْمُرَافِقِ لَهَا عَنْ ثَلَاثِ خِصَالٍ وَ هُنَّ : صِيَانَةُ نَفْسِهَا عَنْ كُلِّ دَنَسٍ حَتَّى يَطْمَئِنَّ قَلْبُهُ إِلَى الثَّقَةِ بِهَا فِي حَالِ الْمَحْبُوبِ وَالْمَكْرُوهِ وَ حَيَاتُهَا لِتَكُونَ ذَلِكَ عَاطِفًا عَلَيْهَا عِنْدَ زَلَّةٍ تَكُونُ مِنْهَا وَ إِظْهَارُ الْعِشْقِ لَهُ بِالْخَلَابَةِ وَ الْهَيْئَةِ الْحَسَنَةِ لَهَا فِي عَيْنِهِ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: زن با شوهر سازگار خود ناگزیر از رعایت سه نکته است : حفظ کردن خود از هر گناه و آلودگی تا شوهرش در هر حال ، خوشایند یا ناخوشایند ، در دل به او اطمینان داشته باشد ؛ مراقبت از او و زندگی اش تا شوهرش در صورتی که لغزشی از او سرزند با او مهربانی کند ، و اظهار عشق به او با عشوه و دلبری و ظاهر مناسب و خوشایند در نظر او .

۱- .. میزان الحکمه ، ح ۷۸۶۴ .

۲- .. کنزالفوائد ، ج ۱ ، ص ۱۵۰ .

۳- .. بحار الأنوار ، ج ۷۸ ، ص ۲۳۷ .

۳. نقش فرزندان در خانواده

۳. نقش فرزندان در خانواده قال الله تعالى: وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَوْفَ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا، وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا (۱)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: و پروردگار تو مقرر کرد که جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید. اگر یکی از آن دو، یا هر دو، در کنار تو به سالمند رسیدند، به آنها [حتی] اَفِّ مگو و به آنان پرخاش مکن و با آنها به شایستگی سخن گوی و از سرِ مهربانی، بال فروتنی بر آنان بگستر و بگو: پروردگارا! آن دو را رحمت کن، چنان که مرا در خردی پروردند.

الامام علی علیه السلام: بَرُّ الْوَالِدَيْنِ أَكْبَرُ فَرِيضَةٍ؛ (۲)

امام علی علیه السلام: نیکی به پدر و مادر، بزرگ ترین فریضه است.

الامام رضا علیه السلام: إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ... أَمَرَ بِالشُّكْرِ لَهُ وَ لِلْوَالِدَيْنِ فَمَنْ لَمْ يَشْكُرْ وَالِدَيْهِ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ؛ (۳)

امام رضا علیه السلام: خداوند به سپاسگزاری از خود و پدر و مادر فرمان داده است؛ پس هر که از پدر و مادرش سپاسگزاری نکند، خداوند را سپاس نگفته است.

الامام رضا علیه السلام: بَرُّ الْوَالِدَيْنِ وَاجِبٌ وَإِنْ كَانَا مُشْرِكِينَ وَلَا طَاعَةَ لَهُمَا فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: نیکی کردن به پدر و مادر واجب است، اگر چه مشرک باشند و نباید در معصیت خالق از آنان اطاعت کرد.

۱- اسراء، آیه ۲۳ ۲۴.

۲- غررالحکم و دررالحکم، ح ۴۴۲۳.

۳- الخصال، ص ۱۵۶.

۴- بحار الأنوار، ج ۷۴، ص ۷۲.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ طُوبَى لَهُ زَادَ اللَّهُ فِي عُمَرِهِ ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله :خوشا به حال کسی که به پدر و مادرش نیکی کند ، خداوند عمرش را زیاد می کند .

الامام صادق علیه السلام :يَجِبُ لِلْوَالِدَيْنِ عَلَى الْوَلَدِ ثَلَاثَةٌ أَشْيَاءٌ ؛ شُكْرُهُمَا عَلَى كُلِّ حَالٍ وَ طَاعَتُهُمَا فِيمَا يَأْمُرَانِهِ وَ يَنْهَيَانِهِ عَنْهُ فِي غَيْرِ مَعْصِيَةِ اللَّهِ وَ نَصِيحَتُهُمَا فِي السِّرِّ وَ الْعَلَانِيَةِ ؛ (۲)

امام صادق علیه السلام :پدر و مادر را بر فرزند سه حقّ است : در همه حال شکرگزار آنها باشد ؛ در هر چه او را امر و نهی می کنند ، به جز معصیت خدا ، اطاعتشان کند و در نهان و آشکار خیرخواه آنان باشد.

۱- .. کنز العمال ، ح ۴۵۴۸۳ .

۲- .. تحف العقول ، ص ۳۲۲ .

۱. فضیلت روز جمعه

جمعه روز جمعه ۱ فضیلت روز جمعه رسول الله صلی الله علیه و آله: یَوْمَ الْجُمُعَةِ سَيِّدُ الْأَيَّامِ وَأَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ يَوْمِ الْأَضْحَى وَ يَوْمِ الْفِطْرِ؛ (۱)

پیامبر صلی الله علیه و آله: روز جمعه مهتر روزها است و نزد خداوند از روز عید قربان و عید فطر ارجمندتر است .

رسول الله صلی الله علیه و آله: أَطْرَفُوا أَهْلِيكُمْ كُلَّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ بِشَيْءٍ مِنَ الْفَاكِهَةِ وَاللَّحْمِ حَتَّى يَفْرَحُوا بِالْجُمُعَةِ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر جمعه مقداری میوه و گوشت به خانواده خود تحفه دهید تا از (آمدن) جمعه شاد شوند .

الامام باقر علیه السلام: الْخَيْرُ وَالشَّرُّ يُضَاعَفُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛ (۳)

امام باقر علیه السلام: خوبی و بدی در روز جمعه دو چندان می شود .

الامام صادق علیه السلام: يَخْرُجُ قَائِمُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ؛ (۴)

امام صادق علیه السلام: قائم ما ، خاندان پیامبر ، روز جمعه قیام می کند .

الامام صادق علیه السلام: إِنَّ لِلَّهِ كَرَامَةً فِي عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ فِي كُلِّ يَوْمٍ جُمُعَةٍ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: در هر روز جمعه خدا را بر بندگان مؤمنش کرامتی است .

۱- .. بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۲۶۷ .

۲- .. کتاب من لا يحضره الفقيه، ج ۱، ص ۴۲۳ .

۳- .. ثواب الأعمال، ص ۱۷۲ .

۴- .. بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۲۷۹ .

۵- .. همان، ج ۸۹، ص ۲۲۶ .

۲. نماز جمعه

الامام صادق عليه السلام: أَفُّ لِلرَّجُلِ الْمُسْلِمِ لَا يَفْرُغُ نَفْسَهُ فِي الْأُسْبُوعِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لِأَمْرِ دِينِهِ ؛ (۱)

امام صادق عليه السلام: أَفُّ بَرِ مُسْلِمَانِي كَهْ دَر رُوزِ جُمُعَه هَر هَفْتَه بَرَاي رَسِيدِ كِي بَه كَارِ دِينِ خُود ، دَسْتِ از كَارِ نَمِي كَشْد .

۲ نماز جمع‌ه‌قال الله تعالى: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: ای مؤمنان! چون برای نماز روز جمعه ندا داده شد، به سوی ذکر خدا بشتابید و داد و ستد را واگذارید که این، اگر بدانید، برایتان بهتر است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ أَتَى الْجُمُعَةَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا ، اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس از سیر ایمان و برای رسیدن به ثواب الهی به نماز جمعه برود، اعمال خود را از سرگیرد [یعنی تمام گناهانش آمرزیده شده است].

رسول الله صلى الله عليه و آله: الْجُمُعَةُ حَجٌّ الْمَسَاكِينِ ؛ (۴)

پیامبر صلی الله علیه و آله: نماز جمعه حج مستمندان است.

رسول الله صلى الله عليه و آله: مَنْ تَرَكَ ثَلَاثَ جُمُعٍ تَهَاوُنًا بِهَا طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قَلْبِهِ ؛ (۵)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر کس سه نماز جمعه را، از روی اهمیّت ندادن به آن ترک کند، خداوند بر دل او مهر می زند.

رسول الله صلى الله عليه و آله: لِرَجُلٍ شَكَاهُ حِرْمَانَهُ الْحَجِّ : عَلَيْكَ بِالْجُمُعَةِ فَإِنَّهَا حَجٌّ الْمَسَاكِينِ ؛ (۶)

پیامبر صلی الله علیه و آله: پیامبر به مردی که از محرومیت خود از حج شکایت کرد، فرمود: بر تو باد به نماز جمعه که حج مستمندان است.

۱- الخصال، ص ۳۹۳.

۲- .. جمعه، آیه ۹.

۳- .. کتاب من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۴۲۷.

٤- .. الدعوات ، ص ٣٧ .

٥- .. وسائل الشيعة ، ج ٧ ، ص ٣٠١ .

٦- .. ميزان الحكمة ، ح ١٠٧٨٢ .

۳. غسل جمعه

۴. صدقه در روز جمعه

الامام علی علیه السلام: مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ ثَلَاثًا مُتَّابِعَةً لِغَيْرِ عِلَّةٍ كُتِبَ مُنَافِقًا؛ (۱)

امام علی علیه السلام: هر کس سه جمعه پی در پی و بدون علت نماز جمعه را ترک کند، در زمره منافقان است.

۳ غسل جمعه رسول الله صلی الله علیه و آله: فَاغْتَسِلْ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ وَلَوْ أَنَّكَ تَشْتَرِي الْمَاءَ بِقَوْتِ يَوْمِكَ وَتَطْوِيهِ فَإِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ التَّطَوُّعِ أَعْظَمَ مِنْهُ؛ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله: هر جمعه غسل کن، حتی اگر لازم شود برای تهیه آب آن، خوراک روزانه ات را بفروشی و گرسنه بمانی؛ زیرا هیچ امر مستحبی بالاتر از غسل جمعه نیست.

الامام صادق علیه السلام: غُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ طَهْرٌ وَ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا مِنَ الذُّنُوبِ مِنَ الْجُمُعَةِ إِلَى الْجُمُعَةِ؛ (۳)

امام صادق علیه السلام: غسل جمعه سبب پاکی، و کفاره گناهان از جمعه تا جمعه است.

الامام رضا علیه السلام: غُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ سُنَّةٌ؛ (۴)

امام رضا علیه السلام: غسل روز جمعه سنت است.

۴ صدقه در روز جمعه امام باقر علیه السلام: الصَّدَقَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ تُضَاعَفُ لِفَضْلِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ عَلَى غَيْرِهِ مِنَ الْأَيَّامِ؛ (۵)

امام باقر علیه السلام: صدقه دادن در روز جمعه، به دلیل فضیلت جمعه بر روزهای دیگر، دو برابر می شود.

۱- .. مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۹.

۲- .. بحار الأنوار، ج ۸۱، ص ۱۲۹.

۳- .. وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۳۱۵.

۴- .. همان، ص ۳۰۵.

۵- .. ثواب الأعمال، ص ۲۲۰.

۵. صلوات در روز جمعه

الامام صادق علیه السلام: الصَّدَقَةُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ تُضَاعَفُ أضعافاً؛ (۱)

امام صادق علیه السلام: صدقه روز جمعه چند برابر می شود .

۵ - صلوات در روز جمع‌قال الله تعالى: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (۲)

خداوند متعال در قرآن می فرماید: خدا و فرشتگان او بر پیامبر درود می فرستند؛ ای مؤمنان! بر او درود بفرستید و به فرمانش به خوبی گردن نهید .

رسول الله صلی الله علیه و آله: الصَّلَاةُ عَلَيَّ نُورٌ عَلَى الصَّرَاطِ؛ (۳)

پیامبر صلی الله علیه و آله: درود فرستادن بر من، مانند نوری است بر روی [تیرگی های] صراط .

الامام باقر علیه السلام: ما مِنْ شَيْءٍ يُعْبَدُ اللَّهُ بِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ؛ (۴)

امام باقر علیه السلام: هیچ عبادتی در روز جمعه نزد من دوست داشتنی تر از صلوات بر پیامبر و آل او نیست .

الامام صادق علیه السلام: ما مِنْ عَمَلٍ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ؛ (۵)

امام صادق علیه السلام: در روز جمعه عملی برتر از صلوات بر محمد و خاندان او علیهم السلام نیست .

۱- .. ثواب الأعمال ، ص ۱۷۲ .

۲- .. احزاب ، آیه ۵۶ .

۳- .. میزان الحکمه ، ح ۱۰۷۹۳ .

۴- .. وسائل الشیعه ، ج ۷ ، ص ۳۸۸ .

۵- .. الخصال ، ص ۳۹۴ .

ص: ٢٧١

..

ص: ٢٧٩

..

ص: ٢٩٠

..

ص: ٢٩٣

..

کتابنامه

- کتابنامه ١. قرآن کریم . ٢. إثبات الهداه . شیخ حرّ عاملی محمّد بن حسن (م ١١٠٤ هـ) ، قم: مطبعه علمیه، [بی تا] . ٣ .
الاحتجاج علی أهل اللجاج . ابو منصور احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی (م ٦٢٠ هـ) ، تحقیق: ابراهیم بهادری و محمّد
هادی به ، تهران: انتشارات اسوه، چاپ اوّل، ١٤١٣ هـ . ٤ . إحقاق الحقّ وإزهاق الباطل . شهید قاضی نور الله بن سید شریف
شوشتری (م ١٠١٩ هـ) ، با تعلیقات آیه الله العظمی سید شهاب الدین مرعشی نجفی ، قم: کتابخانه آیه الله العظمی مرعشی
نجفی ، چاپ اوّل ، ١٤١١ هـ . ٥ . الاختصاص . منسوب به ابو عبد الله محمّد بن محمّد بن نعمان عکبری بغدادی ، معروف به
شیخ مفید (م ٤١٣ هـ) ، تحقیق: علی اکبر غفّاری ، قم: دفتر انتشارات اسلامی ، چاپ اوّل ، ١٤١٤ هـ . ٦ . الإرشاد فی معرفه
حجج الله علی العباد . ابو عبد الله محمّد بن محمّد بن نعمان عکبری بغدادی ، معروف به شیخ مفید (م ٤١٣ هـ) ، تحقیق:
مؤسسه آل البيت علیهم السلام ، قم: مؤسسه آل البيت علیهم السلام ، ١٤١٣ هـ .

٧. إرشاد القلوب . ابو محمّد حسن بن ابى حسن ديلمى (م ٧١١ هـ) ، بيروت : مؤسسه اعلمى ، چاپ چهارم ، ١٣٩٨ هـ . ٨. أسد الغابه فى معرفه الصحابه . ابو الحسن عزّالدين على بن ابى الكرم محمّد بن محمّد بن عبد الكريم شيبانى ، معروف به ابن اثير جزرى (م ٦٣٠ هـ) ، تحقيق : على محمّد معوّض و عادل احمد عبد الموجود ، بيروت : دار الكتب العلميه ، چاپ اول ، ١٤١٥ هـ . الأشعبياتر الجعفريات . ٩. أعلام الدين فى صفات المؤمنين . ابو محمّد حسن بن محمّد ديلمى (م ٧١١ هـ) ، تحقيق : مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، قم : مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، [بى تا] . ١٠. الإقبال بالأعمال الحسنه فيما يعمل مرّه فى السنه . ابو القاسم على بن موسى حلّى ، معروف به ابن طاووس (م ٦٦٤ هـ) ، تحقيق : جواد قنومى ، قم: دفتر تبليغات اسلامى ، چاپ اول ، ١٤١٤ هـ . ١١. الأمالى . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ٣٨١ هـ) ، تحقيق : مؤسسه بعثت قم : مؤسسه بعثت ، چاپ اول ، ١٤٠٧ هـ . ١٢. الأمالى . ابو جعفر محمّد بن حسن معروف به شيخ طوسى (م ٤٦٠ هـ) ، تحقيق : مؤسسه بعثت ، قم : دار الثقافه ، چاپ اول ، ١٤١٤ هـ . ١٣. الأمالى . ابو عبد الله محمّد بن نعمان عكبرى بغدادى ، معروف به شيخ مفيد (م ٤١٣ هـ) ، تحقيق : حسين أستاذ ولى و على اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ دوم ، ١٤٠٤ هـ . ١٤. بحار الأنوار الجامعه لدُرر أخبار الأئمه الأطهار عليهم السلام . محمّد باقر بن محمّد تقى مجلسى (م ١١١٠ هـ) ، بيروت : مؤسسه الوفاء ، چاپ دوم ، ١٤٠٣ هـ .

١٥ . بشاره المصطفى لشيعة المرتضى . ابو جعفر محمّد بن محمّد بن علي طبري (م ٥٢٥ هـ) ، نجف : مطبعة حيدرآيه ، چاپ دوم ، ١٣٨٣ هـ . ١٦ . بصائر الدرجات . ابو جعفر محمّد بن حسن صفّار قمّي ، معروف به ابن فروخ (م ٢٩٠ هـ) ، قم : كتابخانه آيه الله العظمى مرعشى نجفى ، چاپ اول ، ١٤٠٤ هـ . ١٧ . تاريخ بغداد أو مدينه السّلام . ابو بكر احمد بن علي خطيب بغدادى (م ٤٦٣ هـ) ، مدينه : مكتبه سلفيه ، [بى تا] . ١٨ . تحف العقول عن آل الرسول صلى الله عليه و آله . ابو محمّد حسن بن علي حرّانى ، معروف به ابن شعبه (م ٣٨١ هـ) ، تحقيق : علي اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ دوم ، ١٤٠٤ هـ . ١٩ . تفسير القمّي . ابو الحسن علي بن ابراهيم بن هاشم قمّي (م ٣٠٧ هـ) ، تصحيح : سيّد طيب موسوى جزايرى ، نجف : چاپخانه اشرف ، [بى تا] . ٢٠ . تفسير نورالثقلين . شيخ عبد علي بن جمعه عروسى حوزى (م ١١١٢ هـ) ، تحقيق : سيّد هاشم رسولى محلاتى ، قم : مؤسسه اسماعيليان ، چاپ چهارم ، ١٤١٢ هـ . ٢١ . تنبيه الخواطر ونزهه النواظر (مجموعه ورام) . ابو الحسين ورام بن أبى فراس (م ٦٠٥ هـ) ، بيروت : دار التعارف و دار صعب ، [بى تا] . ٢٢ . تهذيب الأحكام فى شرح المقنعه . ابو جعفر محمّد بن حسن ، معروف به شيخ طوسى (م ٤٦٠ هـ) ، بيروت : دار التعارف ، چاپ اول ، ١٤٠١ هـ . ٢٣ . ثواب الأعمال و عقاب الأعمال . ابو جعفر محمّد بن علي قمّي ، معروف به شيخ صدوق (م ٣٨١ هـ) ، تحقيق : علي اكبر غفّارى ، تهران : كتابخانه صدوق ، [بى تا] .

۲۴. جامع الأحاديث . ابو محمّد جعفر بن احمد بن علي قمّي ، معروف به ابن رازی (قرن چهارم) ، تحقيق : سيّد محمّد حسيني نيشابوري ، مشهد : مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوي ، چاپ اول ، ۱۴۱۳ هـ . ۲۵ . الجامع الصغير في أحاديث البشير النذير . جلال الدين عبد الرحمن بن ابي بكر سيوطي (م ۹۱۱ هـ) ، بيروت : دار الفكر ، چاپ اول ، ۱۴۰۱ هـ . ۲۶ . الجعفریات (الأشعثيات) . ابو الحسن محمّد بن محمّد بن اشعث كوفي (قرن چهارم) ، چاپ در ضمن قرب الإسناد ، تهران : كتاب فروشي نينوى ، [بى تا] . ۲۷ . جلاء العيون . محمّد باقر بن محمّد تقى مجلسى (م ۱۱۱۰ هـ) ، تهران : كتاب فروشى اسلاميه ، چاپ اول ، ۱۳۷۲ هـ . ۲۸ . الخرائج والجرائح . ابو الحسين سعيد بن عبد الله راوندى ، معروف به قطب الدين راوندى (م ۵۷۳ هـ) ، تحقيق : مؤسسه امام مهدى (عج) ، قم : مؤسسه امام مهدى (عج) ، چاپ اول ، ۱۴۰۹ هـ . ۲۹ . الخصال . ابو جعفر محمّد بن علي بن حسين بن بابويه قمّي ، معروف به شيخ صدوق (م ۳۸۱ هـ) ، قم : دفتر انتشارات اسلامي ، چاپ چهارم ، ۱۴۱۴ هـ . ۳۰ . دعائم الإسلام وذكر الحلال والحرام والقضايا والأحكام . ابو حنيفه نعمان بن محمّد بن منصور بن احمد بن حيون تميمى مغربى (م ۳۶۳ هـ) ، تحقيق : آصف بن علي اصغر فيضى ، مصر : دار المعارف ، چاپ سوم ، ۱۳۸۹ هـ . ۳۱ . الدعوات . ابو الحسين سعيد بن عبد الله راوندى ، معروف به قطب الدين راوندى (م ۵۷۳ هـ) ، تحقيق : مؤسسه امام مهدى (عج) قم : مؤسسه امام مهدى (عج) ، چاپ اول ، ۱۴۰۷ هـ .

٣٢. الدرّ الباهره من الأصداف الطاهره . محمّد بن شيخ جمال الدّين مكّي بن محمّد بن حامد بن احمد عاملى نبطى جزّينى ، ملقّب به شهيد أوّل (م ٧٨٦هـ) ، مشهد: مؤسّسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوى ، ١٣٦٥ . ٣٣ . دلائل الإمامه . ابو جعفر محمّد بن جرير طبرى (م ٣١٠هـ) ، تحقيق : مؤسّسه بعثت، قم : مؤسّسه بعثت، چاپ أوّل، ١٤١٣ هـ . ٣٤ . الرواشح السماويه فى شرح الأحاديث الإماميه . مير محمّد باقر حسيني مرعشى داماد (م ١٠٤١هـ) ، قم: كتابخانه آيه الله العظمى مرعشى ، چاپ أوّل، ١٤٠٥ هـ . ٣٥ . روضه الواعظين . محمّد بن حسن بن على قتال نيشابورى (م ٥٠٨هـ) ، تحقيق : حسين اعلمى ، بيروت : مؤسّسه اعلمى ، چاپ أوّل ، ١٤٠٦ هـ . ٣٦ . سنن ابن ماجه . ابو عبد الله محمّد بن يزيد بن ماجه قزوينى (م ٢٧٥هـ) ، تحقيق : محمّد فؤاد عبد الباقي ، بيروت: دار احياء التراث ، چاپ أوّل، ١٣٩٥ هـ . ٣٧ . سنن أبى داوود . ابو داوود سليمان بن اشعث سجستانى ازدى (م ٢٧٥هـ) ، تحقيق : محمّد محيى الدّين عبد الحميد ، بيروت : دار احياء السنّه النبويه ، [بى تا] . ٣٨ . سنن الترمذى (الجامع الصحيح) . ابو عيسى محمّد بن عيسى بن سوره ترمذى (م ٢٩٧هـ) ، تحقيق : احمد محمّد شاکر ، بيروت: دار إحياء التراث ، [بى تا] .

٣٩. السنن الكبرى . ابو بكر احمد بن حسين بن علي بيهقي (م ٤٥٨ هـ) ، تحقيق : محمّد عبد القادر عطا ، بيروت : دار الكتب العلميّه ، چاپ اوّل ، ١٤١٤ هـ . ٤٠ . شرح نهج البلاغه . عزّ الدّين عبد الحميد بن محمّد بن أبي الحديد معتزلى معروف به ابن أبي الحديد (م ٦٥٦ هـ) ، تحقيق : محمّد ابوالفضل ابراهيم ، بيروت: دار احياء التراث ، چاپ دوم، ١٣٨٧ هـ . ٤١ . صحيح مسلم . ابو الحسين مسلم بن حجّاج قشيري نيشابورى (م ٢٦١ هـ) ، تحقيق : محمّد فؤاد عبد الباقي ، قاهره : دار الحديث ، چاپ اوّل ، ١٤١٢ هـ . ٤٢ . الصحيفه السّجّاديّه . منسوب به امام على بن الحسين عليه السلام ، تصحيح : على انصاريان ، دمشق: سفارت جمهورى اسلامى ايران ، ١٤٠٥ هـ . ٤٣ . عدّه الداعى ونجاح السّاعى . ابو العباس احمد بن محمّد بن فهد حليّ اسدى (م ٨٤١ هـ) ، تحقيق : احمد موحدى ، تهران : كتاب فروشى وجدانى ، [بى تا] . ٤٤ . علل الشرائع . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ٣٨١ هـ) ، بيروت: دار احياء التراث ، چاپ اوّل ، ١٤٠٨ هـ . ٤٥ . عمده الطالب فى أنساب آل أبى طالب . ابن عنبه احمد بن على حسنى (م ٨٢٨ هـ) ، تحقيق : آل طالقانى ، قم: منشورات رضى ، چاپ دوم ، ١٣٦٢ . ٤٦ . عوالى اللآلىّ العزيزيّه فى الأحاديث الدينيه . محمّد بن على بن ابراهيم أحسائى ، معروف به ابن ابى جمهور (م ٩٤٠ هـ) ، تحقيق : حاج شيخ مجتبى عراقى ، قم: چاپخانه سيّد الشهداء عليه السلام ، چاپ اوّل ، ١٤٠٣ هـ .

۴۷. عیون أخبار الرضا علیه السلام . ابو جعفر محمّد بن علی بن حسین بن بابویه قمّی ، معروف به شیخ صدوق (م ۳۸۱ هـ) ، تحقیق : سیّد مهدی حسینی لاجوردی ، بیروت : بیروت : مؤسسه اعلمی ، [بی تا] . ۴۸ . عیون الحکم والمواعظ . ابو الحسن علی بن محمّد لیثی واسطی (قرن ششم هـ) ، تحقیق : حسین حسینی بیرجندی ، قم: دار الحدیث ، چاپ اوّل ، ۱۳۷۶ . ۴۹ . الغدیر فی الکتاب والسّنّه والأدب . عبد الحسین امینی (م ۱۳۹۰ هـ) ، بیروت: دار الکتاب العربی، چاپ دوم ، ۱۳۸۷ هـ . ۵۰ . غرر الحکم ودرر الکلم . عبد الواحد آمدی تمیمی (م ۵۵۰ هـ) ، تحقیق : میرسیّد جلال الدّین محدّث ارموی ، تهران : دانشگاه تهران ، چاپ سوم ، ۱۳۶۰ . ۵۱ . الغیبه . ابو جعفر محمّد بن حسن بن علی بن حسن طوسی (م ۴۶۰ هـ) ، تحقیق : عباد الله طهرانی و علی احمد ناصح ، قم: مؤسسه معارف اسلامی ، چاپ اوّل ، ۱۴۱۱ هـ . ۵۲ . الغیبه . ابو عبد الله محمّد بن ابراهیم بن جعفر کاتب نعمانی (م ۳۵۰ هـ) ، تحقیق : علی اکبر غفّاری ، تهران: کتاب فروشی صدوق ، [بی تا] . ۵۳ . الفتن . نعیم بن حمّاد مروزی (م ۸۴۴ هـ) ، تحقیق : دکتر سهیل زکار ، بیروت : دارالفکر ، ۱۴۱۴ هـ . ۵۴ . الفردوس بمأثور الخطاب . ابو شجاع شیرویه بن شهردار دیلمی همدانی (م ۵۰۹ هـ) ، تحقیق : سعید بن بسیونی زغلول ، بیروت: دار الکتب العلمیّه ، چاپ اوّل ، ۱۴۰۶ هـ .

۵۵. فضائل الأشهر الثلاثة . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ۳۸۱ هـ) ، تحقيق : غلامرضا عرفانيان ، قم : كتاب فروشى داورى ، چاپ اول ، ۱۳۹۶ هـ . ۵۶ . الفقه المنسوب للإمام الرضا عليه السلام . تحقيق مؤسسسه آل البيت عليهم السلام ، مشهد : كنگره جهانى حضرت رضا عليه السلام ، [بى تا] . ۵۷ . قُرب الإسناد . ابو العباس عبد الله بن جعفر حميرى قمى (م بعد ۳۰۴ هـ) ، تحقيق : مؤسسسه آل البيت عليهم السلام ، قم : مؤسسسه آل البيت عليهم السلام ، چاپ اول ، ۱۴۱۳ هـ . ۵۸ . الكافى . ابو جعفر ثقه الاسلام محمّد بن يعقوب بن اسحاق كلينى رازى (م ۳۲۹ هـ) ، تحقيق : على اكبر غفّارى ، بيروت : دار صعب و دار التعارف ، چاپ چهارم ، ۱۴۰۱ هـ . ۵۹ . الكامل فى التاريخ . ابو الحسن على بن محمّد شيبانى موصلى ، معروف به ابن اثير (م ۶۳۰ هـ) ، تحقيق : على شيرى ، بيروت : دار احياء التراث العربى ، چاپ اول ، ۱۴۰۸ هـ . ۶۰ . كامل الزيارات . ابو القاسم جعفر بن محمّد بن قولويه (م ۳۶۷ هـ) ، تحقيق : جواد قىومى ، قم : نشر الفقاهه ، چاپ اول ، ۱۴۱۷ هـ . ۶۱ . كتاب من لا يحضره الفقيه . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ۳۸۱ هـ) ، تحقيق : على اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ دوم ، [بى تا] . ۶۲ . كفايه الأثر فى النصّ على الأئمه الإثنى عشر . ابو القاسم على بن محمّد بن على خزّاز قمى (قرن چهارم) ، تحقيق : سيد عبد اللطيف حسيني كوه كمرى ، قم : انتشارات بيدار ، ۱۴۰۱ هـ .

٦٣. كمال الدين و تمام النعمه . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ٣٨١ هـ) ، تحقيق : على اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ اوّل ، ١٤٠٥ هـ . ٦٤ . كنز العمّال فى سنن الأقوال والأفعال . علاءالدين على متقى بن حسام الدين هندی (م ٩٧٥ هـ) ، تصحيح : صفوه سقا ، بيروت : مكتبة التراث الإسلامى ، چاپ اوّل ، ١٣٩٧ هـ . ٦٥ . كنز الفوائد . ابو الفتح محمّد بن على بن عثمان كراچكى طرابلسى (م ٤٤٩ هـ) ، تصحيح : عبد الله نعمه ، قم : دار الذخائر ، چاپ اوّل ، ١٤١٠ هـ . ٦٦ . مجموعه وفيات الأئمّه (وفيات الأئمّه) . گروهى از نویسندگان ، قم : انتشارات شريف رضى ، چاپ دوم ، ١٤١٥ هـ . ٦٧ . المحاسن . ابو جعفر احمد بن محمّد بن خالد برقى (م ٢٨٠ هـ) ، تحقيق : سيّد مهدى رجائى ، قم : مجمع جهانى اهل بيت عليهم السلام ، چاپ اوّل ، ١٤١٣ هـ . ٦٨ . المحجّه البيضاء فى تهذيب الأحياء . مولى محسن فيض كاشانى (م ١٠٩١ هـ) حاشيه: على اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، ١٣٨٣ هـ . ٦٩ . مشكاه الأنوار فى غرر الأخبار . ابو الفضل على طبرسى (قرن هفتم) ، تحقيق : مهدى هوشمند ، قم: دار الحديث ، چاپ اوّل ، ١٤١٨ هـ . ٧٠ . معانى الأخبار . ابو جعفر محمّد بن على بن حسين بن بابويه قمى ، معروف به شيخ صدوق (م ٣٨١ هـ) ، تحقيق : على اكبر غفّارى ، قم : دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ اوّل ، ١٣٦١ هـ . ٧١ . المعجم الكبير . ابو القاسم سليمان بن احمد لخمى طبرانى (م ٣٦٠ هـ) ، تحقيق : حمدى عبد المجيد سلفى ، بيروت : دار إحياء التراث العربى ، چاپ دوم ، ١٤٠٤ هـ .

۷۲. مكارم الأخلاق . ابو على فضل بن حسن طبرسى (م ۵۴۸ هـ) ، تحقيق : علاء آل جعفر ، قم: دفتر انتشارات اسلامى ، چاپ اوّل ، ۱۴۱۴ هـ . ۷۳. مستدرک الوسائل ومستنبط المسائل . ميرزا حسين نورى طبرسى (م ۱۳۲۰ هـ) ، تحقيق : مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، قم : مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، چاپ اوّل ، ۱۴۰۷ هـ . ۷۴. مسند أبى يعلى الموصلى . ابو يعلى احمد بن على بن مثنى تميمى موصلى (م ۳۰۷ هـ) ، تحقيق : ارشاد الحق اثرى ، جدّه: دار القبله ، چاپ اوّل ، ۱۴۰۸ هـ . ۷۵. مسند أحمد . احمد بن محمد بن حنبل شيبانى (م ۲۴۱ هـ) ، تحقيق : عبد الله محمد درويش ، بيروت: دار الفكر ، چاپ دوم ، ۱۴۱۴ هـ . ۷۶. مصباح الشريعه ومفتاح الحقيقه . منسوب به امام صادق عليه السلام ، شرح : عبد الرزاق گيلانى ، تهران: نشر صدوق ، چاپ دوم ، ۱۴۰۷ هـ . ۷۷. مصباح المتهجد . ابو جعفر محمد بن حسن بن على بن حسن طوسى (م ۴۶۰ هـ) ، تحقيق : على اصغر مرواريد ، بيروت: مؤسسه فقه الشيعه ، چاپ اوّل ، ۱۴۱۱ هـ . ۷۸. مناقب آل أبى طالب (المناقب لابن شهر آشوب) . ابو جعفر رشيد الدين محمد ابن على بن شهر آشوب مازندرانى (م ۵۸۸ هـ) ، قم : چاپخانه علميه ، [بى تا] . ۷۹. المواعظ العديّه . على مشكينى اردبيلى ، تحقيق : على احمدى ميانجى ، قم: دفتر نشر الهادى ، چاپ چهارم ، ۱۴۰۶ هـ .

٨٠. ميزان الحكمة . محمد محمّدى رى شهرى ، قم : دار الحديث ، ١٤١٦ هـ . ٨١ . نثر الدرّ . ابو سعيد منصور بن حسين آبى (م ٤٢١ هـ) ، تحقيق : محمّد على قرنه ، مصر: الهيئه المصريه العامه ، چاپ اوّل ، ١٩٨١ م . ٨٢ . نزهه الناظر وتببيه الخواطر . ابو عبد الله حسين بن محمّد حلوانى (قرن پنجم) تحقيق : مؤسّسه امام مهدي (عج) قم: مؤسّسه امام مهدي (عج) ، چاپ اوّل ، ١٤٠٨ هـ . ٨٣ . نظم دُرر السمطين فى فضائل المصطفى و المرتضى و البتول و السبطين . جمال الدين محمّد بن يوسف زرندي (م ٧٥٠ هـ) ، اصفهان: كتابخانه امام امير المؤمنين عليه السلام ، ١٣٧٧ هـ . ٨٤ . نهج البلاغه . ابو الحسن شريف رضى محمّد بن حسين بن موسى موسى (م ٤٠٦ هـ) ، شرح : محمّد عبده ، بيروت : مؤسسه المعارف ، ١٤١٦ هـ . ٨٥ . نهج الحياه: فرهنگ سخنان فاطمه عليها السلام . محمّد دشتى ، قم: مؤسّسه تحقيقاتى امير المؤمنين عليه السلام ، چاپ دوم ، ١٣٧٧ . ٨٦ . نهج الفصاحه . ابو القاسم پاينده ، تهران : سازمان انتشارات جاويدان ، چاپ بيست و سوم ، ١٣٧١ . ٨٧ . النوادر . فضل الله بن على حسنى راوندى (م ٥٧١ هـ) ، تحقيق : سعيد رضا على عسكرى ، قم: دار الحديث ، چاپ اوّل ، ١٣٧٧ . ٨٨ . وسائل الشيعه . محمّد بن حسن حرّ عاملى (م ١١٠٤ هـ) ، تحقيق : مؤسّسه آل البيت عليهم السلام، قم مؤسسه آل البيت عليهم السلام ، چاپ اوّل ، ١٤٠٩ هـ . وفيات الأئمّه ? مجموعه وفيات الأئمّه . =

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

خانه کتاب

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

